

Udsathed for vold og andre former for kriminalitet

Offerundersøgelserne 2005-2021

Resumé

Denne rapport omhandler resultaterne af landsdækkende offerundersøgelser af danskernes udsathed for kriminalitet. De første landsdækkende offerundersøgelser blev gennemført i begyndelsen af 1970-erne, og siden 2005 er der årligt gennemført repræsentative undersøgelser af 16-74-åriges udsathed for tyveri, hærværk, vold og trusler om vold. Sidenhen er de årlige offerundersøgelser suppleret med spørgsmål om udsathed for voldtægt (tidligere 'tvangssamleje'), øvrige seksuelle krænkelser, kriminalitet begået på internettet og psykisk vold.¹ Foruden danskernes udsathed for kriminalitet belyser de årlige offerundersøgelser danskernes anmeldelsestilbøjelighed samt bekymring for kriminalitet.

Foreløbige resultater vedrørende udvalgte hovedtendenser fra offerundersøgelserne i 2005-2021 er offentliggjort tidligere i år (Pedersen et al., 2022), mens mere omfattende analyser følger i denne rapport, der også indeholder et separat kapitel om henholdsvis vold og seksualforbrydelser begået af en nuværende eller tidligere partner og hadforbrydelser. Rapportens overordnede resultater kan sammenfattes på følgende måde:

Tyveri

I 2021 oplyste 4,8 pct. af respondenterne i offerundersøgelsen at have været udsat for tyveri (ekskl. indbrudstyveri) inden for det seneste år, hvilket er en statistisk signifikant mindre andel end i 2020 og i 2012-2020 samlet set. Andelen af udsatte svarer til, at 184.000-230.000 personer i befolkningen i alderen 16-74 år årligt oplever at blive udsat for tyveri. Cykeltyveri er den hyppigst forekomne form for tyveri mod privatpersoner.

Blandt de adspurgte i 2021 oplyser 41 pct. af ofrene for tyveri, at de har anmeldt det til politiet, eller at politiet har fået kendskab til forholdet på anden vis. Denne andel er statistisk signifikant mindre end andelen i 2020 og i 2012-2020 samlet set.

Indbrud i privat hjem

I 2021 oplyste 1,9 pct. af respondenterne at have været udsat for indbrud i deres private hjem inden for det seneste år. Denne andel adskiller sig ikke signifikant fra andelen i 2020, men den er statistisk signifikant mindre end i 2012-2020 samlet set. Andelen af udsatte svarer til, at 68.000-97.000 personer i befolkningen i alderen 16-74 år – eller i omegnen af 42.000 husholdninger – årligt udsættes for indbrud. Det umiddelbare økonomiske tab pr. indbrud er faldet. Godt halvdelen af ofrene oplyser desuden, at de anmeldte indbruddet til forsikringen, og at de i langt størstedelen af disse tilfælde fik hel eller delvis erstatning eller genvandt det stjålne.

Anmeldelsestilbøjeligheden ved indbrudstyveri er betydeligt højere end ved øvrige tyverier. Blandt de adspurgte i 2021 oplyser 74 pct. af ofrene for indbrud og indbrudsforsøg, at de har

¹ Røveri indgik tidligere som en del af offerundersøgelsen, men spørgsmålet udgik i 2015, da det viste sig, at besvarelserne kom til at omfatte mange andre former for kriminalitet end røveri.

anmeldt det til politiet, eller at politiet har fået kendskab til forholdet på anden vis. Den samlede anmeldelsestilbøjelighed for indbrud og indbrudsforsøg adskiller sig ikke signifikant fra det forudgående år eller perioden 2014-2020 samlet set.

Hærværk

I alt 3,7 pct. af de adspurgte i 2021 oplyser at have været udsat for hærværk inden for det seneste år. Andelen adskiller sig ikke signifikant fra andelen i 2020, men den er statistisk signifikant mindre end i de forudgående 10 år (2011-2021) samlet set, og fra 2005 til 2021 er andelen halveret. Andelen af udsatte svarer til, at 137.000-177.000 personer i befolkningen i alderen 16-74 år årligt oplever at blive udsat for hærværk. I de fleste tilfælde er hærværket gået ud over offerets bil.

Blandt de adspurgte i 2021 oplyser 38 pct. af ofrene for hærværk, at de har anmeldt det til politiet, eller at politiet har fået kendskab til forholdet på anden vis. Anmeldelsestilbøjeligheden for hærværk varierer uden en entydig udviklingstendens set over hele den undersøgte periode. Der ses dog en tendens til faldende anmeldelsestilbøjelighed de seneste 3 år, og niveauet i 2021 er det laveste, der er målt siden slutningen af 1990'erne.

Vold

I 2021 oplyste 1,1 pct. af de adspurgte at have været udsat for vold inden for det seneste år. Denne andel adskiller sig ikke signifikant fra 2020, men andelen er statistisk signifikant mindre end i de forudgående 10 år (2011-2020) samlet set. Andelen af udsatte svarer til, at 41.000-57.000 personer i befolkningen i alderen 16-74 år årligt oplever at blive udsat for vold. Faldet i udsathed skyldes særligt, at færre mænd oplever at blive udsat for vold.

Set over et længere tidsperspektiv udvikler befolkningens udsathed for vold sig i bølger. Ved fortolkning af udviklingen skal man være opmærksom på, at der kan være sket ændringer i, hvad befolkningen oplever og opfatter som vold.

Risikoen for at blive udsat for vold er størst i de unge år frem til midt i 20'erne. Næsten halvdelen af voldsofrene oplyser, at volden fandt sted på et offentligt tilgængeligt sted, f.eks. på gaden. I knap to tredjedele af voldstilfældene var enten gerningspersonen, offeret eller begge parter påvirkede af alkohol og/eller euforiserende stoffer.

Blandt de adspurgte i 2021 oplyser knap halvdelen – 49 pct. – af ofrene for vold, at de har anmeldt det til politiet, eller at politiet har fået kendskab til forholdet på anden vis. Denne andel adskiller sig ikke signifikant fra andelen det forudgående år eller de forudgående 10 år (2011-2020) samlet set. Anmeldelsestilbøjeligheden for vold varierer i undersøgelsesperioden uden en entydig udviklingstendens i opad- eller nedadgående retning.

Psykisk vold

Fra og med 2020 er der i offerundersøgelsen spurgt ind til psykisk vold begået af en person nært knyttet til husstanden. I 2021 oplyste 2,5 pct. af de adspurgte at have været udsat for psykisk vold inden for det seneste år. Andelen adskiller sig ikke signifikant fra andelen i 2020 og svarer til, at 95.000-119.000 personer i befolkningen i alderen 16-74 år årligt oplever at blive udsat for psykisk vold af en person nært knyttet til husstanden.

Anmeldelsestilbøjeligheden for psykisk vold er markant mindre end for vold generelt. Blandt de adspurgte i 2021 oplyser 15 pct. af ofrene for psykisk vold, at de enten selv har anmeldt det til politiet, eller at politiet har fået kendskab til forholdet på anden vis.

Voldtægt

Fra og med 2021 er spørgsmålet om voldtægt ændret, så spørgsmålsformuleringen passer med den nye samtykkebaserede voldtægtslovgivning. I 2021 oplyste 3,4 pct. af de kvindelige respondenter at have været udsat for voldtægt eller forsøg herpå inden for de seneste 5 år, hvilket svarer til 62.000-81.000 kvinder i befolkningen i alderen 16-74 år. Andelen af udsatte i et 5-årsperspektiv er statistisk signifikant større end den tilsvarende andel i 2020 og de forudgående 10 år (2011-2020) samlet set. Den relativt store andel udsatte i 2021 hænger sandsynligvis tæt sammen med ændringen i spørgsmålsformuleringen, og at der ligesom ved vold kan være sket ændringer i, hvad befolkningen oplever og opfatter som voldtægt.

I 2021 oplyste godt tre fjerdedele af de kvindelige voldtægtsofre, at hændelsen fandt sted i en privat bolig. Der kan derudover spores en tendens til en stigning i andelen, der over årene oplyser, at gerningspersonen var en (tidligere) ven eller kammeret, men analysen er baseret på besvarelser fra relativt få personer og derfor forbundet med stor statistisk usikkerhed.

Fra og med 2019 er udsathed for voldtægt også undersøgt for mænd. I 2021 oplyste 0,4 pct. af de adspurgte mænd at have været udsat for voldtægt eller forsøg herpå inden for de seneste 5 år, hvilket svarer til 6.000-13.000 mænd i befolkningen i alderen 16-74 år. Det estimerede antal ofre er baseret på meget få observationer og derfor forbundet med meget stor usikkerhed. Det er ikke muligt at beregne udviklingen i mænds udsathed fra år til år.

Anmeldelsestilbøjeligheden for voldtægt er lav. Det er kun knap hvert fjerde voldtægtsoffer i hele undersøgelsesperioden (2008-2021), der har været udsat inden for de seneste 5 år, som har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab til forholdet på anden vis.

Øvrige seksuelle krænkelser

Fra og med 2019 er der i offerundersøgelsen spurgt ind til andre former for seksuelle krænkelser end voldtægt. I 2021 oplyste 1,1 pct. af respondenterne at have været udsat for sådanne seksuelle krænkelser inden for det seneste år. Andelen adskiller sig ikke fra årene forinden og svarer til, at ca. 39.000-55.000 personer i befolkningen i alderen 16-74 år årligt oplever at blive udsat for andre former for seksuelle krænkelser end voldtægt.

Anmeldelsestilbøjeligheden for øvrige seksuelle krænkelser er endnu lavere end for voldtægt. I 2019-2021 oplyser 8 pct. af ofrene for sådanne seksuelle krænkelser, at de enten selv har anmeldt det til politiet, eller at politiet har fået kendskab til hændelsen på en anden vis. Den lave anmeldelsestilbøjelig hænger sammen med, at ofrene typisk ikke anser hændelsen for at være en kriminel handling, og at de kun sjældent vurderer hændelsen som særlig alvorlig.

Kriminalitet begået på internettet

I 2021 oplyste 3,7 pct. at have været udsat for kriminalitet begået på internettet, herunder misbrug af kortoplysninger, bedrageri ved samhandel, kontaktbedrageri, misbrug af personoplysninger og hadefulde ytringer, inden for det seneste år. Dette er en statistisk signifikant

mindre andel end i 2020 og svarer til, at ca. 142.000-171.000 personer i befolkningen i alderen 16-74 år årligt oplever at blive udsat for en af de nævnte former for kriminalitet begået på internettet. Det drejer sig oftest om misbrug af betalingskortoplysninger og bedrageri ved samhandel, mens færre har oplevet at blive udsat for kontaktbedrageri og misbrug af personoplysninger.

Blandt de adspurgte i 2021 oplyser 42 pct. af ofrene for misbrug af betalingskortoplysninger, at de har anmeldt det til politiet, eller at politiet har fået kendskab til forholdet på anden vis. Tilsvarende gælder 35 pct. af ofrene for bedrageri ved samhandel på internettet, 34 pct. af ofrene for kontaktbedrageri og 35 pct. af ofrene for misbrug af personoplysninger.

Vold og seksuelle overgreb begået af en partner

Samlet set oplyste 1,5 pct. af de adspurgte i 2020-2021 at have været udsat for vold, psykisk vold, voldtægt og/eller øvrige seksuelle krænkelse begået af en nuværende eller tidligere partner inden for det seneste år. Dette svarer til, at 56.000-69.000 personer i befolkningen i alderen 16-74 år årligt udsættes for vold og/eller seksuelle overgreb begået af en nuværende eller tidligere partner. Den største andel af ofrene er kvinder.

Af det samlede antal voldsofre oplyser 7 pct., at volden blev begået af en nuværende eller tidligere partner. Det samme gælder halvdelen af det samlede antal ofre for psykisk vold, mens godt en tredjedel af det samlede antal kvindelige ofre for voldtægt eller forsøg herpå oplyser, at overgrebet blev begået af en nuværende eller tidligere partner.

Anmeldelsestilhøjeligheden er i alle tilfælde lavere, når gerningspersonen er en nuværende eller tidligere partner, end når relationen mellem offer og gerningsperson er en anden.

Hadforbrydelser

I 2020-2021 oplyste 0,6 pct. af de adspurgte, at de inden for det seneste år har været udsat for hærværk, vold og/eller hadefulde ytringer på internettet, der ifølge offeret skyldes racisme, offerets seksuelle orientering eller kønsidentitet (at man udsættes, fordi man f.eks. er homoseksuel, transperson eller LGBTI-person i øvrigt) og/eller offerets religiøse overbevisning. Dette svarer til, at 20.000-31.000 personer i befolkningen i alderen 16-74 år årligt oplever at blive udsat for de nævnte hadforbrydelser. Det estimerede antal udsatte er baseret på få observationer og derfor forbundet med meget stor usikkerhed.

Af det samlede antal ofre for hærværk oplyser 7 pct., at hærværket *helt sikkert* skyldes racisme, offerets seksuelle orientering eller kønsidentitet eller offerets religiøse overbevisning. Det samme gælder hvert femte offer for vold.

Bekymring for kriminalitet

Blandt de adspurgte i 2021 oplyser 9 pct., at de *næsten hele tiden* eller *ofte* er bekymret for personligt at blive udsat for kriminalitet. Dette er det lavest målte niveau i perioden fra de første målinger i 1970'erne til i dag. Tilsvarende oplyser 13 pct. af de adspurgte, at de er *meget* bekymret for vold og anden kriminalitet i samfundet. Det er også det lavest målte niveau i perioden fra de første målinger i midten af 1980'erne til i dag.

Kvinder bekymrer sig generelt oftere om personligt at blive udsat for kriminalitet og mere for kriminalitet i samfundet end mænd. Tilsvarende bekymrer de unge i alderen 16-24 år sig oftere om personligt at blive udsat for kriminalitet end personer i de ældre aldersgrupper, mens de unge til gengæld er mindre bekymrede for kriminalitet i samfundet.

Hovedparten af dem, der er bekymret for vold og anden kriminalitet i samfundet, er ikke bekymret for selv at blive udsat for kriminalitet.

Covid-19 og nedlukning af samfundet

Langt de fleste af undersøgelsens spørgsmål omhandler udsathed for kriminalitet inden for de seneste 12 måneder, og undersøgelserne foretages løbende gennem året. Undersøgelsen i 2021 omfatter således – ligesom undersøgelsen i 2020 – perioder med nedlukninger af samfundet grundet COVID-19. Disse nedlukninger kan have præget den kriminalitetsudvikling, der er belyst i undersøgelsen. Det gælder blandt andet forekomsten af tyveri og indbrud i private hjem, som er på det laveste niveau målt i offerundersøgelserne, mens andelen af voldstilfælde i private hjem er på et højt niveau. Andelen, der er bekymret for personligt at blive udsat for kriminalitet, og andelen, der er bekymret for vold og anden kriminalitet i samfundet, er ligeledes på de lavest målte niveau nogensinde. Disse resultater kan alle være påvirket af, at befolkningen generelt har tilbragt mere tid hjemme under nedlukningerne og mindre tid i det offentlige rum. Lignende tendenser ses i andre undersøgelser.

Opsummerende tal

Tabellen nedenfor viser de vigtigste tal fra offerundersøgelsen i 2021 sammenholdt med resultater af tidligere års offerundersøgelser.

Tabel

Oversigt over udviklingen i befolkningens udsathed for de nævnte former for kriminalitet, anmeldelsestilbøjelighed og bekymring for kriminalitet frem til 2021 (afrundet).

	Første sammenlignelige måling foretaget år	2021	Udvikling fra 2011-2020 sammenlignet med 2021†
Andel udsat for tyveri	2012 (10 %)	5 %	–
Anmeldelsestilbøjelighed for tyveri	2012 (58 %)	41 %	–
Andel udsat for indbrud	2012 (4 %)	2 %	–
Anmeldelsestilbøjelighed for indbrud	2014 (83 %)	74 %	0
Andel udsat for hærværk	1972 (7 %)	4 %	–
Anmeldelsestilbøjelighed for hærværk	1972 (32 %)	38 %	0
Andel udsat for vold	1987 (3 %)	1 %	–
Anmeldelsestilbøjelighed for vold	1971 (19 %)	49 %	0
Andel udsat for psykisk vold	2020 (3 %)	3 %	0
Anmeldelsestilbøjelighed for psykisk vold	2020 (10 %)	15 %	0
Andel <i>kvinder</i> udsat for voldtægt eller forsøg herpå inden for de seneste 5 år	2008 (0,7 %)	3 %	+
Andel <i>mænd</i> udsat for voldtægt eller forsøg herpå inden for de seneste 5 år	2019 (0,4 %)	0,4 %	0
Anmeldelsestilbøjelighed for voldtægt eller forsøg herpå blandt kvinder	2008	19 % ^{††}	
Andel udsat for øvrige seksuelle krænkelser	2019 (1 %)	1 %	0
Anmeldelsestilbøjelighed for øvrige seksuelle krænkelser	2019	8 % ^{†††}	
Andel udsat for kriminalitet begået på internettet ^{†††}	2020 (5 %)	4 %	–
Bekymring for personligt at blive udsat for vold og anden kriminalitet ^{††††}	1976 (18 %)	9 %	–
Bekymring for kriminalitet i samfundet ^{†††††}	2015 (18 %)	13 %	–

† Tegnforklaring: + = statistisk signifikant stigning, 0 = uændret, – = statistisk signifikant fald. Hvis den første sammenlignelige måling er foretaget senere end i 2011, angår oplysningerne udviklingen fra den første måling til 2020 sammenlignet med 2021.

†† Andelen er et gennemsnit for perioden 2008-2021, idet antallet af anmeldelser for voldtægt er meget lille og derfor forbundet med relativ stor statistisk usikkerhed.

††† Andelen er et gennemsnit for perioden 2019-2021, idet antallet af anmeldelser for øvrige seksuelle krænkelser er meget lille og derfor forbundet med stor statistisk usikkerhed.

†††† Andelen, der svarer, at de *næsten hele tiden* eller *ofte* er bekymret for det nævnte.

††††† Andelen, der svarer, at de er *meget* bekymret for det nævnte.

Indhold

Resumé	2
1 Indledning	12
1.1 Undersøgelsens data og metode	12
1.2 Ændringer i spørgeskemaet 2021	19
1.3 Statistisk usikkerhed og signifikans	20
2 Tyveri	22
2.1 Udsathed for tyveri	23
2.2 Karakteristika ved ofre	25
2.3 Tyveriets genstand og skadevirkning	29
2.4 Anmeldelsestilbøjelighed	32
2.4.1 Økonomisk mørketal for tyveri	33
3 Indbrud i private hjem	35
3.1 Udsathed for indbrud i private hjem	35
3.2 Karakteristika ved indbrud i private hjem	37
3.3 Indbruddets skadevirkning	39
3.4 Anmeldelsestilbøjelighed	40
3.4.1 Økonomisk mørketal for indbrud i private hjem	42
4 Hærværk	43
4.1 Udsathed for hærværk	43
4.2 Hærværkets genstand og skadevirkning	47
4.3 Anmeldelsestilbøjelighed	50
4.3.1 Økonomisk mørketal for hærværk	51
5 Vold	52
5.1 Udsathed for vold	53
5.2 Karakteristika ved ofre	59
5.3 Voldens grovhed og alvorlighed	62
5.4 Gerningssituationen	68
5.4.1 Voldens tidsmæssige fordeling	73
5.4.2 Alkohol og stoffer	75
5.5 Årsager til vold	76
5.6 Anmeldelsestilbøjelighed	77
5.6.1 Årsager til ikke at anmelde vold	80
6 Psykisk vold	82
6.2 Udsathed for psykisk vold	83
6.3 Karakteristika ved ofre	84
6.4 Karakteren af psykisk vold	85

6.5	Anmeldelsestilbøjelighed	89
6.5.1	Årsager til ikke at anmelde psykisk vold	90
7	Voldtægt	92
7.1	Udsathed for voldtægt	93
7.2	Ofre og gerningspersoner	97
7.3	Gerningssituationen	99
7.4	Voldtægtens grovhed og alvorlighed	101
7.5	Anmeldelsestilbøjelighed	106
7.5.1	Årsager til ikke at anmelde voldtægt	107
8	Øvrige seksuelle krænkelser	109
8.1	Udsathed for øvrige seksuelle krænkelser	109
8.2	Karakteristika ved ofre	110
8.3	Karakteren af øvrige seksuelle krænkelser	111
8.4	Anmeldelsestilbøjelighed	113
8.4.1	Årsager til ikke at anmelde øvrige seksuelle krænkelser	113
9	Kriminalitet begået på internettet	115
9.1	Udsathed for kriminalitet begået på internettet	117
9.2	Misbrug af betalingskortoplysninger	121
9.2.1	Karakteristika ved ofre	122
9.2.2	Gerningspersonens metode	124
9.2.3	Økonomisk tab	124
9.2.4	Anmeldelsestilbøjelighed	126
9.3	Bedrageri ved samhandel på internettet	128
9.3.1	Karakteristika ved ofre	129
9.3.2	Transaktionens art	131
9.3.3	Økonomisk tab	132
9.3.4	Anmeldelsestilbøjelighed	133
9.4	Andre former for kriminalitet begået på internettet	133
9.4.1	Kontaktbedrageri	134
9.4.2	Misbrug af personoplysninger	135
10	Vold og seksuelle overgreb begået af en partner	138
10.1	Partnervold	139
10.1.1	Karakteristika ved ofrene og karakteren af partnervold	140
10.1.2	Alvorlighedsgraden af partnervold	144
10.1.3	Anmeldelsestilbøjelighed	148
10.3	Psykisk vold begået af en partner	149
10.3.1	Karakteristika ved ofrene og karakteren af den psykisk vold	150
10.3.2	Alvorlighedsgraden af psykisk vold begået af en partner	151
10.3.3	Anmeldelsestilbøjelighed	152
10.4	Partnervoldtægt	152
10.4.1	Karakteristika ved ofrene og karakteren af voldtægten	154
10.4.2	Alvorlighedsgraden af partnervoldtægt	155
10.4.3	Anmeldelsestilbøjelighed	158

11	Hadforbrydelser	160
11.1	Hærværk som hadforbrydelse	160
11.2	Vold som hadforbrydelse	161
11.3	Hadefulde ytringer på internettet	162
12	Bekymring for kriminalitet	164
12.1	Personlig bekymring for kriminalitet	164
12.1.1	Demografi og personlig bekymring for kriminalitet	167
12.1.2	Udsathed og personlig bekymring for kriminalitet	169
12.2	Bekymring for kriminalitet i samfundet	169
12.2.2	Demografi og bekymring for kriminalitet i samfundet	174
12.2.3	Udsathed og bekymring for kriminalitet i samfundet	175
13	Litteraturliste	176
14	Spørgeskema	179
15	Bilagstabeller	198

1

Indledning

I 1995 og 1996 blev der i forlængelse af handlingsplanen ”Bekæmpelse af vold” fra 1993 gennemført en voldsofferundersøgelse (Balvig, 1995, 1998)). Med henblik på fortsat at bidrage til belysning af voldsudviklingen i Danmark blev der i 2004 taget initiativ til at gentage voldsofferundersøgelsen. Undersøgelsen blev samtidig udvidet, så den fra og med 2005 også inkluderer spørgsmål om udsathed for tyveri og hærværk samt spørgsmål om befolkningens bekymring for kriminalitet, der tidligere var stillet i separate undersøgelser. Fra og med 2005 er der gennemført en offerundersøgelse årligt. Den årlige offerundersøgelse er revideret og udvidet flere gange gennem årene, se afsnit 1.2 for mere herom.

I nærværende rapport belyses befolkningens oplevelser med hensyn til udsathed for tyveri, indbrud, hærværk, vold, psykisk vold, voldtægt, øvrige seksuelle krænkelse samt kriminalitet begået på internettet. Som noget nyt indeholder rapporten også et selvstændigt kapitel om vold og seksualforbrydelser begået af en nuværende eller tidligere partner og et kapitel om hadforbrydelser. I rapportens sidste kapitel belyses befolkningens bekymring for personligt at blive udsat for kriminalitet samt den generelle bekymring for kriminalitet i samfundet.

Langt de fleste spørgsmål i undersøgelsen omhandler befolkningens udsathed for kriminalitet inden for de seneste 12 måneder forud for besvarestidspunktet. Spørgeskemabesvareelserne er indhentet løbende gennem året. Undersøgelsen i 2021 omfatter dermed for alle respondenter perioder med nedlukning af samfundet grundet COVID-19. Det vides fra andre undersøgelser, at kriminalitetsbilledet ændrede sig i Danmark i perioder med nedlukninger grundet pandemien (se bl.a. Balvig & Holmberg, 2021; Ejrnæs et al., 2021; Kruize & Kyvsgaard, 2021; Mannov et al., 2020).

Offerundersøgelsen er finansieret af Det Kriminalpræventive Råd, Justitsministeriet og Rigspolitiet og gennemført i samarbejde med Københavns Universitet.

1.1

Undersøgelsens data og metode

En ikke ubetydelig del af den kriminalitet, der forekommer i samfundet, anmeldes ikke til politiet og kommer heller ikke til politiets kendskab på anden vis. Man kalder denne ikke-politiregistrerede kriminalitet for den skjulte kriminalitet og taler om kriminalitetens mørketal. Gennemførelse af offerundersøgelser er en af de få muligheder, der er for at skønne over den faktisk forekommende kriminalitet i samfundet og mørketallets størrelse. I offerundersøgelser udspørges befolkningen via webbaserede spørgeskemaer eller telefoniske interviews, om de har været udsat for forskellige former for kriminalitet, og – i bekræftende fald – om kriminaliteten er anmeldt til politiet, eller om politiet har fået kendskab til kriminaliteten på anden vis; en oplysning som muliggør estimeringer af mørketallet.

Offerundersøgelser kan yde et bidrag til beskrivelse og forståelse af kriminalitet i samfundet og mørketallets størrelse, men også kun et bidrag. Der er således en række problemer forbun-

det med gennemførelse af offerundersøgelser. Disse problemer betyder, at oplysningerne bliver forbundet med en vis usikkerhed og en række begrænsninger, som bør tages i betragtning, når tallene fortolkes og forklares. Blandt de vigtigste er:

- Det er befolkningens *oplevelse*, der aflæses. Denne oplevelse er ikke nødvendigvis i overensstemmelse med den juridiske afgrænsning af kriminalitet. Forskellige mennesker har givetvis forskellige opfattelser af, hvad eksempelvis vold og voldtægt er (se f.eks. Balvig, 1978), og disse opfattelser kan ændre sig over tid. Et skub i en skolegård kan i én tidsperiode blive oplevet som drilleri, i en anden som mobning og i en tredje som vold. Desuden vil forskellige måder at spørge og formulere spørgsmålene på udløse forskellige svar og give forskellige hyppigheder (Balvig, 1995; Kyvsgaard, 2015). Det er derfor vigtigt at være særdeles opmærksom på de anvendte spørgsmålsformuleringer og på, at konstaterede forskelle mellem selv ensartet gennemførte undersøgelser over tid kan bero på ændrede opfattelser af, hvad vold og andre former for kriminalitet er.
- Det er aldrig hele befolkningen, der udspørges. Der er f.eks. altid en nedre og ofte en øvre aldersgrænse. I denne undersøgelse er den nedre aldersgrænse 16 år og den øvre 74 år. Det er desuden næsten altid alene et mindre udsnit af den del af befolkningen, undersøgelsen omfatter, der udspørges. I 2021 udgjorde nettostikprøven 25.687 personer. Det betyder, at tallene er forbundet med statistisk stikprøveusikkerhed.
- Det lykkes aldrig at få besvarelser fra alle, der er med i det endelige udvalg. Der er nogen, det ikke lykkes at træffe, og andre, der ikke ønsker at deltage. I 2021 har 12.397 personer besvaret spørgsmål om udsathed for vold og andre former for kriminalitet. Der er en betydelig risiko for, at de personer, man ikke får med, udgør et skævt udsnit af alle, og at tallene derfor forvrides i den ene eller den anden retning. Dette forsøges der dog i nogen grad at kompensere for ved vægtning af besvarelserne, jf. mere herom nedenfor.
- Nogle af de former for kriminalitet, der spørges til – såsom f.eks. vold og voldtægt – er relativt sjældne hændelser. Det betyder, at stikprøveudvalget helst skal være meget stort for nærmere at kunne analysere de hændelser, der berettes om. Med stigende udvalgsstørrelse øges imidlertid også de økonomiske omkostninger og andre praktiske problemer med at gennemføre undersøgelsen, således at det kan være svært at realisere det undersøgelsesmæssigt mest ideelle.
- Der er forskellige måder at finde frem til de personer, man ønsker skal indgå i undersøgelsen. Disse måder har hver deres fordele og ulemper. En af mulighederne er et fuldstændigt tilfældigt udvalg (lodtrækningsprincip) baseret på CPR-registret, hvilket er tilfældet i de anvendte omnibusundersøgelser, hvor personer til deltagelse udvælges tilfældigt via Danmarks Statistiks CPR-register. Da udvælgelsen sker via CPR-registret, omfatter de gennemførte undersøgelser ikke turister, asylansøgere og personer uden lovligt ophold i Danmark.

- Der er forskellige måder at udspørge befolkningen på. De fire standardmetoder er det personlige interview, telefoninterviewet, postspørgeskemaet og internetspørgeskemaet. Hver af disse metoder har deres fordele og ulemper, f.eks. med hensyn til svarvillighed (se det følgende punkt). I 2021 svarede hovedparten af respondenterne i offerundersøgelsen gennem et internetspørgeskema.
- Der kan være et problem med svarvillighed. Der kan være nogen, der ikke ønsker at berette i et spørgeskema eller over for en interviewer om den kriminalitet, de har været udsat for. Denne svarvillighed kan tænkes at variere med forskellige omstændigheder ved kriminaliteten. F.eks. kan der være grund til at tro, at svarvillighed er et større problem ved kortlægning af partnervold end ved kortlægning af tasketyverier udført af fremmede på gaden.
- Der kan også være hukommelsesproblemer. Nogle ofre for kriminalitet har måske helt glemt hændelsen, mens andre kan have vanskeligt ved at huske omstændighederne omkring den. Hukommelsesfaktorens indvirkning på undersøgelsens resultater kan begrænses ved alene at spørge til hændelser, som har fundet sted inden for en forholdsvis kort periode forud for undersøgelsen. I denne undersøgelse spørges der typisk ind til udsathed for kriminalitet inden for det seneste år. Ved at anvende et 1-års perspektiv bliver risikoen for såkaldt fremadteleskopering desuden mindre, se det følgende punkt.
- Ved at spørge til en afgrænset tidsperiode, hvori kriminaliteten skal have fundet sted, introduceres det såkaldte teleskopingsproblem, hvor respondenterne ganske vist husker selve hændelsen, men fejlhsker tidspunktet. Man taler om fremadteleskopering for de tilfælde, som reelt er sket forud for tidsperioden, og bagudteleskopering for de tilfælde, som respondenterne ikke beretter om, fordi de tidsmæssigt placerer hændelserne uden for tidsperioden, selv om de reelt har fundet sted i tidsperioden. Problemet er, at fremadteleskopering og bagudteleskopering ikke nødvendigvis går lige op i sidste ende, hverken antalmæssigt eller med hensyn til type af hændelse (f.eks. med hensyn til alvorlighed, anmeldelse/ikke-anmeldelse m.v.).
- Der er forskel på ofre (personer) og episoder (handlinger). Mennesker risikerer at blive udsat for kriminalitet mere end én gang inden for den tidsperiode, der spørges til. Offerundersøgelser er ikke altid velegnede til at sige noget om alle de episoder, der har fundet sted, idet det forudsætter, at respondenterne spørges detaljeret om hver hændelse (f.eks. om anmeldelse, ikke-anmeldelse). I denne undersøgelse spørges der typisk ind til den seneste hændelse, hvis man har været udsat for den samme form for kriminalitet flere gange.
- Der kan endelig også opstå fejl i forbindelse med registrering af svar, databehandling m.v.

Den aktuelle offerundersøgelse er gennemført som led i Danmarks Statistiks omnibusundersøgelse, der samler flere emner i ét spørgeskema. De personer, der er omfattet af omnibusundersøgelsen, udvælges tilfældigt via Danmarks Statistiks CPR-register, således at de udgør et tilsigtet repræsentativt udsnit af befolkningen i alderen 16-74 år.

I hvert af årene i perioden 2005-2015 er cirka 18.000 personer anmodet om at deltage i undersøgelsen, mens nettostikprøven i årene 2016-2021 er større, jf. tabel 1.1.

Tabel 1.1

Stikprøvestørrelse, antal gennemførte besvarelser og svarprocent fordelt efter år, 2005-2021.

	Nettostikprøve	Antal besvarelser	Svarprocent
2005	18.238	11.668	64 %
2006	17.996	11.588	64 %
2007	17.796	11.653	65 %
2008	17.947	11.716	65 %
2009	18.268	11.521	63 %
2010	18.442	11.585	63 %
2011	18.185	11.745	65 %
2012	18.251	11.568	63 %
2013	17.750	10.446	59 %
2014	18.910	11.441	61 %
2015	18.845	11.492	61 %
2016	20.441	12.162	59 %
2017	21.169	11.710	55 %
2018	21.412	11.295	53 %
2019	22.894	11.385	50 %
2020	25.122	13.254	53 %
2021	25.687	12.397	48 %
2005-2021	337.353	198.626	59 %

I 2021 udgjorde nettostikprøven 25.687 personer, hvoraf 12.397 personer indgår i undersøgelsen ved at have besvaret spørgeskemaet. Dette giver en svarprocent på 48 pct., hvilket er den laveste svarprocent i undersøgelsesperioden. Faldende svarprocenter er en generel udfordring i store befolkningsundersøgelser. Parterne bag offerundersøgelsen er i dialog med

Danmarks Statistik om, hvordan det fremadrettet sikres, at svarprocenten ikke bliver utilfredsstillende lav i forhold til at sikre undersøgelsens repræsentativitet.

Set over hele perioden udgør nettostikprøven i alt 337.353 personer, hvoraf 198.626 personer har valgt at deltage i undersøgelsen. Dette giver en svarprocent på 59 pct.

Aktuelt set sender Danmarks Statistik digitalt en invitation til at deltage i deres omnibusundersøgelse. I denne invitation indgår et link til webbesvarelse. Der sendes efterfølgende, både digitalt og med papirpost, påmindelser om at deltage i undersøgelsen. Har personen efter disse påmindelser fortsat ikke udfyldt spørgeskemaet, tager Danmarks Statistik kontakt telefonisk (typisk op til fem gange) med henblik på at gennemføre undersøgelsen som telefoninterview.

De første årlige offerundersøgelser blev imidlertid gennemført alene som telefoninterviews. Først fra juli 2010 blev det muligt at besvare spørgeskemaet via internettet. Flere har med tiden anvendt denne mulighed frem for telefoninterviews. I perioden 2010-2021 har godt seks ud af ti respondenter besvaret spørgeskemaet via internettet, mens de resterende har besvaret skemaet via telefoninterviews. Der viser sig at være en skævhed i, hvem der deltager i internetundersøgelserne frem for de telefoniske interviews, men det er overraskende nok de ældre respondenter, der i højere grad udfylder spørgeskemaet via internettet, end det er de unge. Denne forskel er statistisk signifikant. Indførelsen af internetbaseret spørgeskemaundersøgelse indebærer imidlertid ikke en systematisk skævhed i svarprocent og heller ikke i bortfald i relation til alder. De unge deltager nemlig i højere grad end de ældre i undersøgelsen telefonisk.

Årsagerne til, at nogle personer i nettostikprøven ikke deltager i omnibusundersøgelsen, fremgår af tabel 1.2., der vedrører samtlige undersøgelser foretaget i 2005-2021. I 43 pct. af tilfældene skyldes det, at personen ikke har kunnet træffes til trods for, at de som beskrevet ovenfor bliver forsøgt kontaktet via flere breve og telefoniske henvendelser. En anden hyppig årsag til ikke at deltage i undersøgelsen er manglende telefonnummer (23 pct.). Selv om Danmarks Statistik skriftligt henvender sig i de tilfælde, hvor det ikke er muligt at finde et telefonnummer til personen/husstanden via en mekanisk og manuel telefonnummersøgning, så er det kun en mindre del af disse tilfælde, der fører til, at personen reagerer på henvendelsen. Der er også en relativt stor andel, der har nægtet at deltage i undersøgelsen, nemlig 8 pct. af samtlige adspurgte, svarende til en femtedel af bortfaldet. For den resterende del af bortfaldet er der ikke angivet en specifik årsag til, at undersøgelsen ikke er gennemført.

Tabel 1.2

Årsager til bortfald, 2005-2021.

	Antal	Andel	Andel af hele stikprøven
Manglende telefonnummer	31.428	23 %	9 %
Nægtet at deltage	27.690	20 %	8 %
Ikke truffet	59.279	43 %	18 %
Anden bortfaldsårsag	19.820	14 %	6 %
Uoplyst	510	0,4 %	0,2 %
I alt	138.727	100 %	41 %

Danmarks Statistik har udarbejdet en personvægt for hver af respondenterne i undersøgelsen for hermed at forsøge at tage højde for eventuelle skævheder i datamaterialet. Frem til juli 2007 var vægten baseret på oplysninger om personernes køn, alder, husstandstype, region (tre områder) og boligens art. Denne vægtning blev efterfølgende ændret, bl.a. foranlediget af indførelsen af forskerbeskyttelsesordningen, se mere herom i Pedersen, Kyvsgaard & Balvig 2017. De aktuelle personvægte er baseret på oplysninger om personernes køn, alder, familietype, indkomst (familiens), socioøkonomisk klassificering, region (fem områder), herkomst og uddannelse. Variationen i personvægtene er større med de nyeste vægte sammenlignet med de vægte, der blev anvendt før 2007: Mens de tidligere vægte i to tredjedele af tilfældene var ganske tæt på tallet 1 (0,75-1,25), drejer det sig om knap halvdelen af tilfældene (47 pct.) med de nyeste vægte.

Det er tidligere undersøgt, om ændring i vægtningen influerer på sammenligneligheden over årene. Forskellene viser sig at være meget små og ikke statistisk signifikante, og de peger ikke i en bestemt retning. Indførelsen af nye vægte synes således ikke at påvirke mulighederne for at sammenligne resultater med tidligere offerundersøgelser. Det har dog medført, at der er blevet en større forskel mellem de vægtede og de uvægtede frekvenser.

Det fremgår af tabel 1.3, hvor mange af respondenterne i offerundersøgelserne i 2005-2021 der angiver at have været udsat for de forskellige former for kriminalitet afhængig af, om tallene er vægtede eller ej.

Tabel 1.3

Antal ofre for de nævnte former for kriminalitet, 2005-2021.

	Uvægtet	Vægtet
Vold	2.501	3.039
Hærværk	4.756	5.096
Voldtægt eller forsøg herpå (siden 2008)*	1.086	1.435
Tyveri (siden 2012)	5.445	5.911
Indbrud i privat hjem (siden 2012)	2.238	2.195
Kriminalitet begået på internettet (siden 2018)	5.036	5.046
Øvrige seksuelle krænkelser (siden 2019)	371	440
Psykisk vold (siden 2020)	1.518	1.818

*Angår fra og med 2019 både mænd og kvinder udsat for voldtægt inden for de seneste 5 år forud for besvarelestidspunktet. I perioden 2008-2018 blev udelukkende kvinder spurgt til udsathed for voldtægt.

Som det fremgår af tabellen, er der flere, der har været udsat for de forskellige former for kriminalitet i det vægtede materiale end i det uvægtede, bortset fra indbrud. Dette indikerer, at der eksisterer en generel tendens til, at det er vanskeligere at opnå besvarelser fra personer, der har været udsat for kriminalitet, end fra personer, der ikke har været udsat for kriminalitet.

1.2

Ændringer i spørgeskemaet 2021

Fra og med 2005 har spørgeskemaet til offerundersøgelsen indeholdt spørgsmål om udsathed for vold, tyveri og hærværk samt spørgsmål om bekymring for kriminalitet. I årene derefter er der tilføjet nye spørgsmål og ændret i de eksisterende.

Tabel 1.4 giver et overblik over de forskellige tilføjelser og ændringer, der er foretaget i spørgsmålene i Offerundersøgelsen gennem tiden.

Tabel 1.4

Årlige tilføjelser/ændringer angående kriminalitetens art i offerundersøgelsen

Tilføjet år	Kriminalitetens art og bekymring for kriminalitet	Senere ændringer
2005	Vold	Vold som hadforbrydelse på baggrund af racisme, offerets seksuelle orientering tilføjet i 2008. Vold som hadforbrydelse på baggrund af offerets kønsidentitet tilføjet i 2019. Vold som hadforbrydelse på baggrund af offerets religion tilføjet i 2020.
2005	Tyveri	
2005	Hærværk	Hærværk som hadforbrydelse på baggrund af racisme, offerets seksuelle orientering, kønsidentitet samt religion tilføjet i 2020.
2005	Bekymring for personligt at blive udsat for kriminalitet	
2008	Voldtægt (oprindeligt 'tvangssamleje')	Som følge af den samtykkebaserede voldtægtslovgivning er spørgsmålsformulering vedrørende udsathed for voldtægt ændret i 2021.
2008	Røveri	Udgået i 2015.
2012	Indbrud i private hjem	Spørgsmål om indbrud tilføjet som underspørgsmål til spørgsmålet om tyveri i 2012. Spørgsmålene om indbrud separeret fra spørgsmålene om tyveri i 2021.
2015	Bekymring for kriminalitet i samfundet	
2018	Kriminalitet begået på internettet	Hadefulde ytringer på internettet tilføjet i 2020.
2019	Øvrige seksuelle krænkelser end voldtægt	Sextortion/sexafpresning tilføjet i 2020.
2020	Psykisk vold	

I perioden 2012-2020 var spørgsmålene om udsathed for indbrud delvist sammenflettet med spørgsmålene om udsathed for tyveri. I denne periode var det muligt stort set, men ikke fuldstændigt, at skelne mellem de personer, som havde været udsathed for indbrud,

og de personer, som havde været udsat for tyveri. I 2021 blev spørgeskemaet ændret, så spørgsmålene om tyveri og indbrud nu er helt adskilte. Denne ændring betyder ligeledes, at spørgsmålene om indbrud nu stilles før spørgsmålene om tyveri, og at respondenterne i højere grad bliver gjort opmærksomme på forskellen mellem indbrud og tyveri. Desuden er det ekspliceret, at der med indbrud menes, *"at en person uberettiget har skaffet sig adgang til dit hjem"*. Den tydeligere adskillelse af tyveri og indbrud har en vis betydning for sammenligneligheden af tallene med de forudgående år.

Opgørelserne i nærværende rapport af borgernes udsathed for tyveri i perioden 2012-2020 er ændret tilbage i tid. Opgørelserne for disse år indeholder nu udelukkende personer, som har været udsat for tyveri, modsat opgørelserne i de tidligere års rapporter, som også indeholder personer udsat for indbrud. Nogle personer, som har været udsat for indbrud i løbet af det seneste år i perioden 2012-2020, har indikeret, at de i løbet af samme år også har været udsat for endnu et forhold, enten tyveri eller indbrud, men det vides ikke, hvilken af kriminalitetstyperne de har været udsat for. Disse personer er nu sorteret fra opgørelserne i perioden 2012-2020 vedrørende tyveri og indgår kun i opgørelserne over personer, der har været udsat for indbrud. Dette er en kilde til en mindre underestimering af opgørelser af udsathed for tyveri, da *nogle* af de personer, der har været udsat for indbrud, *også* har været udsat for tyveri. Opgørelserne for 2012-2020 er derfor ikke fuldstændigt sammenlignelige med opgørelsen af udsathed for tyveri i 2021. I spørgsmålene vedrørende tyveri er det desuden fra og med 2021 tydeligere beskrevet, at internetrelateret kriminalitet, hvor en person har snydt offeret for penge, *ikke* skal besvares under spørgsmål vedrørende tyveri, men ved spørgsmål om internetrelateret kriminalitet. Denne ændring kan ligeledes have betydning for sammenligneligheden af tallene i 2021 med tallene i perioden før.

Opgørelserne over udsathed for indbrud i perioden 2012-2020 er ikke forbundet med samme underestimering som opgørelserne af udsathed for tyveri. Selv om definitionen af indbrud er den samme i 2021 som i perioden 2012-2020, kan den ændrede spørgsmålsrækkefølge, den uddybende beskrivelse af definitionen af indbrud samt forskellen mellem tyveri og indbrud dog have en vis indflydelse på sammenligneligheden af opgørelserne af udsathed for indbrud i 2021 og perioden før.

Fra og med 2021 er spørgsmålet om borgernes udsathed for voldtægt ændret, så spørgsmålsformuleringen afspejler den samtykkebaserede voldtægtslovgivning, som trådte i kraft den 1. januar 2021. I de tidligere offerundersøgelser afspejler spørgsmålet den daværende voldtægtslovgivning, hvor der blev spurgt ind til, om offeret havde været udsat for at blive tvunget eller forsøgt tvunget til samleje ved brug af vold eller trusler om vold.

1.3

Statistisk usikkerhed og signifikans

For at vurdere, om en forskel i resultater fra forskellige år må betragtes som et tilfældigt udsving eller som en reel forskel, anvendes sædvanlige tests for statistisk signifikans. Disse indebærer, at der stilles krav om, at sandsynligheden for, at de fundne forskelle beror på tilfældigheder frem for at afspejle reelle forandringer, skal være mindre end 5 pct., før forskellene betragtes som reelle. Hvorvidt dette bliver resultatet af testen, afhænger naturligvis

af, hvor stor en forskel der er mellem resultaterne, men det afhænger i høj grad også af antallet af observationer, der ligger til grund for beregningerne. Baseres beregningerne på et stort antal observationer, skal forskellen mellem resultaterne ikke være særlig stor for at være statistisk signifikant, mens det forholder sig omvendt, hvis beregningerne baseres på et lille antal observationer. Relativt få observationer skaber en større statistisk usikkerhed.

Tidligere blev spørgsmålene om tyveri og indbrud stillet hver måned, og der skulle derfor kun små ændringer til i andel udsatte, før en ændring var statistisk signifikant. Det gjaldt især tyveri, da det er den form for kriminalitet, flest udsættes for. For forbrydelser som vold og voldtægt, hvor antallet af ofre statistisk set er relativt lille, er det straks vanskeligere at påvise statistisk signifikante forskelle. Såfremt analyserne ydermere angår en delpopulation, f.eks. alene dem der har været udsat for partnervold, bliver det – selv ved meget store forskelle mellem resultater fra forskellige år – næsten umuligt at påvise statistisk signifikans.

Det understreges i forlængelse af ovenstående, at graden af statistisk signifikans ikke er identisk med forandringens størrelse. En lille procentvis ændring af et hyppigt forekommende fænomen kan være statistisk signifikant, mens det på samme tid ikke er tilfældet for selv en betragtelig procentvis ændring af et sjældent forekommende fænomen.

Det angives i rapporten, når resultaterne er statistisk signifikante. Når dette *ikke* er angivet, er de viste forskelle altså ikke med acceptabel sikkerhed udtryk for reelle forskelle. Såfremt de årlige målinger tyder på konsekvente forandringer, udtrykkes dette i rapporten som en *tendens*, idet der så kan være grund til at antage, at der er tale om reelle forskelle, som blot er baseret på for få observationer til at blive statistisk signifikante. Betegnelsen *tendens* anvendes dog kun om, hvis de statistiske tests viser, at der er 5-10 pct. sandsynlighed for, at forskellen mellem to resultater er en tilfældighed.

For alle de undersøgte kriminalitetsformer beregnes det årlige antal ofre med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller. Når forskelle mellem årene er statistisk signifikante, vil disse sikkerhedsintervaller *almindeligvis* ikke overlappe, men det *kan* forekomme, hvis forskellen kun lige netop er statistisk signifikant.

Relativt få observationer betyder, at forholdsvist store variationer mellem årene let kan forekomme. I rapportens tabeller og figurer opgøres flere år samlet, hvis antallet af observationer er for lille til at kunne beskrive udviklingen fra år til år.

2

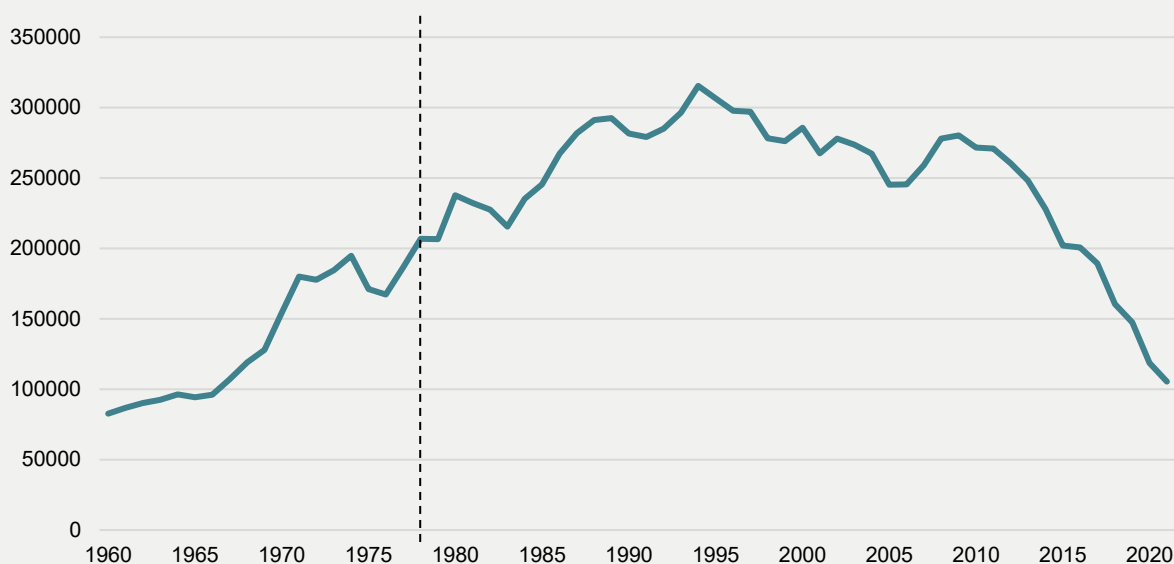
Tyveri

Tyveri er den enkeltstående kriminalitetsform, der fylder mest i kriminalstatistikken i Danmark. Udviklingen i antallet af politiregistrerede tyverier fremgår af figur 2.1, hvor tyveri er afgrænset til brugstyveri, tyveri fra bil, båd m.v. og tyverier i kategorien 'andre tyverier'. Med politiregistrerede tyverier menes tyverier, der ved anmeldelse fra offeret selv eller på anden måde er kommet til politiets kendskab i Danmark.

Som det fremgår af figur 2.1, begyndte antallet af politiregistrerede tyverier, jf. definitionen ovenfor, at stige i 1960'erne og frem til slutningen af 1980'erne. Fra slutningen af 1980'erne til omkring 2010 stagnerede antallet af tyverier. Siden 2010 er antallet af politiregistrerede tyverier faldet, og i 2021 var antallet på det laveste niveau i mere end et halvt århundrede.

Figur 2.1

Antal anmeldelser for tyveri i Danmark, 1960-2021.²

² Figuren inkluderer brugstyveri, tyveri fra bil, båd m.v. og 'andre tyverier', jf. Danmarks Statistiks definition heraf, da det er de typer af tyveri, som bedst kan sammenholdes befolkningens udsathed for tyveri målt i offerundersøgelsen. I perioden 1960-1978 var butikstyverier inkluderet i kategorien 'andre tyverier'. Fra 1979 blev det muligt at udskille butikstyveri. Figuren inkluderer således kun butikstyveri i perioden 1960-1978, hvor antallet af registrerede butikstyverier var relativt begrænset og derfor uden betydning for den overordnede udvikling i antallet af politiregistrerede tyverier.

2.1

Udsathed for tyveri

Den første offerundersøgelse af befolkningens udsat for tyveri blev foretaget i 1972. Undersøgelsen viste, at 13 pct. af de adspurgte havde oplevet at være udsat for tyveri inden for det seneste år, altså et sted mellem hver 7. og 8. dansker. Antallet af tyveriofre steg herefter frem til årtusindeskiftet, hvorefter tendensen generelt har været faldende.

Tabel 2.1

Ofre for tyveri (ekskl. indbrudstyveri), 2012-2021.

	Andel ofre	95 % sikkerheds-interval	Antal ofre	95 % sikkerheds-interval	Uvægtede antal ³
2012	10,3 %	(9,8 % - 10,9 %)	426.000	(403.000 - 449.000)	1093
2013	9,4 %	(8,9 % - 9,9 %)	390.000	(368.000 - 413.000)	982
2014	8,8 %	(8,1 % - 9,5 %)	365.000	(335.000 - 395.000)	470
2015	8,1 %	(7,4 % - 8,8 %)	342.000	(311.000 - 370.000)	443
2016	8,9 %	(8,2 % - 9,6 %)	375.000	(346.000 - 407.000)	479
2017	8,1 %	(7,4 % - 8,8 %)	344.000	(314.000 - 374.000)	438
2018	7,9 %	(7,2 % - 8,6 %)	338.000	(307.000 - 368.000)	415
2019	8,2 %	(7,5 % - 8,9 %)	352.000	(320.000 - 381.000)	426
2020	7,1 %	(6,5 % - 7,7 %)	306.000	(278.000 - 331.000)	443
2021	4,8 %	(4,3 % - 5,4 %)	209.000	(184.000 - 230.000)	256

Tabel 2.1 viser udviklingen i andelen af respondenter i alderen 16-74 år, der har oplevet at blive udsat for tyveri inden for det seneste år.⁴ I dette års rapport er tyveri og indbrudstyveri for første gang forsøgt adskilt. Denne adskillelse er dog kun mulig at foretage fra og med

³ Det uvægtede antal tyveriofre i stikprøven varierer ganske betydeligt. Forskellene i antallet skyldes ikke kun, at andelen af ofre er faldet i undersøgelsesperioden, men også, at der i tabellens første år er spurgt til tyveri i flere måneder af undersøgelsen end i andre år.

⁴ Spørgsmålsformuleringen lyder: "Er der – så vidt du ved – inden for de sidste 12 måneder nogen, der har stjålet eller forsøgt at stjæle penge eller ting, som tilhørte dig?"

2012, da der i årene før 2012 blev spurgt til tyveri og indbrudstyveri samlet. En samlet oversigt over udviklingen i befolkningens udsathed for tyveri og indbrudstyveri i perioden 1972-2020 kan findes i Pedersen et al. (2021). I offerundersøgelsen 2021 er der desuden inkluderet nye, separate spørgsmål om indbrud i private hjem, hvilket har betydning for muligheden for at sammenligne udviklingen i både tyveri og indbrud med tidligere år, jf. afsnit 1.2.

I 2021 angiver 4,8 pct. af respondenterne i offerundersøgelsen, at de har oplevet at blive udsat for tyveri (ekskl. indbrud i private hjem) inden for det seneste år, hvilket svarer til 184.000-230.000 personer i befolkningen i alderen 16-74 år. Dette er en statistisk signifikant mindre andel end i 2020 og for perioden 2012-2020. Det er uvist, om – og i hvilken udstrækning – ændringerne af spørgeskemaet har påvirket andelen af respondenter, der har angivet, at de har været udsat for tyveri. Faldet i befolkningens udsathed for tyveri er dog i klar overensstemmelse med udviklingen i antallet af politiregistrerede tyverier. Her er det væsentligt at bemærke, at også anmeldelsestilbøjeligheden for tyveri er faldet i undersøgelsesperioden, jf. afsnit 2.4, hvilket kan forklare en del af faldet i antallet af politiregistrerede tyverier.

Ved fortolkningen af antallet af ofre for tyveri skal man desuden være opmærksom på, at et tyveri kan have flere ofre. F.eks. vil ét biltyveri ofte opleves af alle ejerne/brugerne af bilen, hvis der er flere.

Hovedparten af de personer, der angiver, at de har været udsat for tyveri, har alene været udsat 1 gang inden for det seneste år, jf. tabel 2.2. Omtrent en fjerdedel af ofrene har været udsat for tyveri 2-3 gange, mens relativt få – 5-8 pct. af ofrene – har været udsat mere end 3 gange. I gennemsnit har tyveriofrene været udsat for tyveri 1,5-1,9 gange årligt. Gennemsnittet for 2021 er ikke statistisk signifikant forskelligt fra gennemsnittet for den tidligere periode.

Tabel 2.2

Ofre for tyveri fordelt efter antal gange udsat inden for det seneste år, 2012-2021, pct. samt det årlige antal tyveritilfælde i gennemsnit.

	Udsat 1 gang	Udsat 2-3 gange	Udsat mere end 3 gange	Gennemsnitligt antal gange udsat
2012	72 %	23 %	5 %	1,5
2013	73 %	22 %	5 %	1,6
2014	73 %	22 %	5 %	1,7
2015	69 %	25 %	6 %	1,7
2016	67 %	25 %	8 %	1,9
2017	66 %	28 %	7 %	1,8
2018	70 %	24 %	6 %	1,7
2019	66 %	28 %	6 %	1,7
2020	67 %	27 %	5 %	1,7
2021	69 %	26 %	5 %	1,8

2.2

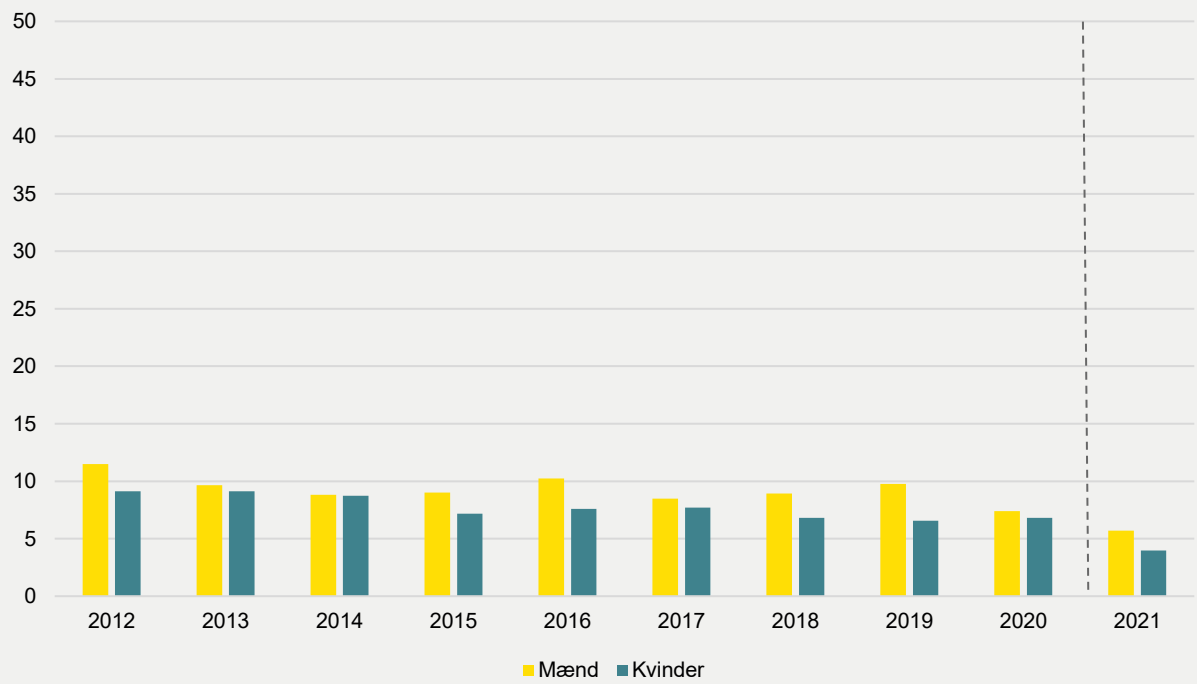
Karakteristika ved ofre

I 2021 er andelen af kvinder, der har oplevet af blive udsat for tyveri inden for de seneste år, statistisk signifikant mindre end for mænd. Dette er i overensstemmelse med tendensen de seneste 5 år, hvor der med undtagelse af 2020 er statistisk signifikante forskelle mellem mænds og kvinders risiko for at blive udsat for tyveri, jf. figur 2.4.⁵

⁵ Se bilagstabel 2.1 for procentdele.

Figur 2.4

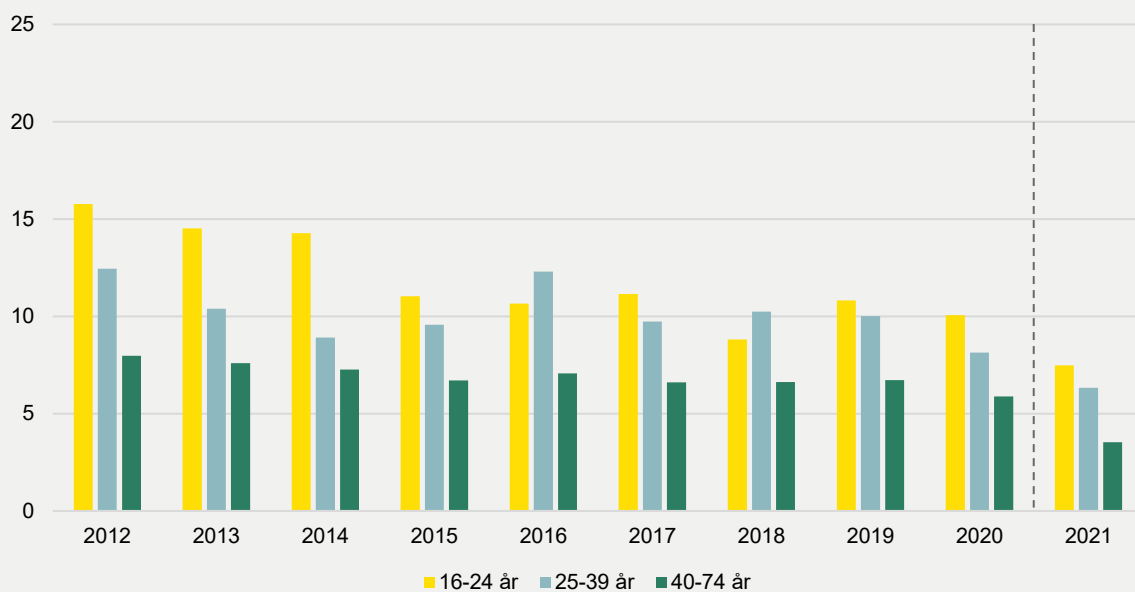
Udsathed for tyveri blandt mænd og kvinder, 2012-2021, pct. af befolkningsgruppen.

Af figur 2.5 fremgår det, at risikoen for at blive udsat for tyveri i de fleste år er størst i den yngste aldersgruppe, dvs. blandt de 16-24-årige, og at risikoen gradvist aftager med stigende alder.⁶ For alle de nævnte aldersgrupper er andelen, der i 2021 oplyser at have været udsat for tyveri, statistisk signifikant mindre end i 2020 og for perioden 2012-2020.

Figur 2.5

Udsathed for tyveri blandt personer i de nævnte aldersgrupper, 2012-2021, pct. af befolkningsgruppen.

⁶ Se bilagstabel 2.2 for procentdele.

Udsathedden for tyveri varierer i forhold til, hvor ofte ofrene går ud om aftenen, jf. tabel 2.3. I 2021 er personer, der oplyser, at de går ud mindst tre aftener i løbet af ugen, statistisk signifikant oftere udsat for tyveri end øvrige. En analyse viser, at en lignende tendens gør sig gældende blandt personer, der går ud for at feste eller more sig med andre mindst én gang ugentligt.

Tabel 2.3

Ofre for tyveri fordelt efter hvorvidt personen går ud om aftenen, 2021, pct.

Går ud om aftenen	Andel ofre i kategorien	Fordeling af ofre
De fleste aftener i ugens løb	8 %	8 %
3-4 aftener om ugen	8 %	20 %
1-2 aftener om ugen	5 %	37 %
Ikke hver uge	4 %	36 %
I alt	5 %	100 %

Sammenlignes den laveste indkomstkategori (første kvartil) med de øvrige indkomstkategorier, ses det, at personer i den laveste indkomstkategori er statistisk signifikant mere udsatte for tyveri end personer i de højere indkomstkategorier, jf. tabel 2.4. For de øvrige indkomstkategorier er der ingen entydige tendenser vedrørende udsathed for tyveri.

Tabel 2.4

Ofre for tyveri fordelt efter indkomst (kvartiler), 2021, pct.

Indkomst	Andel ofre i indkomstkategorien	Fordeling af ofre
Første kvartil	7 %	36 %
Andet kvartil	5 %	26 %
Tredje kvartil	3 %	17 %
Fjerde kvartil	4 %	21 %
I alt	5 %	100 %

2.3

Tyveriets genstand og skadevirkning

Cykeltyveri er den form for tyveri, der forekommer hyppigst (29 pct.), jf. tabel 2.5.

Tabel 2.5

Ejendel udsat for tyveri af samlet antal tyverier, 2021, pct.

Ejendel udsat for tyveri	Andel
Intet. Det var kun forsøg	10 %
Bil	10 %
Motorcykel, båd/skib	1 %
Knallert	2 %
Cykel	29 %
Noget fra hus/lejlighed/værelse hvor jeg bor (ikke indbrud men person jeg selv havde lukket ind) ⁷	9 %
Noget fra garage/kælder/loftsrum/udhus/have ved min bopæl ⁸	16 %
Noget fra min arbejdsplads	7 %
Noget fra mit sommerhus/fritidshus ⁹	2 %
Noget jeg havde på mig (tasketyveri/lommetyveri)	17 %
Andet	18 %

Der er også relativt mange tyverier, der enten er tyveri af noget fra garage/kælder/loftsrum/udhus/have ved offerets bopæl (16 pct.) eller tyveri af noget, respondenterne havde på sig (17 pct.). Det forekommer relativt sjældent, at nogen får stjålet en knallert, motorcykel eller båd/skib, hvilket givetvis også er betinget af, at få har disse ejendele. 'Biltyverier' omfatter formodentlig også en del tilfælde, hvor der er stjålet ejendele fra en bil. Knap to tredjedele af

⁷ Denne kategori kan omfatte indbrud i private hjem, hvor gerningspersonen skaffer sig adgang til hjemmet under urigtig foregivelse af et retmæssigt ærinde, jf. bemærkningerne til L34 om en selvstændig bestemmelse om indbrudstyveri. Der anlægges i de konkrete sager en helhedsvurdering af, hvorvidt gerningspersonens adgang til hjemmet må karakteriseres som uberettiget. I offerundersøgelsen er det ikke muligt at vurdere, om der i sådanne tilfælde er tale om indbrudstyveri eller tyveri.

⁸ Denne kategori kan omfatte nogle indbrud i private hjem. Det fremgår af bemærkningerne til L34 om en selvstændig bestemmelse om indbrudstyveri, at der med beboelse menes bl.a. huse, lejligheder, enkeltværelser til beboelse og sommerhuse. Det fremgår også, at der med fremmed hus forstås bygninger som garager, udhuse og lofts- og kælderrum mv., når der i øvrigt er tale om at skaffe sig uberettiget adgang. Indbrudsbestemmelsen omfatter ikke tyveri i de tilfælde, hvor en person uberettiget skaffer sig adgang til en privat have, baggård eller lignende uden samtidig at skaffe sig adgang til et fremmed hus.

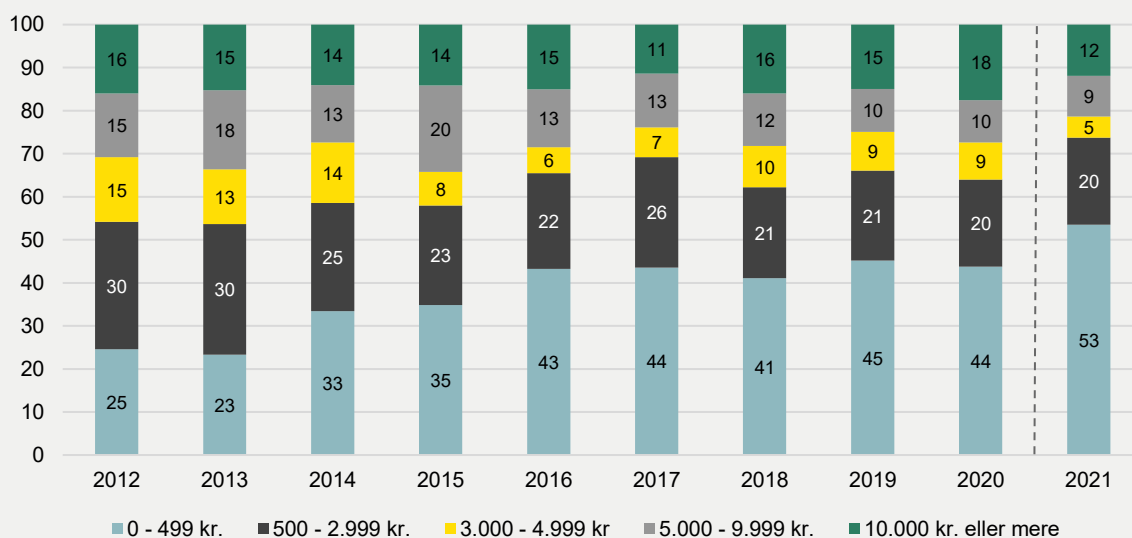
⁹ Se fodnote 8.

dem, der har været udsat herfor, angiver således et tab på mindre end 1.000 kr. I de tilfælde, hvor ofrene har angivet, at de fik stjålet 'andet', drejer det sig ofte om penge, kreditkort eller elektronisk udstyr og i en del af tilfældene også om genstande fra biler eller cykler. De øvrige ejendele, som kategorien 'andet' omfatter, er meget forskelligartede, lige fra værktøj til smykker. Det skal bemærkes, at respondenterne har haft mulighed for at vælge flere ejendele.

Den form for mulig skadevirkning, man umiddelbart forbinder med tyveri, er af materiel og økonomisk karakter. Figur 2.6. viser, at der over årene er sket en udvikling i størrelsen på de umiddelbare økonomiske skader for tyveri. I 2021 er det f.eks. godt halvdelen af ofrene, der oplyser, at de fik stjålet for mindre end 500 kr., mens det samme gælder en fjerdedel af ofrene i undersøgelsen i 2012. Udregnet i 2012-priser er det umiddelbare økonomiske tab i 2021 ca. 5.300 kr. pr. tyveritilfælde sammenlignet med 7.700 kr. i 2012. Biltyverier indgår med bilens fulde værdi i beregningen. Størstedelen af de stjålne biler genfindes imidlertid forholdsvis hurtigt og returneres til ejerne (i mere eller mindre oprindelig tilstand), og som tidligere nævnt dækker biltyverier formodentlig også over nogle tilfælde, hvor der er stjålet ejendele fra bil. Det gælder også ved tyveri af andre ejendele, at en del af de umiddelbare økonomiske skader restitueres gennem, at det stjålne genfindes eller helt eller delvist erstattes.

Figur 2.6

De umiddelbare økonomiske skader for tyveri, 2012-2021.

Hvorvidt offeret har fået noget tilbage, hænger sammen med værdien af det stjålne, jf. tabel 2.7. Ved tab af værdier for mindre end 500 kr. er det 39 pct. af ofrene, der har fået noget af det stjålne tilbage. Ved tab på 10.000 kr. eller mere er andelen 56 pct.

Tabel 2.7 viser desuden, at 61 pct. af ofrene for tyveri ikke har genvundet det stjålne eller fået erstatning. Dette skal ses i sammenhæng med, at en meget stor del af tyverierne har medført ret beskedne økonomiske tab, idet 48 pct. af tyverierne drejer sig om en umiddelbar

økonomisk skade på mindre end 500 kr. Det skal herudover bemærkes, at 84 pct. af de tyveriofre, som ikke genvandt det stjålne/fik erstatning, ikke har anmeldt tyveriet til forsikringen.

Tabel 2.7

Ofre for tyveri (ekskl. forsøg) fordelt efter de umiddelbare økonomiske skader, set i forhold til om ofrene genvandt det stjålne/fik erstatning, 2021, pct.

	Tyveriofferet fik noget tilbage	Tyveriofferet fik intet tilbage
0 - 499 kr.	39 %	61 %
500 - 2.999 kr.	17 %	83 %
3.000 - 4.999 kr.	69 %	31 %
5.000 - 9.999 kr.	54 %	46 %
10.000 kr. eller mere	56 %	44 %
I alt	39 %	61 %

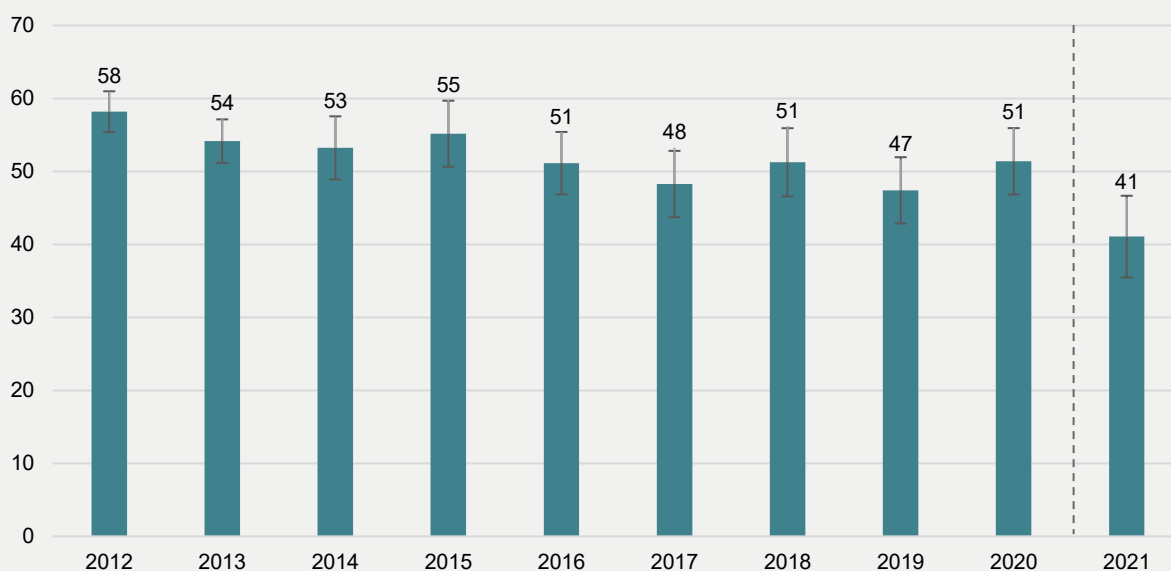
2.4

Anmeldelsestilbøjelighed

Selv om flere af hovedtendenserne i perioden fra 1972-2021 synes at pege i samme retning for antallet af politiregistrerede tyverier og befolkningens rapporterede udsathed for tyveri, så ses der et markant større fald i de politiregistrerede tyverier fra 2009-2021 end for befolkningens rapporterede udsathed. Noget af forskellen kan antageligvis forklares med ændringer i anmeldelsestilbøjeligheden, idet der kan ses en faldende tendens de senere år, jf. figur 2.6. Blandt de adspurgte i 2021 er det 41 pct. af tyveriofrene, der oplyser, at de enten selv har anmeldt tyveriet til politiet, eller at politiet har fået kendskab til det på anden vis. Denne andel er statistisk signifikant mindre end andelen i 2020 og for perioden 2012-2020.¹⁰

Figur 2.6

Pct. af ofre for tyveri der selv har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab til forholdet på anden vis, 2012-2021, med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller.

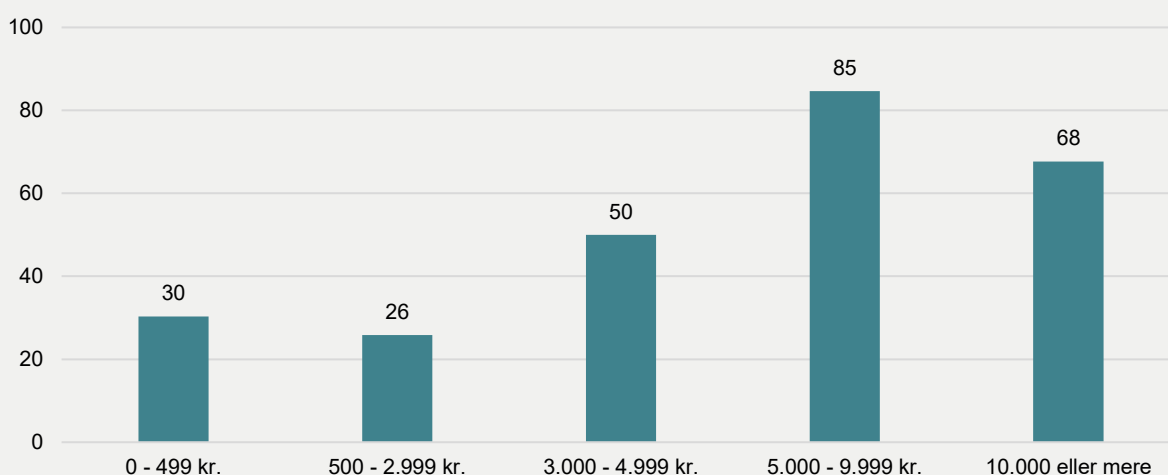

¹⁰ Efter ændringen af spørgeskemaet i 2021 er det ikke muligt at sammenligne anmeldelsestilbøjeligheden i 2012-2021 med tidligere år, jf. afsnit 2.2. Der henvises til Pedersen et al. 2021 for oplysninger om tendenser i anmeldelsestilbøjeligheden for tyveri, herunder indbrudstyveri, i perioden 1972-2020.

Anmeldelsestilbøjeligheden for tyveri hænger sammen med værdien af det stjålne. Det er således en statistisk signifikant større andel af dem, der har fået stjålet for 5.000 kr. eller mere, der selv har anmeldt tyveriet til politiet, sammenlignet med dem, der har fået stjålet for mindre beløb, jf. figur 2.7.

Figur 2.7

Pct. af ofre for tyveri, der selv har anmeldt det til politiet, i de nævnte kategorier over værdien af det stjålne, 2021.

I 2021 er der ikke statistisk signifikant forskel på, hvorvidt mænd og kvinder anmelder tyveri. Det er derimod, hvis man ser på hele undersøgelsesperioden fra 2012-2021, idet mandlige ofre for tyveri i denne periode er mindre tilbøjelige til at anmelde tyveri end kvindelige ofre.

I stort set alle offerundersøgelserne ses det, at andelen af ofre for tyveri, der selv anmelder tyveriet, stiger med alderen, jf. bilagstabel 2.3. Dette er imidlertid ikke helt tilfældet i 2021, hvor de 25-39-årige ganske vist er mere tilbøjelige til at anmelde tyveri end de 16-24-årige, men hvor der ikke er signifikant forskel mellem de 25-39-årige og de 40-74-årige.

2.4.1

Økonomisk mørketal for tyveri

Det unikke ved offerundersøgelser er, at de kan give os et indblik i mørketallet, dvs. den andel af kriminaliteten, som ikke anmeldes og registreres af politiet. Dette er allerede berørt gennem angivelser af, hvor mange af ofrene der har anmeldt (eller hvor politiet har fået kendskab til forholdet på anden vis), og hvor mange der ikke har anmeldt. I tillæg til disse offerorienterede mørketal muliggør opgørelsen af de umiddelbare økonomiske skader, at der kan beregnes økonomiske mørketal, dvs. hvor stor en del af den samlede mængde skader økonomisk set, som ikke anmeldes og registreres.

Tages der udgangspunkt i de tyverier, som ikke er anmeldt, og som politiet heller ikke har fået kendskab til på anden vis, angår 82 pct. af disse værdier for mindre end 3.000 kr., jf. bilagstabel 2.4. Beregnes de umiddelbare økonomiske skader for samtlige tyverier udgør det

økonomiske mørketal 35 pct., da dette er den økonomiske andel af de tyverier, der ikke anmeldes til politiet. Det økonomiske mørketal for tyveri er væsentligt større end det, der er angivet i de tidligere offerundersøgelser. Dette skyldes hovedsageligt, at indbrud i private hjem ikke længere indgår i beregningen af det økonomiske mørketal for tyveri, jf. det tidligere, og at anmeldelsestilhøjeligheden for tyveri er faldet.

Det er også undersøgt, om offeret har anmeldt tyveriet til et forsikringsselskab. I 2021 oplyser 30 pct. af ofrene, at de har anmeldt tyveriet til et forsikringsselskab, 16 pct. har ikke anmeldt tyveriet, fordi de ikke er tyveriforsikrede, mens 53 pct. ikke har gjort det, selv om de er forsikrede. For sidstnævnte gruppe er årsagen oftest, at de ikke tror, at de ville få erstatning, jf. bilagstabel 2.5.

Der er ligeledes en sammenhæng mellem beløbet, der er stjålet for, og om offeret har anmeldt tyveriet til et forsikringsselskab. En fjerdedel af de tyverier, der er anmeldt til forsikringen, angår tilfælde, hvor der er stjålet for 10.000 kr. eller mere, jf. bilagstabel 2.6. Omvendt vedrører godt halvdelen af alle tyverier, som ikke er anmeldt til forsikringen, beløb på mindre end 500 kr.

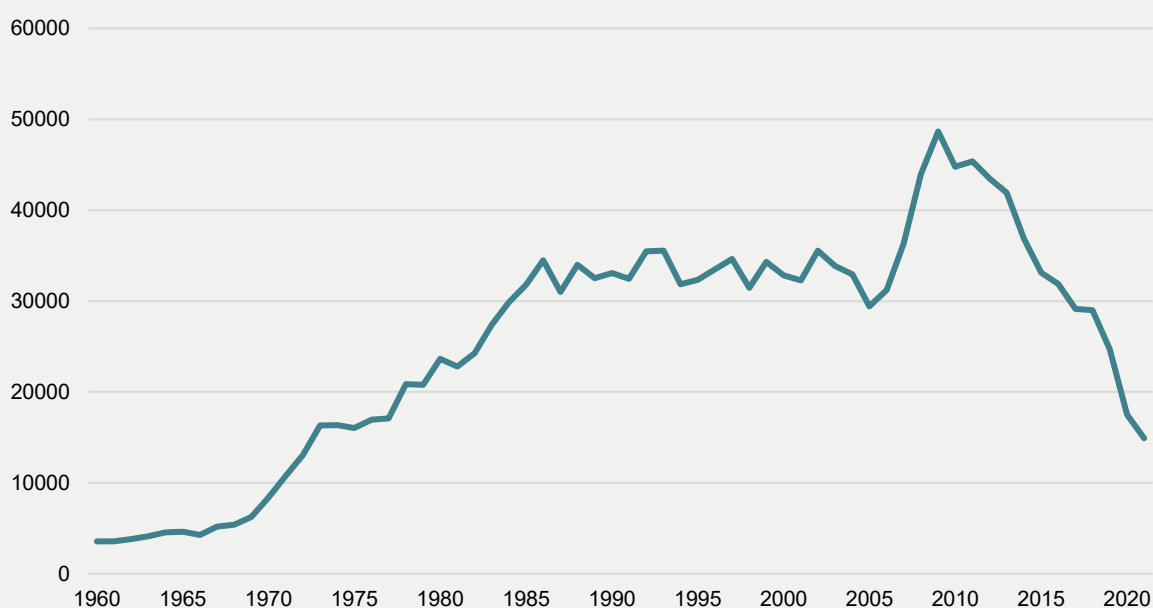
3

Indbrud i private hjem

Antallet af politiregistrerede indbrud i private hjem begyndte at stige i 1960'erne og frem til midten af 1980'erne. Derefter stagnerede antallet frem til midten af 00'erne. Omkring finanskrisen i slutningen af 00'erne steg antallet af politiregistrerede indbrud i private hjem igen mod et toppunkt i 2009. Siden er antallet faldet frem mod 2021, hvor der blev registreret knap 15.000 indbrud i private hjem. Dette er det laveste niveau siden starten af 1970'erne.

Figur 3.1

Antal anmeldelser om indbrud i beboelse i Danmark, 1960-2021.

3.1

Udsathed for indbrud i private hjem

Fra og med 2012 er befolkningens udsathed for indbrud i private hjem undersøgt særskilt. Ved indbrud forstås, at gerningspersonen uden tilladelse forsøger at opnå eller opnår adgang til offerets private hjem med henblik på tyveri. Andre tyverier fra hjemmet eller tyveri fra eksempelvis garager, parkerede biler, lofts- eller kælderrum, sommerhuse og lignende er ikke omfattet af denne definition af indbrud. Fra og med offerundersøgelsen i 2021 er spørgsmål om tyveri og indbrud i private hjem desuden adskilt, jf. afsnit 2.2.

I tolkningen af antallet af ofre for indbrud skal man være opmærksom på, at ét indbrudstyveri i en bolig ofte opleves af alle beboerne. Man taler om en "husstandseffekt", som indebærer, at der vil være færre husstande end individer, der har været udsat for indbrudstyveri. I 2021 oplyste 1,9 pct. af respondenterne i offerundersøgelsen, at de havde været udsat for indbrud

inden for det seneste år, jf. tabel 3.1.¹¹ Dette svarer til, at 68.000-97.000 personer i befolkningen i alderen 16-74 år – eller i omegnen af 42.000 husstande¹² – årligt udsættes for indbrud. Andelen af indbrudsofre adskiller sig ikke fra andelen i 2020, men den er statistisk signifikant mindre end for perioden 2012-2020.¹³ Dette er i overensstemmelse med den registrerede kriminalitet, der ligeledes viser et fald i antallet af indbrud i perioden.

Tabel 3.1

Ofre for indbrud i private hjem, 2012-2021.

	Andel ofre	95 % sikkerheds-interval	Antal ofre	95 % sikkerheds-interval	Uvægtede antal
2012	3,6 %	(3,3 % - 4,0 %)	149.000	(135.000 - 163.000)	423
2013	3,6 %	(3,2 % - 3,9 %)	148.000	(134.000 - 162.000)	425
2014	3,5 %	(3,1 % - 4,0 %)	147.000	(127.000 - 166.000)	212
2015	3,0 %	(2,5 % - 3,4 %)	128.000	(107.000 - 144.000)	182
2016	3,6 %	(3,1 % - 4,0 %)	149.000	(130.000 - 170.000)	204
2017	2,9 %	(2,5 % - 3,4 %)	125.000	(106.000 - 143.000)	177
2018	2,8 %	(2,4 % - 3,2 %)	119.000	(101.000 - 139.000)	158
2019	3,2 %	(2,7 % - 3,6 %)	138.000	(118.000 - 156.000)	181
2020	2,4 %	(2,0 % - 2,7 %)	102.000	(86.000 - 117.000)	157
2021	1,9 %	(1,6 % - 2,3 %)	82.000	(68.000 - 97.000)	119

I 2021 blev der som nævnt foretaget ændringer i spørgsmålene om tyveri og indbrud, jf. afsnit 2.2 for mere herom. Det er uvist, om – og i hvilken udstrækning – det nye indbrudsspørgsmål

¹¹ Spørgsmålsformuleringen lyder: "Er der – så vidt du ved – inden for de sidste 12 måneder nogen, der har begået indbrud eller forsøgt at begå indbrud i dit hjem? Med indbrud menes, at en person uberettiget har skaffet sig adgang til dit hjem. Her tænkes kun på dine stuer og ikke udhus, garage, loft og kælder."

¹² Husstandseffekten er her beregnet ved, at det samlede antal indbrudsofre i befolkningen i 2021 er divideret med det gennemsnitlige antal beboere pr. husstand, som i 2021 var omtrent to beboere pr. husstand.

¹³ Det uvægtede antal indbrudsofre i stikprøven varierer i undersøgelsesperioden, hvilket ikke kun skyldes, at andelen af ofre er faldet men også, at der i nogle år er spurgt til indbrud i flere måneder end andre år. Spørgsmål om udsathed for tyveri og indbrud er stillet hver anden måned i omnibusundersøgelsen i 2014 og årene derefter, mens de er stillet hver måned i de forudgående år. Eftersom andelen af personer, der har været udsat for indbrud, begrænser sig til nogle få pct., er der fra og med 2014 tale om relativt få observationer, hvilket skaber en større statistisk usikkerhed i forhold til de tidligere år. Det betyder, at der skal større forskelle til mellem årene, for at forskellene er statistisk signifikante, jf. afsnit 2.3.

har påvirket andelen af respondenter, der angiver at have været udsat for indbrud. Antallet af anmeldelser for indbrud, som fremgår af figur 3.1, samt resultaterne af en anden dansk undersøgelse tyder dog også på, at antallet af indbrud er faldet støt efter 2009 (Kruize & Kyvsgaard, 2021), og at antallet i 2021 er på det laveste niveau målt i en lang årrække.

3.2 Karakteristika ved indbrud i private hjem

Udsathed for indbrud varierer mellem familietyper, jf. tabel 3.2.¹⁴ Ses der samlet på perioden 2012-2021, er familier med børn statistisk signifikant oftere udsat for indbrud end andre familietyper. Dette kan skyldes, at familier med børn oftere end familier uden børn bor i et hus, der i højere grad end lejligheder udsættes for indbrud.

Tabel 3.2

Ofre for indbrud fordelt efter familietype, 2012-2021, pct.

Familietype	Andel ofre blandt familietype	Fordeling af ofre
Enlig uden børn	3,0 %	17 %
Enlig med børn	3,8 %	7 %
Par uden børn	2,7 %	17 %
Par med børn	3,4 %	54 %
Anden familietype	2,9 %	5 %
I alt	3,2 %	100 %

Indbrud sigter nemlig ikke mod bestemte personer, men mod boliger, som så i forskellig grad kan være attraktive for indbrud. Nogle kan være attraktive, fordi de er lette at trænge ind i, mens andre er attraktive, fordi de signalerer mulighed for stort udbytte. En undersøgelse af indbrudsniveauet i Danmark sammenlignet med Sverige, Tyskland, Holland og England/Wales peger således på, at niveauet af indbrud – i hvert fald tidligere – lå noget højere i Danmark end i de øvrige lande, og at noget af forklaringen herpå var, at der i Danmark findes relativt mange enfamilieshuse, særligt parcelhuse, hvor indbrudsrisikoen er større, end tilfældet er for lejligheder og rækkehuse (Kruize & Sorensen, 2017). Offerundersøgelsen viser, at personer, der i 2021 oplyser, at de bor i et parcelhus, oftere har været udsat for indbrud (2,3 pct.), end personer, der bor i etageejendom (1,4 pct.). Denne forskel er statistisk signifikant.

¹⁴ Gruppen af "enlige" omfatter ugifte, fraskilte, enker, enkemænd og personer i opløste partnerskaber, dvs. alle personer som ikke lever i et registreret parforhold.

Der er ingen entydige tendenser vedrørende udsathedens for indbrud på tværs af indkomstkategorier i 2021, jf. bilagstabel 3.1.

I perioden 2012-2021 var personer, der gik ud mindst tre aftener i løbet af ugen, statistisk signifikant oftere udsat for indbrud end øvrige. Tilsvarende sammenhæng ses for personer, der gik ud for at feste eller more sig med andre mindst én gang ugentligt.

3.3

Indbruddets skadevirkning

I tabel 3.3 er de økonomiske skader i forbindelse med indbrud beregnet med husstandseffekt, hvor der tages hensyn til, at der bor flere personer i samme husstand.¹⁵ Disse tal er sammenlignet med skaderne fra tyveri. Det estimeres, at de indbrudsofre, der i 2021 oplyser, at de har været udsat for indbrud inden for de seneste år, fik stjålet for 0,4 mia. kr. Udregnet i 2012-priser er beløbet ligeledes 0,4 mia. kr. De økonomiske skadevirkninger er omtrent to gange højere ved et gennemsnitligt indbrudstyveri end ved øvrige tyverier.

I 2021 er det gennemsnitlige tab pr. indbrud i private hjem statistisk signifikant lavere end gennemsnittet i 2020 og for perioden 2012-2020. Denne forskel skyldes både flere indbrud med et tab på mindre end 500 kr. og færre indbrud med et tab på 10.000 kr. eller mere.

Tabel 3.3

Økonomiske skader i forbindelse med indbrudstyveri og øvrige tyverier, 2012-2021.¹⁶

	Økonomiske skader ved indbrud, i alt. Medregnet husstandseffekt (mia. kr.)	Økonomiske skader ved øvrige tyverier, i alt (mia. kr.)	Gennemsnitligt tab pr. indbrud (kr.)	Gennemsnitligt tab pr. øvrige tyverier (kr.)
2012	2,2	3,2	30.000	7.700
2013	1,7	3	24.100	8.000
2014	1,4	3,9	19.300	11.000
2015	1,3	2,1	21.000	6.400
2016	1,9	3,4	26.100	9.200
2017	1,2	1,8	20.200	5.600
2018	1,5	2,2	26.000	6.700
2019	1,4	3,2	21.600	9.200
2020	0,8	1,9	27.500	6.700
2021	0,4	1,1	10.200	5.700

¹⁵ Husstandseffekten er beregnet ved, at det samlede tab for indbrud er divideret med det gennemsnitlige antal beboere pr. husstand, som i 2021 var omtrent to beboere pr. husstand.

¹⁶ Resultaterne er behæftet med væsentlig usikkerhed, da få respondenter med meget omfattende økonomiske skadesvirkninger af et indbrudstyveri eller andet tyveri, hæver det samlede gennemsnit for det pågældende år betragteligt.

3.4

Anmeldelsestilbøjelighed

Anmeldelsestilbøjeligheden ved indbrud i private hjem er betydeligt højere end ved tyveri generelt. I 2021 oplyser 73 pct. af ofrene for fuldbyrdet indbrudstyveri, at de selv har anmeldt indbruddet til politiet, eller at politiet fik kendskab til det på anden vis.

Selv når der alene er tale om et indbrudsforsøg, anmeldes godt tre fjerdedele af tilfældene. Den samlede anmeldelsestilbøjelighed for indbrud og indbrudsforsøg i 2021 adskiller sig ikke signifikant fra det forudgående år eller perioden 2014-2020 samlet set. Anmeldelsesprocenten for fuldbyrdet indbrud er statistisk signifikant lavere i 2021 end for perioden 2014-2020, mens den er signifikant højere for indbrudsforsøg. En del af forklaringen på den relativt lave anmeldelsestilbøjelighed for fuldbyrdet indbrud i 2021 er formentlig, at værdien af det stjålne generelt er faldet. I 2021 er det f.eks. 88 pct. af indbrudsopfrene, der angiver, at de har mistet mindre end 5.000 kr. ved indbruddet, mens tilsvarende gælder 70 pct. af ofrene i 2020, 62 pct. af ofrene i 2019 og 55 pct. af ofrene i 2018. Det er sværere at forklare stigningen i anmeldelsestilbøjeligheden for indbrudsforsøg, men stigningen kan måske skyldes, at flere var hjemme under COVID-19-pandemien. Det er desuden væsentligt at bemærke, at andelen i 2021 er baseret på relativt få observationer, og derfor er stigningen forbundet med stor statistisk usikkerhed.

Tabel 3.4

Pct. af ofre for indbrud og indbrudsforsøg der selv har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab til forholdet på anden vis, 2014-2021.¹⁷

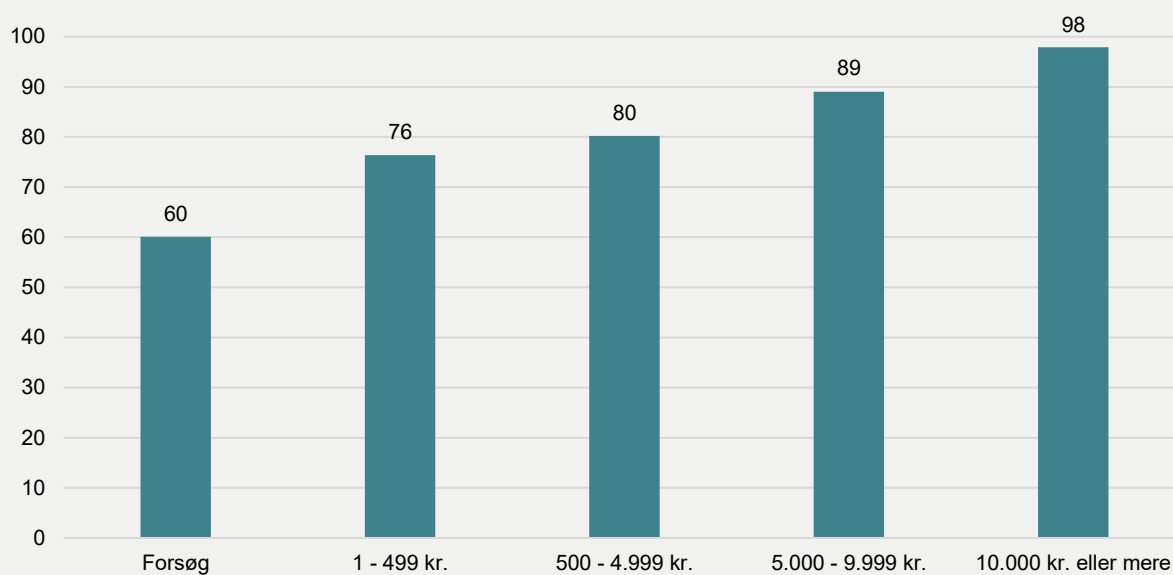
	Andel fuldbyrdede indbrud anmeldt til politiet	Andel indbrudsforsøg anmeldt til politiet	Andel indbrud og indbruds- forsøg anmeldt til politiet
2014	91 %	65 %	83 %
2015	90 %	57 %	81 %
2016	90 %	49 %	78 %
2017	89 %	57 %	80 %
2018	93 %	62 %	83 %
2019	90 %	60 %	79 %
2020	84 %	58 %	73 %
2021	73 %	76 %	74 %

¹⁷ Data for 2012 og 2013 er ikke inkluderet i tabellen, da det ikke er muligt at skelne mellem fuldbyrdede indbrud og indbrudsforsøg i undersøgelsen disse år.

Figur 3.2 viser forholdet mellem ofre for indbrud, der selv har anmeldt indbruddet til politiet, og værdien af det stjålne i perioden 2014-2021. Det ses, at anmeldelsestilbøjeligheden blandt ofrene i alle tilfælde er ganske høj. Godt tre fjerdele af ofrene for fuldbyrdet indbrud med økonomiske skader på 1-499 kr. har selv anmeldt indbruddet til politiet. Det samme gælder 8 ud af 10 ofre for indbrud med økonomiske skader på 500-4.999 kr., knap 9 ud af 10 ofre for indbrud med økonomiske skader på 5.000-9.999 kr., mens stort set alle ofre for indbrud med økonomiske skader på 10.000 kr. eller mere har anmeldt indbruddet til politiet.

Figur 3.2

Pct. af ofre for indbrud, der selv har anmeldt det til politiet, i de nævnte kategorier over værdien af det stjålne, 2014-2021.

3.4.1

Økonomisk mørketal for indbrud i private hjem

Den høje anmeldelsestilhøjelighed ved indbrud i private hjem betyder, at det økonomiske mørketal på dette område er lavt. De 27 pct. af de fuldbyrdede indbrud, der oplyses om i 2021, som ikke er anmeldt til politiet eller er kommet til politiets kendskab på anden vis, svarer således i økonomisk værdi til mindre end 1 pct. af det stjålne.

Langt størstedelen af dem, der i 2012-2021 anmeldte indbruddet til deres forsikringsselskab, fik hel eller delvis erstatning herfor eller genvandt det stjålne, jf. tabel 3.5. Kun 10 pct. af de ofre for indbrud, der anmeldte indbruddet til forsikringsselskabet, fik hverken erstatning eller det stjålne tilbage, hvorimod det gælder 80 pct. af de ikke-forsikringsanmeldte indbrud.

Ud af alle de indbrud i private hjem, der blev rapporteret i offerundersøgelsen 2021, er godt halvdelen – 56 pct. – anmeldt til forsikringsselskabet, jf. bilagstabel 3.2.

Tabel 3.5

Ofre for indbrud fordelt efter, om de fik erstatning i forbindelse med indbruddet, og om de anmeldte det til forsikringsselskabet eller ej, 2012-2021, pct.

	Anmeldt	Ikke anmeldt
Jeg fik det hele ubeskåret tilbage	17 %	11 %
Jeg fik noget tilbage og/eller erstatning (hel eller delvis) for resten	24 %	9 %
Jeg fik intet tilbage, men fik erstatning (hel eller delvis)	49 %	-
Jeg fik intet tilbage og heller ingen erstatning	10 %	80 %
I alt	100 %	100 %

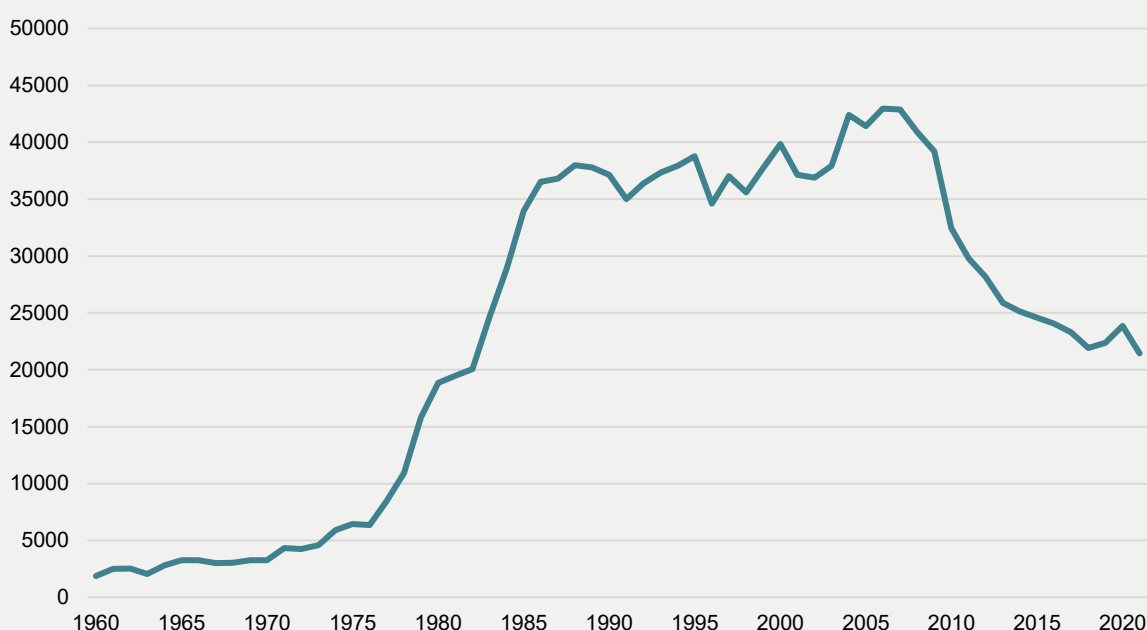
4

Hærværk

Udviklingen i politiregistreret hærværk har meget til fælles med udviklingen i politiregistrerede tyverier og indbrud i private hjem: En stigning i antallet af registrerede tilfælde fra 1960 til midt i 1980'erne, hvor stigningen de sidste 10 år er markant, herefter en stagnerende tendens frem til starten af 00'erne – så en mindre stigning frem til sidste halvdel af 00'erne efterfulgt af et markant fald siden, jf. figur 4.1.

Figur 4.1

Antal anmeldelser om hærværk i Danmark, 1960-2021.

4.1

Udsathed for hærværk

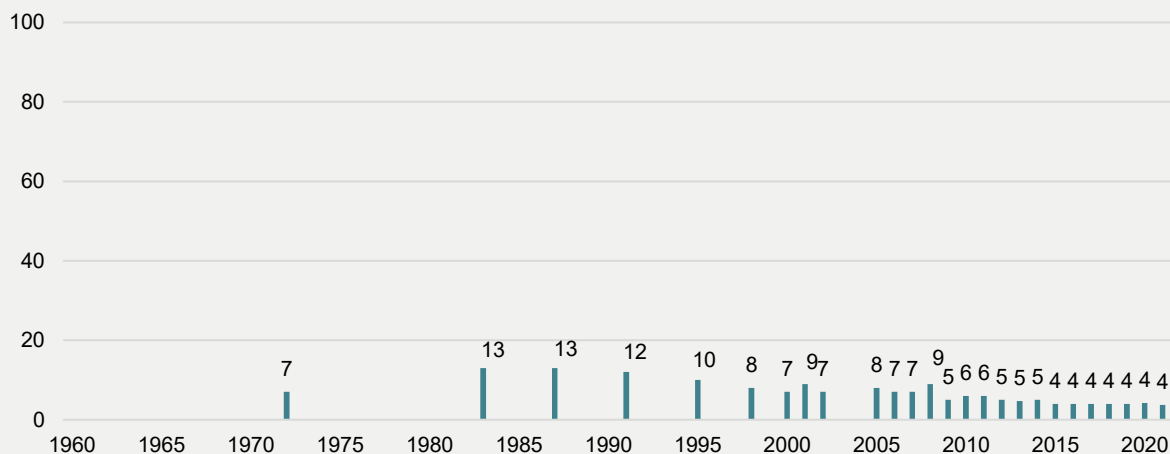
Offerundersøgelserne viser, at der sker tæt ved en fordobling af befolkningens risiko for at blive udsat for hærværk fra begyndelsen af 1970'erne og frem til 1980'erne, jf. figur 4.2. Denne stigning er statistisk signifikant. Andre undersøgelser bekræfter, at der fra 1970'erne og frem til i hvert fald engang i 1980'erne sker en vækst i befolkningens risiko for at blive udsat for hærværk (Balvig & Høigaard, 1988).

Fra midten af 1980'erne skiller vandene sig med hensyn til udviklingen i politiregistrerede hærværkstilfælde og befolkningens faktiske udsathed for hærværk, da sidstnævnte udviser en klart faldende tendens fra 13 pct. til 7-9 pct. omkring årtusindskiftet. Derefter er udviklingen mere ens, da niveauet af befolkningens udsathed for hærværk bliver på 7-9 pct. frem til 2008,

mens niveauet sidenhen er statistisk signifikant lavere (4-6 pct.). I sammenligningen skal man være opmærksom på, at de politiregistrerede tilfælde af hærværk også omfatter ofre, som ikke er med i offerundersøgelsen: virksomheder, offentlige institutioner m.v. Det er således en mulighed, at der fra midt i 1980'erne og i en periode derefter (fortsat) sker en stigning i hærværk mod disse ofre, mens der sker et fald i hærværk mod privatpersoner.

Figur 4.2

Ofre for hærværk, 1960-2021, pct. af befolkningen.

I tabel 4.1 gives mere detaljerede oplysninger om andelen af respondenter i offerundersøgelserne, der i perioden 2005-2021 oplyser at have været udsat for hærværk inden for det seneste år. I 2021 oplyser 3,7 pct. af respondenterne, at de har været udsat for hærværk inden for det seneste år, hvilket svarer til 137.000-177.000 personer i befolkningen i alderen 16-74 år.¹⁸ Bemærk at det estimerede antal ofre for hærværk kan være påvirket af den såkaldte husstandseffekt, som er beskrevet i afsnit 2.1 om tyveri.

Tabel 4.1

Ofre for hærværk, 2005-2021.

	Andel ofre	95 % sikkerheds-interval	Antal ofre	95 % sikkerheds-interval	Uvægtede antal ¹⁹
2005	8,1 %	(7 % - 9 %)	318.000	(270.000 - 366.000)	149
2006	7,0 %	(6 % - 8 %)	279.000	(242.000 - 316.000)	186
2007	6,6 %	(6 % - 8 %)	265.000	(221.000 - 308.000)	124
2008	8,8 %	(8 % - 10 %)	355.000	(304.000 - 405.000)	152
2009	5,2 %	(5 % - 6 %)	211.000	(182.000 - 240.000)	188
2010	5,7 %	(5 % - 6 %)	234.000	(213.000 - 255.000)	435
2011	6,1 %	(6 % - 7 %)	249.000	(232.000 - 267.000)	662
2012	4,8 %	(4 % - 5 %)	199.000	(184.000 - 216.000)	513
2013	4,7 %	(4 % - 5 %)	194.000	(178.000 - 210.000)	506
2014	4,6 %	(4 % - 5 %)	191.000	(168.000 - 213.000)	251
2015	4,4 %	(4 % - 5 %)	187.000	(164.000 - 209.000)	243
2016	4,5 %	(4 % - 5 %)	189.000	(168.000 - 212.000)	244
2017	4,3 %	(4 % - 5 %)	186.000	(163.000 - 208.000)	225
2018	3,8 %	(3 % - 4 %)	165.000	(143.000 - 187.000)	207
2019	4,0 %	(4 % - 5 %)	174.000	(152.000 - 196.000)	220
2020	4,2 %	(4 % - 5 %)	180.000	(159.000 - 200.000)	250
2021	3,7 %	(3 % - 4 %)	158.000	(137.000 - 177.000)	201

¹⁸ Spørgsmålsformuleringen lyder: "Har du været udsat for hærværk f.eks. rudeknusning, at dine bildæk er blevet skåret op, eller at andre ting er blevet ødelagt inden for de seneste 12 måneder?"

¹⁹ Den store variation i det uvægtede antal udsatte skyldes i høj grad, at der i nogle år er spurgt til hærværk i flere måneder af undersøgelsen end i andre år.

Andelen, der i 2021 oplyser at have været udsat for hærværk, adskiller sig ikke statistisk signifikant fra andelen i 2020, men den er signifikant mindre end i de forudgående 10 år (2011-2020). Fra 2005 til 2021 er andelen af ofre for hærværk halveret.

De fleste af de personer, der har været udsat for hærværk, har været udsat for det én gang i løbet af det seneste år, mens et fåtal har været udsat mere end tre gange, jf. tabel 4.2. Andelen, der i 2021 oplyser at have været udsat for hærværk mere end én gang, er ikke statistisk signifikant forskellig fra andelen i 2020 eller i de forudgående 10 år. Tilsvarende gælder det gennemsnitlige antal gange, ofrene har været udsat for hærværk.

Tabel 4.2

Ofre for hærværk fordelt efter antal gange udsat inden for seneste år, 2005-2021, pct. samt det årlige antal hærværkstilfælde i gennemsnit.

	Udsat 1 gang	Udsat 2-3 gange	Udsat mere end 3 gange	Gennemsnitligt antal gange udsat
2005	77 %	18 %	5 %	1,5
2006	79 %	17 %	4 %	1,4
2007	76 %	21 %	2 %	1,3
2008	75 %	22 %	4 %	1,5
2009	74 %	20 %	6 %	1,5
2010	66 %	30 %	4 %	1,6
2011	70 %	25 %	6 %	1,7
2012	74 %	23 %	4 %	1,5
2013	75 %	22 %	3 %	1,4
2014	75 %	22 %	4 %	1,4
2015	75 %	21 %	4 %	1,5
2016	72 %	24 %	4 %	1,5
2017	78 %	19 %	3 %	1,4
2018	74 %	23 %	3 %	1,5
2019	71 %	24 %	5 %	1,7
2020	73 %	23 %	3 %	1,4
2021	74 %	24 %	2 %	1,4

4.2

Hærværkets genstand og skadevirkning

Tabel 4.3. viser, hvilke ejendele ofrene i offerundersøgelsen 2021 fik ødelagt eller beskadiget ved hærværket. Det fremgår, at størstedelen – 62 pct. – af ofrene oplyser, at de fik ødelagt eller beskadiget deres bil, mens 15 pct. oplyser, at hærværket gik ud over deres cykel. Desuden vedrørte en del af ødelæggelserne offerets bopæl, idet 7 pct. oplyser, at hærværket angik 'Noget fra hus/lejlighed/værelse hvor jeg bor', og 9 pct. oplyser, at hærværket angik 'Noget fra garage/kælder/loftsrum/udhus/have ved min bopæl'.

Der er måske ikke så overraskende store forskelle mellem personer i forskellige aldersgrupper med hensyn til, hvilke ejendele hærværket er gået ud over. Det er således en statistisk signifikant mindre andel af de 16-24-årige ofre for hærværk end af de øvrige hærværks ofre, der oplyser, at hærværket var rettet mod offerets bil (hhv. 33 pct. og 69 pct. i 2021). Omvendt oplyser en statistisk signifikant større andel af de unge i alderen 16-24 år end af de øvrige, at hærværket var rettet mod offerets cykel (hhv. 43 pct. og 9 pct. i 2021).

Tabel 4.3

Ejendel udsat for hærværk af samlet antal hærværk, 2021, pct.

Ejendel udsat for hærværk	Andel
Bil	62 %
Motorcykel	0 %
Knallert	1 %
Cykel	15 %
Båd/skib	0 %
Noget fra hus/lejlighed/værelse hvor jeg bor	7 %
Noget fra garage/kælder/loftsrum/udhus/have ved min bopæl	9 %
Noget fra min arbejdsplads	5 %
Noget fra mit sommerhus/fritidshus	1 %
Andet	8 %

De umiddelbare økonomiske omkostninger ved hærværk fremgår af tabel 4.4. I 2021 er det gennemsnitlige økonomiske tab pr. hærværkstilfælde ca. 7.300 kr. Udregnet i 2005-priser svarer det umiddelbare skadesbeløb til ca. 5.800 kr. pr. hærværkstilfælde.²⁰ Det er således ikke sket en udvikling i det gennemsnitlige økonomiske tab pr. hærværkstilfælde over årene.

Tabel 4.4

De umiddelbare økonomiske skader ved hærværk, 2005-2021.

	Gennemsnitligt tab pr. hærværkstilfælde (kr.)
2005	5.800
2006	5.700
2007	7.100
2008	7.900
2009	8.200
2010	6.400
2011	7.800
2012	7.500
2013	5.400
2014	7.900
2015	6.700
2016	6.000
2017	7.200
2018	7.900
2019	7.600
2020	8.200
2021	7.300

²⁰ Ligesom i tabel 2.6 vedrører de gennemsnitlige økonomiske omkostninger her alene det seneste hærværkstilfælde, idet der ikke foreligger oplysninger om de økonomiske omkostninger ved eventuelt yderligere hærværkstilfælde i løbet af året.

Hvorvidt offeret har fået erstatning, har en vis sammenhæng med værdien af det ødelagte, jf. tabel 4.5.²¹ For skader under 3.000 kr. er det en mindre andel af ofrene for hærværk – ca. en fjerdedel – der har fået erstatning. Denne andel stiger overordnet set i takt med værdien af det ødelagte. Ved skader på 10.000 kr. eller mere er andelen, der har fået erstatning, 68 pct.²²

Tabel 4.5 viser også, at 64 pct. af ofrene for hærværk oplyser, at de ikke har fået erstatning for de ødelagte/beskadigede ejendele. Det skal hertil bemærkes, at 89 pct. af de ofre for hærværk, som ikke har fået erstatning, oplyser, at de ikke har anmeldt hærværket til et forsikringsselskab.

Tabel 4.5

Ofre for hærværk fordelt efter de umiddelbare økonomiske skader og om ofrene fik erstatning, 2021, pct.

	Hærværksofferet fik (hel eller delvis) erstatning	Hærværksofferet fik ikke erstatning
0 - 499 kr.	23 %	77 %
500 - 2.999 kr.	26 %	74 %
3.000 - 4.999 kr.	18 %	82 %
5.000 - 9.999 kr.	45 %	55 %
10.000 kr. eller mere	68 %	32 %
I alt	36 %	64 %

²¹ Andelen af ofre for hærværk, der har fået erstatning for de ødelagte/beskadigede ejendele, tæller både respondenter, der har fået delvis og fuld erstatning. En femtedel af ofrene angiver i 2021, at de har fået fuld erstatning, mens 13 pct. angiver at have fået delvis erstatning.

²² I 2021 angiver 8 pct. af de respondenter, der har oplevet at blive udsat for hærværk eller *forsøg* herpå inden for det seneste år, at de har været udsat for *forsøg* på hærværk, og at der derfor ikke blev ødelagt/beskadiget noget ved hændelsen. Disse tilfælde er ikke medregnet i tabel 4.5.

4.3

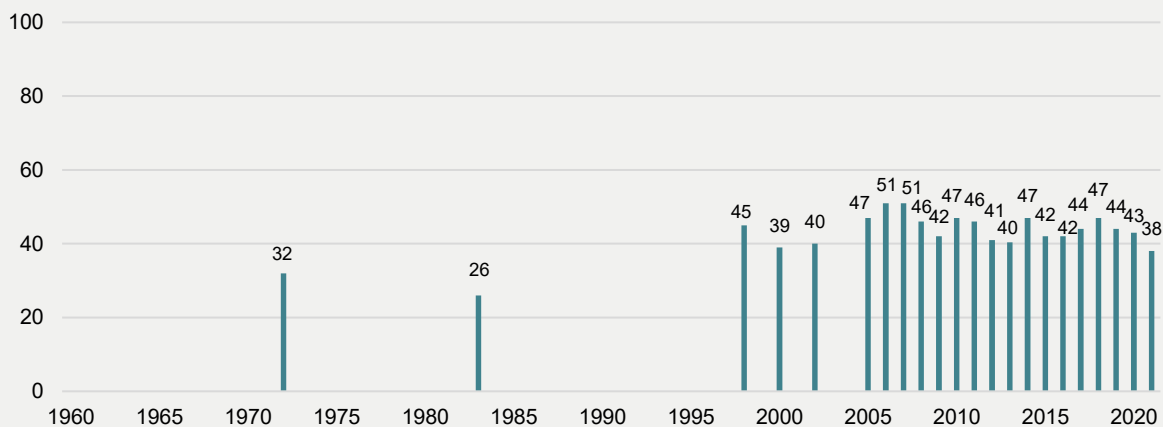
Anmeldelsestilbøjelighed

Ved den første undersøgelse af anmeldelsestilbøjeligheden foretaget i 1972 oplyste 32 pct. af ofrene for hærværk, at de havde anmeldt det til politiet, eller at politiet havde fået kendskab til forholdet på anden vis, jf. figur 4.6. I årene efter 2005 svinger denne andel fra ca. 40 til 50 pct. Den reelle forskel mellem anmeldelsestilbøjeligheden i de første undersøgelser sammenholdt med de senere er reelt lidt større end det, tallene umiddelbart viser. Dette skyldes, at anmeldelsestilbøjeligheden i 2005-2021 angår de hærværkstilfælde, som ofrene senest har været udsat for (inden for det seneste år). Til sammenligning er anmeldelsestilbøjeligheden i 1972 beregnet ud fra, om mindst ét hærværkstilfælde (der har fundet sted inden for det seneste år) er kommet til politiet kendskab gennem anmeldelse fra offeret selv eller på anden vis.

I 2021 oplyser 38 pct. af ofrene for hærværk, at de enten selv har anmeldt hærværket til politiet, eller at politiet har fået kendskab til det på anden vis, jf. figur 4.6. Anmeldelsestilbøjeligheden for hærværk varierer i undersøgelsesperioden uden en entydig udviklingstendens set over hele perioden. Der ses dog en tendens til faldende anmeldelsestilbøjelighed de seneste 3 år, og i 2021 er anmeldelsestilbøjeligheden på det laveste niveau, der er målt siden slutningen af 1990-erne. Anmeldelsestilbøjeligheden i 2021 adskiller sig dog ikke statistisk signifikant fra den, der ses i 2020 eller for de forudgående 10 år (2011-2020).

Figur 4.6

Pct. af ofre for hærværk der selv har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab til forholdet på anden vis, 1960-2021.

Anmeldelsestilbøjeligheden for hærværk er lavest blandt unge. Dette hænger formentlig sammen med, at værdien af det ødelagte generelt er mindre for denne aldersgruppe. I 2021 beløb de gennemsnitlige økonomiske omkostninger pr. hærværkstilfælde sig til ca. 2.900 kr. for de unge i alderen 16-24 år, ca. 4.900 kr. for de 25-39-årige og ca. 9.600 kr. for de 40-74-årige. Dette er i alle aldersgrupper et fald sammenlignet med beløbene i 2020.

4.3.1

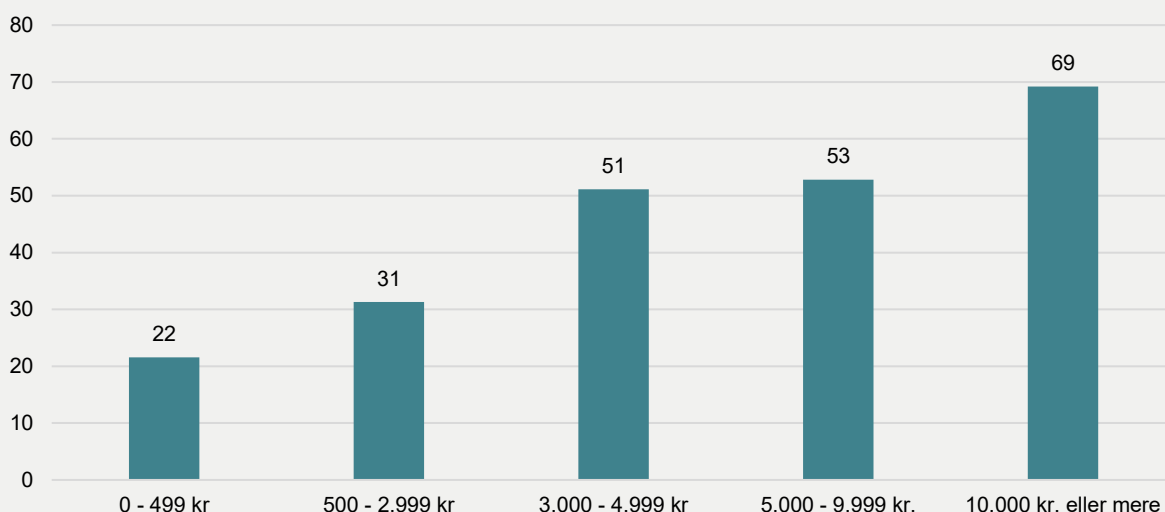
Økonomisk mørketal for hærværk

Som for tyveri og indbrud er det muligt at beregne det økonomiske mørketal for hærværk, dvs. hvor stor en del af den samlede mængde skader målt i kroner, som ikke anmeldes og registreres hos politiet. Det viser sig, at det økonomiske mørketal for hærværk er betragteligt større end for indbrud i beboelse og lidt større end for tyveri, nemlig 40 pct. i 2021. Denne forskel mellem de økonomiske mørketal beror formentlig først og fremmest på forskelle i, hvad der er forsikret, samt at skaderne ved hærværk generelt er mindre end ved tyveri og indbrud, hvorfor skadernes omfang i sig selv, men også en selvrisko, hyppigere vil mindske incitamentet til at anmelde.

Det er da også først og fremmest de større hærværkssager, som anmeldes til politiet, jf. figur 4.7. I 2012-2021 oplyser 22 pct. af dem, der ved hærværket fik ødelagt for mindre end 500 kr., at de selv har anmeldt forholdet til politiet, og herefter stiger anmeldelsestilbøjeligheden blandt ofrene nogenlunde proportionalt med værdien af de ødelagte ejendele: Jo mere der er ødelagt for, desto større er anmeldelsestilbøjeligheden.

Figur 4.7

Pct. af ofre for hærværk der selv har anmeldt det til politiet, i de nævnte kategorier over værdien af det ødelagte, 2012-2021.

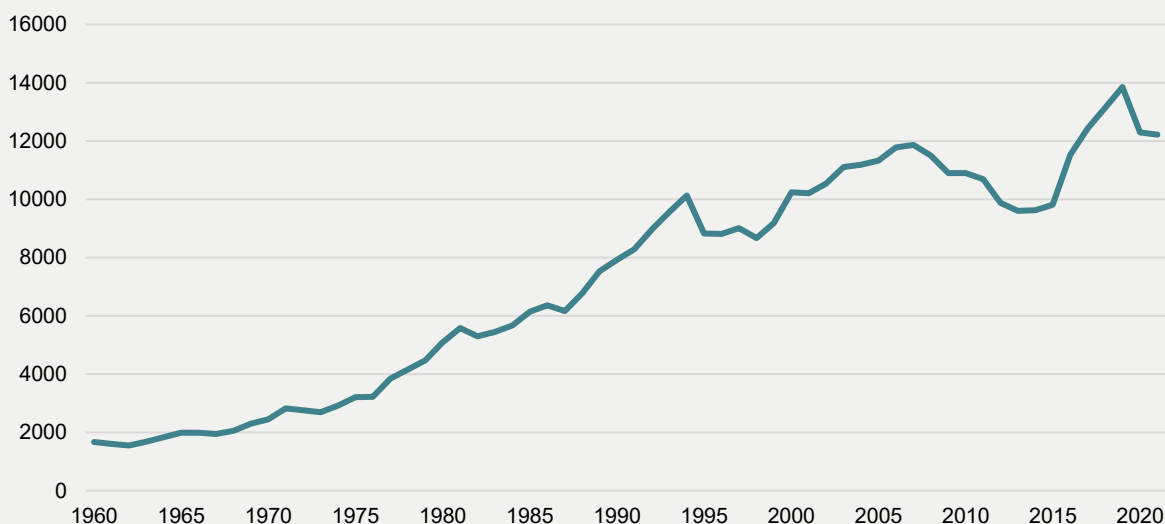
I 2021 oplyser en tredjedel af ofrene for hærværk, at de har anmeldt hærværket til deres forsikringsselskab, jf. bilagstabel 4.2. Af de øvrige ofre, som også havde en forsikring, havde de fleste ikke anmeldt hærværket til forsikringsselskabet, fordi de vurderede, at skaden næppe ville blive dækket af forsikringen.

Hvorvidt ofrene har anmeldt hærværket til deres forsikringsselskab hænger også sammen med, hvor stort et beløb de har fået ødelagt for, se bilagstabel 4.3. Af dem, der har anmeldt hærværket til forsikringsselskabet, har 70 pct. fået ødelagt for 3.000 kr. eller mere, mens tilsvarende gælder for 32 pct. af dem, der ikke har anmeldt forholdet.

Udviklingen i omfanget af politiregistreret vold ligner udviklingen i de tidligere omtalte straffelovsovertrædelser fra 1960 og frem til midten af 1980'erne. Fra sidst i 1980'erne og frem til 2007 er udviklingen i antallet af politiregistrerede voldstilfælde unik.²³ I en kort periode i den sidste halvdel af 1990'erne ser det ud som om, væksten bremses op, men som helhed er der tale om en stigning i antallet af politiregistrerede voldstilfælde frem til 2007. Fra 2007 til 2015 falder den politiregistrerede vold med 17 pct., men fra 2015 til 2019 stiger antallet af voldstilfælde igen ganske markant med 41 pct. for derefter at falde med 11 pct. fra 2019 til 2021. Der er ikke nogen entydig forklaring på udviklingen over årene.²⁴

Figur 5.1

Antal anmeldelser for vold i Danmark, 1960-2021.

Drab er den form for vold, der ofte påkalder sig den største samfundsmæssige interesse. Da der trods alt finder relativt få drab sted, påvirker antallet af fuldbyrdede drab ikke den samlede voldsopgørelse i figur 5.1. Som det ses af figur 5.2 har antallet af fuldbyrdede drab ligget på

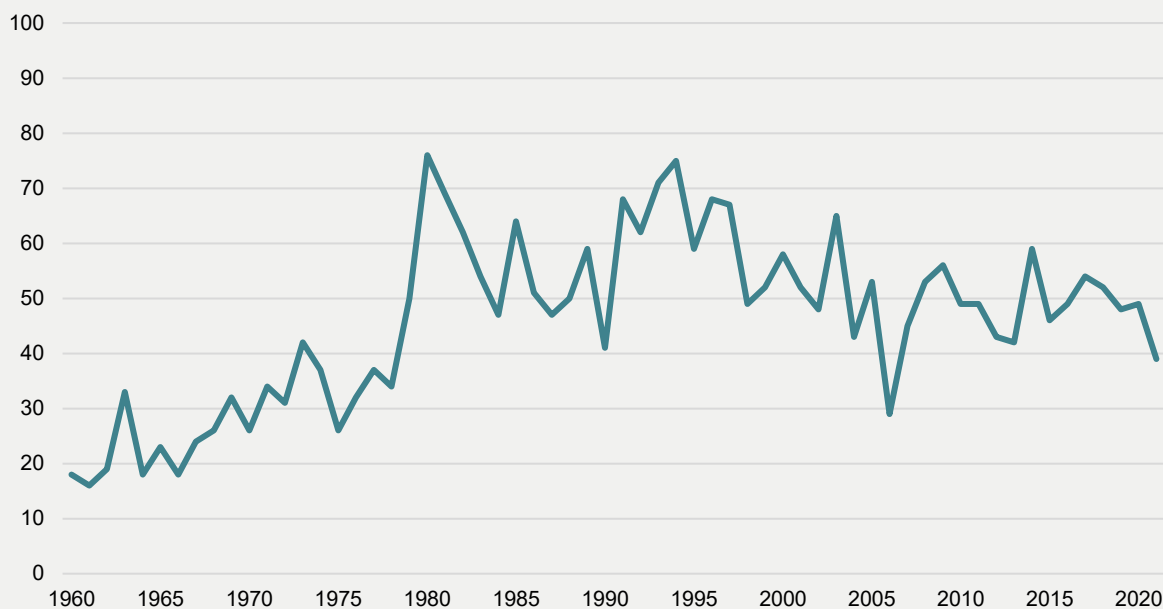
²³ Den politiregistrerede vold vedrører her straffelovens § 237 og §§ 244-246.

²⁴ I en undersøgelse af stigningen i den registrerede vold fra 2015 til 2016 påpeges det eksempelvis, at noget af væksten formentlig beror på en øget anmeldelsestilbøjelighed, særligt for så vidt angår vold på arbejdspladsen og vold mod børn, mens en – formentlig – mindre del kan skyldes ændret registreringspraksis hos politiet. Samtidig påpeges det, at der også kan være tale om en reel stigning i udsatheden for vold (Kvysgaard, 2017)

mellem 20 og 80 drab årligt det sidste mere end halve århundrede med store årlige udsving.²⁵ Det skal bemærkes, at der i samme periode har været en markant stigning i befolkningstallet fra 4,6 mio. i 1960, 5,2 mio. i 1995 og til 5,8 mio. i 2021.

Figur 5.2

Antal anmeldelser for forsættelige drab i Danmark, 1960-2021.

5.1

Udsathed for vold

Muligheden for at følge udviklingen via voldsofferundersøgelser forudsætter, at undersøgelsernes population, spørgsmålsformulering m.v. er ensartet, således at deres resultater er sammenlignelige, jf. afsnit 2.1. Den første voldsofferundersøgelse blev foretaget allerede i 1971, men der foreligger først direkte sammenlignelige tal fra og med offerundersøgelsen i 1987.

I alt er der i perioden 1987-2021 foretaget 26 sammenlignelige voldsofferundersøgelser i Danmark. Alle viser de, at 1-3 pct. af befolkningen i alderen 16-74 år årligt oplever sig udsat for vold. Vold er således et relativt sjældent fænomen.

Fra den første voldsofferundersøgelse blev foretaget i 1971 og frem til 1986-87 er der sandsynligvis sket en stigning i den faktiske vold på tilsvarende måde, som det er konstateret, at

²⁵ En gennemgang af politiregistrerede drab 2008-2011 viser, at det reelle antal drab antagelig er lidt mindre end det registrerede antal (Justitsministeriets Forskningskontor 2014).

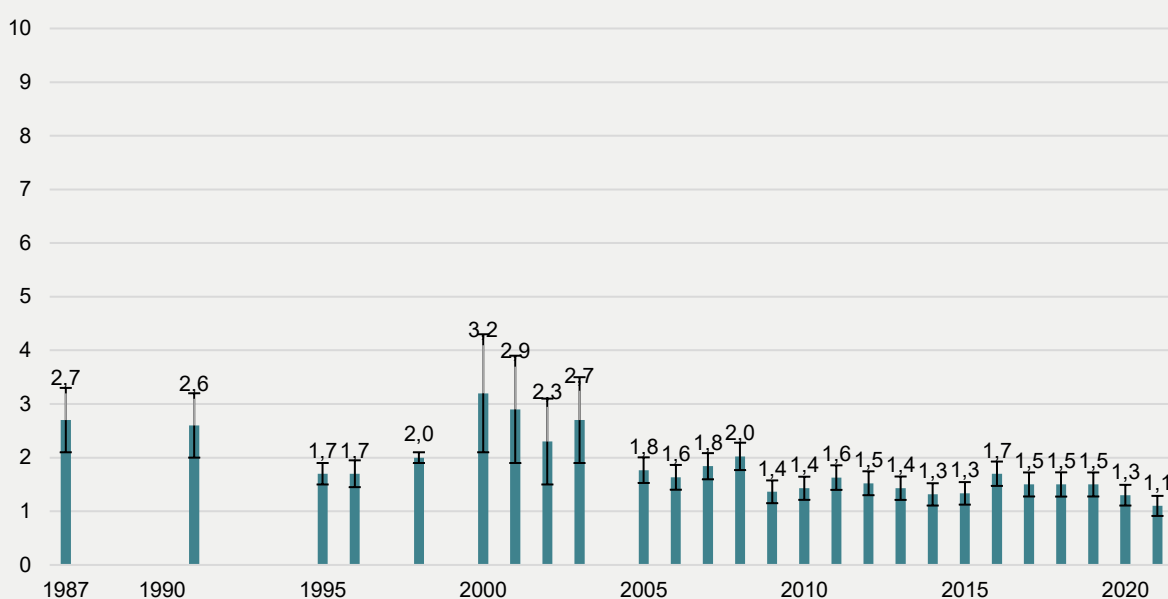
der skete en stigning i tyveri og hærværk. Tidligere undersøgelser, der ikke er indbyrdes sammenlignelige, og heller ikke kan sammenlignes med de undersøgelser, der er foretaget efter 1986, viser alle en stigende tendens i udsathed for vold i perioden 1971-1986/87 (jf. bl.a. Balvig & Høigaard, 1988). Visse af undersøgelserne viser ligeledes, at det ikke kun er trusler og mildere voldsformer, der synes at have været stigende fra 1980 til 1986, men også mere alvorlige former for vold, eksempelvis vold der har krævet lægebehandling (Andersen, 1985a, 1987).

For perioden efter 1986-87 foreligger der resultater fra to voldsofferundersøgelser, som er indbyrdes sammenlignelige, men som ikke er direkte sammenlignelige med de undersøgelser, hvis resultater er præsenteret i figur 5.3. Undersøgelserne viser, at 8 pct. i 1991 havde været udsat for en eller flere former for fysiske overgreb inden for det seneste år, og at 5 pct. i 2000 havde været udsat for fysiske overgreb (Christensen & Koch-Nielsen, 1992; Kjølner & Rasmussen, 2002). Forskellen er statistisk signifikant, hvilket tyder på, at der fra 1991 til 2000 skete et fald i risikoen for at blive udsat for fysiske overgreb. Samtidig bør det bemærkes, at flere og flere af disse fysiske aggressioner kan opleves og defineres som vold, hvormed faldet i den selvrapporterede udsathed for vold formentlig ville være større, hvis den kollektive opfattelse af vold ikke havde ændret sig over årene. Denne mulige "voldeliggørelse" af fysiske aggressioner er behandlet mere udførligt andetsteds (Balvig, 1997, 2000a, 2000b).

Det kunne se ud som om, at volden i de sidste tre årtier har udviklet sig i bølger: Først en faldende tendens fra 1987-1991 til 1995-1996, så en stigning frem til årtusindeskiftet efterfulgt af et fald, som set over hele perioden varer frem til 2021, hvor udsathed for vold er på det laveste niveau målt i offerundersøgelsens historie, jf. figur 5.3.²⁶ I betragtning af, at undersøgelserne er gennemført af forskellige organisationer med forskellige udvælgelsesmetoder og afgrænsninger af, hvem der er interviewet, er det sikreste, der kan siges, at der i hvert fald ikke er sket en stigning i befolkningens udsathed for vold i perioden 1987-2021, men at der muligvis er sket et fald.

Figur 5.3

Ofre for vold, 1987-2021, pct. af befolkningen med angivelse af 95 pct. sikkerhedsinterval.

I det følgende ses der nærmere på de direkte sammenlignelige offerundersøgelser fra henholdsvis 1995-1996 og 2005-2021 med henblik på at belyse mulige ændringer i blandt andet voldens karakter. Tabel 5.1 viser andel udsatte for vold i de to måleperioder samt henholdsvis det estimerede antal ofre, beregningernes sikkerhedsintervaller og det uvægtede antal respondenter fra de årlige undersøgelser. Som det fremgår af tabellen, oplyser 1,1 pct. af respondenterne i 2021, at de har været udsat for vold inden for det seneste år. Dette svarer til, at 41.000-57.000 personer i befolkningen i alderen 16-74 år årligt oplever at blive udsat for

²⁶ Værdierne af de beregnede sikkerhedsintervaller for udsathed for vold er anført i bilagstabel 5.1, som også danner basis for figur 5.3.

vold. Andelen adskiller sig ikke statistisk signifikant fra 2020, men andelen er statistisk signifikant mindre end for perioden 2011-2020, der dækker de forudgående 10 år.

Tabel 5.1

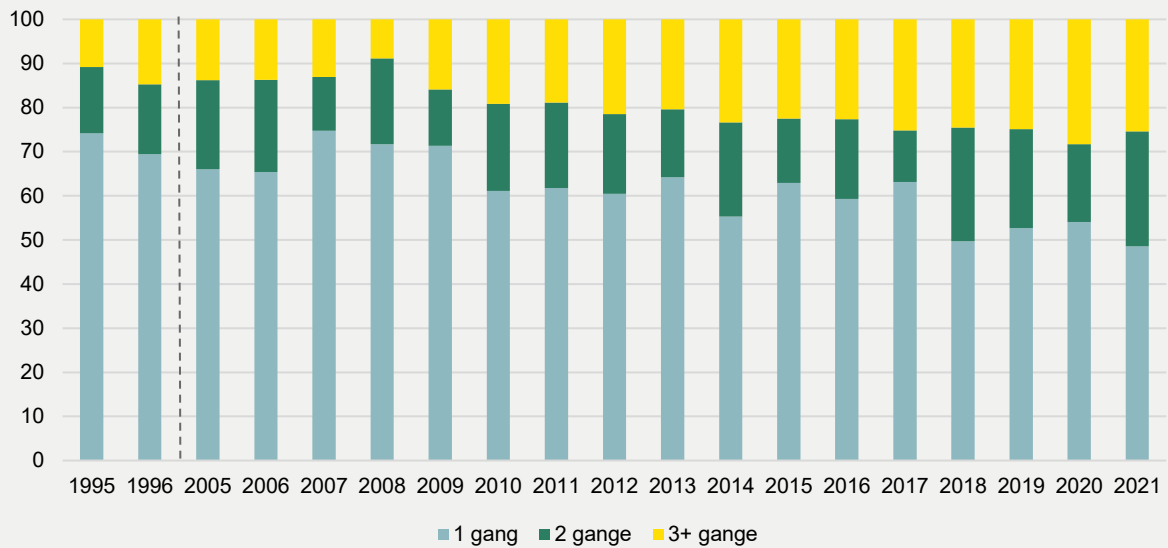
Ofre for vold, 1995-1996 og 2005-2021.

	Andel ofre	95 % sikkerheds-interval	Antal ofre	95 % sikkerheds-interval	Uvægtede antal
1995	1,7 %	(1,5 % - 1,9 %)	66.000	(57.000 - 74.000)	223
1996	1,7 %	(1,4 % - 1,9 %)	60.000	(52.000 - 69.000)	182
2005	1,8 %	(1,5 % - 2,0 %)	69.000	(60.000 - 79.000)	177
2006	1,6 %	(1,4 % - 1,9 %)	65.000	(56.000 - 74.000)	166
2007	1,8 %	(1,6 % - 2,1 %)	73.000	(64.000 - 83.000)	174
2008	2,0 %	(1,8 % - 2,3 %)	82.000	(71.000 - 92.000)	191
2009	1,4 %	(1,2 % - 1,6 %)	55.000	(46.000 - 64.000)	129
2010	1,4 %	(1,2 % - 1,6 %)	58.000	(50.000 - 67.000)	152
2011	1,6 %	(1,4 % - 1,9 %)	67.000	(58.000 - 76.000)	157
2012	1,5 %	(1,3 % - 1,8 %)	64.000	(55.000 - 73.000)	145
2013	1,4 %	(1,2 % - 1,6 %)	59.000	(50.000 - 68.000)	142
2014	1,3 %	(1,1 % - 1,5 %)	55.000	(46.000 - 63.000)	117
2015	1,3 %	(1,1 % - 1,5 %)	56.000	(47.000 - 65.000)	133
2016	1,7 %	(1,4 % - 1,9 %)	71.000	(60.000 - 79.000)	166
2017	1,5 %	(1,3 % - 1,8 %)	66.000	(57.000 - 76.000)	139
2018	1,5 %	(1,3 % - 1,7 %)	65.000	(55.000 - 75.000)	141
2019	1,5 %	(1,3 % - 1,7 %)	65.000	(55.000 - 74.000)	134
2020	1,3 %	(1,1 % - 1,5 %)	56.000	(47.000 - 64.000)	135
2021	1,1 %	(1,0 % - 1,3 %)	49.000	(41.000 - 57.000)	103

For så vidt angår antallet af voldshandlinger adskiller dette sig fra antallet af voldsofre ved at være afhængigt af, hvor stor en del af ofrene der udsættes for vold mere end én gang. ”Voldsofferrecidivet”, der angiver den andel af befolkningen, der udsættes for vold mere end én gang i løbet af et år, varierer årene imellem, jf. figur 5.4.

Figur 5.4

Ofre for vold fordelt efter antal gange udsat inden for det seneste år, 1995-1996 og 2005-2021, pct.²⁷

Over årene og særligt de seneste 4 år ses dog en tendens til, at andelen, der har været udsat for vold flere gange i løbet af det seneste år, er større end i de forudgående år. I 1995 og 1996 var det henholdsvis 26 og 31 pct. af voldsofferne, der havde været udsat for vold mere end én gang inden for det seneste år. I perioden 2005-2009 var denne andel 25-35 pct., i 2010-2017 var andelen 36-45 pct., og i 2018-2021 var andelen vokset til 46-51 pct. Det er væsentligt at bemærke, at denne ændring i forholdet mellem ofre udsat én gang og ofre udsat flere gange først og fremmest beror på et fald i den andel af befolkningen, som har været udsat for vold én gang, frem for på en vækst i den andel af befolkningen, der har været udsat for det mere end én gang. Udviklingen afspejler sig også i det gennemsnitlige antal voldshandlinger pr. voldsoffer, som i årene 1995 og 1996 var henholdsvis 1,8 og 2,0 voldshandlinger. I 2005-2009 var det gennemsnitlige antal voldshandlinger pr. voldsoffer 1,9, mens antallet i 2010-2017 og 2018-2021 var steget til henholdsvis 2,5 og 2,8 voldshandlinger.²⁸ Forskellene i antallet af voldshandlinger pr. voldsoffer er ikke statistisk signifikant. Det er vanskeligt at beregne et præcist antal voldshandlinger samlet set, dels fordi antallet af voldsoffer er lille, dels fordi gruppen, der udsættes mange gange, er endnu mindre. For nogen kan det endvidere være vanskeligt at angive et præcist antal gange. En forsigtig beregning – hvor der tages højde for udviklingen i andelen af befolkningen, der udsættes for vold, og i det gennemsnitlige antal

²⁷ Se bilagstabel 5.2 for procentdele samt det gennemsnitlige antal gange udsat pr. voldsoffer.

²⁸ Hvis en person har svaret, at vedkommende har været udsat for vold mere end 20 gange inden for det seneste år, er antallet kodet til 20.

voldshandlinger pr. offer – tyder ikke på en klar udviklingstendens i hverken opadgående eller nedadgående retning.

Det antal mennesker, der har været udsat for vold flere gange, er betydeligt større, end man skulle forvente ud fra tilfældighedens love. Der findes således forhold – f.eks. arbejde, livsstil, familiesituation – som i særlig grad disponerer for gentagne gange at blive udsat for vold. Der er tale om en ganske lille gruppe, der udsættes mange gange, men denne gruppe er af stor betydning for det samlede voldsbillede: Set over hele måleperioden var 0,2-0,4 pct. af befolkningen udsat for vold 3 eller flere gange i en 12 måneders periode, jf. bilagstabel 5.3. I perioderne 1995-1996 og 2005-2009 var det 9-16 pct. af voldsofrene, men denne lille gruppe var belastet med knap halvdelen – 46 pct. – af voldsepisoderne. I 2010-2017 udgjorde den belastede gruppe 19-25 pct. af voldsofrene, og gruppen var udsat for 62 pct. af voldsepisoderne. I 2018-2021 udgjorde den belastede gruppe 25-28 pct. af voldsofrene, og gruppen var udsat for 66 pct. af voldsepisoderne.²⁹ Forskellen mellem perioderne er statistisk signifikant.

Forebyggelsesmæssigt er det vigtigt at være opmærksom på, at den strategi, der tilsigter at mindske befolkningens risiko for at blive udsat for vold, er anderledes end den strategi, der tilsigter at mindske antallet af voldsepisoder i samfundet. Ved den første strategi er det mest rationelt at sætte engangsofrene i fokus, fordi disse repræsenterer de fleste ofre. Ved den anden strategi er det derimod mest rationelt at sætte flergangsofrene i fokus, fordi disse udsættes for de fleste voldsepisoder.

Ovenstående er vigtigt at gøre opmærksom på som baggrund for den følgende beskrivelse, der primært er offerorienteret: Det er en beskrivelse af forskellige karakteristika ved de voldsepisoder, som ofre har været udsat for inden for det seneste år. Hvis ofre har været udsat for vold flere gange i perioden, drejer beskrivelsen sig om det sidst oplevede tilfælde.

²⁹ En tilsvarende tendens til at personer, der har været udsat én gang for vold, har en stærkt forøget risiko for hurtigt igen at blive udsat for vold, blev konstateret allerede i de første voldsofferundersøgelser i Danmark (Wolf, 1972), og lignende resultater er fundet i andre lande.

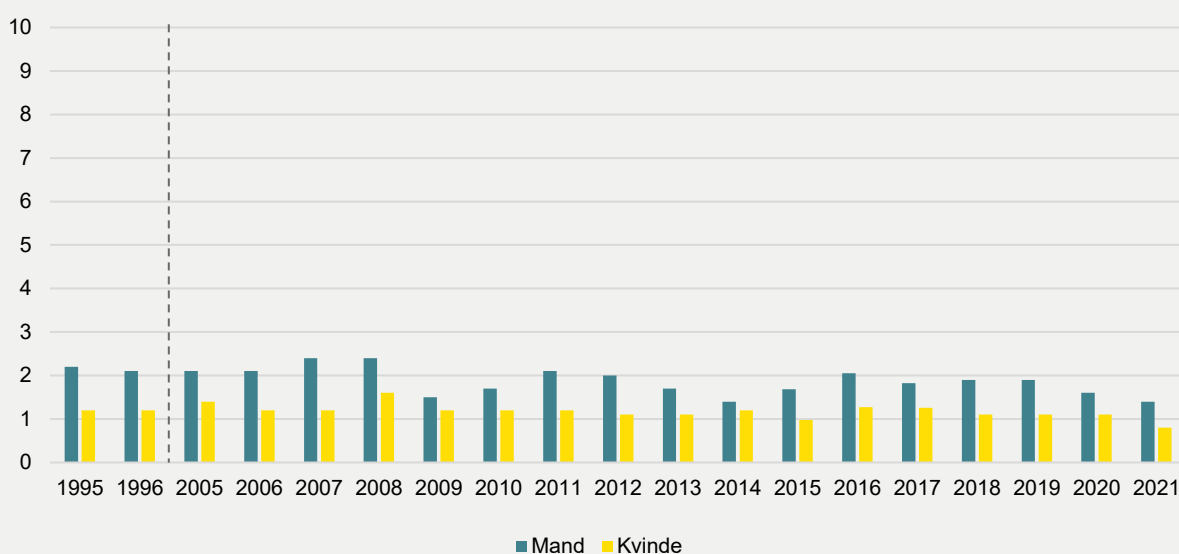
5.2

Karakteristika ved ofre

Over årene er der sket ændringer i, hvem der ifølge ofrene begår vold, og hvem der udsættes for den. Mænds voldsrisiko har i hele perioden været større end kvinders, jf. figur 5.5. Overhyppigheden blandt mændene varierer fra at være en sjettedel mere udsatte end kvinder til at være dobbelt så stor. Sammenlignes 2021 med året forinden, er der hverken for mænd eller kvinder statistisk signifikant forskel på andelen, der oplyser at have været udsat for vold inden for det seneste år, men blandt mændene er andelen i 2021 signifikant mindre end for perioden 2011-2020, der dækker de forudgående 10 år. Dette indikerer, at faldet i den samlede udsathed for vold er drevet af et fald i udsathed for mænd.

Figur 5.5

Udsathed for vold blandt mænd og kvinder, 1995-1996 og 2005-2021, pct. af befolkningsgruppen.³⁰

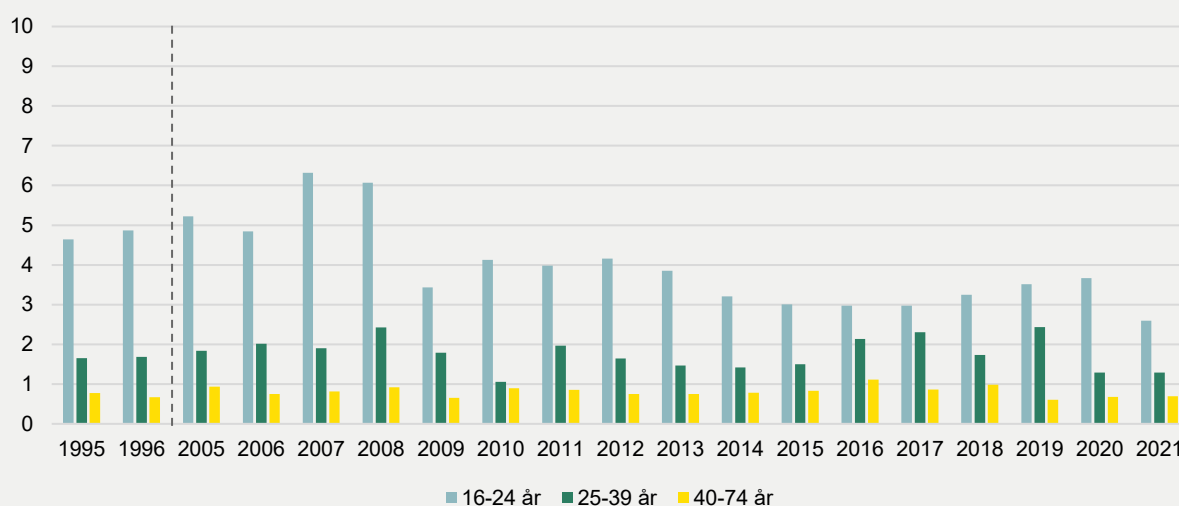
Med hensyn til *gerningspersonens* køn er kønsfordelingen langt mere skæv, jf. bilagstabel 5.5. Det er i overvejende grad mænd, der optræder som gerningspersoner. I 2021 var 17 pct. af gerningspersonerne kvinder, hvilket er en større andel end i det forudgående år, men forskellen er ikke statistisk signifikant. Mandlige gerningspersoner har generelt flere mandlige end kvindelige ofre, mens der blandt de kvindelige gerningspersoner i de fleste år findes en relativt større andel af kvindelige ofre.

³⁰ Se bilagstabel 5.4 for procentdele.

Figur 5.6 viser det fra mange undersøgelser kendte billede, at risikoen for at blive udsat for vold er størst i de unge år frem til midt i 20'erne, hvorefter den falder med stigende alder. Forskellene mellem aldersgrupperne er statistisk signifikante. I 2021 oplyser 2,6 pct. af de 16-24-årige, 1,3 pct. af de 25-39-årige og 0,7 pct. af de 40-74-årige, at de har været udsat for vold inden for det seneste år. Andelen af 16-24-årige ofre for vold er statistisk signifikant mindre i 2021 end den tilsvarende andel i 2020 og for perioden 2011-2020. Andelen af henholdsvis 25-39-årige og 40-74-årige ofre for vold er på niveau med andelen det forudgående år, mens andelen af 25-39-årige er statistisk signifikant mindre i 2021 end i de forudgående 10 år. Dette gælder ikke for den ældste aldersgruppe.

Figur 5.6

Udsathed for vold i de nævnte aldersgrupper, 1995-1996 og 2005-2021, pct. af befolkningsgruppen.³¹

Forskellen mellem mænds og kvinders udsathed for vold er i de fleste år størst blandt den yngste aldersgruppe, jf. bilagstabel 5.7.

For så vidt angår fordelingen af gerningspersonernes alder – sådan som ofrene har vurderet denne – er der ingen klar udviklingstendens, se bilagstabel 5.8.

³¹ Se bilagstabel 5.6 for procentdele.

I 2021 er andelen af personer i den laveste indkomstkategori, 1. kvartil, der oplyser at have været udsat for vold, statistisk signifikant større end andelen i de højere indkomstkategorier, jf. tabel 5.2. Der er ikke signifikante forskelle mellem de andre indkomstkategorier. Dette svarer til resultaterne vedrørende udsathed for tyveri.

Tabel 5.2

Ofre for vold fordelt efter indkomst (kvartiler), 2021, pct.

Indkomst	Andel ofre i indkomstkategorien	Fordeling af ofre
Første kvartil	2,4 %	52 %
Andet kvartil	1,1 %	23 %
Tredje kvartil	0,4 %	9 %
Fjerde kvartil	0,7 %	15 %
I alt	1,1 %	100%

Tabel 5.3 viser, at den største andel ofre for vold findes i beskæftigelsesgruppen 'lærlinge/elever', hvor 4 pct. oplyser at have været udsat for vold inden for det seneste år. Den næststørste andel findes blandt arbejdsløse, hvor 2,5 pct. oplyser at have været udsat for vold inden for det seneste år.

Tabel 5.3

Ofre for vold fordelt efter beskæftigelse, 2021, pct.

Beskæftigelse	Andel ofre i beskæftigelsesgruppe	Fordeling af ofre
Funktionærer/tjenestemænd	0,4 %	10 %
Faglærte arbejdere	1,3 %	18 %
Ufaglærte arbejdere	1,4 %	11 %
Selvstændige/medarbejdende ægtefæller	1,3 %	7 %
Lærlinge/elever	4,0 %	7 %
Studerende/skoleelever	2,0 %	20 %
Arbejdsløse (inkl. kontanthjælpsmodtagere og førtidspensionister)	2,5 %	21 %
Pensionister/efterlønsmodtagere	0,2 %	2 %
Personer ude af erhverv i øvrigt (f.eks. værnepligtige, hjemmegående m.v.)	1,7 %	4 %
I alt	1,1 %	100 %

Ses der alene på personer uden for arbejdsmarkedet, er der også forskelle i udsathed. Det er således særligt de arbejdsløse (inkl. kontanthjælpsmodtagere og førtidspensionister) og studerende/skoleelever, som oplever at blive udsat for vold, idet andelen i disse to grupper er statistisk signifikant større end blandt pensionister/efterlønsmodtagere. Ses der alene på personer på arbejdsmarkedet, er funktionærer/tjenestemænd mindre udsatte end personer i de øvrige beskæftigelsesgrupper.

For så vidt angår personers etniske baggrund er der i 2021 statistisk signifikant forskel i udsathed for vold blandt personer med dansk oprindelse (0,9 pct.) og blandt indvandrere/efterkommere (2,3 pct.). Det bør i denne sammenhæng bemærkes, at efterkommere er en relativt ung befolkningsgruppe, og at unge er mere udsatte for vold end ældre, jf. tidligere.

5.3

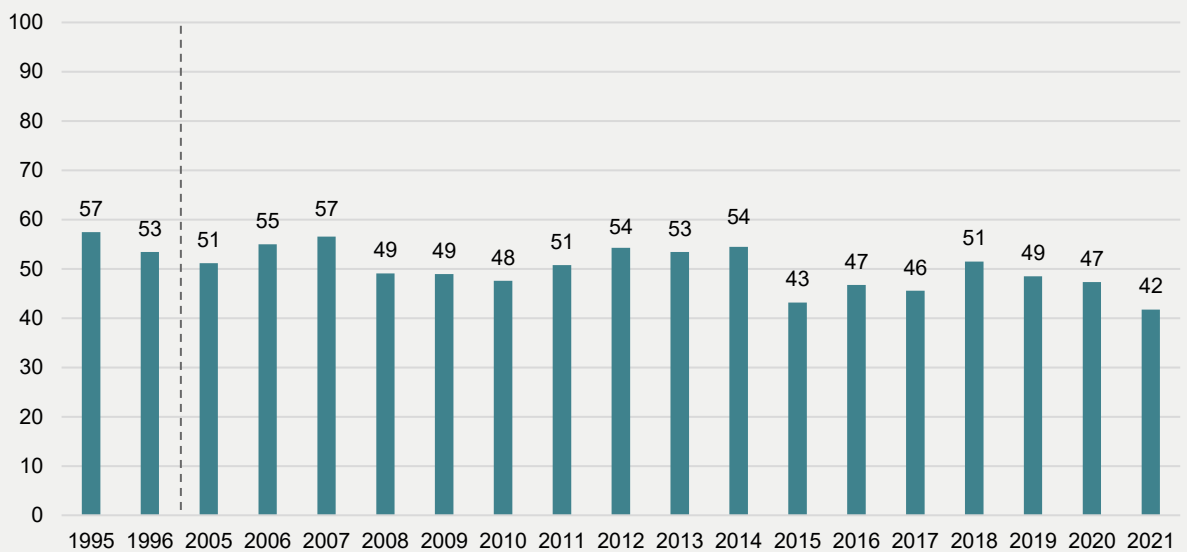
Voldens grovhed og alvorlighed

Spørgsmålet om voldens alvorlighed er en kompleks problemstilling, fordi alvorlighedsgraden kan måles og vurderes i forhold til en række forskellige indikatorer. I offerundersøgelsen er der fokus på forekomsten af fysiske skader, anvendelse af våben/redskab, antal gerningspersoner samt offerets oplevelse af alvorlighedsgraden.

Andelen af voldsepisoder, der har ført til synlige mærker eller skader på kroppen, har fluktueret noget uden tydelige forandringer eller tendenser i undersøgelsesperioden. Andelen af ofre, der har fået synlige mærker eller skader på kroppen, adskiller sig i 2021 ikke statistisk signifikant fra niveauet i 2020 eller fra niveauet de forudgående 10 år (2011-2020) samlet set, jf. figur 5.7.

Figur 5.7

Andel ofre for vold hvor volden medførte synlige mærker eller skader på kroppen, 1995-1996 og 2005-2021.³²

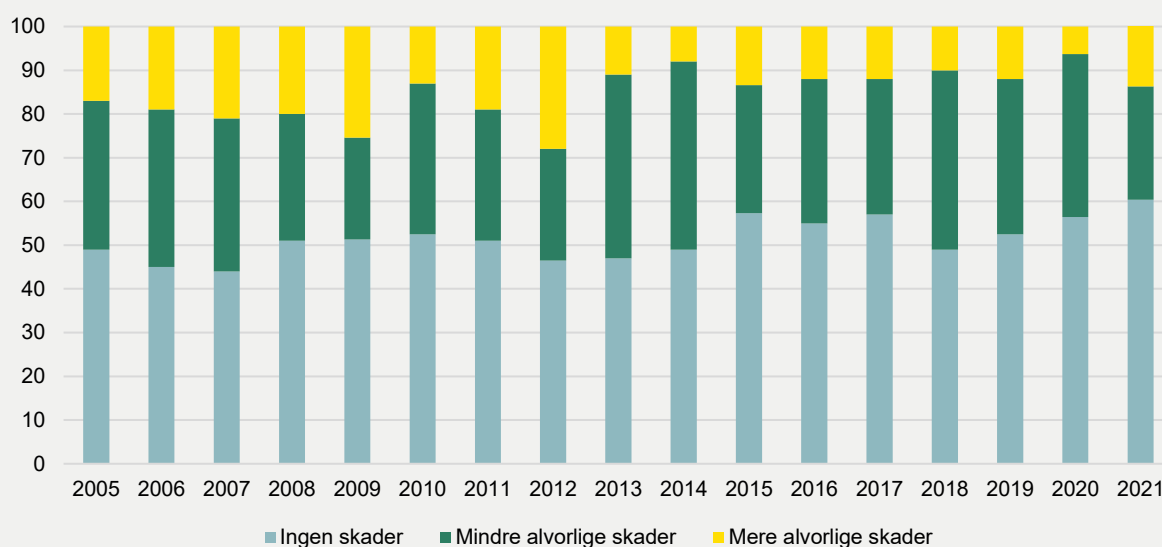

³² Se også bilagstabel 5.9, der viser en opgørelse af andelen af befolkningen, som har været udsat for vold, der har medført synlige mærker eller skader på kroppen, og som ligeledes inkluderer sikkerhedsintervaller.

De oplevede fysiske skader er opdelt efter, om de er mindre eller mere alvorlige, jf. figur 5.8. Med mindre alvorlige skader forstås blå mærker, buler, hævelser, rifter og lignende, mens mere alvorlige skader omfatter åbne sår, flækket læbe, næseblod, skader på hals og hoved m.v. Der er en vis variation mellem årene med hensyn til andel skader af mere alvorlig karakter, hvilket antagelig skyldes, at der i 2013 blev foretaget en teknisk ændring af svarkategorierne til spørgsmålet om skadens alvor.³³ I 2021 oplyser 60 pct. af ofrene for vold, at de ikke fik synlige mærker eller skader på kroppen i forbindelse med volden, mens 26 pct. oplyser, at de fik mindre alvorlige skader, og 14 pct. at de fik mere alvorlige skader. Andelen, der ikke blev påført fysiske skader, adskiller sig ikke signifikant fra året forinden, men andelen, der fik alvorligere skader er statistisk signifikant større i 2021 end i 2020, og andelen med mindre alvorlige skader er statistisk signifikant mindre. Set over en længere tidsperiode er det dog nærmere fordelingen i 2020 end i 2021, der adskiller sig fra tidligere år.

Figur 5.8

Alvoren af de skader offeret er blevet påført i forbindelse med voldsepisoden, 2005-2021, pct.³⁴

I 2021 oplyser godt fire ud af ti af de skadede ofre – svarende til knap hver femte af alle voldsofre – at de have fået skader, der krævede besøg hos lægen. Knap seks ud af ti af de

³³ Tidligere var svarkategorien til dette spørgsmål helt åbent, og svarene blev under analysearbejdet samlet i ni kategorier. Et par eksempler på kategorier er 'mærker eller hævelser, såsom blåt øje, buler eller lignende', 'høre-, syns- eller tandskader' og 'brækkede legemsdele eller brud på kraniet.' Siden 2013 har interviewereren eller respondenterne selv skullet inddele svaret i de ni kategorier under interviewet/besvarelsen.

³⁴ Se bilagstabel 5.10 for procentdele.

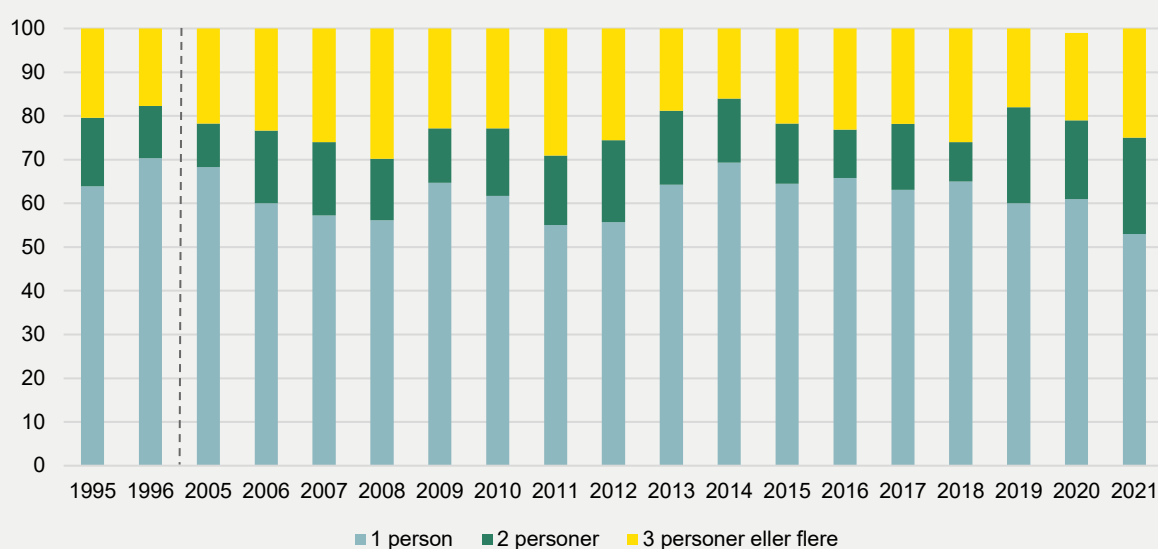
ofre, der besøgte lægen som følge af skaderne, modtog også lægelig behandling, mens lægen i de resterende tilfælde ikke foretog sig yderligere end at konstatere, hvad der var sket.

Ved de fleste voldsepisoder er der ikke anvendt nogen form for våben eller redskaber. Udviklingen i andel voldssager med brug af våben/redskab går i lidt skiftende retning. I 1995-1996 var det henholdsvis 11 pct. og 14 pct. af voldstilfældene, hvor der blev anvendt våben/redskab, mens der samlet set i perioden 2005-2021 er tale om en statistisk signifikant større andel (17 pct.). Variationen de enkelte år imellem er dog relativ stor – 8-25 pct. – hvilket formentlig især skyldes ”de små tals lov”. Datagrundlagets størrelse er meget begrænset og følgelig behæftet med mange og store talmæssige udsving. Knap hvert femte af alle voldstilfælde rapporteret i 2021 blev begået med våben/redskab, hvilket ikke afviger statistisk signifikant fra året forinden eller de forudgående 10 år (2011-2020). Ses der på de typer af våben eller redskaber, der i perioderne 1995-1996 og 2005-2021 er anvendt i de enkelte voldstilfælde, er skydevåben det mindst anvendte, mens kniv og slagvåben forekommer i lidt flere tilfælde. Mest anvendt er dog andre våben eller redskaber end de nævnte. Generelt er der ikke store forskelle mellem årene i typen af våben eller redskaber, der er anvendt, og de variationer, der er, angår meget små tal, som let kan ændre sig fra år til år. Der ses da heller ingen udviklingstendenser, som kan fastslås med statistisk sikkerhed.

Den tredje indikator for voldens alvorlighed er antallet af gerningspersoner. Godt en tredjedel af voldsopofrene har i den undersøgte periode været konfronteret med flere gerningspersoner. Som det fremgår af figur 5.9, har andelen dog varieret fra år til år. I 2021 oplyser godt halvdelen – 53 pct. – af ofrene for vold, at volden blev begået af én gerningsperson, mens de resterende 47 pct. oplyser, at volden blev begået af mere end en gerningsperson. Andelen, der blev konfronteret med mere end en gerningsperson, adskiller sig ikke signifikant fra andelen i 2020, men den er statistisk signifikant større end andelen i de forudgående 10 år (2011-2020) samlet set.

Figur 5.9

Antal aktive gerningspersoner, 1995-1996 og 2005-2021, pct.³⁵

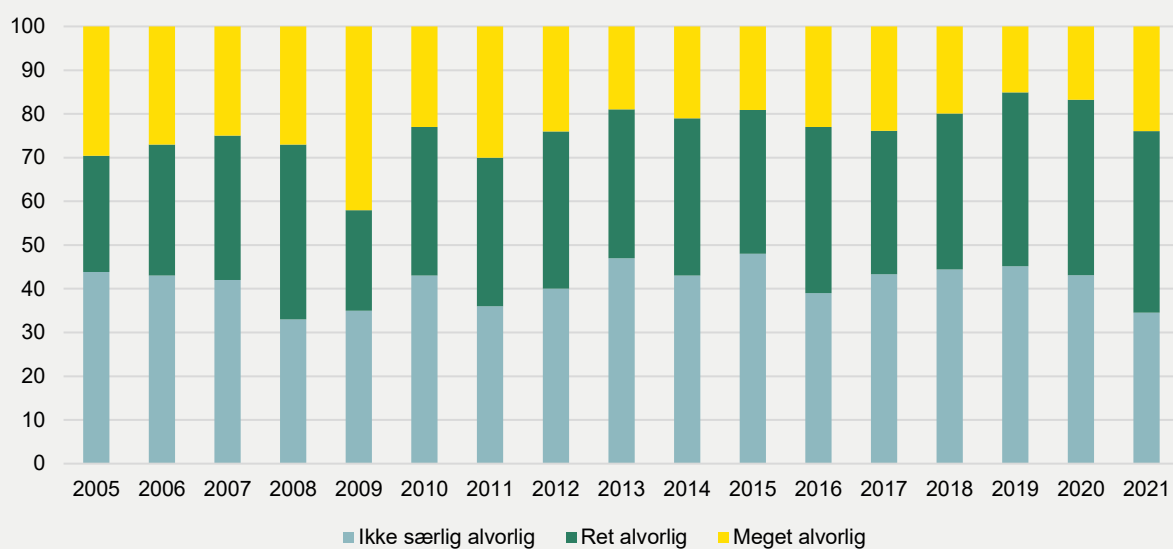

³⁵ Se bilagstabel 5.11 for procentdele.

Den fjerde anvendte indikator på voldens alvorlighedsgrad er, hvor alvorligt offeret har oplevet voldsepisoden. Dette spørgsmål og et beslægtet spørgsmål om opfattelsen af voldshandlingen som kriminel eller ej er ikke med i undersøgelserne fra 1995-1996. Figur 5.10 viser, at der ikke siden 2005 er klare udviklingstendenser i andelen, der oplever volden som meget alvorlig. I 2021 er det knap en fjerdedel af ofrene, der oplever dette. Denne andel adskiller sig ikke signifikant fra andelen i 2020 eller de forudgående ti år (2011-2020) samlet set.

Figur 5.10

Offerets oplevelse af alvoren af voldsepisoden, 2005-2021, pct.³⁶

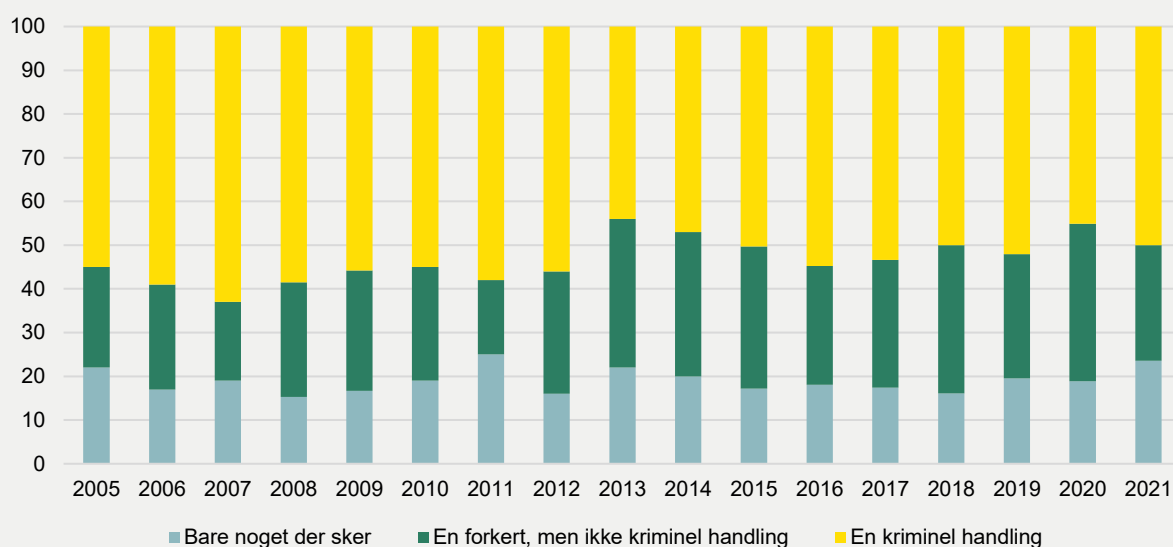

³⁶ Se bilagstabel 5.12 for procentdele.

Andelen af ofre, der ikke er i tvivl om, at der var tale om en kriminel handling, fluktuerer noget i perioden, men i de fleste år er det mere end halvdelen af ofrene, der vurderer voldsepisoden som en kriminel handling, jf. figur 5.11. Der er ingen signifikant forskel mellem andelen, der vurderede voldsepisoden som en kriminel handling i 2021, og andelen der gjorde dette i 2020 og i perioden 2011-2020. Set over hele undersøgelsesperioden angiver godt en fjerdedel af ofre for vold, at de anser det, de har været udsat for, som en ”forkert, men ikke kriminel” handling. Denne vurdering forekommer særlig hyppigt i tilfælde, hvor gerningspersonen er en nuværende ægtefælle, kæreste eller samlever, ven, bekendt eller en person, der står i et afhængighedsforhold til offeret, f.eks. patienter eller klienter. Knap en femtedel af ofre anser voldsepisoden for ”bare noget der sker”, og denne vurdering er også særlig udbredt i de tilfælde, hvor gerningspersonen har indgået i et afhængighedsforhold til offeret eller var en bekendt af offeret.

Figur 5.11

Offerets vurdering af om voldsepisoden var en kriminel handling eller ej, 2005-2021, pct.³⁷

5.4

Gerningssituationen

Vold kan inddeles på mange måder og efter mange forskellige kriterier: Gadevold, værtshusvold, partnervold, ungdomsvold osv. I dette afsnit gives der et overblik over forskellige karakteristika, der beskriver gerningssituationen omkring voldsepisoden, samt om der er sket ændringer gennem årene. Karakteristikaene drejer sig om offerets kendskab og relation til

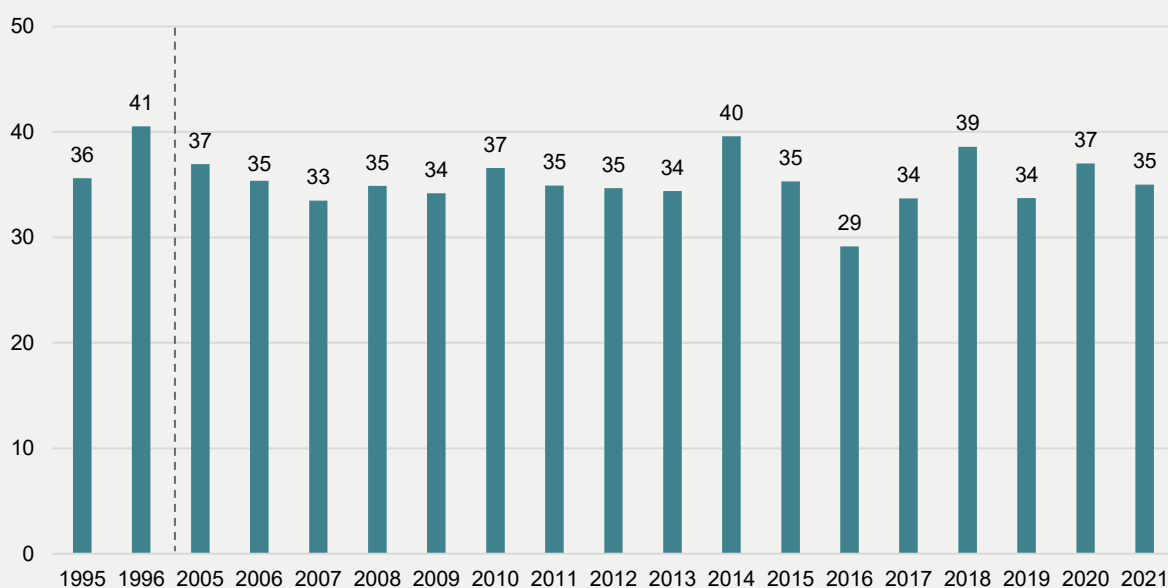
³⁷ Se bilagstabel 5.13 for procentdele.

gerningspersonen, gerningsstedet, voldens tidsmæssige fordeling samt sammenhængen mellem voldsudøvelse og alkoholindtagelse.

En majoritet af ofre for vold kendte ikke på forhånd gerningspersonen, og som figur 5.12 viser, er situationen forholdsvis uændret i den undersøgte periode. I 2021 gælder det knap to tredjedele af ofre for vold, hvorimod 35 pct. angiver, at de kendte gerningspersonen på forhånd. Denne andel er ikke statistisk signifikant forskellig fra andelen i 2020 eller i de forudgående 10 år (2011-2020) samlet set.

Figur 5.12

Andel ofre for vold der kendte gerningspersonen, 1996-1996 og 2005-2021.

I 2021-udgaven af offerundersøgelsen oplyser 7 pct. af ofre for vold, at den seneste volds-episode blev begået af en nuværende eller tidligere partner, mens 6 pct. oplyser, at volden blev begået af et (andet) familiemedlem, se bilagstabel 5.14 for yderligere oplysninger om relationen mellem offer og gerningsperson. Andelen af voldtilfælde, hvor volden blev begået af en nuværende/tidligere partner eller et (andet) familiemedlem, adskiller sig ikke statistisk signifikant fra andelen i 2020 eller i de forudgående 10 år (2011-2020). En undersøgelse foretaget af Statens Institut for Folkesundhed (SDU) viser, at for kvinders vedkommende er volden oftere udført af en nuværende eller tidligere partner til sammenligning med mandlige ofre, hvor der oftere er tale om, at volden er udført af en fremmed (Deen et al., 2018). Det samme mønster kan ses af datamaterialet i offerundersøgelserne, hvor det i perioden 2005-2021 er 29 pct. af de kvindelige volds ofre, der oplyser, at volden blev begået af en nuværende eller tidligere partner, mens den tilsvarende andel er 6 pct. for mænd. På samme måde oplyser 46 pct. af de kvindelige volds ofre, at de ikke kendte gerningspersonen, mens andelen er 67 pct. for mænd. Se kapitel 10 for yderligere oplysninger om partnervold.

Med hensyn til gerningssted blev det i voldsofferundersøgelsen i 1995 og 1996 understreget, at vold, der sker i tilknytning til arbejde, udgør en væsentlig del af den vold, der finder sted (Balvig, 1998). Denne form for vold blev betegnet som “den nye voldsproblematik” i erkendelse af, at tidligere voldsofferundersøgelser (Andersen, 1985b, 1987; Christensen & Koch-Nielsen, 1992; Wolf, 1972) havde tildelt arbejdsdimensionen en langt mere tilbagetrukket placering i det samlede voldsbillede. Fra 1995-1996 til 2005-2006 voksede andelen af vold, der er begået i tilknytning til arbejds- eller uddannelsessted, yderligere, jf. tabel 5.4. Efter 2006 er andelen mindre stort set alle år, og der ses ret store årlige variationer. I 2021 er det 18 pct. af ofrene for vold, der oplyser, at de blev udsat for volden på deres arbejds-, skole- eller uddannelsessted, og denne andel adskiller sig ikke statistisk signifikant fra andelen i de andre år i måleperioden siden 2005.

Tabel 5.4

Gerningsstedet for volden, 1995-1996 og 2005-2021, pct.

	Privat bolig	Arbejde / uddannelse	Værtshus, bodega m.v.	Offentligt sted	Andet sted	I alt
1995	14 %	12 %	23 %	42 %	8 %	100 %
1996	17 %	19 %	26 %	36 %	2 %	100 %
2005	19 %	25 %	15 %	36 %	5 %	100 %
2006	13 %	26 %	16 %	42 %	3 %	100 %
2007	19 %	18 %	12 %	47 %	4 %	100 %
2008	16 %	20 %	14 %	46 %	3 %	100 %
2009	17 %	15 %	14 %	50 %	3 %	100 %
2010	14 %	23 %	10 %	48 %	5 %	100 %
2011	16 %	11 %	11 %	48 %	14 %	100 %
2012	17 %	11 %	19 %	49 %	3 %	100 %
2013	14 %	25 %	15 %	43 %	3 %	100 %
2014	16 %	21 %	11 %	44 %	7 %	100 %
2015	17 %	18 %	10 %	48 %	8 %	100 %
2016	15 %	20 %	9 %	50 %	5 %	100 %
2017	15 %	20 %	6 %	54 %	7 %	100 %
2018	20 %	16 %	8 %	46 %	9 %	100 %
2019	14 %	20 %	11 %	44 %	11 %	100 %
2020	25 %	19 %	13 %	37 %	7 %	100 %
2021	23 %	18 %	4 %	45 %	10 %	100 %

Siden 2009 har offerundersøgelsen indeholdt et særligt spørgsmål til dem, der har været udsat for vold under udførelsen af sit arbejde, idet de bliver spurgt om, hvilken type arbejde de havde, da de blev udsat for volden. I perioden fra 2009-2021 oplyser i alt 60 pct. af de ofre, der har været udsat for vold under udførelsen af deres arbejde, at de arbejdede med særligt vanskelige klienter såsom demente, psykisk syge, udsatte unge m.v. 6 pct. af ofrene oplyser, at de havde myndighedsbeføjelser eller sikkerhedsarbejde, eksempelvis som politibetjent eller dørmænd, mens 5 pct. arbejdede inden for persontransport. Yderligere 13 pct. oplyser, at de havde andre former for risikobetonet arbejde. Sammenlagt ser mere end 8 ud af 10 (84 pct.) af ofrene for vold under udførelsen af deres arbejde ud til at have et arbejde, der indebærer en særlig risiko. Vold på arbejdet rammer således ikke befolkningen i flæng eller tilfældigt. Det er stærkt afhængigt af, hvilken slags arbejde man har.

Den største andel af voldsopfrene udsættes for vold på et offentligt tilgængeligt sted, typisk gader, transportmidler, parker, pladser m.v., idet det i de fleste år angår ca. 40-50 pct. af ofrene. Denne andel har udviklet sig i bølger over undersøgelsesperioden og er i 2021 på 45 pct., hvilket ikke er statistisk signifikant forskelligt fra andelen i 2020 eller for perioden 2011-2020, der dækker de forudgående 10 år.

Værtshusvolden er blevet såvel absolut som relativt betydeligt sjældnere i den undersøgte periode i forhold til midten af 1990'erne: I 1995-1996 var det samlet set 24 pct. af volden, der foregik på et værtshus m.v., mens niveauet i 2005-2020 var markant lavere og typisk lå på 10-15 pct. I 2021 er det kun 4 pct. af ofrene for vold, der oplyser, at volden foregik på et værtshus eller et lignende sted, og denne andel er statistisk signifikant lavere end året forinden og end niveauet de forudgående 10 år samlet set. Dette fald kan utvivlsomt helt eller delvist forklares med nedlukningerne under COVID-19, hvor blandt andet værtshuse og lignende steder holdt lukket i lange perioder.

Endelig kan det nævnes, at det i alle årene fra 1995-1996 og 2005-2019 er maksimalt hvert femte voldsoffer, der angiver at have været udsat for vold i en privat bolig. I 2020 og 2021 drejer det sig dog om henholdsvis 25 pct. og 23 pct. af ofrene. Andelen i 2021 adskiller sig ikke væsentligt fra andelen i 2020, men samlet set er andelen i 2020-2021 statistisk signifikant større end andelen i perioden fra 2005-2019. Den store forskel fra tidligere bunder i, at en statistisk signifikant større andel af ofrene for vold angiver, at volden fandt sted i en anden privat bolig end i offerets egen eller voldsudøverens. Dette kan formentlig også forklares med nedlukningerne under COVID-19, hvis det antages, at en del af den alkohol- og nattelivsrelaterede vold i disse perioder flyttede fra værtshuse m.v. til at foregå til privatfester.

Mens kvinder typisk udsættes for vold i eget eller andres hjem eller på deres arbejde- eller uddannelsessted, er det typiske gerningssted for mandlige voldsopfre offentligt tilgængelige steder.

Gerningsstedet for den vold, de unge på 16-24 år er udsat for, adskiller sig på flere måder fra det generelle billede, der er beskrevet ovenfor. Tydeligst er det, at de 16-24-årige i langt

mindre grad end de ældre aldersgrupper er udsat for vold på deres arbejds- eller uddannelsessted.³⁸ I 2021 er det således 10 pct. af de 16-24-årige voldsofre, der oplyser, at volden fandt sted på deres arbejds- eller uddannelsessted mod 22 pct. af de 25-74-årige ofre for vold. Modsat er de unge i højere grad end de ældre udsat for værtshusvold og vold på offentlige steder, da det i 2021 gjaldt henholdsvis 8 pct. og 45 pct. blandt de 16-24-årige og 2 pct. og 32 pct. blandt de 25-74-årige.

³⁸ Kategorien arbejde/uddannelse er en samlet kategori.

5.4.1

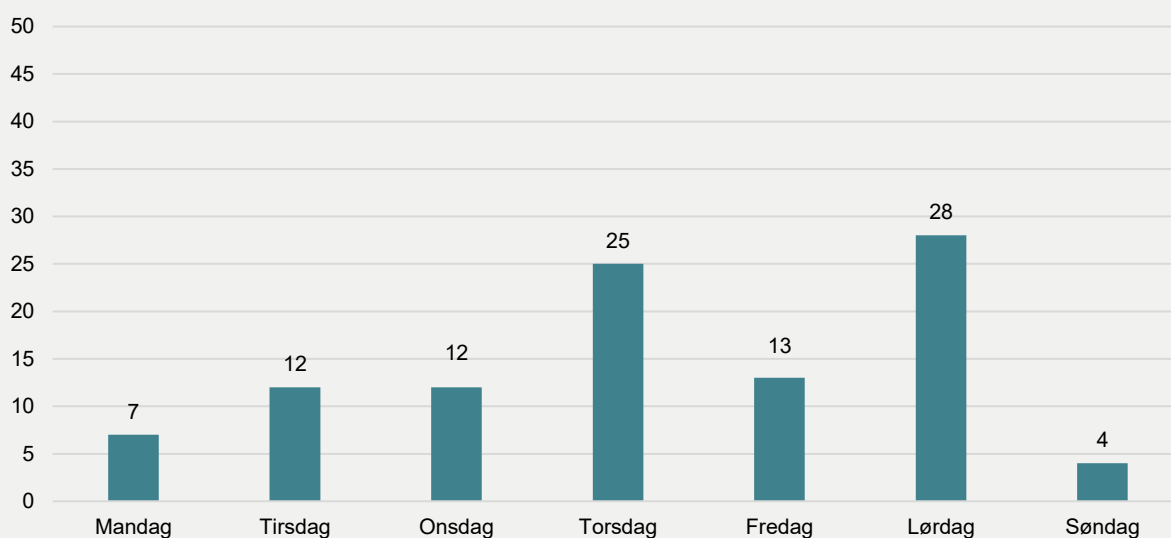
Voldens tidsmæssige fordeling

Selv om vold kan forekomme på et hvilket som helst tidspunkt, er den især koncentreret omkring de tidspunkter og perioder, hvor flest har fri fra arbejde, hvor flest går i byen, og hvor der drikkes mest alkohol. Der er i modsætning hertil ingen måneder, der markerer sig som markant “farligst” eller “fredeligst”. Tidligere undersøgelser viser en vis ophobning af vold i december, dvs. i jule(frokost)måned (Balvig, 1985, 1997; Døllner, 1991), men sådan forholder det sig altså ikke længere.

Set over et *ugeforløb* viser undersøgelsen i 2021, at godt halvdelen af voldsepisoderne har fundet sted enten torsdag eller lørdag, jf. figur 5.13. Dette er første gang, hvor det ikke er fredag og lørdag, der tegner sig for størstedelen af volden, hvilket kan hænge sammen med, at en langt mindre andel af den vold, der blev rapporteret i 2021, foregik på barer, værtshuse m.v., jf. tidligere omtale heraf.

Figur 5.13

Vold fordelt efter ugedag, 2021, pct.³⁹

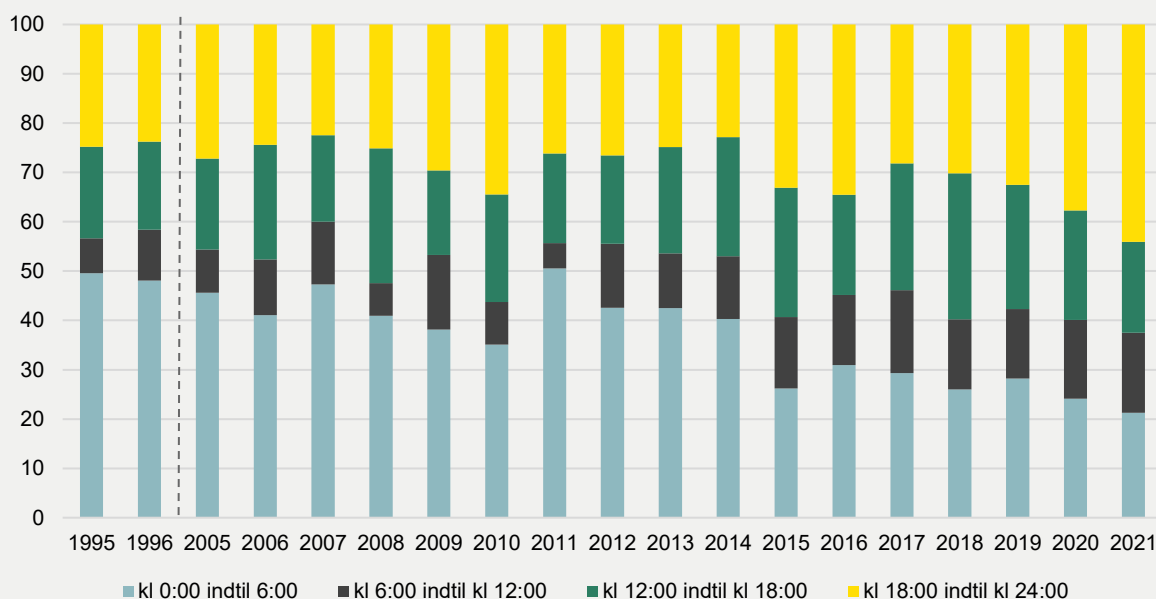

³⁹ I en femtedel af voldstilfældene husker ofrene kun, hvorvidt hændelsen foregik i hverdage eller weekenden. Disse besvarelser spredes ud på de forskellige dage i de to kategorier. Tidligere (dvs. før 2012) blev disse besvarelser fordelt ligeligt inden for hverdagens og weekendens ugedage, mens de nu fordeles, så det afspejler den eksisterende fordeling mellem dagene, hvilket forklarer mindre variationer i forhold til tidligere resultater. Derudover husker 2 pct. slet ikke, hvilken ugedag der var tale om. Disse respondents besvarelser er ikke medregnet i figur 5.14.

Set over døgnet 24 timer er skævdelingen også markant, jf. figur 5.14. Generelt for hele perioden (1995-1996, 2005-2021) er den mest ufredelige fjerdedel af døgnet mellem midnat og klokken 6 om morgenen, hvor 38 pct. af den samlede vold har fundet sted. Siden 2015 er der dog en signifikant mindre andel af volden, der foregår i dette tidsrum, mens andelen, der foregår om aftenen frem til midnat, modsat er større end i de forudgående år. Den relativt fredeligste fjerdedel af døgnet er fra kl. 6 om morgenen og frem til kl. 12, hvor godt en tiendedel af den samlede vold foregår set over hele perioden.

Figur 5.14

Vold fordelt efter det tidspunkt på døgnet, hvor den har fundet sted, 1995-1996 og 2005-2021, pct.

Voldens tidsmæssige fordeling varierer noget aldersgrupperne imellem, hvilket givetvis er sammenhængende med, at også voldens art gør det, jf. det tidligere. I 2021 foregik en tredjedel af de voldsepisoder, som de 16-24-årige havde været udsat for, mellem midnat og kl. 6 om morgenen, mens denne andel var markant og statistisk signifikant lavere (15 pct.) for de 25-74-årige. Udsathed for vold varierer ligeledes noget mellem, hvor ofte ofrene går ud om aftenen. I 2021 er personer, der går ud 3-4 aftener eller flere i løbet af ugen, statistisk signifikant oftere udsat for vold end personer, der går ud 1-2 aftener om ugen eller sjældnere. Lignende tendens gør sig gældende hos personer, der mødes med andre mennesker, venner eller bekendte for at feste eller more sig: Går man ud minimum én gang ugentligt for at feste eller more sig, er der således signifikant større risiko for at blive udsat for vold. Udsathed for vold er med andre ord livsstilsafhængig.

5.4.2

Alkohol og stoffer

Der er i almindelighed en stærk sammenhæng mellem visse former for voldsudøvelse og alkoholindtagelse. Hvorvidt der er tale om en egentlig årsagssammenhæng, og i givet fald i hvilken grad, er et kompliceret spørgsmål, som det ligger uden for offerundersøgelsernes rammer at gå ind i.

Umiddelbart bekræfter offerundersøgelserne alkoholens fremtrædende rolle i voldssammenhæng. I 2021 angiver 42 pct. af ofrene for vold, at gerningspersonen var påvirket af alkohol, jf. bilagstabel 5.15. I godt hvert fjerde tilfælde mener ofrene, at gerningspersonen var stærkt påvirket af alkohol. Selv om det er uvist, hvor mange mennesker der på et givet tidspunkt er (meget) påvirket af alkohol, repræsenterer disse tal utvivlsomt en kraftig forhøjet hyppighed.

Fra 1995-1996 til 2005-2021 er der sket en bemærkelsesværdig udvikling med hensyn til gerningspersonernes påvirkning af andet end alkohol, dvs. narkotika, medicin el.lign. I 1995-1996 var 8 pct. af gerningspersonerne ifølge ofrenes oplevelse påvirket af andet end alkohol. I 2005-2021 er denne andel klart højere, idet den de fleste år ligger på 12-32 pct. Forskellen mellem de to perioder er statistisk signifikant.

Offerundersøgelsen understreger på den anden side også, at vold langt fra udelukkende er et spørgsmål om alkohol og/eller euforiserende stoffer: I 2021 er det således knap 4 ud af 10 ofre for vold (39 pct.), der oplyser, at gerningspersonen så vidt vides hverken var påvirket af alkohol eller stoffer.

Med hensyn til ofrene for vold angiver hovedparten (71 pct.) i 2021, at de ikke selv var påvirket af alkohol eller euforiserende stoffer, da volden fandt sted. En mindre andel (4 pct.) angiver at have været påvirket af stoffer. Andelen af ofre, der angiver at have været påvirket af alkohol og/eller stoffer (29 pct.), er statistisk signifikant mindre end andelen af gerningspersoner, der ifølge ofrene var påvirkede af alkohol/stoffer (61 pct.).

Set i forhold til de nævnte aldersrelaterede forskelle i voldens art er det ikke uventet, at der særligt for de unge i alderen 16-24 år er en stærk sammenhæng mellem indtagelse af alkohol/euforiserende stoffer og voldsudsathed. I 2021 angiver godt halvdelen (52 pct.) af de 16-24-årige voldsofre selv at have været påvirket af alkohol eller euforiserende stoffer, da volds-episoden fandt sted. Dette er en statistisk signifikant større andel end for de ældre aldersgrupper, hvor 15 pct. af de 25-74-årige ofre angiver, at de selv var påvirkede af alkohol eller euforiserende stoffer, da volden fandt sted. Samtidigt vurderer knap trefjerdedele (73 pct.) af de 16-24-årige ofre for vold, at gerningspersonen var påvirket af alkohol eller euforiserende stoffer, mens tilsvarende gælder godt halvdelen (54 pct.) af de 25-74-årige ofre. Denne forskel er også statistisk signifikant.

Der er, ikke overraskende, en signifikant større andel af de voldstilfælde, hvor offeret er påvirket af alkohol, som foregår på barer og værtshuse, i forhold til andelen af tilfælde, hvor offeret ikke er påvirket af alkohol. Omvendt er en relativ lille del af dem, der udsættes for vold i eget hjem eller anden privat bolig, på arbejdspladsen eller i offentlige transportmidler, påvirkede af alkohol eller andet.

Samlet set er der i knap to tredjedele af alle voldstilfælde rapporteret i offerundersøgelsen 2021 tale om, at enten gerningspersonen, offeret eller begge parter var påvirkede af alkohol og/eller euforiserende stoffer, jf. bilagstabel 5.16. Dette adskiller sig ikke fra det forudgående år eller fra de forudgående 10 år samlet set, ligesom der ikke er nogen klar udviklingstendens i den samlede undersøgelsesperiode fra 2005-2021.

5.5 Årsager til vold

Siden 2008 har offerundersøgelsen inkluderet et spørgsmål, som angår *offerets opfattelse* af hovedårsagen til, at vedkommende blev udsat for vold.

I hele undersøgelsesperioden fra 2008-2021 giver knap hvert fjerde offer udtryk for, at den væsentligste årsag til volden var, at gerningspersonen var psykisk syg eller ude af kontrol, jf. tabel 5.5. En væsentlig del – 43 pct. – af dem, der angiver denne årsag, angiver samtidig, at volden fandt sted på deres arbejds- eller uddannelsessted. En anden hyppig angiven årsag er uenighed eller skænderi, der udviklede sig til vold, idet 17 pct. af ofrene oplyser, at dette var den væsentligste årsag. Der er ikke markante forskelle mellem årene i respondenternes angivelse af hovedårsagen til den vold, de har været udsat for.

Tabel 5.5

Offerets opfattelse af årsagen (den væsentligste) til den vold, vedkommende har været udsat for, 2008-2021, pct.

	Andel
Uenighed, skænderi der udviklede sig	17 %
Hævn, vrede over noget jeg havde gjort eller ikke ville gøre	8 %
Misundelse	2 %
Jalousi	5 %
Røveri (ville have noget jeg havde)	7 %
Seksuelt motiveret	3 %
Regulært overfald der ikke havde noget med mig at gøre	7 %
Skulle vise sig	7 %
Den eller de følte nok, det var mig, der startede	1 %
Den eller de følte nok, jeg havde været provokerende	3 %
Gerningspersonen var psykisk syg eller ude af kontrol	23 %
Andet	14 %
Ved ikke	3 %
I alt	100 %

Mænd og kvinder angiver temmelig forskellige grunde til at være blevet udsat for vold. Kvindelige ofre er således langt mere tilbøjelige end mandlige til at anføre, at volden var seksuelt motiveret, skyldtes jalousi, eller at gerningspersonen var psykisk syg eller ude af kontrol. Mænd derimod er væsentligt mere tilbøjelige til at mene, at volden skyldtes hævn eller vrede, at gerningspersonen havde opfattet offeret som provokerende, at personen skulle vise sig, at gerningspersonen ville have noget, offeret havde (røveri), eller at der var tale om et regulært overfald, som ikke havde noget med offeret at gøre. Disse afvigelser er alle statistisk signifikante. Mænd og kvinder er omtrent lige tilbøjelige til at mene, at volden mod dem skyldtes enten uenigheder/skænderier, misundelse eller andet.

5.6

Anmeldelsestilbøjelighed

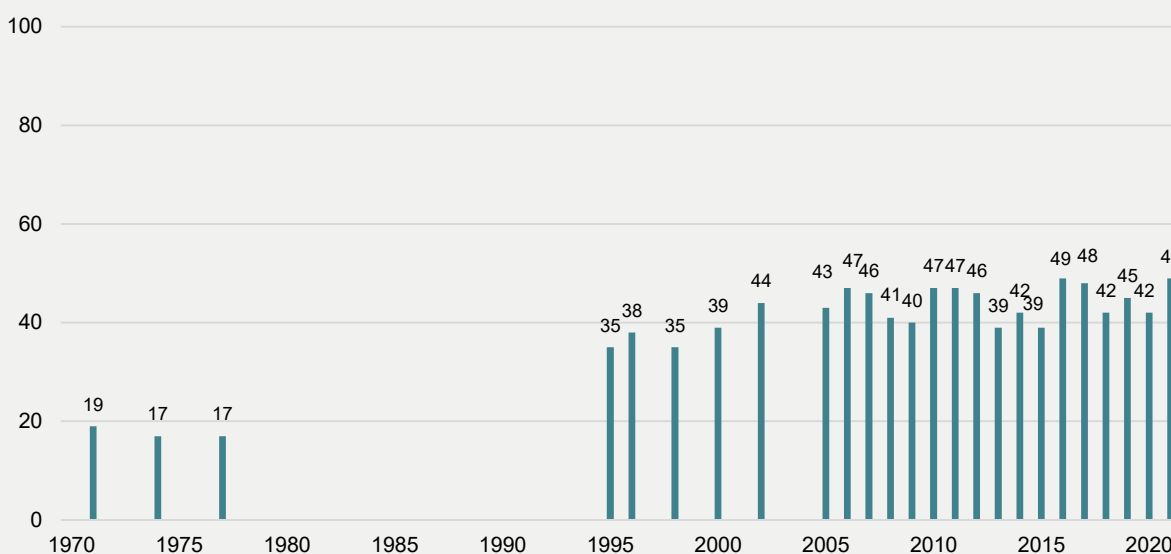
Anmeldelsestilbøjeligheden har ligesom for andre kriminalitetsformer stor betydning for omfanget af den *politiregistrerede* vold. Anmeldelsestilbøjeligheden opgøres i undersøgelserne almindeligvis ved at se på, hvor stor en andel af dem, der i har været udsat for vold, som anmeldte hændelsen til politiet, sidste gang de var udsat for den. Metodens begrænsning er naturligvis, at den ikke giver oplysninger om, hvorvidt dem, der har været udsat for vold flere gange, er lige tilbøjelige til at anmelde alle voldsepisoder til politiet. Da der til og med 2008 foreligger oplysninger om de tre seneste voldstilfælde i undersøgelsen, er der undersøgt, hvad dette betyder. Der viser sig at være en lidt mindre anmeldelsestilbøjelighed for alle tre seneste tilfælde end for alene seneste tilfælde. Samtidig viser der sig dog at være en helt ensartet udviklingstendens for de to målingsmetoder. Eftersom det først og fremmest er udviklingstendensen, der er i fokus her, er det besluttet alene at inkludere oplysninger om anmeldelsestilbøjeligheden ved den seneste voldsepisode. Det bemærkes, at anmeldelse også inkluderer forhold, som offeret ikke selv har anmeldt til politiet, men hvor offeret har tilkendegivet, at politiet har fået kendskab til forholdet på anden vis (f.eks. ved at andre end offeret har anmeldt forholdet til politiet, eller at politiet selv har opdaget det).

Af figur 5.15 fremgår det, at der har været en statistisk signifikant stigning i anmeldelsestilbøjeligheden for vold fra ca. hvert femte offer i 1971 til op mod halvdelen de senere år.⁴⁰ I 2021 er det 49 pct. af ofrene for vold, der angiver, at de selv har anmeldt den seneste volds-episode til politiet, eller at politiet har fået kendskab til episoden på anden vis.

Anmeldelsestilbøjeligheden i 2021 adskiller sig ikke statistisk signifikant fra 2020 eller fra de forudgående 10 år (2011-2020) samlet set. Anmeldelsestilbøjeligheden varierer i undersøgelsesperioden, men uden en entydig udviklingstendens i opad- eller nedadgående retning.

Figur 5.15

Pct. af ofre for vold der selv har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab til forholdet på anden vis, 1970-2021.

Set over årene er der ingen statistisk signifikant forskel på mandlige og kvindelige ofres anmeldelsestilbøjelighed for vold – heller ikke hvis man alene ser på de seneste 5 år (2017-2021).

⁴⁰ Beregningen er foretaget for perioden 1995-2021, hvor der total set er sket en statistisk signifikant stigning i anmeldelsestilbøjeligheden for vold fra midt i 1990'erne til perioden fra 2005-2021 samlet set. I perioden fra 2005-2021 ses fluktuationer i andelen, der selv politianmelder den vold, de har været udsat for, og i andelen af sager, som politiet har fået kendskab til på anden vis. Der er ingen entydige tendenser til hverken fald eller stigning i disse andele. Som ved tyveri og hærværk forholder det sig tillige således, at udviklingen i anmeldelsestilbøjeligheden for vold på grund af forskelle i opgørelsesmetoden snarere underdriver end overdriver den reelle stigning, der er sket i befolkningens anmeldelsestilbøjelighed siden 1970'erne. For en nærmere analyse af ændringerne i anmeldelsestilbøjeligheden for vold i perioderne 1995-1996 og 2005-2008 henvises til rapporten "Man anmelder da vold" (Balvig & Kyvsgaard, 2009).

De 16-24-åriges anmeldelsestilbøjelighed er statistisk signifikant lavere end blandt de 25-39-årige og de 40-74-årige i perioden 1995-2021, mens der ikke ses statistiske signifikante forskelle mellem aldersgrupperne de seneste 5 år (2017-2021).

Af tabel 5.6 fremgår det, at anmeldelsestilbøjeligheden er højere for voldsepisoder, der har medført synlige mærker eller skader på kroppen, hvor 46 pct. af ofrene selv har anmeldt volden til politiet, sammenlignet med 23 pct. af de øvrige ofre for vold. Denne forskel er statistisk signifikant.

Tabel 5.6

Ofre for vold, der selv har anmeldt det til politiet, fordelt efter om volden medførte synlige mærker eller skader på kroppen, 2017-2021, pct.⁴¹

	Skader	Ikke skader
2017-2021	46 %	23 %

Oplevelsen af voldsepisodens alvorlighed har også betydning for anmeldelsestilbøjeligheden. Dette ses blandt andet af tabel 5.7, der viser, at det i perioden 2017-2021 er 59 pct. af de ofre, der fandt episoden ”meget alvorlig”, der selv anmeldte den til politiet, mod 40 pct. af dem, der fandt episoden ”ret alvorlig”, og 17 pct. af dem, der fandt episoden ”ikke særlig alvorlig”. Forskellene i anmeldelsestilbøjeligheden er statistisk signifikante.

Tabel 5.7

Ofre for vold, der selv har anmeldt det til politiet, fordelt efter offerets oplevelse af alvoren af volden, 2017-2021, pct.

	Meget alvorlig	Ret alvorlig	Ikke særlig alvorlig
2017-2021	59 %	40 %	17 %

Som man kunne forvente, er der også en nær sammenhæng mellem offerets vurdering af, om en handling opleves som en kriminel handling, og om den anmeldes til politiet, jf. tabel 5.8.

⁴¹ Det bemærkes, at tabel 5.6 er afgrænset til at dække en 5-årsperiode. Dette er gjort for at kunne foretage analyser på baggrund af et tilstrækkeligt stor datagrundlag. For at kunne sammenligne anvendes denne afgræsning også i tabel 5.6-5-8.

I perioden 2017-2021 er det 53 pct. af de ofre, der betragter episoden som en kriminel handling, der anmeldte den til politiet, mod 13 pct. af dem, der betragter episoden som en forkert, men ikke kriminel handling, og 15 pct. af dem, der betragter episoden som noget, der bare sker. Der er en del variation i anmeldelsesprocenten i perioden, hvilket især gælder for de ofre, der vurderer, at voldsepisoden var forkert, men ikke en kriminel handling, eller bare noget, der sker, men der er ikke nogen tydelig udviklingstendens.

Tabel 5.8

Ofre for vold, der selv har anmeldt det til politiet, fordelt efter om offeret anser volden for at være en kriminel handling eller ej, 2017-2021, pct.

	En kriminel handling	En forkert, men ikke kriminel handling	Bare noget der sker
2017-2021	53 %	14 %	15 %

5.6.1

Årsager til ikke at anmelde vold

De ofre for vold, der angiver, at de ikke har anmeldt volden til politiet, er blevet spurgt, hvorfor de ikke har gjort det.⁴² Besvarelserne fremgår af tabel 5.9. Det bemærkes, at hver besvarelse kan være kategoriseret under flere årsager.

⁴² Besvarelserne for de seneste 3 år (2019-2021) er gennemgået på ny og omkodet fra åbne tekstfelter til 15 kategorier. Dette er sket i forbindelse med en ny og mere dybdegående undersøgelse af borgernes anmeldelsestilbøjelighed i sager om vold og seksualforbrydelser. Der henvises til (Hansen & Pedersen, 2022) for uddybende oplysninger om kodningen af besvarelser og årsager til ikke at anmelde.

Tabel 5.9 viser, at der er relativt mange mangelfulde besvarelser, men herudover at 20 pct. af besvarelserne falder under kategorien ”anmeldelse fører ikke til noget – det nytter ikke”. Den hyppigst nævnte årsag inden for denne kategori er, at politiet ikke kan/vil gøre noget, eller at offeret ikke tror, at politiet kan/vil gøre noget. Det fremgår herudover, at nogle af de årsager, der ofte angives som grund til ikke at politianmelde vold er, at hændelsen ikke betragtes som alvorlig nok, og at det ikke var vigtigt/at der ikke var grund til det.

Tabel 5.9

Årsager til ikke at anmelde vold, 2019-2021.

	Andel ofre/ besvarelser
Politiet fik viden om det på anden måde	2 %
Ikke alvorligt nok	14 %
Ikke vigtigt/ingen grund til det	11 %
For besværligt/ikke overskud til det	5 %
Anmeldelse fører ikke til noget – det nytter ikke	20 %
Af hensyn til gerningspersonen	4 %
Af hensyn til mine børn	0 %
Jeg føler skyld/skam	1 %
På grund af trusler og frygt for repressalier	4 %
Jeg er nervøs for konsekvenserne	2 %
Det er en risiko ved mit arbejde	5 %
Jeg håndterede det på anden måde	7 %
Jeg er ikke sikker på, det er ulovligt	0 %
Anden grund	7 %
Mangelfuld besvarelse	15 %
Ved ikke	5 %
Ønsker ikke at svare	7 %

6

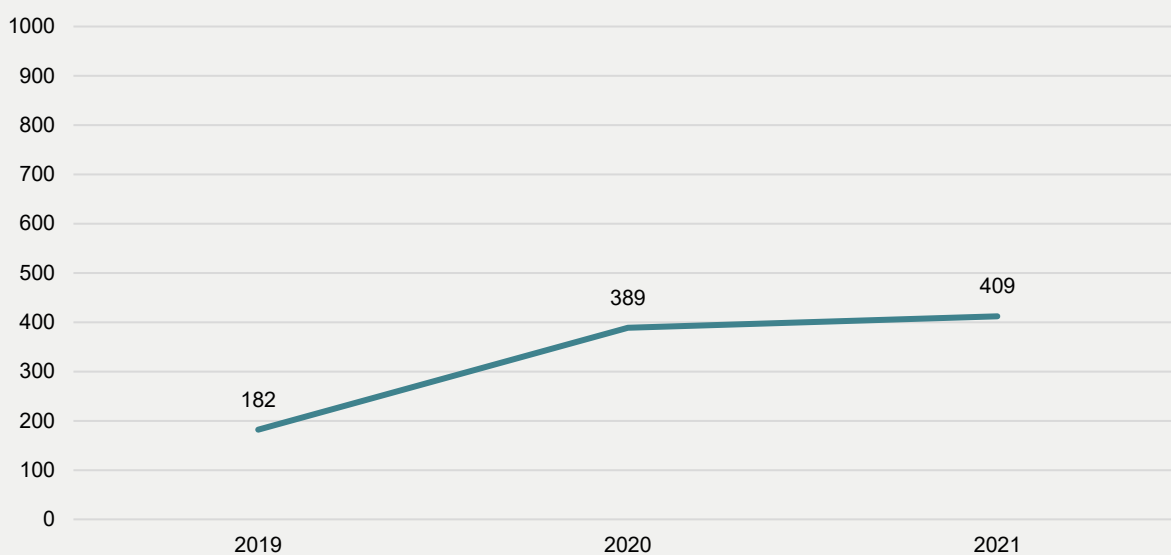
Psykisk vold

Den 1. april 2019 trådte en ny straffelovsbestemmelse i kraft, der kriminaliserer psykisk vold, dvs. tilfælde hvor en person, som tilhører eller er nært knyttet til ens husstand eller tidligere har haft en sådan tilknytning til husstanden, gentagne gange over en periode udsætter den anden for groft nedværdigende, forulempende eller krænkende adfærd, som har til formål at styre den anden, jf. straffeloven § 243.

Figur 6.1 viser antallet af anmeldelser for psykisk vold i perioden fra april 2019 til 2021.

Figur 6.1

Antal anmeldelser for psykisk vold i Danmark, april 2019-2021.

6.2

Udsathed for psykisk vold

Fra og med 2020 er der i offerundersøgelsen spurgt til udsathed for psykisk vold.⁴³ I 2021 oplyser 7,4 pct. af respondenterne i offerundersøgelsen at have været udsat for psykisk vold inden for de seneste 5 år, og 2,5 pct. oplyser at have været udsat for psykisk vold inden for det seneste år. Dette svarer til, at 95.000-119.000 personer i alderen 16-74 år årligt oplever at blive udsat for psykisk vold. Andelen af udsatte i 2021 adskiller sig ikke statistisk signifikant fra andelen i det forudgående år.

Tabel 6.1

Ofre for psykisk vold, 2020-2021.

	Andel ofre	95 % sikkerhedsinterval	Antal ofre	95 % sikkerhedsinterval	Uvægtet antal
2020	2,5 %	(2,3 % - 2,8 %)	109.000	(97.000 - 120.000)	294
2021	2,5 %	(2,2 % - 2,8 %)	108.000	(95.000 - 119.000)	264

⁴³ Spørgsmålsformuleringen lyder: "Har du inden for de seneste 5 år været udsat for psykisk vold? Det vil sige, at en person nært knyttet til din husstand gentagne gange over en periode har udsat dig for groft nedværdigende, forulepende eller krænkende adfærd med henblik på at styre dig."

6.3

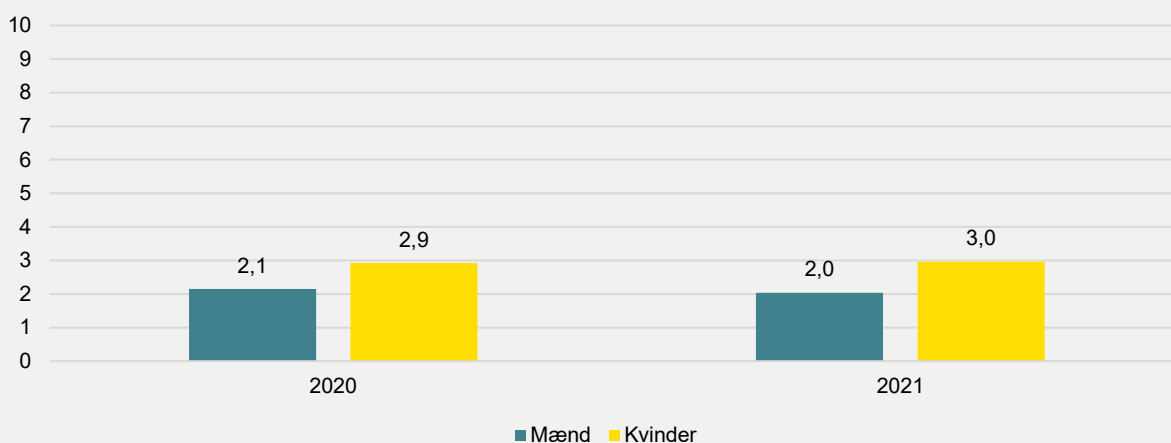
Karakteristika ved ofre

Figur 6.2 viser befolkningens udsathed for psykisk vold blandt mænd og kvinder. I 2021 oplyser 2 pct. af de adspurgte mænd og 3 pct. af de adspurgte kvinder, at de har oplevet at blive udsat for psykisk vold inden for det seneste år. Det samme gjorde sig gældende i 2020, når tallene afrundes. Andelen af kvinder, der har oplevet at blive udsat for psykisk vold, er statistisk signifikant større end den tilsvarende andel for mænd.

Kvinder udgør således den største andel – 59 pct. – af de personer, der i 2021 oplyser at have været udsat for psykisk vold inden for det seneste år.

Figur 6.2

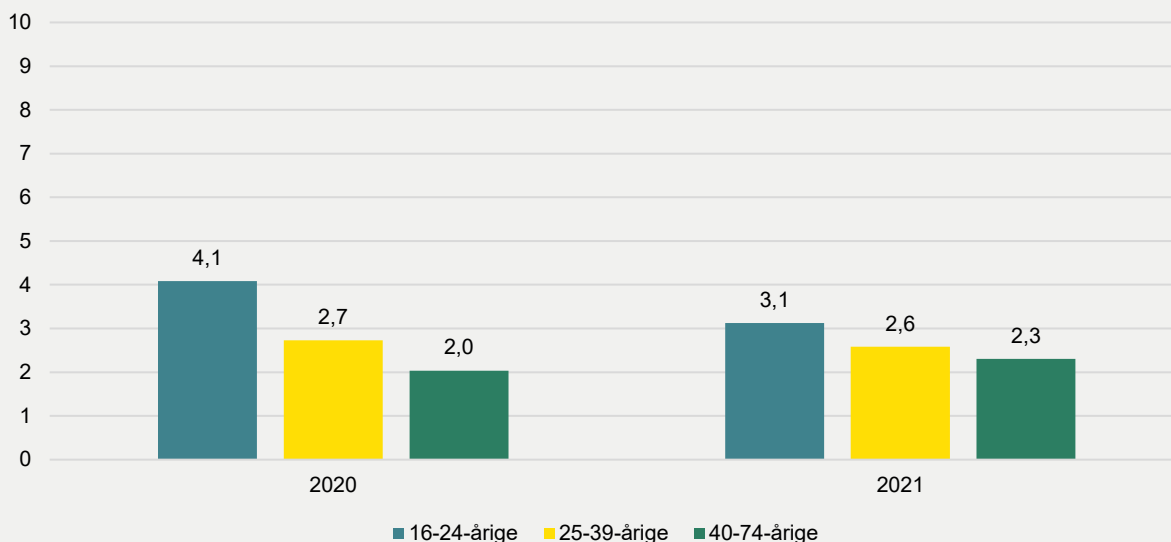
Udsathed for psykisk vold blandt mænd og kvinder, 2020-2021, pct. af befolkningen.

Figur 6.3 viser befolkningens udsathed for psykisk vold i de nævnte aldersgrupper. I 2021 angiver 3,1 pct. af de 16-24-årige, 2,6 pct. af de 25-39-årige og 2,3 pct. af de 40-74-årige at have været udsat for psykisk vold inden for det seneste år. Også her er der lighed med 2020, hvor det dog var 4,1 pct. af de 16-24-årige, der havde oplevet at blive udsat for psykisk vold. Forskellen mellem udsathed for de 16-24-årige og de 40-74-årige er statistisk signifikant.

Figur 6.3

Udsathed for psykisk vold i de nævnte aldersgrupper, 2020-2021, pct. af befolkningsgruppen.

Med hensyn til familietype har enlige statistisk signifikant større risiko for at have været udsat for psykisk vold inden for de seneste år end personer i et registreret parforhold.⁴⁴ Enlige med børn har samtidig statistisk signifikant større risiko for at have været udsat for psykisk vold end enlige uden børn.

6.4

Karakteren af psykisk vold

I 2021 oplyser knap halvdelen af de personer, der har været udsat for psykisk vold inden for det seneste år, at gerningspersonen var en nuværende eller tidligere partner – i 21 pct. af tilfældene en nuværende partner, i 18 pct. en *nu* forhenværende partner og i 10 pct. en forhenværende partner. Dette kunne tyde på, at en del af dem, der har været udsat for psykisk vold af deres partner – ligesom ved øvrig vold – efterfølgende har forladt partneren. 29 pct.

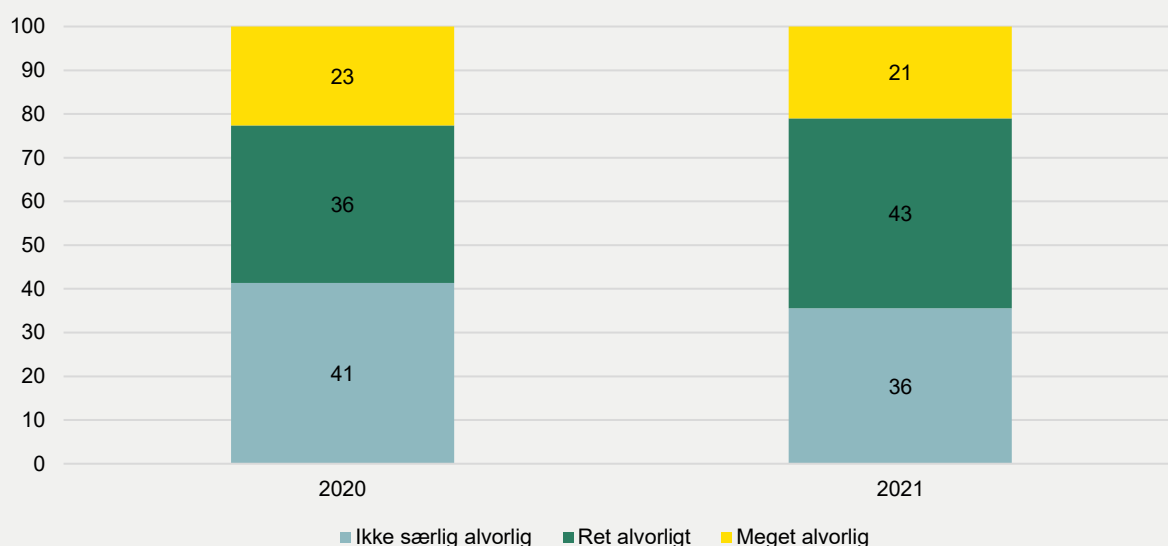
⁴⁴ Kategorierne er dannet af Danmarks Statistik på baggrund af registerdata. Det vil sige, at gruppen af "enlige" omfatter ugifte, fraskilte, enker, enkemænd og opløste partnerskaber.

oplyser, at gerningspersonen var et barn/barnebarn/stedbarn, en forælder/bedsteforælder eller et andet familiemedlem. 16 pct. oplyser, at gerningspersonen var en (tidligere) ven/kammerat. De resterende oplyser, at de ikke ved, hvem personen var (5 pct.), eller at de ikke ønsker at besvare spørgsmålet (1 pct.). Det er dog tvivlsomt, hvorvidt tilfælde, hvor offeret ikke ved, hvem gerningspersonen er, kan høre under den juridiske afgrænsning af psykisk vold.

Figur 6.4 viser fordelingen af ofrenes egen vurdering af alvorlighedsgraden af den psykiske vold, de oplyser at have været udsat for inden for det seneste år. I 2021 angiver 21 pct. af ofrene for psykisk vold, at de opfatter volden som 'meget alvorlig'. 43 pct. opfatter den psykiske vold som 'ret alvorlig', mens 36 pct. opfatter den som 'ikke særlig alvorlig'. Andelene i 2021 adskiller sig ikke signifikant fra året før.

Figur 6.4

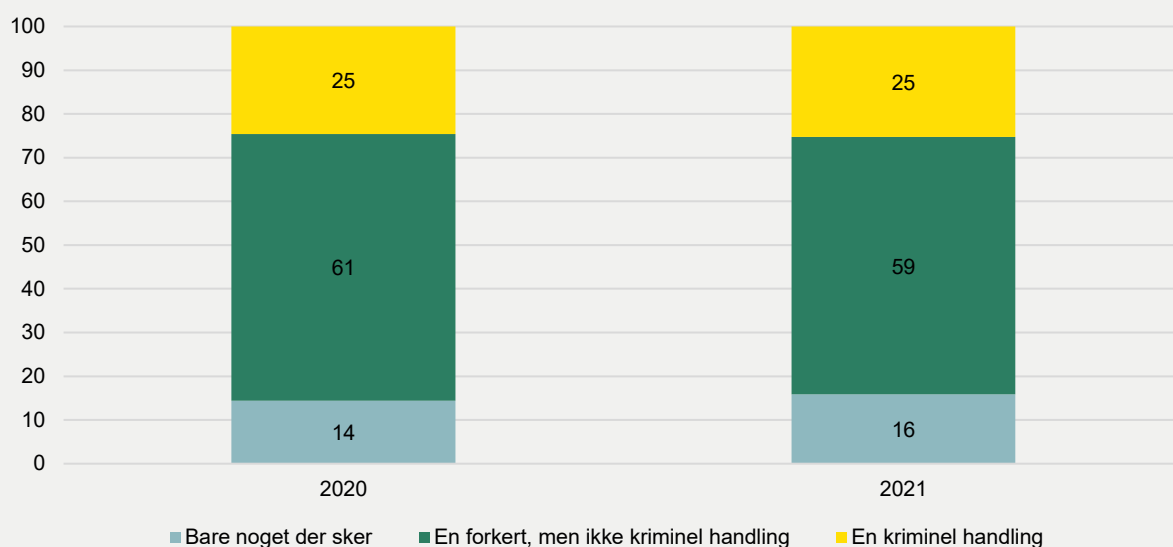
Ofrenes egen vurdering af alvoren af den psykiske vold, 2020-2021, pct.

Figur 6.5 viser, at en fjerdedel af de personer, der i 2021 oplyser at have være udsat for psykisk vold inden for de seneste år, opfatter den psykiske vold som en kriminel handling. Dette er en statistisk signifikant mindre andel end den tilsvarende andel for vold generelt, jf. kapitel 5. De fleste personer, der oplever at blive udsat for psykisk vold – 59 pct. – opfatter volden som en forkert men ikke kriminel handling, mens 16 pct. angiver, at den psykiske vold 'bare er noget der sker'. Efterhånden som det bliver mere kendt, at psykisk vold er blevet kriminaliseret, kunne man tro, at andelen, der anser det for en kriminel handling, vil stige. Andelene i 2021 adskiller sig imidlertid ikke signifikant fra året før.

Figur 6.5

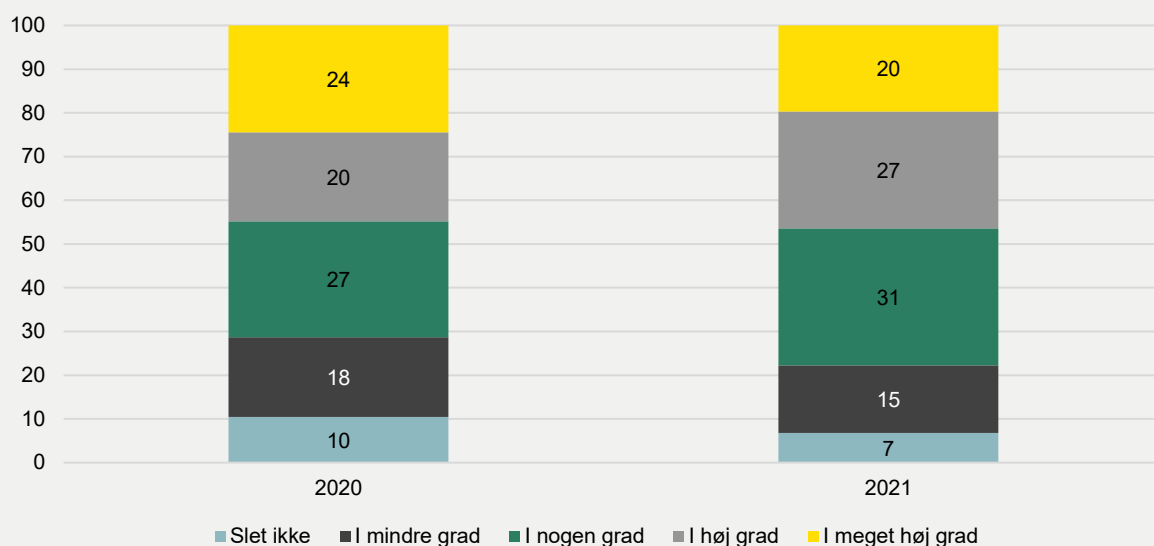
Ofrenes vurdering af hvorvidt den psykiske vold var en kriminel handling eller ej, 2020-2021, pct.

De personer, der har oplevet at blive udsat for psykisk vold, bliver spurgt, hvorvidt den psykiske vold påvirker, hvordan de har det med sig selv og deres liv i dag.⁴⁵ Hertil svarer knap halvdelen, at den psykiske vold i meget høj grad eller i høj grad påvirker deres liv i dag, jf. figur 6.6. Andelen i 2021 adskiller sig ikke fra tilsvarende andele i 2020.

Figur 6.6

Ofrenes vurdering af i hvilken grad den psykiske vold påvirker deres liv i dag, 2020-2021, pct.

Af dem, der i 2021 oplyser at have været udsat for psykisk vold inden for det seneste år, har 7 pct. også været udsat for øvrig vold. Udsathedens for øvrig vold inden for det seneste år er, som tidligere bemærket, 1,1 pct. for befolkningen som helhed. Ofre for psykisk vold har således en øget risiko for også at have været udsat for anden vold – men ikke større end at langt hovedparten ikke har været udsat for det.

⁴⁵ Spørgsmålsformuleringen lyder: "Synes du, at det er noget, der påvirker, hvordan du har det med dig selv og dit liv i dag?"

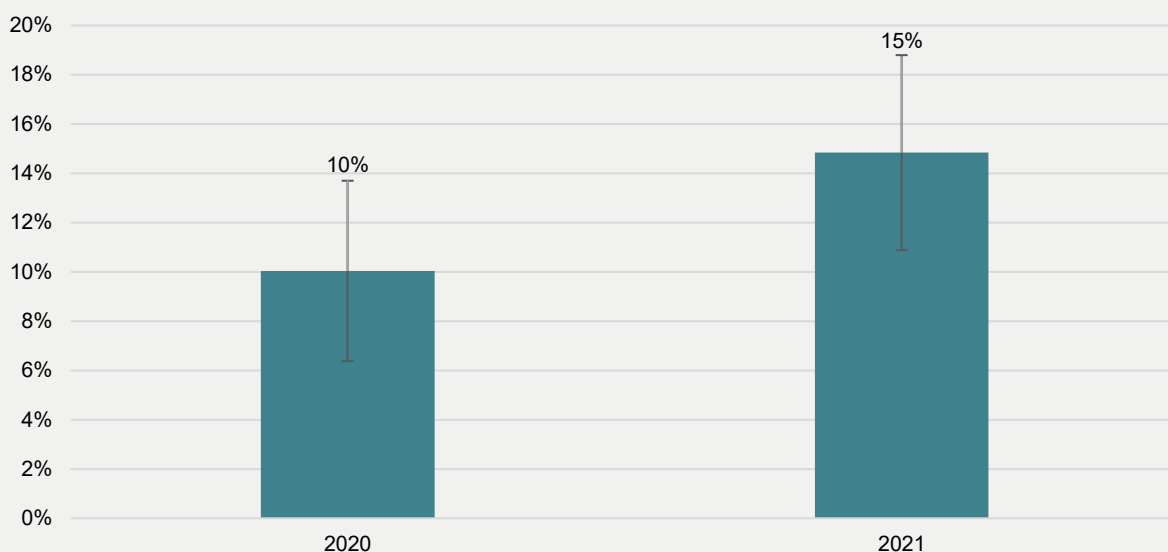
6.5

Anmeldelsestilbøjelighed

I alt 9 pct. af de ofre, som i 2021 angiver at have været udsat for psykisk vold inden for det seneste år, har selv anmeldt volden til politiet, mens politiet har fået kendskab til volden på anden vis i yderligere 5 pct. af tilfældene.⁴⁶ Anmeldelsestilbøjeligheden for psykisk vold er dermed markant mindre end for vold generelt, jf. kapitel 5. De i alt 15 pct.⁴⁷ udgør en større andel end i 2020, men forskellen er ikke statistisk signifikant.

Figur 6.7

Pct. af ofre for psykisk vold der selv har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab til forholdet på anden vis, 2020-2021, med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller.

Ifølge oplysningerne i offerundersøgelsen skulle der være registreret langt flere anmeldelser af psykisk vold, end det er tilfældet i de offentligt tilgængelige statistikker, jf. figur 6.1. Forskellen mellem tallene kan blandt andet skyldes, at psykisk vold ofte rapporteres/anmeldes til politiet sammen med andre forbrydelser. Nogle anmeldelser kan derfor vise sig også at handle om noget andet og kan derfor være registreret som eksempelvis vold, trusler om vold, ulovlig tvang eller seksuelle overgreb. Forskellen kan også skyldes, at der i mange tilfælde er forskel på offerets forståelse af psykisk vold og den juridiske afgrænsning af fænomenet, hvorfor personer i en usund relation til en person nært tilknyttet deres husstand alene ved at

⁴⁶ Der foretaget en filtrering, som gør, at det kun er respondenter, der har været udsat for psykisk vold efter kriminaliseringen af psykisk vold, der indgår i opgørelsen.

⁴⁷ Grundet afrunding af decimaler er andelen samlet set 15 pct. og ikke 14 pct., når andelen, der selv har anmeldt forholdet, lægges sammen med andelen, hvor politiet fået kendskab til forholdet på anden vis.

tale med politiet om deres situation kan have fået det indtryk, at de har indgivet en politianmeldelse. Dette understøttes af en undersøgelse af alle anmeldelser af psykisk vold i perioden fra 1. april 2019 til 4. februar 2021 (Mølbak & Jørgensen, 2022) og af datamaterialet til en undersøgelse gennemført af Justitsministeriet af borgernes anmeldelsestilbøjelighed i sager om vold og seksualforbrydelser (Hansen & Pedersen, 2022).

I offerundersøgelsen ses en tendens til, at ofrenes anmeldelsestilbøjelighed ved psykisk vold er størst i tilfælde, hvor offeret anser volden som meget alvorlig eller ret alvorlig frem for ikke særlig alvorlig, samt i tilfælde, hvor offeret opfatter volden som en kriminel handling frem for en forkert, men ikke kriminel handling, eller som noget, der bare sker. Ofrenes anmeldelsestilbøjeligheden ved psykisk vold ser derimod ikke ud til at hænge entydigt sammen med, i hvilken grad offeret selv vurderer, at volden påvirker deres liv i dag.

Der er en tendens til, at ofrenes anmeldelsestilbøjelighed er lavere i tilfælde, hvor psykisk vold er begået af en nuværende eller tidligere partner end i de øvrige tilfælde, idet henholdsvis 3 pct. og 9 pct. af ofrene selv har anmeldt det til politiet.

Der henvises til afsnit 10.2.3 for yderligere oplysninger om anmeldelsestilbøjeligheden blandt ofre for psykisk vold begået af en nuværende eller tidligere partner.

6.5.1

Årsager til ikke at anmelde psykisk vold

De ofre for psykisk vold, der angiver, at de ikke har anmeldt volden til politiet, er blevet spurgt, hvorfor de ikke har gjort det.⁴⁸ Besvarelserne fremgår af tabel 6.2. Det bemærkes, at hver besvarelse kan være kategoriseret under flere årsager til ikke at anmelde.

⁴⁸ Besvarelserne for de seneste 3 år (2019-2021) er gennemgået på ny og omkodet fra åbne tekstfelter til 15 kategorier, jf. afsnit 5.6.1. Der henvises til (Hansen & Pedersen, 2022) for uddybende oplysninger om kodningen af besvarelser og årsager til ikke at anmelde.

Tabel 6.2 viser, at den hyppigst anvendte årsagskategori til ikke at anmelde psykisk vold er ”anmeldelse fører ikke til noget – det nytter ikke”, da årsager relateret hertil nævnes af knap en femtedel af ofrene. Kategorien dækker blandt andet over årsagen, at politiet ikke kan/vil gøre noget, eller at offeret ikke tror, at politiet kan/vil gøre noget. Dernæst er de hyppigst nævnte årsager til ikke at anmelde psykisk vold, at offeret håndterede hændelsen på en anden måde (12 pct.), og at offeret ikke er sikker på, at hændelsesforløbet er ulovligt (11 pct.). 14 pct. af ofrene har dog ikke ønsket at besvare spørgsmålet.

Tabel 6.2

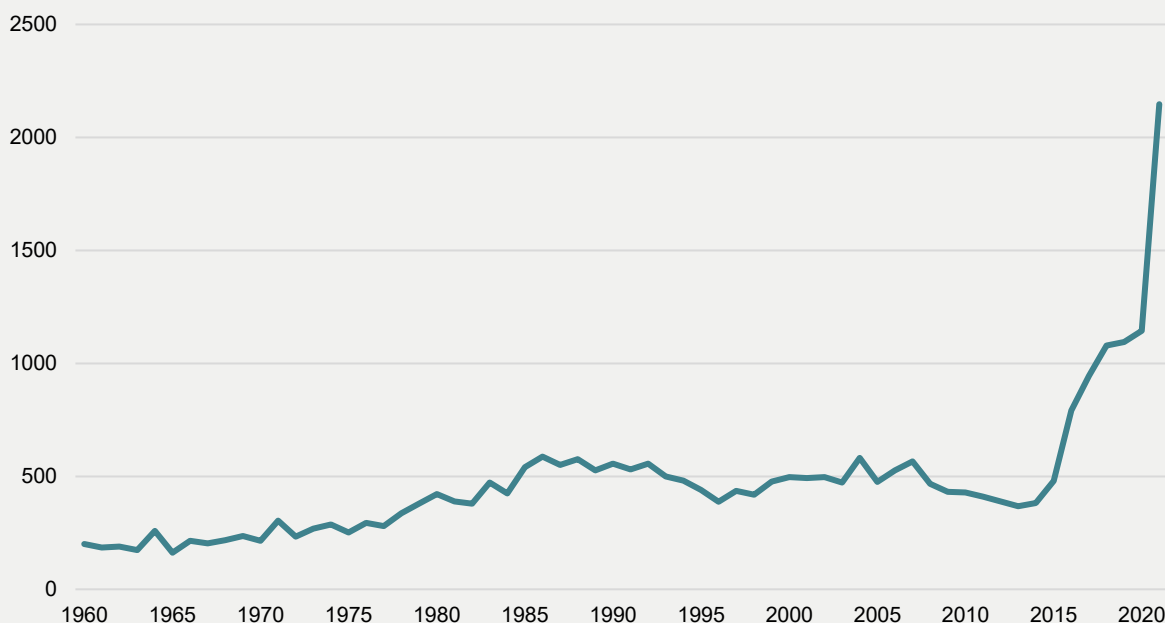
Årsager til ikke at anmelde psykisk vold, 1. april 2020 til 31. december 2021.

	Andel ofre/ besvarelser
Politiet fik viden om det på anden måde	0 %
Ikke alvorligt nok	6 %
Ikke vigtigt//ingen grund til det	5 %
For besværligt/ikke overskud til det	2 %
Anmeldelse fører ikke til noget – det nytter ikke	19 %
Af hensyn til gerningspersonen	6 %
Af hensyn til mine børn	2 %
Jeg føler skyld/skam	2 %
På grund af trusler og frygt for repressalier	1 %
Jeg er nervøs for konsekvenserne	5 %
Det er en risiko ved mit arbejde	0 %
Jeg håndterede det på anden måde	12 %
Jeg er ikke sikker på, det er ulovligt	11 %
Anden grund	12 %
Mangelfuld besvarelse	7 %
Ved ikke	3 %
Ønsker ikke at svare	14 %

Figur 7.1 viser udviklingen i antallet af politiregistrerede voldtægter, dvs. voldtægter der ved anmeldelse eller på anden måde er kommet til politiets kendskab.

Figur 7.1

Antal anmeldelser for voldtægt i Danmark, 1960-2021.

Figuren viser, at fra midten af 1980'erne og indtil 2015 varierede antallet af politiregistrerede voldtægter fra knap 400 til 600 tilfælde årligt.⁴⁹ Sidenhen er der sket en markant stigning i antallet fra 480 politiregistrerede voldtægter i 2015 til 2.147 i 2021. Den meget markante stigning skal blandt andet ses i lyset af, at Rigsrevisionen i 2015 udgav en beretning om politiets henlæggelse af straffesager, herunder brugen af 'undersøgelsessager' på sædelighedsområdet. Det foranledigede, at Rigspolitiet og Rigsadvokaten iværksatte initiativer med henblik på at sikre klare retningslinjer for politiets brug af undersøgelsessager, hvilket er sager, der ikke indgår i anmeldelsesstatistikken. Dette har medført, at der siden slutningen af

⁴⁹ I 2013 blev definitionen af voldtægt ændret, så den i dag også omfatter samleje med børn under 12 år. Her er dog – i lighed med Danmarks Statistiks afgrænsning – anvendt den definition, der – ud over voldtægt, som svarer til straffelovens § 216, stk. 1, og straffelovens § 225, jf. § 216 – også omfatter tilsnigelse til samleje (straffelovens § 221). De nævnte bestemmelser vedrørende voldtægt i straffeloven gjorde sig gældende til og med 2020, hvorefter en samtykkebaseret voldtægtslovgivning trådte i kraft.

2015 stort set ikke er sager, der registreres som undersøgelsessager. Næsten alle sager registreres nu som en anmeldelse og tælles derfor med i anmeldelsesstatistikken. Desuden iværksatte politiet i 2017 en kampagne med henblik på at få flere ofre for voldtægt m.v. til at anmelde det til politiet.

Sammenlignes antallet af politiregistrerede voldtægter i 2021 med antallet i 2020 er der sket næsten en fordobling. Denne stigning skal blandt andet ses i lyset af den samtykkebaserede voldtægtslovgivning, der trådte i kraft den 1. januar 2021, se nærmere herom i det følgende.

7.1

Udsathed for voldtægt

I offerundersøgelsen er der fra og med 2008 spurgt ind til tvangssamleje/voldtægt.⁵⁰ I 2019 blev spørgsmålsformuleringen ændret, således at spørgsmålet, der tidligere blev formuleret som udsathed for 'tvangssamleje', nu formuleres som udsathed for 'voldtægt'. Denne ændring i spørgsmålsformuleringen synes dog ikke at have haft betydning for besvarelsene. På den baggrund og for at øge læsevenligheden anvendes betegnelsen voldtægt i indeværende rapport om hele undersøgelsesperioden. Fra og med 2019 er spørgsmålet om voldtægt også stillet til mænd, mens det førhen alene blev stillet til kvinder.

Fra og med 2021 er spørgsmålet om voldtægt igen ændret, så spørgsmålsformuleringen passer med den nye samtykkebaserede voldtægtslovgivning. Det nye spørgsmål lyder: "Har du inden for de seneste 5 år været udsat for voldtægt eller forsøg herpå, dvs. at en person har haft eller har forsøgt at have samleje med dig, uden at du samtykkede heri?" Tidligere lød spørgsmålsformuleringen: "Har du inden for de seneste 5 år været udsat for voldtægt eller forsøg herpå, altså at en person ved brug af vold, eller trusler om vold, har forsøgt at tvinge dig til eller rent faktisk har tvunget dig til samleje?"

Som det ses af tabel 7.1, varierer andelen, der oplyser at have været udsat for voldtægt, noget over årene. I 2021 svarer 3,4 pct. af de kvindelige respondenter bekræftende på spørgsmålet om udsathed for voldtægt eller forsøg herpå *inden for de seneste 5 år*. Dette svarer til, at 62.000-81.000 kvinder i befolkningen i alderen 16-74 år udsættes for voldtægt eller forsøg herpå i en periode på 5 år. Denne andel er statistisk signifikant større end andelen i 2020 og i de forudgående 10 år (2011-2020). Den relativt store andel udsatte i 2021 hænger sandsynligvis tæt sammen med ændringen i spørgsmålsformuleringen, der som nævnt følger af den samtykkebaserede voldtægtslovgivning. Der er dog også indikationer af en stigning i andelen af udsatte kvinder i årene op til ændringen, men idet spørgsmålet dækker en periode på 5 år, er det ikke muligt at komme tidspunktet for stigningen nærmere. Det skal i den forbindelse understreges, at udregningerne er baseret på et spinkelt talmateriale, og at udsving derfor let kan forekomme.

⁵⁰ Et spørgsmål om voldtægt er også indgået i tidligere danske offerundersøgelser, men da spørgsmålene i disse undersøgelser samt undersøgelseskonteksten ikke uden videre er sammenlignelige, vil der kun i begrænset omfang blive sammenlignet med tidligere undersøgelser. Der henvises til omtalen heraf i rapporten "Vold og overgreb mod kvinder" (Balvig & Kyvsgaard 2006).

Hvordan udviklingen i kvinders udsathed for voldtægt og forsøg herpå ”reelt” har været, er det efter vor vurdering ikke muligt at sige noget sikkert om. Det er muligt, at det store fokus, der har været på voldtægt gennem de senere år, har fået flere til at erkende og oplyse om sådanne forhold i offerundersøgelserne. Det er også muligt, at der er sket en udvidelse af, hvilke handlinger og situationer der opleves som voldtægt, ligesom det er tilfældet for vold, se nærmere herom i det følgende.

I alt 50 – eller 0,4 pct. – blandt mandlige respondenter i stikprøven i 2019-2021 angiver, at de har været udsat for voldtægt eller forsøg herpå *inden for de seneste 5 år*. Udregningerne for mænd er således baseret på endnu færre observationer end for kvinder. Dette svarer til 6.000-13.000 mænd i alderen 16-74 år, men udregningen er som nævnt baseret på meget få observationer og derfor behæftet med meget stor usikkerhed.

Tabel 7.1

Ofre for voldtægt eller forsøg herpå inden for de seneste 5 år, 2008-2021, pct.

	Andel ofre (kvinder)	Andel ofre (mænd)	Andel ofre (mænd og kvinder)
2008	0,7 %	-	-
2009	1,0 %	-	-
2010	0,9 %	-	-
2011	1,3 %	-	-
2012	0,9 %	-	-
2013	1,2 %	-	-
2014	1,4 %	-	-
2015	1,9 %	-	-
2016	2,0 %	-	-
2017	1,8 %	-	-
2018	2,2 %	-	-
2019	2,2 %	0,4 %	1,3 %
2020	2,4 %	0,4 %	1,4 %
2021	3,4 %	0,4 %	1,9 %
I alt	1,7 % (N=1.361)	0,4 % (N=74)	1,5 % (N=564)

Som følge af fremadteleskopering hos respondenterne kan antallet af ofre gennem de seneste 5 år være misvisende, hvorfor der også er set på, hvor mange der har været udsat for voldtægt

eller forsøg herpå *inden for det seneste år*. Ved et 1-års perspektiv frem for et 5-års perspektiv er risikoen for fremadteleskopering mindre.

I 2008-2020 angiver 0,3 pct. af de kvindelige respondenter at have været udsat for voldtægt eller forsøg herpå *inden for det seneste år*. I 2021 er andelen 0,5 pct. af kvinderne, hvilket svarer til 7.000-15.000 kvinder i befolkningen i alderen 16-74 år. Det estimerede antal ofre for voldtægt er baseret på få observationer og derfor forbundet med stor usikkerhed, hvilket også betyder, at det ikke er muligt at beregne ændringer i udsathed fra år til år.

I 2019-2020 angiver 0,1 pct. af de mandlige respondenter at have været udsat for voldtægt eller forsøg herpå *inden for det seneste år*. I 2021 er andelen ligeledes 0,1 pct. af mændene. På grund af de meget få observationer er det ikke muligt at estimere, hvor mange mandlige ofre for voldtægt dette svarer til i befolkningen.

I sidste års rapport blev ofrenes og gerningspersonernes karakteristika samt forhold vedrørende voldtægterne undersøgt ved at se på besvarelser fra 3-årige perioder i et forsøg på at belyse en eventuel udvikling. Dette er ikke muligt i dette års rapport, da det vil være misvisende at samle besvarelserne fra 2021 med besvarelser fra tidligere år på grund af ændringen af spørgsmålsformuleringen, jf. det tidligere. I det følgende præsenteres besvarelserne fra 2021 så vidt muligt for sig selv og sammenlignes med tidligere år.

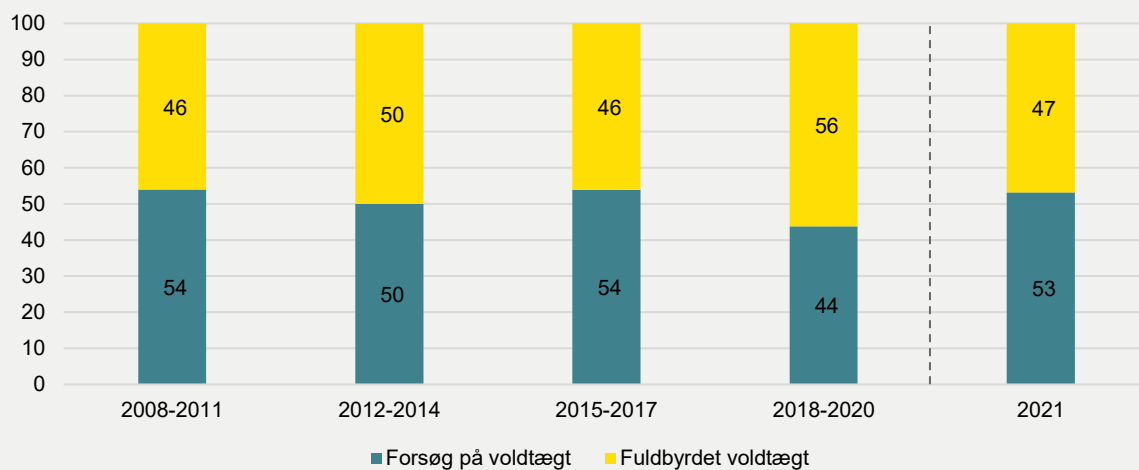
Ved fortolkning af en eventuel udvikling skal man desuden være særlig opmærksom på, at der kan være – og givetvis også er – sket ændringer i den generelle samfundsmæssige opfattelse af voldtægt, herunder hvad de personer, der indgår i undersøgelserne, oplever og opfatter som voldtægt. I 1969 blev et udsnit af befolkningen stillet følgende spørgsmål: ”En kvinde og en mand mødes på en restauration. Manden inviterer kvinden med hjem. Han siger, at han venter nogle gæster til fest. I lejligheden sætter de sig i sofaen og kysser og krammer hinanden. Da manden prøver at trække kvindens trusser af, afviser hun ham. Han giver hende nogle lussinger og gennemfører samlejet. Kan dette efter Deres mening betegnes som voldtægt?” I 1969 var det 13 pct., der svarede bekræftende på spørgsmålet (9 pct. af mændene og 17 pct. af kvinderne). I en tilsvarende undersøgelse i 1978 var andelen, der svarede bekræftende på spørgsmålet, vokset til 53 pct. (46 pct. af mændene og 61 pct. af kvinderne), og i den seneste undersøgelse, som er foretaget i 2013, var andelen vokset til 95 pct. (96 pct. af mændene og 94 pct. af kvinderne) (Balvig, 2015). Det er således grund til at antage, at flere og flere af de seksuelle overgreb med tiden opleves og opfattes som voldtægt. På samme måde peger udviklingen i antallet af politiregistrerede voldtægter og i befolkningens udsathed for voldtægt efter ikrafttrædelsen af den samtykkebaserede voldtægtslovgivning på, at også ændringer af lovgivningen kan medvirke til at ændre befolkningens opfattelse af voldtægt.

De resultater, der præsenteres i det følgende, omfatter alle *kvindelige* respondenter, der i 2008-2021 oplyser at have været udsat for voldtægt eller forsøg herpå inden for de seneste 5 år fra besvarelestidspunktet. De mandlige ofre er ikke inkluderet, da spørgsmålet om udsathed for voldtægt som nævnt først er stillet til mænd fra og med 2019, og da talmaterialet indtil videre er for lille til nærmere opdelinger og analyser.

I 2021 er det knap halvdelen af de kvindelige voldtægtsofre, der oplyser at have været udsat for fuldbyrdet voldtægt, mens de resterende oplyser at have været udsat for voldtægtsforsøg, jf. figur 7.2. Andelene fluktuerer over årene, men uden en entydig udviklingstendens.

Figur 7.2

Kvindelige ofre for voldtægt eller forsøg herpå fordelt efter, om voldtægten var fuldbyrdet eller et forsøg, 2008-2021, pct.

Godt halvdelen – 55 pct. – af voldtægtsofrene i hele perioden 2008-2021 oplyser, at de har været udsat for voldtægt eller forsøg herpå en enkelt gang i den seneste 5-årige periode, mens 28 pct. er blevet udsat 2-3 gange og 17 pct. 4 gange eller flere.

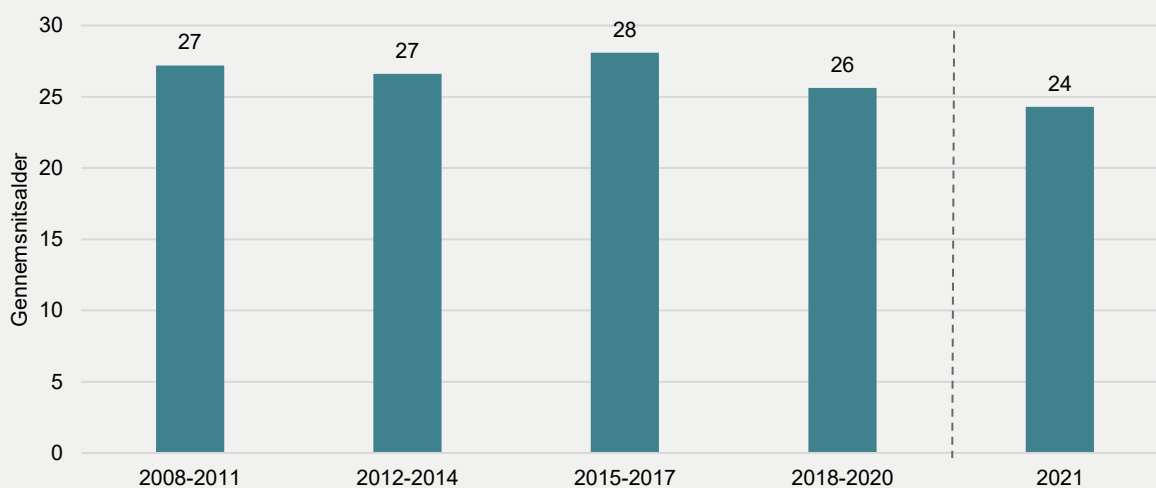
7.2

Ofre og gerningspersoner

Ofrene for voldtægt er relativt unge. Beregninger baseret på besvarelser fra hele perioden 2008-2021 viser, at 28 pct. af ofre for voldtægt eller forsøg herpå var 18 år eller yngre på gerningstidspunktet, 60 pct. var 24 år eller yngre, og 79 pct. var højst 35 år. Det bemærkes, at der i offerundersøgelsen er en nedre aldersgrænse på 16 år blandt respondenterne, og at der spørges til udsathed for voldtægt inden for de seneste 5 år. Af besvarelserne ses det, at det yngste voldtægtsoffer var 11 år på gerningstidspunktet, mens det ældste var 74 år. I 2021 er gennemsnitsalderen for kvindelige voldtægts ofre 24 år, hvilket ikke er signifikant forskelligt fra de forudgående 3 år eller for perioden 2008-2020, jf. figur 7.3.

Figur 7.3

Gennemsnitsalder for kvindelige ofre for voldtægt eller forsøg herpå, 2008-2021.

Der er en tydelig sammenhæng mellem ofrenes og gerningspersonernes alder, idet de yngre gerningspersoner primært udsætter yngre personer for voldtægt eller forsøg herpå, mens det for ældre gerningspersoner typisk drejer sig om personer i den lidt ældre aldersgruppe. Dette fremgår af en samlet analyse af besvarelserne til offerundersøgelsen 2008-2020 (Pedersen et al., 2021), og en lignende tendens synes at være tilfældet i 2021.

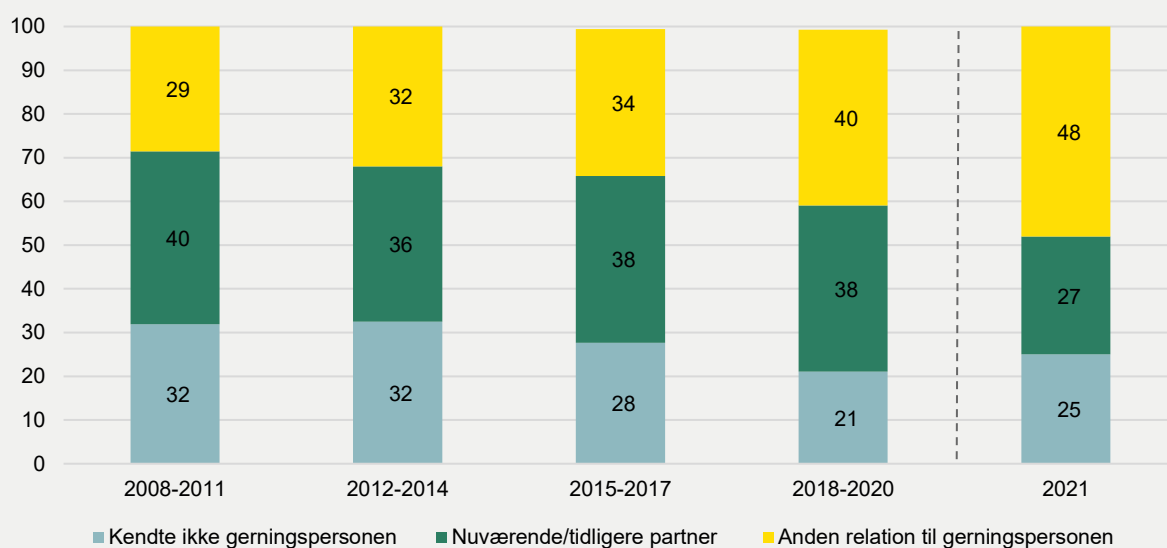
I 2021 oplyser en fjerdedel af voldtægts ofrene, at de ikke kendte gerningspersonen. Godt en fjerdedel oplyser, at gerningspersonen er en nuværende eller tidligere partner, og langt de fleste af disse voldtægter er begået under samlivet, jf. mere herom i kapitel 10. Knap en femtedel oplyser, at gerningspersonen var en (tidligere) ven eller kammeret, mens alle øvrige

relationer til gerningspersonen forekommer mindre hyppigt.⁵¹ Der kan spores en tendens til en stigning i andelen, der over årene oplyser, at gerningspersonen var en (tidligere) ven eller kammeret. Analysen er dog baseret på besvarelser fra relativt få personer, og resultatet er derfor forbundet med betydelig usikkerhed.

I figur 7.4 er ofrenes kendskab og relation til gerningspersonen samlet i færre kategorier for bedre at kunne analysere udviklingen over årene. Der synes at være en udvikling i retning af, at andelen, der oplyser, at de enten ikke kendte gerningspersonen, eller at gerningspersonen var en nuværende eller tidligere partner, er mindsket, mens andelen af voldtægtsofre med en anden relation til gerningspersonen er øget.

Figur 7.4

Kvindelige ofre for voldtægt eller forsøg herpå fordelt efter offerets kendskab og relation til gerningspersonen, 2008-2021, pct.

Det er en bemærkelsesværdig lille del af voldtægterne i offerundersøgelsen, der har karakter af at være kontaktvoldtægter, idet kun ganske få procent angiver, at gerningspersonen var én, de lige havde mødt eller havde kendt under 24 timer.⁵² Dette kan skyldes, at nogle af de ofre,

⁵¹ Øvrige relationer dækker nuværende/tidligere partnere, familiemedlemmer, en bekendt, som offeret har kendt i mere end 24 timer, en, som offeret netop har mødt på et værtshus, til en fest el.lign., en, som offeret netop har mødt på internettet, en, som offeret har kendt i under 24 timer samt personer i et afhængighedsforhold til offeret, eller som offeret har et afhængighedsforhold til.

⁵² Kontaktvoldtægt er et begreb, der dækker over voldtægter begået i forbindelse med en kortvarig social relation, f.eks. hvor offer og gerningsperson har mødt hinanden i byen, været på date o.l. Det engelske udtryk for fænomenet er 'date rape'.

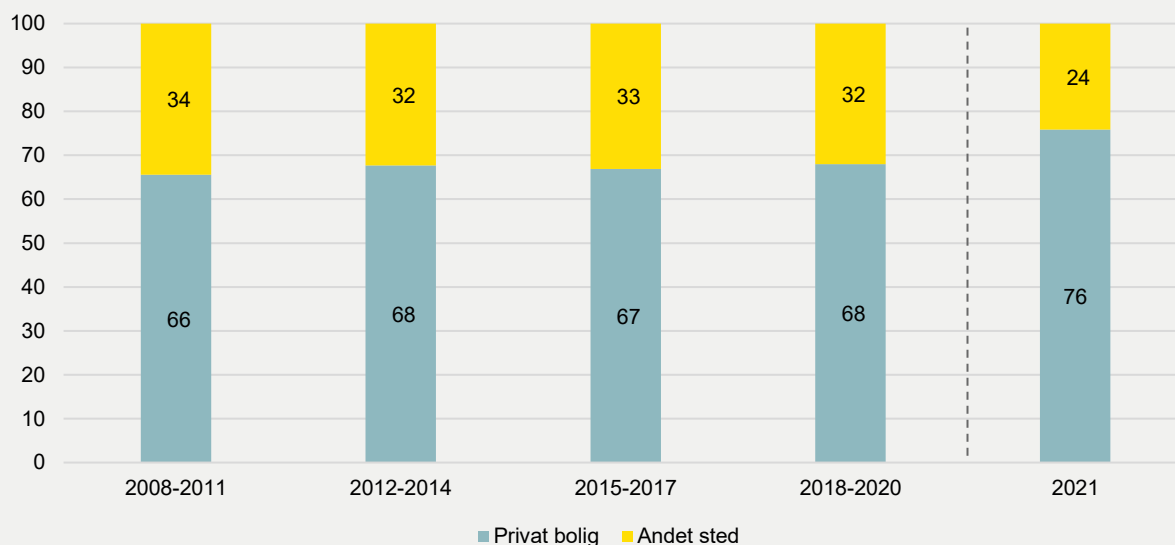
der har været udsat for denne form for voldtægt, har svaret nej til et indledende spørgsmål i spørgeskemaet om, hvorvidt de kendte gerningspersonen.

7.3 Gerningssituationen

I 2021 er det godt tre fjerdedele af de kvindelige ofre for voldtægt eller forsøg herpå, der oplyser, at hændelsen fandt sted i en privat bolig, dvs. offerets egen bolig (evt. i fælles bolig), i gerningspersonens bolig eller i en anden privat bolig, jf. figur 7.5. Dette er en statistisk signifikant større andel end i de forudgående 3 år (2018-2020) og for perioden 2008-2020. Der kan være flere årsager til denne udvikling, herunder at opfattelsen af, hvad en voldtægt er, kan have ændret sig over årene, samt at folk holdt fester privat og generelt brugte mere tid i private hjem under nedlukningerne af samfundet under COVID-19. Betragtes kategorien ”Andet sted” oplyser flest kvindelige ofre for voldtægt eller forsøg herpå, at hændelsen har fundet sted et offentligt tilgængeligt sted såsom en gade, park eller lignende. Dette gælder i såvel 2021 og for perioden 2008-2020 omend andelen i 2021 er signifikant mindre.

Figur 7.5

Kvindelige ofre for voldtægt eller forsøg herpå fordelt efter, om hændelsen fandt sted i en privat bolig eller et andet sted, 2008-2021, pct.

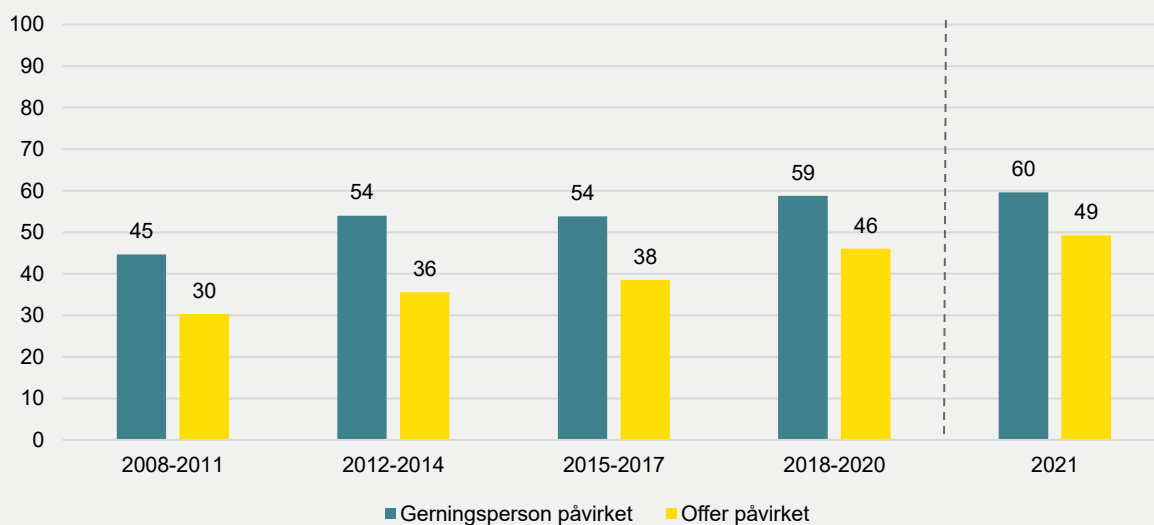
Med hensyn til ugedag og klokkeslæt oplyser 71 pct. af de kvindelige voldtægts ofre, at hændelsen fandt sted torsdag-lørdag, og 46 pct. oplyser, at hændelsen foregik om aftenen i tidsrummet kl. 18-24.⁵³

Ofrene er spurgt, om de selv og gerningspersonen – ifølge offerets opfattelse – var påvirket af alkohol eller euforiserende stoffer, såsom narkotika, medicin eller lignende, på gernings-tidspunktet. I 2021 oplyser 6 ud af 10 kvindelige ofre, at gerningspersonen – ifølge offerets opfattelse – var påvirket af alkohol eller euforiserende stoffer, mens knap halvdelen oplyser, at de selv var påvirket af alkohol eller euforiserende stoffer, jf. figur 7.6. Andelen, der i 2021 oplyser, at de selv var påvirket af alkohol eller stoffer, adskiller sig ikke fra de forudgående 3 år (2018-2020), men andelen er statistisk signifikant større end for perioden 2008-2020. Der er ingen statistisk signifikant udvikling i andelen, der oplyser, at gerningspersonen – ifølge offerets opfattelse – var påvirket af alkohol eller stoffer.

I godt 3 ud af 10 tilfælde i 2021 og i godt 4 ud af 10 tilfælde i 2008-2020 var hverken offeret eller gerningspersonen påvirket af alkohol eller euforiserende stoffer. Det betyder omvendt, at der i knap 7 ud af 10 og 6 ud af 10 tilfælde var alkohol eller stoffer indblandet.

Figur 7.6

Kvindelige ofre for voldtægt eller forsøg herpå fordelt efter, om offeret og gerningspersonen var påvirket af alkohol og/eller euforiserende stoffer, 2008-2021, pct.

⁵³ 8 pct. af ofrene, der har svaret 'ved ikke' eller nægtet at svare, er ikke med i beregningen.

7.4

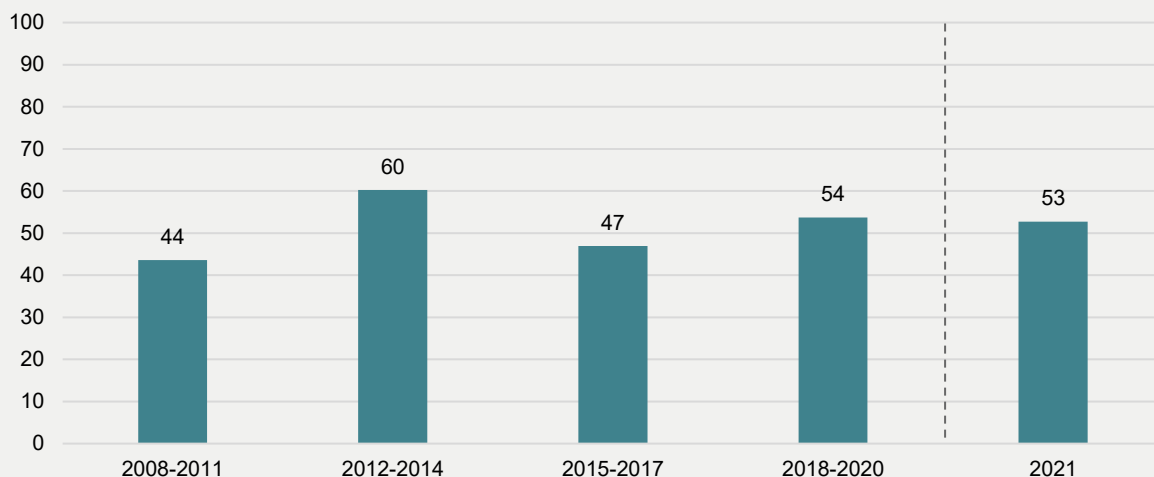
Voldtægtsens grovhed og alvorlighed

I 2021 er det godt halvdelen af de kvindelige ofre for voldtægt eller forsøg herpå, der oplyser at have fået synlige mærker eller skader på kroppen, jf. figur 7.7, og godt en femtedel af disse ofre oplyser, at skaderne krævede lægebehandling. I perioden 2008-2020 er det halvdelen af de kvindelige ofre for voldtægt eller forsøg herpå, der oplyser, at de har fået synlige mærker eller skader på kroppen som følge af hændelsen. En tredjedel af disse ofre oplyser, at de efterfølgende har fået lægebehandling på grund af skaderne. Blå mærker og hudafskrabninger er de skader, der forekommer hyppigt, men i enkelte tilfælde er der tale om brækkede ribben, en brækket arm eller øjenskader.

Der er ikke tegn på, at der er sket en udvikling over årene hverken med hensyn til forekomsten af synlige mærker/skader på kroppen eller skader, der krævede lægebehandling.

Figur 7.7

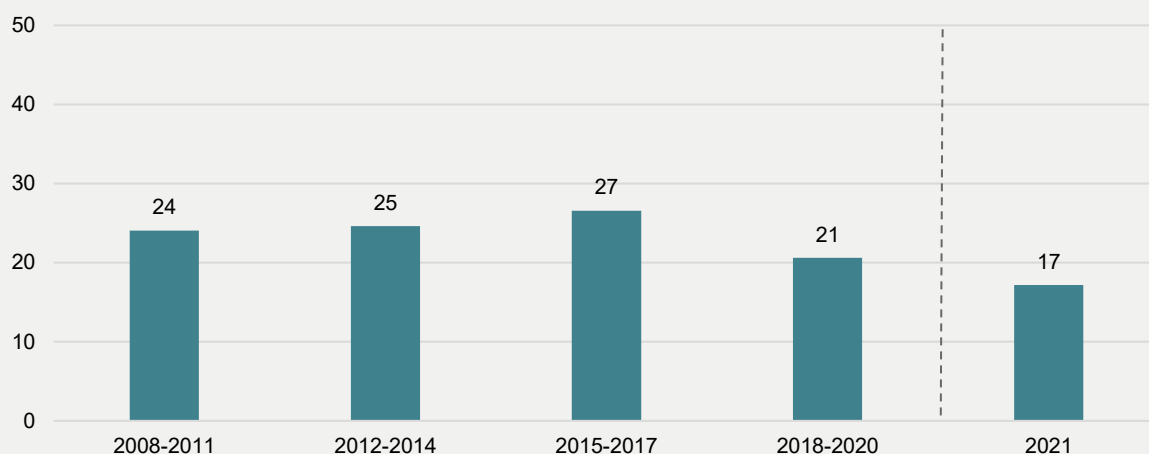
Kvindelige ofre for voldtægt eller forsøg herpå, der fik synlige mærker eller skader på kroppen i forbindelse med voldtægten, 2008-2021, pct.

I 2021 er det 17 pct. af de kvindelige ofre for voldtægt eller forsøg herpå, der følte sig i livsfare under hændelsen, jf. figur 7.8. Andelen adskiller sig ikke statistisk signifikant fra de forudgående 3 år, men den er signifikant lavere end for perioden 2008-2020.

Figur 7.8

Kvindelige ofre for voldtægt eller forsøg herpå, der følte sig i livsfare under voldtægten, 2008-2021, pct.

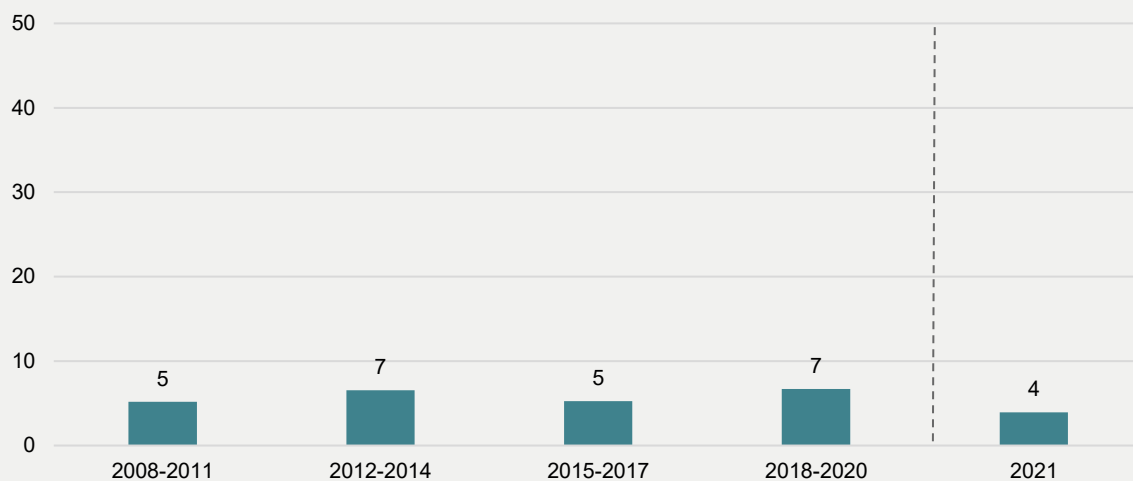

Der er endvidere spurgt, om offeret mener, at der er anvendt bedøvende middel, sovemiddel eller andet, som gjorde, at offeret ikke vidste, hvad der foregik. Der er for få respondenter til at se på 2021 separat, men i perioden 2008-2021 er det samlet set 4 pct. af de kvindelige ofre for voldtægt eller forsøg herpå, der er helt sikre på, at der er anvendt bedøvende middel, sovemiddel eller lignende, mens yderligere 6 pct. svarer, at det måske var tilfældet. Der er i så henseende ikke forskel på fuldbyrdet voldtægt og voldtægtsforsøg.

Langt de fleste voldtægter bliver begået af én gerningsperson. I 2021 er det 4 pct. af de kvindelige ofre for voldtægt eller forsøg herpå, der oplyser, at hændelsen involverede flere gerningspersoner. På dette punkt synes der ikke at være en udviklingstendens over årene.

Figur 7.9

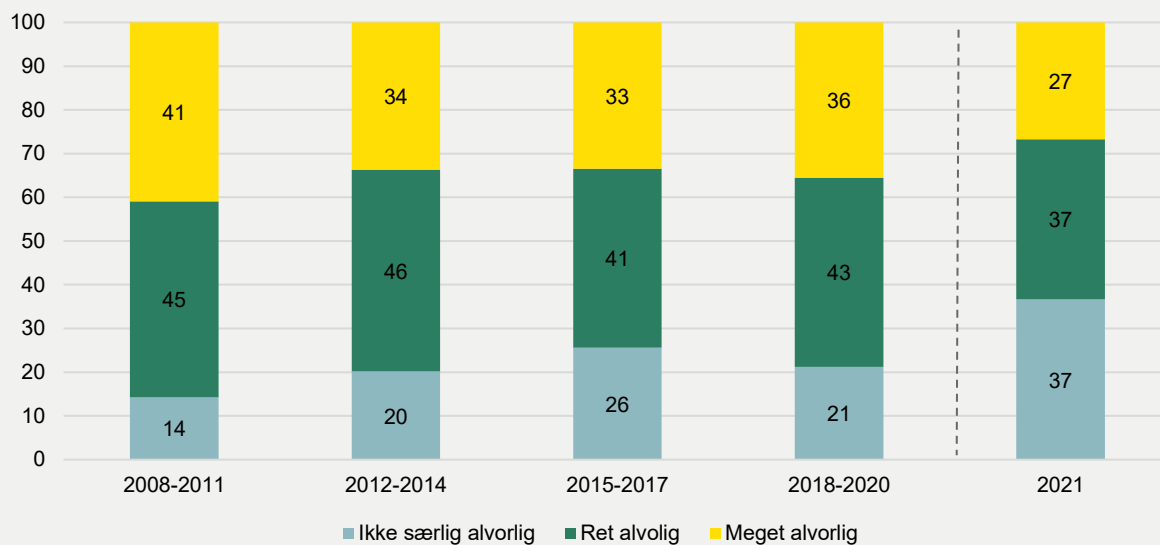
Kvindelige ofre for voldtægt eller forsøg herpå, der blev udsat for voldtægt af mere end én gerningsperson, 2008-2021, pct.

I 2021 vurderer 27 pct. af de kvindelige ofre for voldtægt eller forsøg herpå hændelsen som ”meget alvorlig”, hvilket er en mindre andel end i tidligere år, jf. figur 7.10. Samtidig vurderer en større andel af ofrene hændelsen som ”ikke særlig alvorlig”. Forskellene er statistisk signifikante. Dette er endnu et tegn på, at lovgivningen og befolkningens opfattelse af voldtægt har ændret sig, så mindre alvorlige hændelser i dag defineres og opfattes som voldtægt.

Figur 7.10

Kvindelige ofre for voldtægt eller forsøg herpå fordelt efter offerets vurdering af hændelsen alvorlighed, 2008-2021, pct.

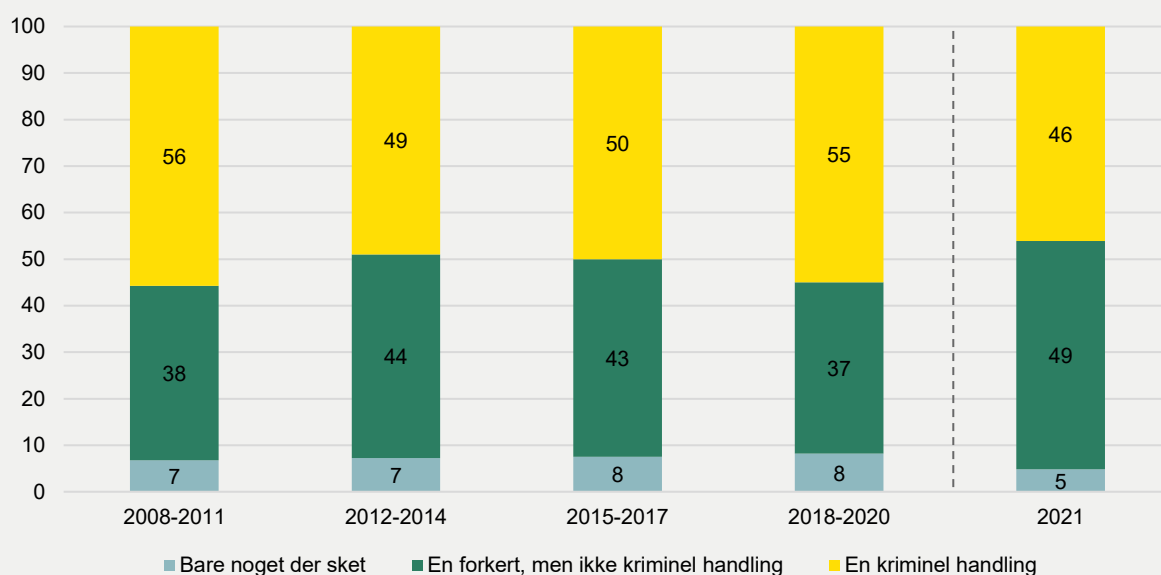

Set over hele den målte periode er det godt halvdelen af voldtægts ofre, der oplyser, at de opfatter hændelsen som ”en kriminel handling”, jf. figur 7.11. Af disse ofre kendte to tredjedele gerningspersonen, mens den tilsvarende andel er 80 pct. for ofre, der vurderer hændelsen som ”en forkert, men ikke kriminel handling”. Forskellen er statistisk signifikant og indikerer, at offerets relation til gerningspersonen har betydning for offerets vurdering af hændelsen. Dette gælder imidlertid ikke offerets vurdering af hændelsens alvorlighed.

I 2021 er andelen, der vurderer hændelsen som ”en forkert, men ikke kriminel handling” statistisk signifikant større end tidligere år. Her er det igen vigtigt at være opmærksom på, at der spørges til voldtægt defineret som i den samtykkebaserede voldtægtslovgivning inden for de seneste 5 år, selv om loven som nævnt først trådte i kraft i 2021.

Figur 7.11

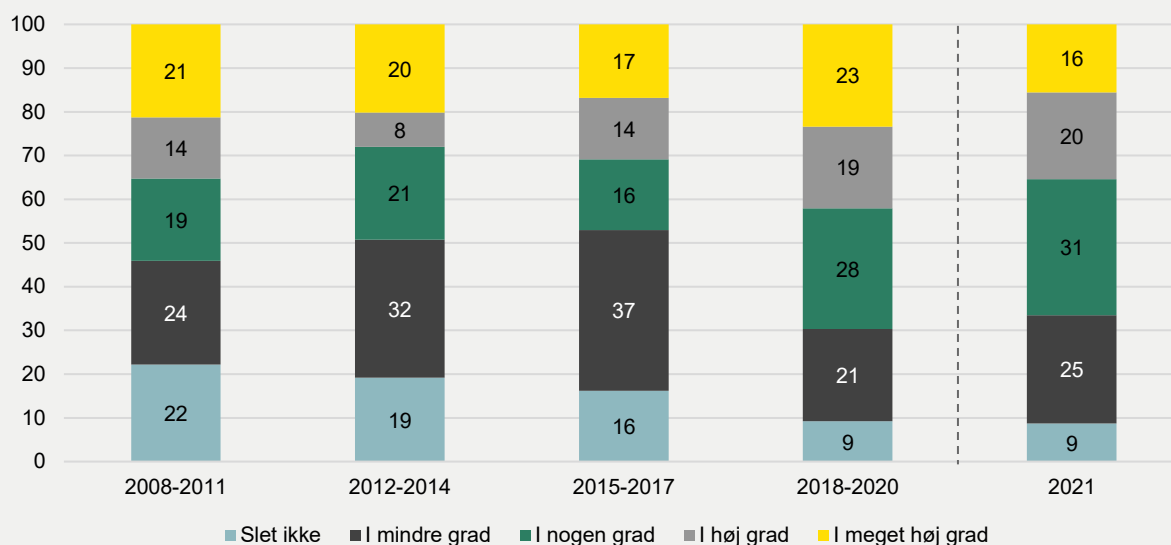
Kvindelige ofre for voldtægt eller forsøg herpå fordelt efter offerets vurdering af, om hændelsen var en kriminel handling, 2008-2021, pct.

I 2021 angiver 35 pct. af de kvindelige ofre for voldtægt eller forsøg herpå, at deres liv i meget høj grad eller i høj grad er påvirket af hændelsen, mens 33 pct. angiver, at de i mindre grad eller slet ikke er påvirket af den, jf. figur 7.12.⁵⁴ Der er ikke nogen tydelig udviklingstendens over årene. Set over hele undersøgelsesperioden fra 2008-2021 er det 58 pct. af de ofre, som har følt sig i livsfare under voldtægten, som angiver, at deres liv i meget høj grad eller i høj grad er påvirket deraf.

Figur 7.12

Kvindelige ofre for voldtægt eller forsøg herpå fordelt efter, i hvilken grad deres liv er påvirket af hændelsen i dag, 2008-2021, pct.

7.5

Anmeldelsestilbøjelighed

Personer, der oplever at blive udsat for voldtægt, anmelder det relativt sjældent til politiet. Det er således kun knap hvert fjerde voldtægtsoffer i hele perioden 2008-2021, der har været udsat for voldtægt eller forsøg herpå *inden for de seneste 5 år*, som har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab til hændelsen på anden vis. Dette gælder for både mænd og kvinder. Grundet få observationer er det ikke muligt at undersøge den årlige udvikling i anmeldelsestilbøjeligheden for voldtægt.

Som ventet er ofrenes anmeldelsestilbøjelighed større i tilfælde af voldtægt, hvor offeret opfatter voldtægten som en kriminel handling. Knap en tredjedel af disse ofre oplyser, at de selv har anmeldt hændelsen til politiet, hvilket er en statistisk signifikant større andel end

⁵⁴ Procentdelene afviger en smule fra summen af procentdelene i figuren pga. afrundinger af tallene.

blandt ofre, der opfatter voldtægten som en forkert, men ikke kriminel handling, eller som noget, der bare sker. Det er også oftest de tilfælde af voldtægt, der opleves som mest alvorlige, som ofrene anmelder til politiet. I hvor høj grad voldtægten har påvirket offerets liv efterfølgende, er ligeledes relateret til anmeldelsestilbøjeligheden, således at ofre, der har været meget påvirkede af hændelsen, også i højere grad anmelder hændelsen til politiet.

Der er en klar statistisk signifikant sammenhæng mellem, om offeret kendte gerningspersonen eller ej, og om offeret har anmeldt voldtægten til politiet. Anmeldelsestilbøjeligheden er størst, hvis det er en gerningsperson, offeret ikke kender. Således anmeldte 31 pct. af ofrene selv de voldtægtstilfælde eller forsøg herpå, hvor gerningspersonen ikke var kendt af offeret, mens dette kun gjaldt i 15 pct. af de tilfælde, hvor offeret kendte gerningspersonen.

Der er også statistisk signifikant forskel på ofrenes anmeldelsestilbøjelighed ved fuldbyrdet voldtægt og forsøg herpå, hvor 17 pct. af de fuldbyrdede voldtægter er politianmeldt af offeret selv mod 22 pct. af voldtægtsforsøgene. En mulig forklaring kan være forskelle i offerets relation til gerningspersonen, da 80 pct. af ofrene for fuldbyrdet voldtægt kendte gerningspersonen mod 65 pct. af ofrene for voldtægtsforsøg. Forskellen er statistisk signifikant.

7.5.1

Årsager til ikke at anmelde voldtægt

De ofre for voldtægt eller forsøg herpå, der angiver, at de ikke har anmeldt hændelsen til politiet, er blevet spurgt, hvorfor de ikke har gjort det.⁵⁵ Besvarelserne fremgår af tabel 7.2. Det bemærkes, at hver besvarelse kan være kategoriseret under flere årsager.

⁵⁵ Besvarelserne for de seneste 3 år (2019-2021) er gennemgået på ny og omkodet fra åbne tekstfelter til 15 kategorier, jf. afsnit 5.6.1. Der henvises til (Hansen & Pedersen, 2022) for uddybende oplysninger om kodningen af besvarelser og årsager til ikke at anmelde.

Det fremgår af tabel 7.2, at den hyppigst anvendte årsagskategori til ikke at anmelde voldtægt eller forsøg herpå er ”anmeldelse fører ikke til noget – det nytter ikke”, da årsager relateret hertil nævnes af 28 pct. af ofrene. Kategorien dækker blandt andet over årsagen, at der ifølge offeret mangler beviser på, at hændelsen har fundet sted. Derudover angiver 12 pct., at de ikke er sikre på, at det, de har været udsat for, er ulovligt som årsag til ikke at anmelde hændelsen. 11 pct. nævner skyld og/eller skam, og 10 pct. nævner, at de er nervøse for konsekvenserne ved at anmelde. Sidstnævnte dækker svar som ”bange for, det ville skabe for store problemer”, og ”jeg turde ikke – han var ældre end mig, og det var pinligt”.

Tabel 7.2

Årsager til ikke at anmelde voldtægt eller forsøg herpå, 2019-2021.

	Andel ofre/ besvarelser
Politiet fik viden om det på anden måde	0 %
Ikke alvorligt nok	3 %
Ikke vigtigt//ingen grund til det	3 %
For besværligt/ikke overskud til det	4 %
Anmeldelse fører ikke til noget – det nytter ikke	28 %
Af hensyn til gerningspersonen	5 %
Af hensyn til mine børn	0 %
Jeg føler skyld/skam	11 %
På grund af trusler og frygt for repressalier	5 %
Jeg er nervøs for konsekvenserne	10 %
Det er en risiko ved mit arbejde	0 %
Jeg håndterede det på anden måde	6 %
Jeg er ikke sikker på, det er ulovligt	12 %
Anden grund	16 %
Mangelfuld besvarelse	7 %
Ved ikke	3 %
Ønsker ikke at svare	9 %

8

Øvrige seksuelle krænkelser

Øvrige seksuelle krænkelser end voldtægt dækker forskellige bestemmelser i straffeloven. Det er ikke muligt at lave en oversigt over udviklingen i politiregistrerede tilfælde, som er sammenlignelig med afgrænsningen i offerundersøgelsen.

8.1

Udsathed for øvrige seksuelle krænkelser

Tabel 8.1 viser, hvor stor en andel af respondenterne i offerundersøgelserne der angiver at have været udsat for andre former for seksuelle krænkelser end voldtægt inden for det seneste år. Dette spørgsmål indgik for første gang i offerundersøgelsen i 2019, hvorfor alene resultater for 2019-2021 er præsenteret i tabellen.⁵⁶

Det ses af tabellen, at 1,1 pct. af respondenterne i 2021 angiver at have været udsat for andre former for seksuelle krænkelser end voldtægt inden for det seneste år. Andelen adskiller sig ikke signifikant fra årene forinden og svarer til, at 39.000-55.000 personer i befolkningen i alderen 16-74 år årligt oplever at blive udsat for andre seksuelle krænkelser end voldtægt. Det bemærkes, at beregningerne er baseret på et relativt spinkelt talmateriale og derfor behæftet med stor usikkerhed.

Tabel 8.1

Ofre for andre former for seksuelle krænkelser end voldtægt, 2019-2021.

	Andel ofre	95 % - sikkerhedsintervaller	Antal ofre	95 % - sikkerhedsintervaller	Uvægtede antal
2019	1,2 %	(1,0 % - 1,4 %)	53.400	(44.000-62.000)	117
2020	1,2 %	(1,0 % - 1,4 %)	52.400	(44.000-60.000)	135
2021	1,1 %	(0,9 % - 1,3 %)	47.300	(39.000-55.000)	119

⁵⁶ Spørgsmålsformuleringen lyder: "Har du inden for de seneste 12 måneder været udsat for andre former for seksuelle krænkelser end voldtægt? Dette kan f.eks. være blottelse, at du er blevet tvunget til berøring intime steder på egen eller andres kroppe, oralsex, at nogen har videregivet meddelelser, videoer eller billeder af seksuel karakter, eller lignende seksuel krænkelser, hvor det var imod din vilje." Det bemærkes, at den del af spørgsmålet, der angår videregivelse af meddelelser, videoer eller billeder af seksuel karakter, også indgik i undersøgelsen i 2018, men som en del af spørgsmål vedrørende kriminalitet begået på internettet.

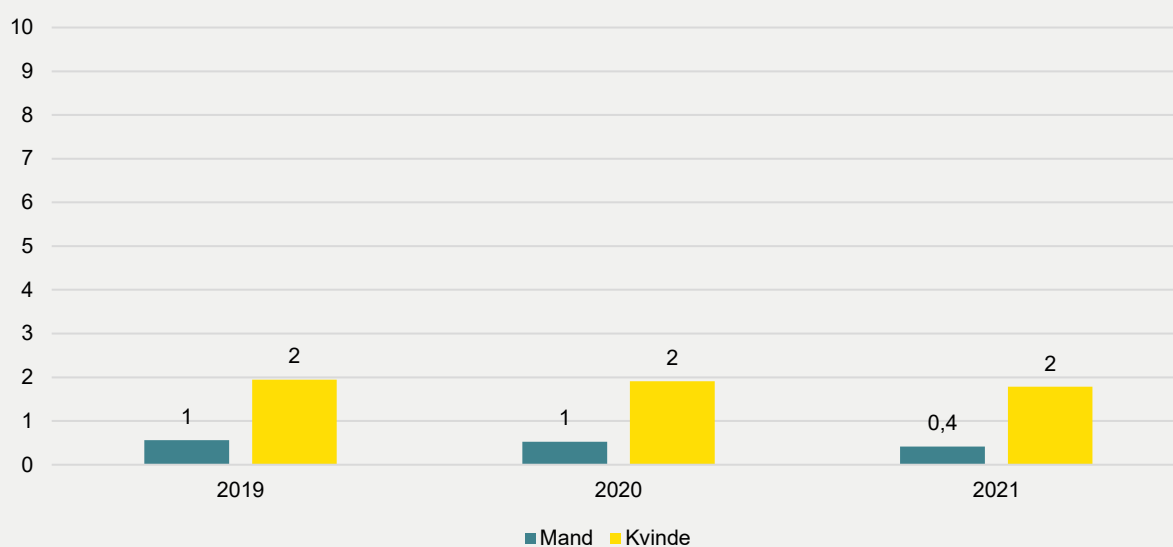
Knap halvdelen af ofrene oplyser, at de er blevet udsat for øvrige seksuelle krænkelser én gang inden for det seneste år. Godt en femtedel oplyser, at de er blevet udsat herfor to gange, mens knap en tredjedel oplyser, at de er blevet udsat tre gange eller flere.

8.2 Karakteristika ved ofre

Seksuelle krænkelser begås i langt de fleste tilfælde mod kvinder. I perioden 2019-2021 er knap 8 ud af 10 af ofrene kvinder. Dette svarer til, at 2 pct. af den kvindelige befolkning i alderen 16-74 år har været udsat for øvrige seksuelle krænkelser end voldtægt inden for det seneste år, jf. figur 8.1, mens den tilsvarende andel er 0,4 pct. for mænd.

Figur 8.1

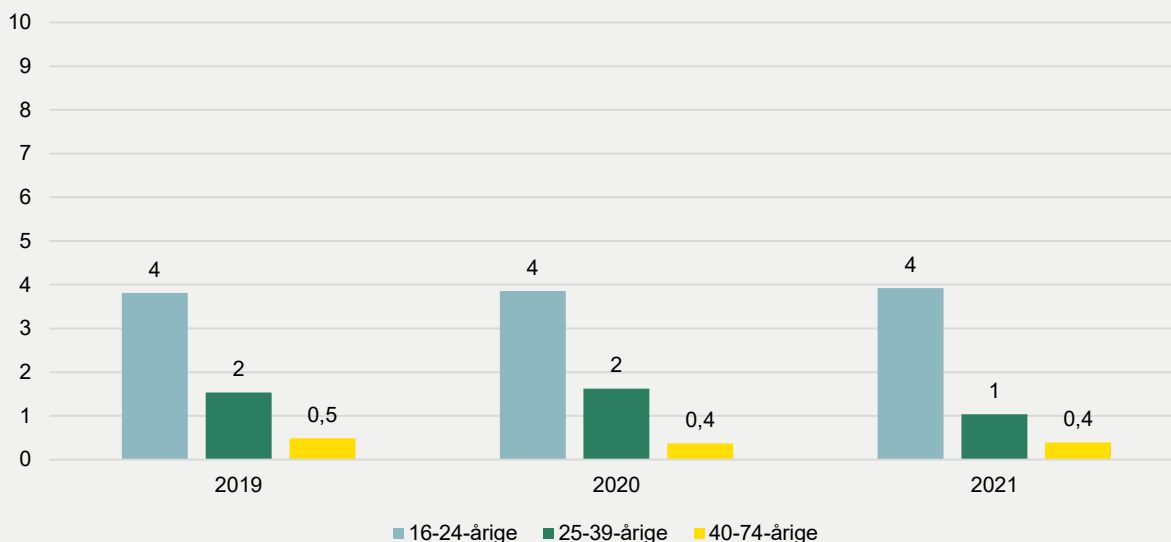
Udsathed for øvrige seksuelle krænkelser end voldtægt blandt mænd og kvinder, 2019-2021, pct. af befolkningsgruppen.

Halvdelen af ofre for de seksuelle krænkelser er 16-24 år, mens de 25-39-årige udgør 30 pct. af ofre, og de 40-74-årige udgør 21 pct. I 2019-2021 svarer det til, at henholdsvis 4 pct., 1 pct. og 0,4 pct. af befolkningen i de nævnte aldersgrupper årligt oplever at have været udsat for en anden seksuel krænkelse end voldtægt. Forskellene mellem aldersgrupperne er statistisk signifikante. Figur 8.2 viser udsathed i aldersgrupperne pr. år.

Figur 8.2

Udsathed for øvrige seksuelle krænkelser i de nævnte aldersgrupper, 2019-2021, pct. af befolkningsgruppen.

8.3

Karakteren af øvrige seksuelle krænkelser

I perioden 2020-2021⁵⁷ gør følgende sig gældende: 49 pct. af de seksuelle krænkelser drejer sig om berøring intime steder på kroppen, 21 pct. vedrører uberettiget videregivelse af billeder, videoer eller meddelelser af seksuel karakter, 20 pct. vedrører blottelse, 13 pct. angår tvang til at sende billeder, videoer eller meddelelser af seksuel karakter under trussel om videregivelse af andre private oplysninger/informationer, og 9 pct. angår tvungen oralsex. Det bemærkes, at respondenterne har kunnet vælge flere typer af seksuelle krænkelser som svar på spørgsmålet om karakteren af den seksuelle krænkelse, de oplever at have været udsat for.

Fra og med august 2020 er der stillet spørgsmål om sextortion. Sextortion dækker over de tilfælde – af uberettiget videregivelse af billeder, videoer eller meddelelser af seksuel karakter, samt tvang til at sende billeder, videoer eller meddelelser af seksuel karakter under trussel om

⁵⁷ Andelen, der angiver at have været udsat for de forskellige typer af seksuelle krænkelser, kan ikke sammenlignes med tallene fra offerundersøgelsen i 2019, da der var fejl i dataleverancen det år.

videredeling af andre private oplysninger/informationer – hvor gerningspersonens motiv har været at afpresse offeret. Gerningspersonen kan f.eks. afpresse offeret til at overføre penge, sende billeder, videoer eller meddelelser af seksuel karakter, optræde i grænseoverskridende og ydmygende situationer eller mødes for at have seksuel omgang. I alt 14 personer har svaret bekræftende på disse spørgsmål i perioden fra og med august 2020 til og med 2021, og det er derfor ikke muligt at foretage analyser af denne type af kriminalitet i rapporten.

Som det fremgår af tabel 8.2 oplyser knap halvdelen af ofre for andre former for seksuelle krænkelser end voldtægt, at de ikke kendte gerningspersonen. 13 pct. oplyser, at gerningspersonen var en (tidligere) ven/kammerat, mens 10 pct. oplyser, at gerningspersonen var en bekendt, som offeret havde kendt i mere end 24 timer. Andre relationer mellem offer og gerningsperson forekommer mindre hyppigt.

Tabel 8.2

Ofre for andre former for seksuelle krænkelser end voldtægt fordelt efter offerets kendskab og relation til gerningspersonen, 2019-2021, pct.

	Andel
Ukendt	48 %
Nuværende/tidligere ægtefælle/samlever/kæreste	7 %
En (tidligere) ven/kammerat	13 %
Bekendt man har kendt i mere 24 timer	10 %
En man lige havde mødt gennem Internettet	4 %
Bekendt man har kendt i mindre end 24 timer	2 %
En offeret var i et afhængighedsforhold til (f.eks. chef, lærer, læge, taxachauffør el.lign.)	4 %
Anden person	12 %
I alt	100 %

Godt en tredjedel af ofre mener, at gerningspersonen var påvirket af alkohol på gernings-tidspunktet, og yderligere 7 pct. oplyser, at gerningspersonen – ifølge offerets opfattelse – var påvirket af euforiserende stoffer.

8.4

Anmeldelsestilbøjelighed

I 2019-2021 angiver 8 pct. af ofrene for øvrige seksuelle krænkelser, at de enten selv har anmeldt det til politiet, eller at politiet har fået kendskab til hændelsen på en anden vis. Den lave anmeldelsestilbøjelig hænger utvivlsomt sammen med, at størstedelen af ofrene ikke anser hændelsen for at være en kriminel handling (75 pct. i 2019-2021), ligesom de ikke vurderer hændelsen som særlig alvorlig (61 pct. i 2019-2021).

8.4.1

Årsager til ikke at anmelde øvrige seksuelle krænkelser

De ofre for andre former for seksuelle krænkelser end voldtægt, der angiver, at de ikke har anmeldt hændelsen til politiet, er blevet spurgt, hvorfor de ikke har gjort det.⁵⁸ Besvarelserne fremgår af tabel 8.3. Det bemærkes, at hver besvarelse kan være kategoriseret under flere årsager til ikke at anmelde.

⁵⁸ Besvarelserne for de seneste 3 år (2019-2021) er gennemgået på ny og omkodet fra åbne tekstfelter til 15 kategorier, jf. afsnit 5.6.1. Der henvises til (Hansen & Pedersen, 2022) for uddybende oplysninger om kodningen af besvarelser og årsager til ikke at anmelde.

Det fremgår af tabellen, at den hyppigste årsagskategori til ikke at anmelde øvrige seksuelle krænkelser er ”anmeldelse fører ikke til noget – det nytter ikke”, da årsager relateret hertil nævnes af 22 pct. af ofrene. Kategorien dækker blandt andet over den årsag, at politiet ikke kan/vil gøre noget, eller at offeret ikke tror, at politiet kan/vil gøre noget. Dernæst angiver 19 pct. af ofrene, at de ikke har anmeldt hændelsen, fordi den ikke var alvorlig nok.

Tabel 8.3

Årsager til ikke at anmelde øvrige seksuelle krænkelser, 2019-2021.

	Andel ofre/ besvarelser
Politiet fik viden om det på anden måde	0 %
Ikke alvorligt nok	19 %
Ikke vigtigt/ingen grund til det	5 %
For besværligt/ikke overskud til det	2 %
Anmeldelse fører ikke til noget – det nytter ikke	22 %
Af hensyn til gerningspersonen	4 %
Af hensyn til mine børn	0 %
Jeg føler skyld/skam	4 %
På grund af trusler og frygt for repressalier	1 %
Jeg er nervøs for konsekvenserne	4 %
Det er en risiko ved mit arbejde	1 %
Jeg håndterede det på anden måde	9 %
Jeg er ikke sikker på, det er ulovligt	7 %
Anden grund	7 %
Mangelfuld besvarelse	6 %
Ved ikke	3 %
Ønsker ikke at svare	8 %

Kriminalitet begået på internettet

Offerundersøgelsen har siden 2018 omfattet spørgsmål vedrørende udsathed for kriminalitet begået på internettet. Internettet skaber muligheder for kriminalitet, som på nogle måder har andre karakteristika end mange andre typer af kriminalitet. Det er eksempelvis muligt at begå kriminalitet uden egentlig fysisk kontakt mellem gerningsperson og offer. Derudover kan de kriminelles rækkevidde siges at være større; geografisk ved at kriminaliteten i mindre udstrækning er lokalt forankret, men også forstået ved, at det er muligt for gerningspersonerne at udsætte flere ofre på samme tid for kriminalitet via internettet. Kriminalitet begået på internettet dækker over en række forskellige former for kriminalitet, f.eks. hacking, bedrageri og uberettiget videredeling af personlige billeder, meddelelser eller videoer.

Politiet opererer med følgende tredelte definition af kriminalitet begået på internettet:

1. *IT-afhængig kriminalitet* er kriminalitet, som udelukkende har kunnet finde sted ved brug af en computer, et computernetværk eller andre former informationskommunikationsteknologier (IKT). Dette kunne eksempelvis være hacking (hvor gerningspersonen skaffer sig ulovlig adgang til offerets computer) eller distribuering af malware (computervira, trojanske heste, etc.).
2. *IT-faciliteret kriminalitet*, hvor traditionelle former for kriminalitet nu begås med hjælp fra og via internettet. Dette angår f.eks. bedrageri gennem forskellige onlineplatforme, som i særdeleshed inkluderer penge og varer.
3. *IT-facilitering af kriminelt indhold* minder på flere måder om IT-faciliteret kriminalitet, men fokus er i højere grad på indholdet af det, der videresendes, downloades eller lægges op. Dette gælder eksempelvis uberettiget videredeling af billeder (Rigspolitiet 2017a).

I nærværende undersøgelse belyses 1) misbrug af kortoplysninger, 2) bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet, 3) kontaktbedrageri og 4) misbrug af personoplysninger. Disse kriminalitetstyper kan overordnet karakteriseres *IT-faciliteret kriminalitet*, f.eks. misbrug af kortoplysninger eller kontaktbedrageri.⁵⁹ Siden 2020 er der også spurgt til 5) udsathed for hadefulde ytringer på internettet.

Idet det kun er fjerde år, at denne undersøgelse omfatter spørgsmål vedrørende udsathed for kriminalitet begået på internettet, vil det i højere grad være et øjebliksbillede, analyserne kan tegne på nuværende tidspunkt. Det vides dog fra andre undersøgelser, at en stigende del af den begåede kriminalitet i hvert fald i tidligere perioder har fundet sted på internettet (Kruize, 2018; Rigspolitiet, 2017a, 2017b), og der er ingen grund til at tro, at det skulle forholde sig

⁵⁹ Det skal bemærkes, at uberettiget videredeling af billeder, meddelelser eller videoer – der kan karakteriseres som *IT-facilitering af kriminelt indhold* – tidligere indgik i offerundersøgelsen som en del af spørgsmål vedrørende kriminalitet begået på internettet. Denne kriminalitetstype indgår nu som en del af spørgsmålet om udsathed for andre former for seksuelle krænkelser end voldtægt.

anderledes i dag. Tilsvarende viser andre offerundersøgelser en vækst på dette område, herunder at antallet af betalingskortmisbrug er tredoblet i perioden fra 2009-2017, og at antallet af identitetsmisbrug er fordoblet inden for samme periode (Kruize, 2018). En gennemgang af 400 sager fra perioden december 2015 til november 2016 viser i lighed hermed, at størstedelen af de anmeldte bedragerisager omhandler kriminalitet begået på internettet, herunder misbrug af betalingskortoplysninger samt samhandel på internettet (Rigspolitiet, 2017a, 2017b).

I 2021 modtog Nationalt Center for IT-Kriminalitet (NCIK) 26.588 anmeldelser om IT-relateret økonomisk kriminalitet. Dette er et fald i forhold til 2020, hvor centeret modtog 29.080 anmeldelser, men en stigning i forhold til 2019, hvor antallet af anmeldelser var 24.927 (NCIK, 2022). Anmeldelserne matcher ikke 1:1 den afgrænsning af kriminalitet begået på internettet, som avendes i offerundersøgelserne, da opgørelsen fra NCIK ikke omfatter hadefulde ytringer på internettet og identitetstyveri.

Knap halvdelen – 43 pct. – af anmeldelserne til NCIK i 2021 om IT-relateret økonomisk kriminalitet angår samhandel på internettet (NCIK, 2022). Det næststørste sagsområde er misbrug af kortoplysninger, der udgør godt en femtedel af anmeldelserne.

9.1

Udsathed for kriminalitet begået på internettet

I 2021 oplyser 3,7 pct. af respondenterne i offerundersøgelsen, at de inden for det seneste år har været udsat for kriminalitet begået på internettet, herunder misbrug af kortoplysninger, bedrageri ved samhandel på internettet, kontaktbedrageri, misbrug af personoplysninger og hadefulde ytringer,⁶⁰ jf. tabel 9.1. Dette er en statistisk signifikant mindre andel end i 2020. Andelen svarer til, at 142.000-171.000 personer i befolkningen i alderen 16-74 år årligt oplever at blive udsat for kriminalitet begået på internettet.

Det skal bemærkes, at 2020 og 2021 ikke er direkte sammenlignelig med de forudgående år, da de forudgående år ikke inkluderer hadefulde ytringer.⁶¹

Tabel 9.1

Ofre for kriminalitet begået på internettet, ekskl. forsøg, 2018-2021.⁶²

	Andel ofre	95 % sikkerheds-interval	Antal ofre	95 % sikkerheds-interval	Uvægtede antal
2018 ⁶³	3,5 %	(3,1 % - 3,8 %)	150.000	(135.000 – 164.000)	392
2019	4,5 %	(4,2 % - 4,9 %)	195.000	(178.000 – 211.000)	502
2020	4,5 %	(4,2 % - 4,9 %)	194.000	(178.000 – 208.000)	569
2021	3,7 %	(3,3 % - 4,0 %)	157.000	(142.000 – 171.000)	432

I 2021 oplyser 11 pct. af respondenterne at have været udsat for kriminalitet begået på internettet, hvis *forsøg* inkluderes i opgørelsen. Dette svarer til, at 442.000-489.000 personer i

⁶⁰ Nogle typer af hadefulde ytringer er kriminaliseret i straffeloven: § 266 (trusler), § 266 b (alvorlige hadefulde ytringer), § 267 (ærekrænkelser) og § 268 (bagvaskelser). Det er uvist, i hvilket omfang det, de adspurgte angiver at have været udsat for, i alle tilfælde er kriminaliseret i dansk lovgivning.

⁶¹ Se Pedersen et al. 2021 for en uddybende forklaring på forskellen mellem opgørelsen i hhv. 2018-2019 og 2020-2021.

⁶² I forhold til tidligere års offerundersøgelser er andelen af udsatte i 2018 og 2019 korrigeret i nærværende rapport, så de bedre kan sammenlignes med andelen af udsatte de senere år (se Pedersen et al. 2021 for en forklaring af forskellen mellem årene i de tidligere undersøgelser).

⁶³ I 2018 indeholdt spørgsmålet vedrørende udsathed for kriminalitet begået på internettet også udsathed for uberettiget videregivelse af private billeder, videoer eller meddelelser. Fra og med 2019 er denne type af kriminalitet ikke længere inkluderet i afgrænsningen af kriminalitet begået på internettet, men indgår derimod i afsnittet om seksuelle krænkelser. Andelen af udsatte for uberettiget videregivelse af private billeder, videoer eller meddelelser er relativt set så lille, at den ikke har nævneværdig betydning for den samlede andel udsatte for kriminalitet begået på internettet. Endvidere skal det bemærkes, at uberettiget videregivelse ikke nødvendigvis foregår digitalt eller over internettet.

befolkningen i alderen 16-74 år årligt udsættes for kriminalitet på internettet eller forsøg herpå. Her er det dog værd at bemærke, at flere af de adspurgte kan have været udsat for forsøg på kriminalitet begået på internettet uden, at de har været opmærksomme herpå, eller uden at have vurderet forsøget som en kriminel handling og derfor ikke har svaret bekræftende på spørgsmålet. Det kan eksempelvis være, hvis de har modtaget en mail med forsøg på kontaktbedrageri, jf. Digitaliseringsstyrelsen (2022) for mere herom. Andelen af befolkningen, der har oplevet at blive udsat for forsøg på kriminalitet begået på internettet, er således en meget usikker størrelse, som derfor ikke inkluderes i det følgende.

Andelen af mænd og kvinder, der oplever at have været udsat for kriminalitet på internettet, er nogenlunde lige stor; 4 pct. af mændene og 3 pct. af kvinderne i 2021. Forskellen er ikke statistisk signifikant. Der er heller ikke statistisk signifikant forskel i udsathedens i forskellige aldersgrupper, hvor 3 pct. af de 16-24-årige oplever at have været udsat for kriminalitet på internettet og 4 pct. af henholdsvis de 25-39-årige og 40-74-årige.

Blandt ofrene for kriminalitet begået på internettet oplyser en stor andel at have været udsat for misbrug af betalingskortoplysninger og bedrageri ved samhandel på internettet. Dette svarer til, at 1,6 pct. af befolkningen i alderen 16-74 år eller 58.000-77.000 personer årligt udsættes for misbrug af betalingskortoplysninger, og at en nogenlunde tilsvarende andel – 1,5 pct. – eller 54.000-72.000 personer årligt udsættes for bedrageri ved samhandel på internettet, jf. tabel 9.2. De øvrige typer af kriminalitet begået på internettet, der spørges til i offerundersøgelserne forekommer langt mindre hyppigt. Det forhold, at flest oplyser at have været udsat for misbrug af betalingskortoplysninger og bedrageri ved samhandel på internettet, er i overensstemmelse med NCIK's opgørelse af anmeldelser om IT-relateret økonomisk kriminalitet, jf. afsnittet ovenfor.

Tabel 9.2

Ofre for kriminalitet begået på internettet, ekskl. forsøg, fordelt efter type af kriminalitet, 2021.

	Andel	95 % sikkerheds-interval	Antal ofre	95 % sikkerheds-interval
Misbrug af betalingskortoplysninger	1,6 %	(1,4 % -1,8 %)	67.400	(58.000 - 77.000)
Bedrageri ved samhandel på internettet	1,5 %	(1,3 % -1,7 %)	62.600	(54.000 - 72.000)
Kontaktbedrageri (dvs. overført penge til en person, som viste sig at være en bedrager)	0,4 %	(0,3 % -0,5 %)	17.900	(13.000 - 22.000)
Misbrug af personoplysninger	0,3 %	(0,3 % -0,5 %)	11.500	(8.000 - 15.000)
Hadefulde ytringer	0,5 %	(0,4 % -0,7 %)	23.000	(17.000 - 28.000)

I offerundersøgelsen er ofrene også blevet spurgt, hvor mange gange de har været udsat for de forskellige typer af kriminalitet begået på internettet, der spørges ind til. Tabel 9.3 viser, at godt halvdelen af ofrene for de fem typer af kriminalitet begået på internettet har været udsat for en sådan forbrydelse én gang inden for det seneste år. 19 pct. har været udsat 2 gange, mens 28 pct. har været udsat 3 gange eller flere. Knap en tredjedel af de ofre, der har været udsat 3 gange eller flere, angiver at have været udsat mere end 10 gange.

Tabel 9.3

Antal gange det enkelte offer har oplevet at blive udsat for kriminalitet begået på internettet, ekskl. forsøg, 2021, pct.⁶⁴

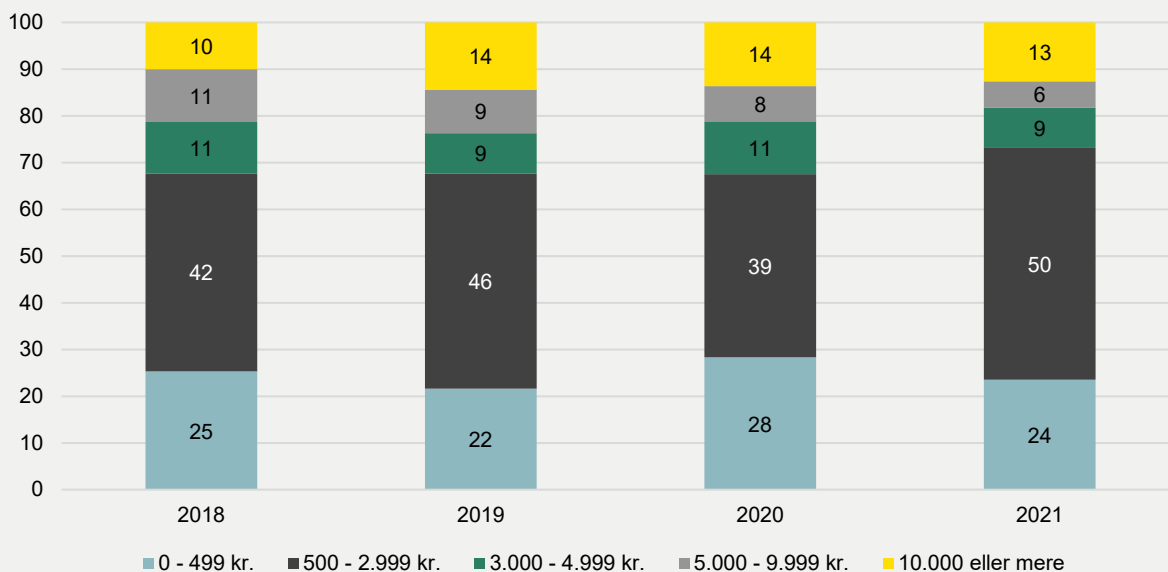
	Andel
1 gang	52 %
2 gange	19 %
3 eller flere gange	28 %
I alt	100 %

⁶⁴ Nogle respondenter har svaret 'Ved ikke' til, hvor mange gange de har været udsat for kriminalitet begået på internettet. Disse er medregnet som værende udsat én gang.

I 2021 oplyser knap tre fjerdedele af ofrene for kriminalitet begået på internettet, at de har mistet mindre end 3.000 kr., jf. figur 9.1. Det gælder for både mænd og kvinder. Med hensyn til alder er det en statistisk signifikant større andel af de 40-74-årige ofre for kriminalitet begået på internettet, der har mistet 10.000 kr. eller mere, sammenlignet med de yngre aldersgrupper.

Figur 9.1

Ofre for kriminalitet begået på internettet, fordelt efter det samlede økonomiske tab, pct.

Det er undersøgt, i hvilket omfang personer, der har været udsat for kriminalitet begået på internettet inden for det seneste år, også har været udsat for andre typer af kriminalitet i perioden. 28 pct. af de ofre, der i 2021 oplyser, at de har været udsat for kriminalitet begået på internettet, har også oplevet at være udsat for tyveri, indbrud, hærværk, vold, psykisk vold, voldtægt og/eller øvrige seksuelle krænkelse. Dette er mere end dobbelt så mange som generelt set, hvor andelen er 13 pct. Det skal i denne sammenhæng nævnes, at der kan være et overlap mellem udsatte for tyveri og udsatte for kriminalitet begået på internettet, idet personer, der f.eks. har fået stjålet et dankort, som efterfølgende er misbrugt på internettet, kan vælge at svare bekræftende på begge spørgsmål om samme hændelse. Umiddelbart tyder analyser dog på, at dette overlap er af begrænset omfang.

I de følgende afsnit er der foretaget enkelte mere dybdegående analyser af de forskellige typer af kriminalitet begået på internettet, som ofrene har været udsat for. Disse analyser vedrører den seneste gang, ofrene har været udsat for kriminalitet begået på internettet.

9.2

Misbrug af betalingskortoplysninger

Ved misbrug af betalingskortoplysninger forstås, at offerets kortoplysninger er blevet misbrugt til at købe varer eller ydelser på internettet.

I 2021 oplyser 43 pct. af ofrene for kriminalitet begået på internettet, at de har været udsat for misbrug af betalingskortoplysninger. Som nævnt i afsnittet ovenfor svarer det til, at 1,6 pct. af befolkningen i alderen 16-74 år – eller 58.000-77.000 personer – årligt udsættes for misbrug af betalingskortoplysninger, jf. også tabel 9.4. Denne andel er statistisk signifikant mindre end den tilsvarende andel i 2020 og for perioden 2018-2020. Dette kan skyldes, at det siden 11. januar 2021 har været et krav, at der ved betaling på internettet skal bruges tofaktor-godkendelse, hvilket fungerer som kundeautentifikation. Dette kan have gjort det sværere at misbruge betalingskort til nethandel (Digitaliseringsstyrelsen, 2022).

Der findes flere forskellige metoder, som gerningspersoner kan anvende for at tilegne sig ofrenes betalingskortoplysninger. F.eks. kan gerningspersonen sende en e-mail eller SMS, hvor afsenderen ved første øjekast lader til at være en virksomhed eller organisation, som offeret har tillid til, og heri opfordres modtageren til at oplyse dennes betalingskortoplysninger. Denne metode kaldes *phishing/smishing*. *Pharming* er en anden metode, hvorved gerningspersonen opretter en falsk hjemmeside, der nemt kan forveksles med en ægte, og brugeren anvender sine kortoplysninger til at købe varer/ydelser på denne hjemmeside. Yderligere kan der være tale om hacking eller afluring af PIN-kode.

Tabel 9.4

Ofre for misbrug af betalingskortoplysninger, 2018-2021.

	Andel	95 % sikkerhedsinterval	Antal ofre	95 % sikkerhedsinterval
2018	2,0 %	(1,8 % - 2,3 %)	87.000	(75.000 - 98.000)
2019	2,6 %	(2,3 % - 2,9 %)	111.000	(98.000 - 123.000)
2020	2,3 %	(2,1 % - 2,6 %)	100.000	(89.000 - 111.000)
2021	1,6 %	(1,4 % - 1,8 %)	67.000	(58.000 - 77.000)

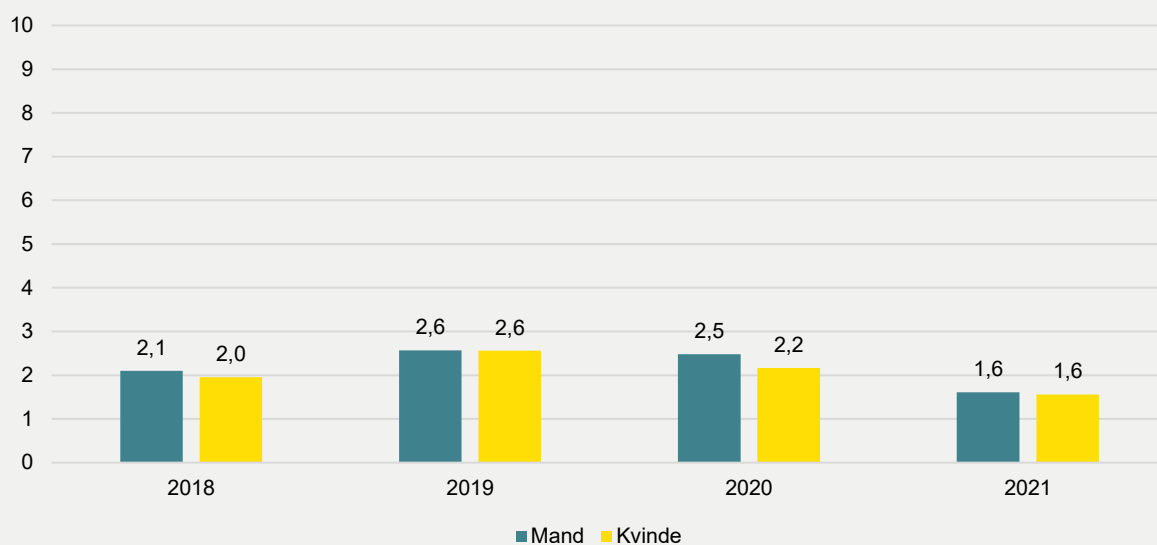
9.2.1

Karakteristika ved ofre

Der er ikke statistisk signifikant forskel på mænd og kvinders udsathed for misbrug af betalingskortoplysninger på internettet. I 2021 oplyser 1,6 pct. at have været udsat herfor inden for det seneste år, hvilket for begge køn er en statistisk signifikant lavere andel end i 2020 og for perioden 2018-2020 samlet set, jf. figur 9.2.

Figur 9.2

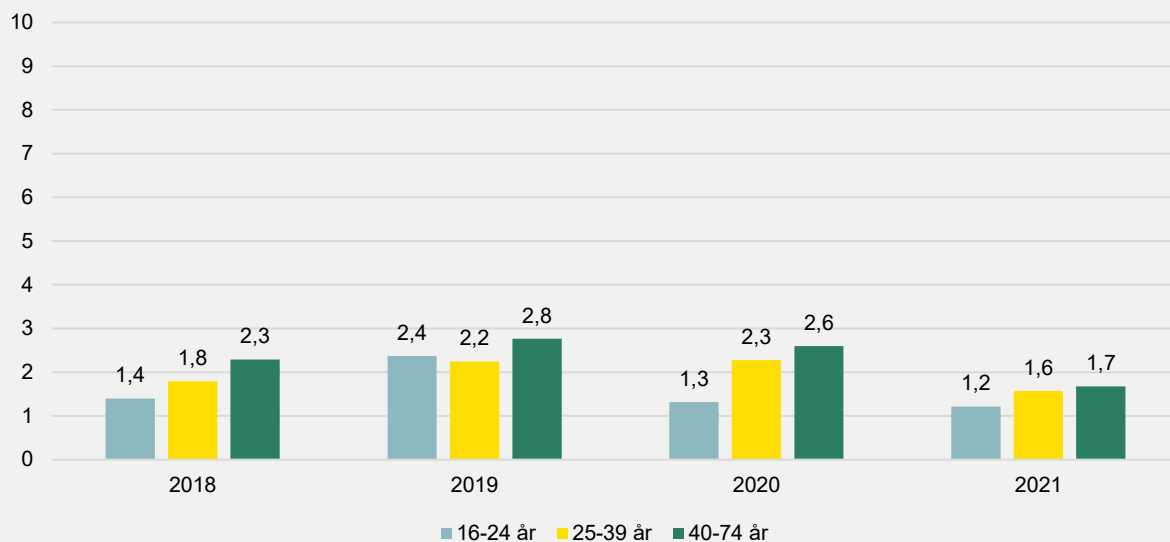
Udsathed for misbrug af betalingskortoplysninger blandt mænd og kvinder, 2018-2021, pct. af befolkningsgruppen.

I 2021 er der heller ikke statistisk signifikante forskelle mellem forskellige aldersgruppers udsathed for misbrug af betalingskortoplysninger, jf. figur 9.3. Betragtes udviklingen inden for aldersgrupperne er der ikke sket ændringer i de 16-24-åriges udsathed for misbrug af betalingskortoplysninger, men udsatheden blandt de 25-39-årige og 40-74-årige er statistisk signifikant lavere i 2021 end i 2020 og for perioden 2018-2020 samlet set.

Figur 9.3

Udsathed for misbrug af betalingskortoplysninger blandt de nævnte aldersgrupper, 2018-2021, pct. af befolkningsgruppen.

9.2.2

Gerningspersonens metode

Som beskrevet kan gerningspersoner anvende en række forskellige metoder for at tilegne sig ofrenes kortoplysninger. 57 pct. af ofrene har ingen idé om, hvordan gerningspersonen har fået fat i deres kortoplysninger, 21 pct. har en formodning om det, mens 22 pct. af ofrene angiver, at de ved, hvordan gerningspersonen har fået fat i deres betalingskortoplysninger.

Blandt de ofre, der ved, hvordan gerningspersonen har fået fat i deres betalingskortoplysninger, angiver 24 pct., at gerningspersonen har fået fat i oplysningerne gennem en hjemmeside eller forretning, hvor offeret har anvendt betalingskortet, og hvorfra oplysninger er blevet stjålet, jf. tabel 9.6. 23 pct. angiver, at have oplyst deres betalingskortoplysninger på en falsk hjemmeside (pharming), 20 pct. at have oplyst disse ved at svare på en e-mail eller SMS, der viste sig at være falsk (phishing/smishing). I en mindre del af tilfældene har gerningspersonen tilegnet sig offerets betalingskortoplysninger ved at aflure/kopiere kortoplysningerne eller ved at stjæle kortet. De øvrige ofre oplyser andre mindre hyppigt forekomne fremgangsmåder, herunder at gerningspersonen brød ind i offerets computer via hacking/spyware.

Tabel 9.6

Ofre for misbrug af betalingskortoplysninger fordelt efter gerningspersonens metode til at tilegne sig oplysningerne, 2021, pct.

	Andel
Oplyst gennem svar på e-mail eller SMS, der viste sig at være falsk (phishing/smishing)	20 %
Oplyst gennem en falsk hjemmeside (pharming)	23 %
Oplyst gennem en hjemmeside eller forretning m.v., hvorfra oplysningerne blev stjålet	24 %
Ved at aflure/kopiere kortoplysninger, f.eks. ved en hæveautomat (skimming)	7 %
Kortet blev stjålet (indbrud, trick- eller lommetyveri, røveri, etc.)	7 %
Andet	19 %
I alt	100 %

9.2.3

Økonomisk tab

To tredjedele af ofrene for betalingskortmisbrug har oplevet, at der blev trukket penge fra deres konto ved, at gerningspersonen lejer eller køber varer/ydelser på internettet. I 18 pct. af tilfældene er der blevet overført penge fra offerets bankkonto til en anden konto, mens 8 pct. af ofrene har oplevet, at der er blevet hævet penge rent fysisk. Den resterende andel (9 pct.) ved ikke, hvordan de penge, de har mistet, er blevet taget fra deres konto.

Misbrug af betalingskortoplysningerne rapporteret i offerundersøgelsen i 2021 har ført til et gennemsnitligt økonomisk tab på 4.800 kr. Tabel 9.7 viser, at 14 pct. af ofrene har lidt et økonomisk tab på mindre end 500 kr., mens 53 pct. har lidt et økonomisk tab på 500-2.999 kr., og godt en tredjedel har fået misbrugt deres betalingskort for mindst 3.000 kr.

Tabel 9.7

Ofre for misbrug af kortoplysninger fordelt efter det umiddelbare økonomiske tab, 2021, pct.

	Andel
0 - 499 kr.	14 %
500 - 2.999 kr.	53 %
3.000 - 4.999 kr.	8 %
5.000 - 9.999 kr.	9 %
10.000 kr. eller mere	16 %
I alt	100 %

I de fleste tilfælde hæfter ofrene ikke for det økonomiske tab, der er en konsekvens af kortmisbruget. I 2021 angiver 38 pct. af ofrene for misbrug af kortoplysninger, at de selv helt eller delvist har betalt det økonomiske tab, svarende til 20 pct. af det samlede økonomiske tab, mens det resterende er dækket af f.eks. bank eller kreditkortselskab.

9.2.4

Anmeldelsestilbøjelighed

Ikke alle ofre for misbrug af betalingskortoplysninger anmelder forholdet til politiet. Det kan f.eks. skyldes, at ofrene ikke anser hændelsen for at være kriminel eller alvorlig nok til at anmelde, eller at en relativ lille andel af disse ofre selv helt eller delvist er endt med at dække det økonomiske tab. Ofrene opdager typisk, at deres kortoplysninger er blevet misbrugt, ved at betalingskortet bliver spærret, og offeret bliver kontaktet af Nets eller vedkommendes bank eller gennem kontoudskrifter på papir eller netbank. Som tabel 9.8 viser, oplyser 23 pct. af ofrene i 2021, at de selv har anmeldt forholdet til politiet. Denne andel adskiller sig ikke statistisk signifikant fra andelen i 2020, men den er statistisk signifikant større end for perioden 2018-2020. I yderligere 19 pct. af tilfældene har politiet fået kendskab til forholdet på anden vis end ved offerets egen anmeldelse, f.eks. via offerets bank eller kreditkortselskab.

Tabel 9.8

Pct. af ofre for misbrug af betalingskortoplysninger der selv har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab til forholdet på anden vis, 2021.

	Andel
Offeret har selv anmeldt	23 %
Politiet fik kendskab på anden vis, f.eks. gennem bank/kreditkortselskab	19 %
Ingen af delene	58 %
I alt	100 %

Der er ingen statistisk signifikant forskel mellem mænd og kvinders anmeldelsestilbøjelighed i 2021.⁶⁵ Der er derimod en tendens til, at anmeldelsestilbøjeligheden falder med alderen, jf. tabel 9.9. Forskellen mellem den yngste og den ældste aldersgruppe er statistisk signifikant.

Tabel 9.9

Andel ofre for misbrug af betalingskortoplysninger for de nævnte aldersgrupper, der selv har anmeldt det til politiet, 2021.

	Andel
16 - 24 år	35 %
25 - 49 år	29 %
50 - 74 år	18 %

Der ses ikke nogen entydig sammenhæng mellem anmeldelsestilbøjeligheden og størrelsen på det økonomiske tab ved misbrug af betalingskortoplysninger i 2021. Det er dog 84 pct. af ofrene, som ikke selv har anmeldt det til politiet, der har lidt et økonomiske tab på mindre end 5.000 kr.

⁶⁵ Se bilagstabel 9.2 for de præcise procentdele.

9.3

Bedrageri ved samhandel på internettet

Der handles i langt højere grad end tidligere med varer og ydelser på internettet. Samhandel på internettet foregår via webbutikker, men også ved at privatpersoner sælger eller køber varer/ejendele gennem annoncer på websider som Den Blå Avis, Gul & Gratis og eBay.

I 2021 oplyser 4 ud af 10 af ofrene for kriminalitet begået på internettet, at de inden for det seneste år har været udsat for bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet. Dette svarer til, at 1,5 pct. af befolkningen i alderen 16-74 år eller 54.000-72.000 personer årligt udsættes for bedrageri af denne type, jf. tabel 9.10. Andelen adskiller sig ikke fra tidligere år. Bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet vil sige, at offeret ikke har modtaget den vare, som vedkommende har betalt for, eller at den leverede vare viste sig at være en kopivare. Der menes ikke varer, der er blevet væk i posten, og som derefter er blevet gensendt eller erstattet.

Tabel 9.10

Ofre for bedrageri ved samhandel på internettet, 2018-2021.

	Andel ofre	95 % sikkerheds- interval	Antal ofre	95 % sikkerheds- interval
2018	1,0 %	(0,8 % - 1,1 %)	41.000	(33.000 - 48.000)
2019	1,5 %	(1,3 % - 1,7 %)	65.000	(55.000 - 74.000)
2020	1,4 %	(1,2 % - 1,6 %)	61.000	(52.000 - 69.000)
2021	1,5 %	(1,3 % - 1,7 %)	63.000	(54.000 - 72.000)

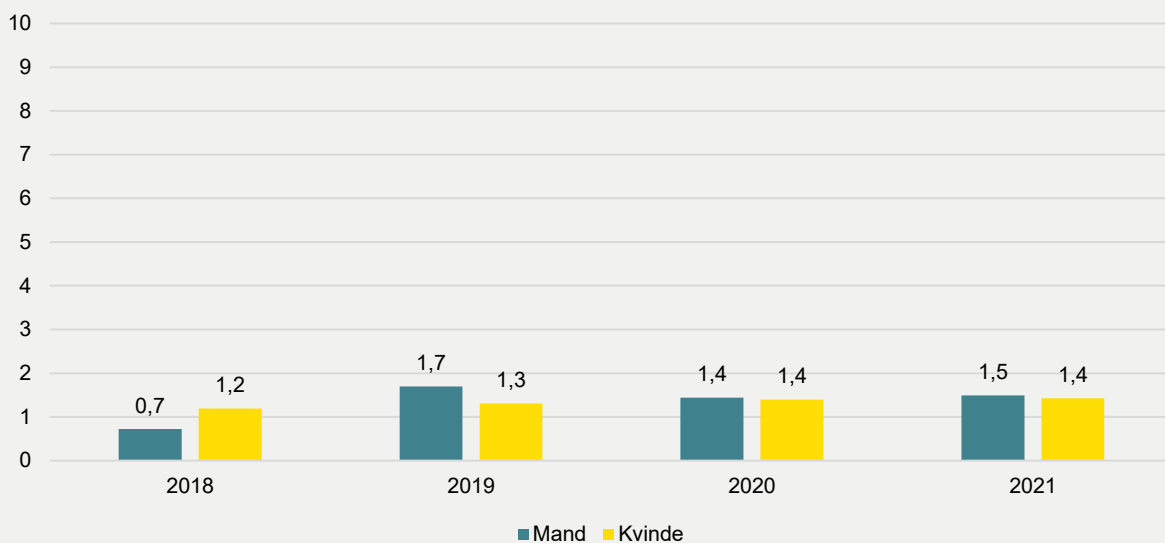
9.3.1

Karakteristika ved ofre

Der er ikke statistisk signifikant forskel på mænd og kvinders udsathed for bedrageri ved samhandel på internettet i 2021, jf. figur 9.4. Udsathed for bedrageri ved samhandel på internettet i 2021 adskiller sig ikke fra hverken 2020 eller 2018-2020 for hverken mænd eller kvinder.

Figur 9.4

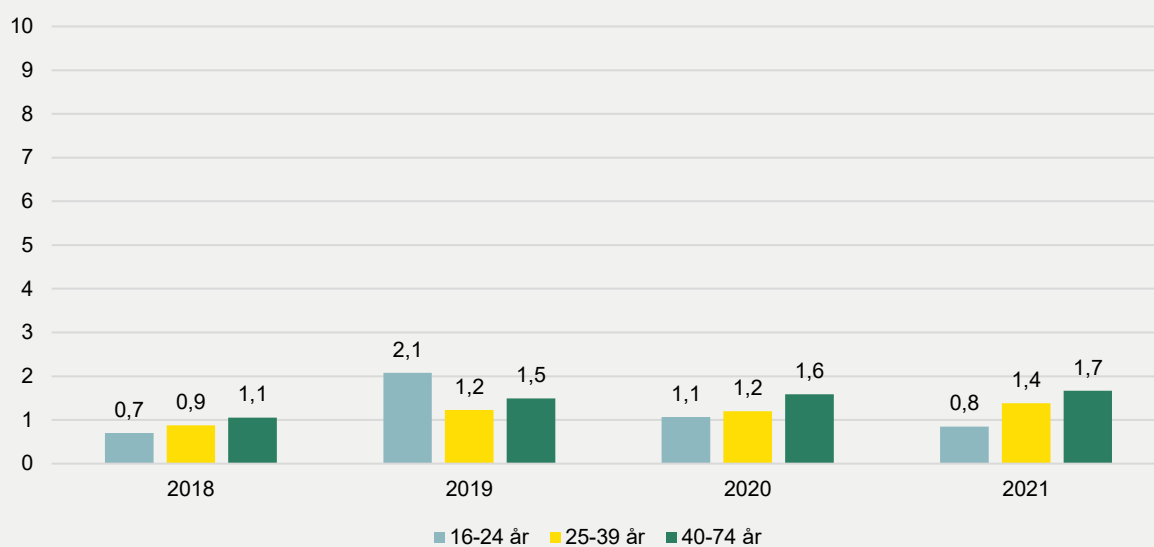
Udsathed for bedrageri ved samhandel blandt mænd og kvinder, 2018-2021, pct. af befolkningsgruppen.

I 2021 angiver 0,8 pct. af de 16-24-årige, at de har været udsat for bedrageri ved samhandel, jf. figur 9.5. Dette er en statistisk signifikant lavere andel end den tilsvarende for 25-39-årige og 40-74-årige. Udsathed for 16-24-årige i 2021 adskiller sig ikke fra hverken 2020 eller 2018-2020. For de 25-39-årige er udsathed i 2021 statistisk signifikant højere end fra perioden 2018-2020, men adskiller sig ikke fra 2020 alene. For de 40-74-årige er der ikke sket nogen signifikant udvikling over tid i udsathed for bedrageri ved samhandel.

Figur 9.5

Udsathed for bedrageri ved samhandel blandt de nævnte aldersgrupper, 2018-2021, pct. af befolkningsgruppen.

9.3.2

Transaktionens art

Som det ses af tabel 9.12, består bedrageriet i knap tre fjerdedele af tilfældene i, at offeret ikke har modtaget den betalte vare eller ydelse. I 13 pct. af tilfældene har offeret modtaget en kopivare, en defekt vare eller en vare, der på anden måde ikke er i overensstemmelse med sælgers beskrivelse af varen.

Tabel 9.12

Ofre for bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet fordelt efter bedrageriets karakter, 2021, pct.

	Andel
Varen/ydelsen blev ikke leveret/ankom aldrig	73 %
Varen var en kopivare, var defekt eller på anden måde ikke som beskrevet	13 %
Andet	14 %
I alt	100 %

Knap tre fjerdedele af ofrene for bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet har foretaget deres køb gennem en internetbutik: 15 pct. af disse ofre ved ikke, om købet er foretaget via en dansk eller en udenlandsk internetbutik. 18 pct. oplyser, at købet er foretaget via en dansk internetbutik, mens 38 pct. oplyser, at de er blevet udsat for bedrageri ved køb af varer/ydelser gennem en udenlandsk internetbutik.

Derudover angiver 28 pct. af ofrene for bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet, at de er blevet udsat for bedrageri af en privatperson. Af disse er ofrene hyppigst kommet i kontakt med sælger via Den Blå Avis eller Facebook. Det gør sig gældende for henholdsvis 32 pct. og 56 pct. af de ofre, der er blevet bedraget ved samhandel med en privatperson.

9.3.3

Økonomisk tab

De økonomiske tab ved bedrageri ved samhandel på internettet er mindre end ved misbrug af betalingskortoplysninger. I langt de fleste tilfælde er det økonomiske tab på mindre end 3.000 kr., jf. tabel 9.13. I gennemsnit er det økonomiske tab 2.300 kr. pr. bedrageritilfælde.

Tabel 9.13

Ofre for bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet fordelt efter det umiddelbare økonomiske tab, 2021, pct.

	Andel
0 - 499 kr.	32 %
500 - 2.999 kr.	55 %
3.000 - 4.999 kr.	6 %
5.000 - 9.999 kr.	2 %
10.000 kr. eller mere	5 %
I alt	100 %

79 pct. af ofrene for bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet, som har lidt et økonomisk tab ved handlen, har selv helt eller delvist dækket tabet. I alt har ofrene selv betalt 65 pct. af det samlede økonomiske tab. Denne andel er betydeligt større end den, der er beregnet for misbrug af betalingskortoplysninger.

9.3.4

Anmeldelsestilbøjelighed

En fjerdedel af ofrene for bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet oplyser, at de selv har anmeldt det til politiet, mens yderligere 9 pct. oplyser, at politiet fik kendskab til forholdet på anden vis, f.eks. gennem offerets bank eller kreditkortselskab, jf. tabel 9.14. Det betyder, at knap to tredjedele af tilfældene ikke er anmeldt til politiet. Andelen af ofre, der i 2021 oplyser, at de selv har anmeldt bedrageriet til politiet, adskiller sig ikke fra tidligere år.

Der er ikke signifikant forskel på mænds og kvinders tilbøjelighed til at anmelde bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet, men de 25-39-årige anmelder oftere bedrageri af denne type end ofrene i de øvrige aldersgrupper. Denne forskel er statistisk signifikant.

Tabel 9.14

Pct. af ofre for bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet der selv har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab til forholdet på anden vis, 2021.

	Andel
Offeret har selv anmeldt	25 %
Politiet fik kendskab til forholdet på anden vis, f.eks. gennem bank/kreditkortselskab	9 %
Ingen af delene	65 %
I alt	100 %

Når ofrene ikke har anmeldt bedrageriet til politiet kan det skyldes, at det økonomiske tab ved bedrageriet er relativt beskedent. I 89 pct. af de tilfælde, hvor offeret ikke selv har anmeldt bedrageriet til politiet, oplyser offeret, at det økonomiske tab er mindre end 3.000 kr., jf. bilagstabel 9.4.

9.4

Andre former for kriminalitet begået på internettet

I 2021 oplyser 11 pct. af ofrene for kriminalitet begået på internettet, at de har været udsat for kontaktbedrageri, og 7 pct. oplyser at have været udsat for misbrug af personoplysninger. Datagrundlaget er dermed ikke tilstrækkeligt stort til at kunne foretage de samme statistiske analyser af befolkningens udsathed for disse to typer af kriminalitet begået på internettet, som det er gjort for misbrug af betalingskortoplysninger og bedrageri ved samhandel.

Nedenfor beskrives udsathed for kontaktbedrageri og misbrug af personoplysninger i 2021, mens de mere uddybende analyser angår perioden 2018-2021. Det bemærkes, at der er tale om et yderst spinkelt datagrundlag, og at resultaterne derfor skal tolkes varsomt.

9.4.1

Kontaktbedrageri

Kontaktbedrageri skal her forstås som tilfælde, hvor offeret har overført penge til en person, som offeret fik kontakt til via internettet, og som senere viste sig at være en bedrager. Dette kan f.eks. være rejseudgifter eller udgifter i forskud for at modtage et større pengebeløb, f.eks. en arv fra et ukendt familiemedlem, en lotterigevinst eller penge på en glemmt konto. Bedrageren kan være en person, offeret ikke kender, en person, der udgiver sig for at være én, offeret kender, eller en person, offeret har mødt online, f.eks. på en datingside.

De 11 pct. af ofre for kriminalitet begået på internettet, der i 2021 oplyser at have været udsat for kontaktbedrageri, svarer til, at 0,4 pct. af befolkningen i alderen 16-74 år eller 13.000-22.000 personer årligt udsættes for kontaktbedrageri på internettet.

I 2018-2021 oplyser en statistisk signifikant større andel af mænd (0,4 pct.) end af kvinder (0,2 pct.) at have været udsat for kontaktbedrageri inden for det seneste år. Der er derimod ikke signifikante forskelle i udsathedens i forskellige aldersgrupper.

I perioden 2018-2021 er det godt en tredjedel af ofre for kontaktbedrageri på internettet, der blev kontaktet på de sociale medier, mens knap en fjerdedel blev kontaktet via e-mail og 11 pct. via en datingside, jf. tabel 9.15. De resterende blev kontaktet på andre måder.

Tabel 9.15

Ofre for kontaktbedrageri på internettet fordelt efter kontaktform, 2018-2021, pct.

	Andel
Via e-mail	24 %
Sociale medier	36 %
Via datingside	11 %
Andet	29 %
I alt	100 %

I 2018-2021 er det knap tre fjerdele af ofre for kontaktbedrageri på internettet, der angiver, at det økonomiske tab ved bedrageriet var på mindre end 3.000 kr., mens en femtedel angiver at have mistet mere end 10.000 kr. Det gennemsnitlige økonomiske tab er 8.300 kr. pr. bedrageritilfælde.

Knap to tredjedel af ofre for kontaktbedrageri på internettet angiver i 2018-2021, at de kun var udsat én gang, før de opdagede bedrageriet, 15 pct. angiver, at de var udsat 2 gange, mens godt en femtedel var udsat 3 gange eller flere.

Anmeldelsestilbøjelighed: I 2018-2021 er det godt en fjerdedel af ofrene for kontaktbedrageri på internettet, der oplyser, at de selv har anmeldt det til politiet, mens yderligere 7 pct. oplyser, at politiet fik kendskab til forholdet på anden vis.

9.4.2

Misbrug af personoplysninger

Ved misbrug af personoplysninger menes, at en person har anvendt offerets personoplysninger, f.eks. navn, cpr-nummer eller mailkonto, eller identitetsbeviser, f.eks. kørekort eller sygesikringsbevis, med henblik på at opnå en økonomisk gevinst. Dette kan eksempelvis ske ved at bestille varer eller ydelser på nettet eller ved at oprette abonnementer eller konti i offerets navn. Misbrug af personoplysninger omfatter ikke misbrug af betalingskortoplysninger over internettet.

I 2021 er det som nævnt 7 pct. af ofrene for kriminalitet begået på internettet, der oplyser at have været udsat for misbrug af personoplysninger inden for det seneste år. Dette svarer til, at 0,3 pct. af befolkningen i alderen 16-74 år i 2021 eller 8.000-15.000 personer årligt udsættes for misbrug af personoplysninger på internettet.

Der er ikke forskel på mænds og kvinders udsathed, da det i begge tilfælde er 0,3 pct., der i 2018-2021 oplyser at have været udsat for misbrug af personoplysninger på internettet inden for det seneste år. Det er til gengæld en statistisk signifikant større andel af de 16-24-årige (0,5 pct.) end af de øvrige (0,3 pct.), der oplyser at have været udsat herfor.

En gerningsperson kan tilegne sig adgang til andres personoplysninger på flere forskellige måder, f.eks. gennem hacking, pharming, ved at offeret handler på internettet eller ved indbrud/tyveri. I 2018-2021 oplyser knap 4 ud af 10 af ofrene for misbrug af personoplysninger på internettet, at de er uvidende om, hvordan gerningspersonen har fået adgang til oplysningerne. Størstedelen af de ofre, der ved det, angiver, at gerningspersonen brød ind i deres private computer, f.eks. via hacking eller malware, eller at gerningspersonen fik adgang til offerets personoplysninger gennem handel på internettet.

Knap to tredjedele af ofre for misbrug af personoplysninger oplyser at have mistet mindre end 500 kr., mens 13 pct. har mistet mere end 10.000, jf. tabel 9.16. Det gennemsnitlige økonomiske tab ved misbrug af personoplysninger er 4.100 kr. Ofrene har selv betalt godt en fjerdedel af tabet, mens blandt andet deres bank eller forsikringsselskab har dækket resten.

Tabel 9.16

Ofre for misbrug af personoplysninger fordelt efter det umiddelbare økonomiske tab, 2018-2021, pct.

	Andel
0 - 499 kr.	65 %
500 - 2.999 kr.	13 %
3.000 - 4.999 kr.	5 %
5.000 - 9.999 kr.	5 %
10.000 kr. eller mere	13 %
I alt	100 %

Tabel 9.17 viser, at 30 pct. af ofre for misbrug af personoplysninger på internettet ikke selv har opdaget, at deres oplysninger blev misbrugt. De er blevet gjort opmærksomme på det af f.eks. venner, familie eller deres bank. En noget mindre andel af ofre har opdaget det via et kontoudskrift (17 pct.) eller en regning/opkrævning (19 pct.), mens godt en tredjedel er blevet gjort opmærksomme på misbruget på anden vis. Sidstnævnte kategori dækker hovedsageligt personer, der selv har opdaget misbruget, f.eks. fordi de pludselig ikke længere har adgang til deres egne brugerprofiler, eller fordi de har kunnet se det.

Tabel 9.17

Ofre for misbrug af personoplysninger fordelt efter hvordan de opdagede misbruget, 2018-2021, pct.

	Andel
Gennem kontoudskrifter (på papir eller netbank)	17 %
Regning/opkrævning fra en virksomhed for en vare/lydelse	19 %
Blev kontaktet af en tredjeperson (f.eks. venner, familie, bank)	30 %
Andet	35 %
I alt	100 %

Anmeldelsestilbøjelighed: I 2018-2021 angiver godt en fjerdedel af ofrene for misbrug af personoplysninger på internettet, at de selv har anmeldt det til politiet, mens yderligere 7 pct. angiver, at politiet fik kendskab til forholdet på anden vis.

Vold og seksuelle overgreb begået af en partner

Samlet set oplyser 1,5 pct. af de adspurgte i offerundersøgelserne i 2020-2021, at de inden for det seneste år har været udsat for vold, psykisk vold, voldtægt og/eller øvrige seksuelle krænkelser (herefter: vold og/eller seksuelle overgreb) begået af en nuværende eller tidligere partner. I befolkningen svarer det til, at 56.000-69.000 personer i alderen 16-74 år årligt udsættes for vold og/eller seksuelle overgreb begået af en nuværende/tidligere partner.

Den største andel af ofrene er kvinder, idet de udgør 61 pct. af de ofre, der i 2020-2021 oplyser at have været udsat for vold og/eller seksuelle overgreb begået af en nuværende eller tidligere partner inden for det seneste år. Dette svarer til 1,8 pct. af den kvindelige befolkning i alderen 16-74 år, mens andelen for mænd er 1,1 pct. Denne forskel er statistisk signifikant.

Med hensyn til alder er 18 pct. af ofrene 16-24 år, 33 pct. er 25-39 år, og 49 pct. er 40-74 år. Dette svarer til, at 1,7 pct., 1,9 pct. og 1,2 pct. af befolkningen i de nævnte aldersgrupper har oplevet at blive udsat for vold og/eller seksuelle overgreb begået af en nuværende eller tidligere partner inden for det seneste år. Andelen af 40-74-årige, der i 2020-2021 oplyser at have været udsat for vold og/eller seksuelle overgreb begået af en nuværende/tidligere partner, er statistisk signifikant mindre end andelen i de to yngre aldersgrupper.

I alt 45 pct. af ofrene for vold og/eller seksualforbrydelser begået af en nuværende eller tidligere partner befinder sig i den laveste indkomstkvartil (1. kvartil) målt som familiens ækvivalerede disponible indkomst,⁶⁶ mens 23 pct. er i 2. kvartil, 20 pct. er i 3. kvartil, og 12 pct. er i 4. kvartil, som er den højeste indkomstkvartil. Disse andele svarer til, at henholdsvis 2,7 pct., 1,3 pct., 1,1 pct. og 0,7 pct. af befolkningen i de fire indkomstkvarterer årligt udsættes for vold og/eller seksualforbrydelser begået af en nuværende eller tidligere partner.

Af de ofre, der oplyser, at de inden for det seneste år har været udsat for vold og/eller seksuelle overgreb begået af en nuværende eller tidligere partner, angiver langt den største andel – 87 pct. – at de har været udsat for psykisk vold (se også Ottosen & Østergaard, 2022). Dernæst angiver 9 pct. at have været udsat for vold generelt, 6 pct. at have været udsat for voldtægt eller forsøg herpå og 4 pct. at have været udsat for øvrige seksuelle krænkelser. Langt størstedelen – 95 pct. – af ofrene for vold og/eller seksuelle overgreb begået af en nuværende eller tidligere partner oplyser, at de har været udsat for én af de nævnte typer af overgreb, mens de resterende oftest har oplevet at blive udsat for to og i ganske få tilfælde

⁶⁶ Ækvivaleret disponibel indkomst gør det muligt at sammenligne familiers indkomst uafhængigt af familiers størrelse og alderssammensætningen, da det er en beregningsmetode, som tager højde for at f.eks. en familie på to voksne ikke har brug for en dobbelt så stor indkomst som en familie med kun én voksen, jf. Danmarks Statistik.

tre typer. Af de ofre, der inden for det seneste år har oplevet at blive udsat for psykisk vold af en nuværende/tidligere partner, oplyser 3 pct., at de i samme periode har været udsat for partnervold, 2 pct. at de har været udsat for voldtægt eller forsøg herpå af en nuværende/tidligere partner, og 1 pct. at de har været udsat for øvrige seksuelle krænkelse af en nuværende/tidligere partner.

I det følgende ses nærmere på de enkelte kriminalitetstyper. Det er dog ikke muligt at foretage separate analyser af øvrige seksuelle krænkelse, da det er 20 respondenter, som i 2020-2021 oplyser, at en nuværende eller tidligere partner har udsat dem herfor inden for det seneste år. Dette er for få til at kunne foretage statistiske analyser.

10.1

Partnervold

I dette afsnit belyses omfanget af og karakteristika ved partnervold ud fra oplysninger i offerundersøgelserne i 2005-2021. I offerundersøgelserne bliver respondenterne spurgt, om de inden for de seneste 12 måneder har været udsat for vold eller trusler, som var så alvorlige, at de blev bange. De personer, der svarer bekræftende på, at de har været udsat for vold, får stillet en række supplerende spørgsmål, herunder om de kendte gerningspersonen, og i så fald hvem det var.⁶⁷ Det vil sige, at partnervold i denne undersøgelse dækker over vold udøvet af en nuværende eller tidligere partner uanset køn og gerningssted, definitionen af vold er – ligesom tilfældet er i resten af rapporten – overladt til respondenterne selv, og volden skal være begået inden for det seneste år fra det tidspunkt, hvor respondenterne besvarer spørgeskemaet. Voldsofrene bliver kun bedt om at identificere gerningspersonen til den seneste voldsepisode. Det vides derfor ikke, om de ofre for partnervold, der er blevet udsat for vold flere gange, i alle tilfælde er blevet det af en nuværende/tidligere partner, ligesom noget af den vold, de øvrige voldsofre har oplevet ud over det seneste tilfælde, kan være begået af en partner.

I andre undersøgelser af partnervold er begrebet ofte defineret ved, at der spørges ind til forekomsten af bestemte typer af handlinger (Deen et al., 2018; Helweg-Larsen, 2012; Ottosen & Østergaard, 2022). Definitionsforhold er givetvis med til at skabe en forskel i det målte omfang af partnervold (se også diskussion i Kyvsgaard, 2015). I offerundersøgelserne findes den laveste forekomst af partnervold. Dette kan der være flere grunde til, herunder nok især at definitionen af vold i offerundersøgelserne er mere restriktiv og tættere på den juridiske afgrænsning af vold end definitionerne i de øvrige undersøgelser, og at der generelt er en lavere forekomst af partnervold i undersøgelser af kriminalitet generelt, da de adspurgte her har en større tendens til kun at rapportere de mest alvorlige voldsepisoder (Brå, 2009; Deen et al., 2018; Ottosen & Østergaard, 2022). I en ny dansk undersøgelse af danskernes kendskab til partnervold anvendes samme spørgsmålsformulering om voldens alvorlighed som i offerundersøgelserne (Ottosen et al., 2022). Undersøgelsen finder, at 16 pct. af ofre for partnervold vurderer hændelsen som meget alvorlig, hvor andelen i offerundersøgelsen i 2021 er 44 pct.

⁶⁷ Personer, der alene svarer bekræftende på spørgsmålet om trusler, indgår ikke.

Tabel 10.1 viser, hvor stor en andel af ofrene for vold, der oplyser at have været udsat for partnervold, jf. definitionen ovenfor. I 2005-2021 er det 7 pct. af ofrene for vold, der oplyser at have været udsat for partnervold inden for det seneste år. Dette svarer til, at 0,1 pct. af befolkningen eller 3.800-4.900 personer i alderen 16-74 år årligt udsættes for partnervold.

Tabel 10.1

Omfanget af partnervold inden for det seneste år, 2005-2021.

	Andel	95 % sikkerheds- intervaller
Andel voldsofre udsat for partnervold	7 %	(6 % - 8 %)
Andel af befolkningen udsat for partnervold	0,1 %	(0 % - 0,2 %)
Antal udsatte årligt	4.300	(3.800 – 4.900)

Det er undersøgt, om der er sket forandringer over årene med hensyn til andelen, der oplyser at have været udsat for partnervold. I 2021 alene er det også 0,1 pct. af de adspurgte, der oplyser at have været udsat for partnervold inden for det seneste år. Dette er en statistisk signifikant lavere andel end i 2020, men andelen adskiller sig ikke fra de seneste 10 år.

I hele undersøgelsesmateriale fra 2005-2021 er det 153 respondenter (uvægtet), der angiver at have været udsat for partnervold. Konklusionerne i det følgende er derfor baseret på et yderst spinkelt talmateriale og behæftet med stor usikkerhed. Da ofre for partnervold oftere end andre voldsofre er udsat for vold mere end én gang i løbet af et år, jf. det senere, udgør partnervold en relativt større andel af det samlede antal *voldstilfælde*.

10.1.1

Karakteristika ved ofrene og karakteren af partnervold

Partnervold begås i langt de fleste tilfælde mod kvinder. I 2005-2021 er offeret i 85 pct. af de rapporterede tilfælde en kvinde. Dette svarer til, at 0,2 pct. af kvinderne i befolkningen og 0,1 pct. af mændene angiver at have været udsat for partnervold inden for det seneste år. På grund af det spinkle datamateriale er der stor usikkerhed knyttet til disse estimater.

Andre nordiske undersøgelser viser, at kønsfordelingen blandt ofre for partnervold varierer meget alt efter undersøgelsens kontekst, samt hvilke spørgsmål der stilles. I undersøgelser, der angår alvorligere vold, er udsathedens størst blandt kvinder, mens kvinder og mænd synes at være omtrent lige udsatte i undersøgelser, hvor der fokuseres på vold i en meget bred forstand i forbindelse med konflikter i parforholdet. Disse variationer afspejler også, at der er forskel i typen og alvorlighedsgraden af den partnervold, som henholdsvis kvinder og mænd udsættes for – kvinder udsættes oftere for gentagen vold og vold, som kræver behandling efterfølgende (Brå, 2009, 2014; Deen et al., 2018; Ottosen & Østergaard, 2022). Dette

er ikke muligt at undersøge nærmere i nærværende undersøgelse, da datamaterialet på dette område er for småt til uddybende analyser.

I tabel 10.2 ses aldersfordelingen blandt ofre for partnervold og øvrig vold. Mens de 16-24-årige udgør den største andel af ofrene for øvrig vold, så udgør de 25-39-årige den største andel af ofrene for partnervold. Forskellene er statistisk signifikante.

Tabel 10.2

Ofre for partnervold og øvrige voldsofre fordelt efter alder, 2005-2021, pct.

	Ofre for partnervold	Øvrige voldsofre
16-24 år	30 %	39 %
25-39 år	41 %	29 %
40-74 år	29 %	32 %
I alt	100 %	100 %

I blandt andet en finsk undersøgelse, der også er baseret på offerdata, findes der forskelle i udsathed blandt personer i forskellige socioøkonomiske grupper, idet de økonomisk mest trængte er overrepræsenteret i forhold til udsathed for partnervold, herunder særligt alvorlig vold (Salmi & Danielsson 2014). Der findes ikke et lignende mønster i den danske offerundersøgelse for perioden 2005-2018, idet der ikke er statistisk signifikante forskelle i andelen af udsatte for partnervold i de forskellige indkomstkategorier beregnet ud fra respondentens *egen angivelse af bruttoindkomst*. Der ses heller ikke et sådant mønster i offerundersøgelsen for perioden 2019-2021, hvor der i stedet for respondentens egen angivelse af bruttoindkomst anvendes *registerdata om familiens ækvivalerede disponible indkomst*.

Det ses af tabel 10.3, at knap en tredjedel af ofre for partnervold oplyser, at volden blev begået af deres nuværende partner. Knap halvdelen oplyser, at volden blev begået af en nu forhenværende partner, dvs. en person, der på gerningstidspunktet var offerets partner, men som ikke er det længere, mens knap en fjerdedel oplyser, at volden blev begået af en på gerningstidspunktet forhenværende partner. Det synes således at være en ganske stor del af ofre for partnervold, der forlader et voldeligt forhold.

Tabel 10.3

Ofre for partnervold fordelt efter offerets relation til gerningspersonen, 2005-2021, pct.

	Andel
Nuværende partner	32 %
En nu forhenværende partner	45 %
Forhenværende partner	23 %
I alt	100 %

Langt størstedelen af ofre for partnervold angiver, at volden fandt sted i et privat hjem og oftest i offerets egen bolig, jf. tabel 10.4. Dette er markant anderledes end ved øvrig vold, der i langt de fleste tilfælde finder sted på offentligt tilgængelige steder, såsom på gaden, i parker m.m., og andre steder, der ikke er private hjem.

Tabel 10.4

Ofre for partnervold og øvrig vold fordelt efter gerningssted, 2005-2021, pct.

	Ofre for partnervold	Øvrige voldsofre
Egen bolig	68 %	6 %
Voldsudøverens bolig	9 %	1 %
Anden privat bolig	6 %	4 %
Offentligt tilgængeligt sted som gade, park, vej.	8 %	39 %
Øvrige steder	9 %	49 %
I alt	100 %	100 %

I 2005-2021 er det en statistisk signifikant større andel af ofrene for partnervold (50 pct.) end af de øvrige voldsofre (35 pct.), der oplyser, at voldsepisoden fandt sted på hverdage, dvs. fra mandag til torsdag. Samtidig er det en statistisk signifikant mindre andel af ofrene for partnervold end af de øvrige, der oplyser, at volden fandt sted i de sene nattetimer fra kl. 24.00 til kl. 06.00, idet det gælder henholdsvis 20 pct. og 38 pct.

Sammenlignes partnervold med øvrig vold er der ikke forskel på andelen af ofre, der oplyser, at gerningspersonen var påvirket af alkohol, idet det gælder 42-43 pct., jf. tabel 10.5. Det er imidlertid en større andel af ofrene for øvrig vold, der oplyser, at gerningspersonen – ifølge offerets opfattelse – var påvirket af euforiserende stoffer, mens en større andel af ofrene for partnervold oplyser, at gerningspersonen hverken var påvirket af alkohol eller stoffer. Disse forskelle er statistisk signifikante.

Modsat gerningspersonerne er der for ofrenes vedkommende betydelig forskel i andelen, der oplyser at have været påvirket af alkohol, da volden fandt sted. Mens godt en femtedel af ofrene for partnervold oplyser, at de var påvirkede af alkohol, så var det 37 pct. af de øvrige voldsofre – en forskel der er statistisk signifikant. Kun få ofre for partnervold og øvrig vold angiver at have været påvirket af euforiserende stoffer på gerningstidspunktet.

Tabel 10.5

Ofre for partnervold og øvrig vold fordelt efter om gerningspersonen og/eller offeret var påvirket af alkohol eller euforiserende stoffer, 2005-2021, pct.

	Partnervold		Øvrig vold	
	Gerningsperson	Offer	Gerningsperson	Offer
Påvirket af alkohol	42 %	21 %	43 %	37 %
Påvirket af stoffer	8 %	0 %	17 %	2 %
Ikke påvirket	48 %	78 %	40 %	61 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %

10.1.2

Alvorlighedsgraden af partnervold

Nedenfor undersøges det, om alvorlighedsgraden af partnervold adskiller sig fra de øvrige voldstilfælde via spørgsmål om forekomsten af synlige mærker eller skader på kroppen, forekomsten af våben/redskaber, antallet af gerningspersoner samt offerets vurdering af hændelsen. Herudover undersøges det, om ofrene i de to kategorier af voldsofre har været udsat for vold mere end én gang inden for det seneste år.

Det fremgår af tabel 10.6, at en markant og statistisk signifikant større andel af ofrene for partnervold fik synlige mærker eller skader på kroppen som følge af volden, end det er tilfældet blandt de øvrige voldsofre. Dette understøtter, at den partnervold, der rapporteres i offerundersøgelsen, er relativt alvorlig, jf. det tidligere. Blandt de personer, der fik synlige mærker eller skader på kroppen, er det en næsten lige stor andel i de to kategorier af voldsofre, der efterfølgende måtte behandles af en læge, henholdsvis 40 pct. og 44 pct.

Tabel 10.6

Ofre for partnervold og øvrig vold fordelt efter om offeret fik synlige mærker eller skader på kroppen, 2005-2021, pct.

	Ofre for partnervold	Øvrige voldsofre
Synlige mærker eller skader	70 %	48 %
Ikke synlige mærker eller skader	30 %	52 %
I alt	100 %	100 %

21 pct. af ofrene for partnervold og 17 pct. af de øvrige voldsofre angiver, at der blev anvendt et våben eller redskab ved overfaldet. Denne forskel er ikke statistisk signifikant, men en signifikant større andel af ofrene for partnervold end af de øvrige oplyser, at der blev anvendt andre våben (flasker, sten m.m.) end skydevåben, kniv og slagvåben.

De fleste voldsofre angiver, at volden blev begået af en enkelt gerningsperson. Andelen er dog som ventet størst blandt ofre for partnervold, da det gælder 92 pct. sammenlignet med 59 pct. af de øvrige voldsofre, jf. tabel 10.7. En fjerdedel af de øvrige voldsofre oplyser, at volden blev udøvet af mindst tre personer.

Tabel 10.7

Ofre for vold fordelt efter om volden blev begået af en nuværende eller tidligere partner samt antallet af gerningspersoner, 2005-2021, pct.

	Ofre for partnervold	Øvrige voldsofre
1 gerningsperson	92 %	59 %
2 gerningspersoner	6 %	16 %
3 eller flere gerningspersoner	2 %	25 %
I alt	100 %	100 %

Der er tydelige forskelle, når det kommer til offerets vurdering af hændelsens alvorlighed, jf. tabel 10.8. Knap halvdelen af ofre for partnervold vurderer hændelsen som meget alvorlig sammenlignet med knap en fjerdedel af de øvrige voldsofre. Derudover vurderer 16 pct. af ofre for partnervold, at hændelsen ikke var særlig alvorlig, mod 43 pct. af de øvrige voldsofre. Disse forskelle er statistisk signifikante.

Tabel 10.8

Ofre for partnervold og øvrig vold fordelt efter offerets vurdering af hændelsens alvorlighed, 2005-2021, pct.

	Ofre for partnervold	Øvrige voldsofre
Meget alvorlig	44 %	23 %
Ret alvorlig	40 %	34 %
Ikke særlig alvorlig	16 %	43 %
I alt	100 %	100 %

En lignende, men mindre tydelig, tendens fremgår af tabel 10.9. Her er der statistisk signifikant forskel på andelen, der opfatter hændelsen som noget, der bare sker, da det er tilfældet for 11 pct. af ofrene for partnervold over for 19 pct. af de øvrige voldsofre. Samtidig er en statistisk signifikant større andel af ofrene for partnervold end af de øvrige af den overbevisning, at voldsepisoden var en forkert, men ikke kriminel handling.

Tabel 10.9

Ofre for partnervold og øvrig vold fordelt efter offerets vurdering af, om hændelsen var en kriminel handling, 2005-2021, pct.

	Ofre for partnervold	Øvrige voldsofre
En kriminel handling	54 %	54 %
En forkert, men ikke kriminel handling	35 %	27 %
Bare noget der sker	11 %	19 %
I alt	100 %	100 %

Det er endvidere undersøgt, hvor mange gange ofrene for partnervold og de øvrige voldsofre har været udsat for vold inden for det seneste år. Som nævnt indledningsvis er de kun blevet bedt om at identificere gerningspersonen til den seneste voldshændelse, hvilket betyder, at man ikke kan være sikker på, at de ofre for partnervold, der er blevet udsat for vold flere gange, i alle tilfælde er blevet det af en nuværende eller tidligere partner.

Tabel 10.10 viser, at ofre for partnervold langt oftere end de øvrige voldsofre allerede tidligere har været udsat for vold. Godt en tredjedel af ofrene for partnervold har været udsat for vold én gang inden for det seneste år, mens dette gør sig gældende for knap to tredjedele af de øvrige voldsofre. Knap halvdelen af ofrene for partnervold har været udsat for vold mindst tre gange inden for det seneste år. Den tilsvarende andel for de øvrige voldsofre er 18 pct. De nævnte forskelle mellem de to grupper er statistisk signifikante.

Som fremhævet er der en vis usikkerhed forbundet med resultatet, men også andre undersøgelser har vist, at reviktimiseringsrisikoen er særlig høj for partnervold (Balvig, 1998).

Tabel 10.10

Antal gange ofre for partnervold og øvrig vold har været udsat for vold inden for det seneste år, 2005-2021, pct.

	Ofre for partnervold	Øvrige voldsofre
1 gang	34 %	64 %
2 gange	21 %	18 %
3 eller flere gange	45 %	18 %
I alt	100 %	100 %

På flere parametre synes partnervold således at være mere alvorlig end øvrig vold – en større andel af ofrene for partnervold angiver, at volden medførte synlige mærker eller skader på kroppen, flere vurderer volden som alvorlig og som noget, der ikke bare sker, og en større andel udsættes for vold mere end én gang. Andelen af hændelser med flere gerningspersoner er forudsigeligt nok relativt lille ved partnervold.

Det er sandsynligt, at de nævnte forskelle ikke kun skyldes, at partnervold generelt er grovere, men også at der er bias i rapportering af partnervold, da mindre grov vold inden for parforholdet ofte ikke betragtes som vold eller kriminalitet, jf. ovenfor.

10.1.3

Anmeldelsestilbøjelighed

Selv om den i offerundersøgelserne rapporterede partnervold på flere parametre mere alvorlig end den øvrige vold, jf. afsnittet ovenfor, er ofrene for partnervold generelt mindre tilbøjelige end andre voldsofre til at anmelde det, de har været udsat for: 29 pct. af ofrene for partnervold oplyser, at de selv har anmeldt hændelsen til politiet, mens tilsvarende gør sig gældende for 37 pct. af de øvrige voldsofre, jf. tabel 10.11. Denne forskel er statistisk signifikant.

Tabel 10.11

Pct. af ofre for partnervold og øvrig vold der selv har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab til forholdet på anden vis, 2005-2021.

	Ofre for partnervold	Øvrige voldsofre
Ja, jeg har anmeldt til politiet	29 %	37 %
Nej, men politiet fik at vide om det på anden måde	10 %	8 %
Nej	61 %	55 %
I alt	100 %	100 %

Personer, der har været udsat for partnervold af en forhenværende partner, er mere tilbøjelige til at anmelde volden til politiet end ofre, hvis nuværende partner har begået volden, jf. tabel 10.12.

Tabel 10.12

Pct. af ofre for partnervold der har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab til forholdet på anden vis, fordelt efter offerets relation til gerningspersonen, 2005-2021, pct.

	Nuværende partner	Nu forhenværende partner	Forhenværende partner
Ja, jeg har anmeldt til politiet	17 %	28 %	44 %
Nej, men politiet fik at vide om det på anden måde	9 %	10 %	6 %
Nej	74 %	62 %	50 %
I alt	100 %	100 %	100 %

10.3

Psykisk vold begået af en partner

Halvdelen af de personer, der i 2020-2021 oplyser at have været udsat for psykisk vold inden for det seneste år, oplyser også, at volden blev begået af en nuværende eller tidligere partner, jf. tabel 10.13. Dette svarer til, at 1,3 pct. af befolkningen i alderen 16-74 år eller 50.000-59.000 personer årligt udsættes for psykisk vold af en nuværende eller tidligere partner.

Tabel 10.13

Omfanget af psykisk vold begået af en nuværende eller tidligere partner inden for det seneste år, 2020-2021.

	Andel	95 % - sikkerheds- intervaller
Andel ofre for psykisk vold udsat for psykisk vold af en partner	50 %	(47 % - 54 %)
Andel af befolkningen udsat for psykisk vold af en partner	1,3 %	(1,1 % - 1,4 %)
Antal udsatte årligt	55.000	(50.000 – 59.000)

Der er ikke signifikant forskel på andelen i henholdsvis 2020 og 2021. Da spørgsmålet om psykisk vold først blev tilføjet offerundersøgelsen i 2020, er det ikke muligt at undersøge udviklingen i udsathed for psykisk vold over flere år.

10.3.1

Karakteristika ved ofrene og karakteren af den psykisk vold

Blandt såvel mandlige som kvindelige ofre for psykisk vold er det ca. halvdelen, der angiver, at volden blev begået af en nuværende eller tidligere partner, mens langt størstedelen af de øvrige ofre for psykisk vold oplyser, at volden blev begået af et barn/barnebarn/stedbarn, en forælder/bedsteforælder eller et andet familiemedlem, jf. afsnit 6.37.

Godt halvdelen af ofrene for psykisk vold begået af en nuværende eller tidligere partner er i den ældste aldersgruppe, dvs. at de er 40-74 år, mens knap en tredjedel er 25-39 år, og de resterende 15 pct. er 16-24 år, jf. tabel 10.14. Ofrenes alder adskiller sig statistisk signifikant fra de øvrige ofre for psykisk vold, hvor en større andel er 16-24 år, og en mindre andel er henholdsvis 25-39 år og 40-74 år.

Tabel 10.14

Ofre for psykisk vold begået af en nuværende eller tidligere partner og øvrige ofre for psykisk vold fordelt efter alder, 2020-2021, pct.

	Ofre for psykisk vold begået af en partner	Øvrige ofre for psykisk vold
16-24 år	15 %	30 %
25-39 år	31 %	23 %
40-74 år	54 %	48 %
I alt	100 %	100 %

Tabel 10.15 viser, at knap halvdelen af ofrene for psykisk vold begået af en nuværende eller tidligere partner fortsat var i et parforhold med gerningspersonen på det tidspunkt, hvor de udfyldte spørgeskemaet til undersøgelsen. Godt en tredjedel angiver, at de var i et parforhold med gerningspersonen på gerningstidspunktet, men at de ikke længere er det, og 17 pct. at gerningspersonen også på gerningstidspunktet var en forhenværende partner.

Tabel 10.15

Ofre for psykisk vold begået af en nuværende eller tidligere partner fordelt efter offerets relation til gerningspersonen, 2020-2021, pct.

	Andel
Nuværende partner	47 %
En nu forhenværende partner	36 %
Forhenværende partner	17 %
I alt	100 %

Der ses ikke tydelige forskellen mellem forskellige familietyper. Der ses heller ikke tydelige forskelle mellem personer i forskellige indkomstkategorier.

10.3.2

Alvorlighedsgraden af psykisk vold begået af en partner

Ofrenes vurdering af alvorlighedsgraden viser ikke tydelige forskelle mellem dem, der har været udsat for psykisk vold af en nuværende eller tidligere partner, og de øvrige ofre for psykisk vold, jf. tabel 10.16. Sammenlagt vurderer knap to tredjedele af ofrene for psykisk vold begået af en nuværende eller tidligere partner, at volden var enten meget alvorlig eller ret alvorlig, mens de resterende vurderer volden som ikke særlig alvorlig.

Tabel 10.16

Ofre for psykisk vold begået af en nuværende eller tidligere partner og øvrige ofre for psykisk vold fordelt efter offerets vurdering af alvorligheden, 2020-2021, pct.

	Ofre for psykisk vold begået af en partner	Øvrige ofre for psykisk vold
Meget alvorlig	24 %	20 %
Ret alvorlig	39 %	40 %
Ikke særlig alvorlig	37 %	40 %
I alt	100 %	100 %

De to kategorier af ofre for psykisk vold adskiller sig heller ikke signifikant, hvad angår andelen, der anser den psykiske vold som en kriminel handling. Det er dog en statistisk signifikant større andel af ofrene for psykisk vold begået af en nuværende eller tidligere partner, der vurderer, at volden var en forkert, men ikke kriminel handling, da det er tilfældet for 65 pct. sammenlignet med 55 pct. af de øvrige, jf. bilagstabel 10.1.

Der er ikke væsentlige forskelle mellem ofrene i de to kategorier på spørgsmålet om, i hvilken grad den psykiske vold påvirker deres liv i dag, jf. bilagstabel 10.2.

10.3.3

Anmeldelsestilbøjelighed

Samlet set er det kun 10 pct. af ofre for psykisk vold begået af en nuværende eller tidligere partner, der angiver at have anmeldt det til politiet, eller at politiet har fået kendskab til volden på anden vis, jf. tabel 10.17. Den tilsvarende andel er 16 pct. for de øvrige ofre for psykisk vold. Denne forskel mellem ofre er statistisk signifikant.

Tabel 10.17

Pct. af ofre for psykisk vold der selv har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab til forholdet på anden vis, 2020-2021, pct.

	Ofre for psykisk vold begået af en partner	Øvrige ofre for psykisk vold
Ja, jeg har anmeldt til politiet	5 %	11 %
Nej, men politiet fik at vide om det på anden måde	5 %	5 %
Nej	90 %	84 %
I alt	100 %	100 %

Der er for få respondenter til at se anmeldelsestilbøjeligheden i forhold til, om gerningspersonen er en nuværende, nu forhenværende eller forhenværende partner.

10.4

Partnervoldtægt

Det følgende afsnit er baseret på oplysninger om de kvinder, der i offerundersøgelsen 2008-2021 oplyser, at de *inden for de seneste 5 år* har været udsat for voldtægt eller forsøg herpå af en nuværende eller tidligere partner. Udsathed for voldtægt undersøges i et 5-års perspektiv, da der ellers er for få respondenter til at foretage uddybende analyser. Mænds udsathed for voldtægt behandles ikke i afsnittet, da de først er spurgt hertil fra og med 2019, og antallet af respondenter, der har svaret bekræftende på spørgsmålet, endnu er for småt statistisk set til at kunne foretage analyser, jf. kapitel 7.

Ligesom for partnervold er voldtægtsofrene kun blevet bedt om at identificere gerningspersonen til den seneste voldtægt. Dette betyder, at man ikke kan være sikker på, at de kvinder, der angiver at have været udsat for partnervoldtægt, og som er blevet udsat for voldtægt flere gange, i alle tilfælde er blevet det af en nuværende eller tidligere partner, ligesom nogle af de voldtægter, som de øvrige ofre har oplevet ud over det seneste tilfælde, kan være begået af en nuværende eller tidligere partner.

Det ses af tabel 10.18, at andelen, der i 2008-2021 oplyser at have været udsat for partner-voldtægt eller forsøg herpå inden for de seneste 5 år, udgør godt en tredjedel af voldtægtsofrene. Dette svarer til, at 0,6 pct. af den kvindelige befolkning i alderen 16-74 år eller 11.000-13.000 kvinder oplever at blive udsat for voldtægt eller forsøg herpå af en nuværende eller tidligere partner i en 5-årig periode.

Tabel 10.18

Omfanget af partnervoldtægt eller forsøg herpå inden for de seneste 5 år, 2008-2021.

		95 % - sikkerheds- intervaller
Andel kvindelige voldtægtsofre udsat for voldtægt af en nuværende eller tidligere partner	36 %	(33 % - 38 %)
Andel af den kvindelige befolkning udsat for voldtægt af en nuværende eller tidligere partner	0,6 %	(0,2 % - 1,0 %)
Antal ofre	12.000	(11.000 – 13.000)

Det er desuden undersøgt, om der er sket forandringer over årene med hensyn til andelen af den kvindelige befolkning i alderen 16-74 år, der oplyser at have været udsat for voldtægt eller forsøg herpå af en nuværende eller tidligere partner inden for de seneste 5 år. I 2021 er det 0,9 pct. af kvinderne, der oplyser at have været udsat for voldtægt eller forsøg herpå af en nuværende eller tidligere partner inden for de seneste 5 år. Andelen adskiller sig ikke fra andelen i 2020, men den er statistisk signifikant højere end for perioden 2008-2020.

10.4.1

Karakteristika ved ofrene og karakteren af voldtægten

I tabel 10.19 ses aldersfordelingen blandt de kvinder, der i 2008-2021 oplyser, at de inden for de seneste 5 år har været udsat for voldtægt eller forsøg herpå af en nuværende eller tidligere partner, og for de øvrige kvindelige voldtægts ofre. Mens det oftest er de unge i alderen 16-24 år, der udsættes for voldtægt i de tilfælde, hvor gerningspersonen *ikke* er en partner, så er ofrene for partnervoldtægt relativt ældre. Forskellen i aldersfordelingen blandt voldtægts ofrene i de to grupper er statistisk signifikant.

Tabel 10.19

Kvindelige ofre for partnervoldtægt eller forsøg herpå og øvrige kvindelige voldtægts ofre fordelt efter alder, 2008-2021, pct.

	Kvindelige ofre for voldtægt begået af en nuværende eller tidligere partner	Øvrige kvindelige voldtægts ofre
16-24 år	29 %	59 %
25-39 år	39 %	28 %
40-74 år	32 %	13 %
I alt	100 %	100 %

Det er undersøgt, om der er forskel på kvinders udsathed for partnervoldtægt i forskellige indkomstkategorier, men på dette punkt er der ikke tydelige forskelle.

En femtedel af de kvindelige ofre for partnervoldtægt eller forsøg herpå oplyser, at de fortsat danner par med gerningspersonen, jf. tabel 10.20. Knap to tredjedele oplyser, at de var i et parforhold med gerningspersonen på gerningstidspunktet, men ikke længere er det, mens 16 pct. oplyser, at voldtægten blev begået af en på gerningstidspunktet forhenværende partner. Ligesom for partnervold synes det således at være en ganske stor del af ofrene for partnervoldtægt, der forlader personen, der udsætter dem for overgreb.

Tabel 10.20

Kvindelige ofre for partnervoldtægt eller forsøg herpå fordelt efter offerets relation til gerningspersonen, 2008-2021, pct.

	Andel
Nuværende partner	20 %
En nu forhenværende partner	64 %
Forhenværende partner	16 %
I alt	100 %

Langt størstedelen af de kvindelige ofre for partnervoldtægt eller forsøg herpå oplyser, at hændelsen fandt sted i et privat hjem, jf. tabel 10.21. Knap to tredjedele oplyser, at hændelsen fandt sted i offerets egen bolig, hvilket er en større andel end blandt de øvrige kvindelige voldtægtsofre, hvor andelen udgør knap en femtedel. Omvendt oplyser knap halvdelen af de øvrige kvindelige voldtægtsofre, at hændelsen foregik på et offentligt tilgængeligt sted, f.eks. på gaden eller i en park, eller et andet sted, der ikke er en privat bolig, mens tilsvarende gælder hver 20. kvinde udsat for partnervoldtægt. Forskellene er statistisk signifikante.

Tabel 10.21

Kvindelige ofre for partnervoldtægt eller forsøg herpå og øvrige kvindelige voldtægtsofre fordelt efter gerningssted, 2008-2021, pct.

	Kvindelige ofre for voldtægt begået af en nuværende eller tidligere partner	Øvrige kvindelige voldtægtsofre
Egen bolig	62 %	19 %
Gerningspersonens bolig	27 %	22 %
Anden privat bolig	5 %	13 %
Offentligt tilgængeligt sted som gade, park, vej.	1 %	20 %
Øvrige steder	4 %	26 %
I alt	100 %	100 %

10.4.2

Alvorlighedsgraden af partnervoldtægt

I det følgende undersøges det, om alvorlighedsgraden af voldtægt begået af en nuværende eller tidligere partner adskiller sig fra andre voldtægtstilfælde. Dette undersøges ved at se på, om offeret blev udsat for fysisk vold i forbindelse med voldtægten, om offeret følte sig i livsfare, antal gerningspersoner samt offerets oplevelse af hændelsen. Herudover undersøges det, hvor mange gange henholdsvis de kvindelige ofre for partnervoldtægt og de øvrige kvindelige voldtægtsofre har været udsat for voldtægt eller forsøg herpå i en 5-årig periode.

Som det fremgår af tabel 10.22, er det en statistisk signifikant større andel af de kvindelige ofre for partnervoldtægt end af de øvrige kvindelige voldtægtsofre, der oplyser, at de blev udsat for fysisk vold i forbindelse med voldtægten, f.eks. at de blev slået eller sparket, da det gælder henholdsvis 43 pct. og 32 pct.

I begge kategorier af voldtægtsofre er det godt 4 ud af 10 af de kvindelige voldtægtsofre, der blev udsat for fysisk vold i forbindelse med voldtægten, som følte sig i livsfare.

Tabel 10.22

Kvindelige ofre for partnervoldtægt eller forsøg herpå og øvrige kvindelige voldtægts ofre fordelt efter, om gerningspersonen anvendte fysisk vold, 2008-2021, pct.

	Kvindelige ofre for voldtægt begået af en nuværende eller tidligere partner	Øvrige kvindelige voldtægts ofre
Udsat for fysisk vold	43 %	32 %
Ikke udsat for fysisk vold	57 %	68 %
I alt	100 %	100 %

Med hensyn til antallet af gerningspersoner begås voldtægt i langt de fleste tilfælde af en enkelt gerningsperson. Dette gælder uanset, om voldtægten er begået af en nuværende eller tidligere partner eller ej, da det drejer sig om henholdsvis 98 pct. og 92 pct. af voldtægtstilfældene. Forskellen mellem andelen i de to offergrupper er statistisk signifikant.

Ofrenes vurdering af hændelsens alvorlighed viser små forskelle mellem de kvinder, der har været udsat for partnervoldtægt eller forsøg herpå, og de øvrige kvindelige voldtægts ofre, jf. tabel 10.23. Det er dog en signifikant mindre andel af de kvindelige ofre for partnervoldtægt, der vurderer hændelsen som meget alvorlig.

Tabel 10.23

Kvindelige ofre for partnervoldtægt eller forsøg herpå og øvrige kvindelige voldtægts ofre fordelt efter offeret vurdering af hændelsens alvorlighed, 2008-2021, pct.

	Kvindelige ofre for voldtægt begået af en nuværende eller tidligere partner	Øvrige kvindelige voldtægts ofre
Meget alvorlig	30 %	37 %
Ret alvorlig	45 %	41 %
Ikke særlig alvorlig	25 %	23 %
I alt	100 %	100 %

Det er også en mindre andel af de kvindelige ofre for partnervoldtægt eller forsøg herpå end af de øvrige kvindelige voldtægts ofre, som opfatter hændelsen som en kriminel handling, mens en større andel af ofrene for partnervoldtægt opfatter hændelsen som en forkert, men ikke kriminel handling, jf. tabel 10.24. Forskellene er statistisk signifikante.

Tabel 10.24

Kvindelige ofre for partnervoldtægt eller forsøg herpå og øvrige kvindelige voldtægts ofre fordelt efter offerets vurdering af, om hændelsen var en kriminel handling, 2008-2021, pct.

	Kvindelige ofre for voldtægt begået af en nuværende eller tidligere partner	Øvrige kvindelige voldtægts ofre
En kriminel handling	44 %	56 %
En forkert, men ikke kriminel handling	47 %	38 %
Bare noget der sker	9 %	6 %
I alt	100 %	100 %

Ser man på antallet af voldtægter er det som nævnt vigtigt at være opmærksom på, at voldtægts ofrene kun er blevet bedt om at identificere gerningspersonen til den seneste voldtægt, hvilket betyder, at man ikke kan være sikker på, at de ofre for partnervoldtægt, der er blevet udsat for voldtægt flere gange, i alle tilfælde er blevet det af en nuværende/tidligere partner.

Tabel 10.25 viser, at en større andel blandt de kvindelige ofre for partnervoldtægt end de øvrige kvindelige voldtægtsofre også tidligere har været udsat for voldtægt eller forsøg herpå. Det er således 38 pct. af de kvindelige ofre for partnervoldtægt, der har været udsat for voldtægt eller forsøg herpå en enkelt gang inden for de seneste 5 år, mens det samme gælder 65 pct. af de øvrige kvindelige voldtægtsofre. Denne forskel er statistisk signifikant. Knap en tredjedel af de kvindelige ofre for partnervoldtægt har været udsat for voldtægt eller forsøg herpå mindst fire gange. Den tilsvarende andel er 8 pct. blandt de øvrige kvindelige voldtægtsofre. Denne forskel mellem de to offergrupper er også statistisk signifikant.

Tabel 10.25

Antal gange kvindelige ofre for partnervoldtægt og øvrige kvindelige voldtægtsofre har været udsat for voldtægt eller forsøg herpå inden for de seneste 5 år, 2008-2021, pct.

	Kvindelige ofre for voldtægt begået af en nuværende eller tidligere partner	Øvrige kvindelige voldtægtsofre
1 gang	38 %	65 %
2 gange	19 %	19 %
3 gange	11 %	8 %
4 eller flere gange	32 %	8 %
I alt	100 %	100 %

10.4.3

Anmeldelsestilbøjelighed

Anmeldelsestilbøjeligheden er mindre blandt kvindelige ofre for partnervoldtægt eller forsøg herpå end blandt øvrige kvindelige voldtægtsofre, idet henholdsvis 14 og 23 pct. selv har anmeldt hændelsen til politiet, jf. tabel 10.26. Forskellen er statistisk signifikant.

Tabel 10.26

Pct. af kvindelige ofre for partnervoldtægt eller forsøg herpå og øvrige kvindelige voldtægtsofre der selv har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab til hændelsen på anden vis, 2008-2021, pct.

	Kvindelige ofre for voldtægt begået af en nuværende eller tidligere partner	Øvrige kvindelige voldtægtsofre
Ja, jeg har anmeldt til politiet	14 %	23 %
Nej, men politiet fik viden om det på anden måde	2 %	3 %
Nej	84 %	74 %
I alt	100 %	100 %

Kvinder, der inden for de seneste 5 år har været udsat for partnervoldtægt eller forsøg herpå af en på gerningstidspunktet forhenværende partner, er mere tilbøjelige til at anmelde det til politiet end kvinder i et parforhold med gerningspersonen på gerningstidspunktet, jf. tabel 10.27. Forskellen i anmeldelsestilbøjeligheden er statistisk signifikant.

Tabel 10.27

Anmeldelsestilbøjelighed blandt kvindelige ofre for partnervoldtægt eller forsøg herpå fordelt efter offerets relation til gerningspersonen, 2008-2021, pct..

	Nuværende partner	Nu forhenværende partner	Forhenværende partner
Ja, jeg har anmeldt til politiet	7 %	15 %	20 %
Nej, men politiet fik viden om det på anden måde	2 %	3 %	2 %
Nej	91 %	83 %	78 %
I alt	100 %	100 %	100 %

Dette kapitel omhandler hadforbrydelser, dvs. forbrydelser motiveret af had over for en gruppe af personer, som offeret tilhører eller antages at tilhøre.

I perioden 2020-2021 har 0,6 pct. af respondenterne svaret, at de inden for det seneste år har været udsat for hærværk, vold og/eller hadefulde ytringer, der ifølge offeret skyldes racisme, offerets seksuelle orientering eller kønsidentitet (at man udsættes, fordi man f.eks. er homoseksuel, transperson eller LGBTI-person i øvrigt) og/eller religiøse overbevisning. Dette svarer til, at 20.000-31.000 personer i befolkningen i alderen 16-74 år årligt oplever at blive udsat for de nævnte hadforbrydelser. Det skal understreges, at udregningen er baseret på besvarelser fra 55 respondenter, og at estimatet derfor er behæftet med meget stor usikkerhed.⁶⁸

Langt de fleste af ofrene for hadforbrydelser har kun være udsat for én af de nævnte typer. Det er oftest hærværk, dernæst vold og hadefulde ytringer. I det følgende gives så vidt muligt en beskrivelse af de enkelte typer af hadforbrydelser. I afsnittet om hadefulde ytringer indgår oplysninger om tilfælde, hvor respondenterne har svaret, at de har været udsat for hadefulde ytringer, der skyldes andet end racisme, offerets (formodede) seksuelle orientering eller kønsidentitet eller religiøse overbevisning. Det kan dreje sig om offerets politiske overbevisning, offerets beskæftigelse eller en specifik hændelse m.m.

11.1

Hærværk som hadforbrydelse

Fra og med 2020 er ofrene for hærværk blevet spurgt, i hvilket omfang hærværket – efter offerets egen opfattelse – skyldes racisme, offerets (formodede) seksuelle orientering, kønsidentitet eller religiøse overbevisning. Der kan være andre former for hadforbrydelser, eksempelvis politisk motiveret hærværk eller hærværk på baggrund af handicap, men disse former er der ikke spurgt til i offerundersøgelserne.

Af de personer, der i 2020-2021 oplyser at have været udsat for hærværk, angiver 7 pct., at hærværket – efter offerets egen opfattelse – *helt sikkert* skyldes racisme, offerets (formodede) seksuelle orientering, kønsidentitet eller religiøse overbevisning. Yderligere 10 pct. af ofrene angiver, at hærværket *måske* skyldes noget af det nævnte.

Racisme er den hyppigst nævnte årsag til hærværk som hadforbrydelse. Derefter kommer religion og til sidst seksuelle orientering eller kønsidentitet.

⁶⁸ Det lave antal respondenter skyldes, at spørgsmålene om hærværk kun er stillet hver anden måned. For at lave et samlet tal for hadmotiveret kriminalitet af de nævnte typer anvendes der således alene besvarelser for respondenter i disse måneder. I de følgende afsnit om henholdsvis hadmotiveret vold og hadefulde ytringer på internettet indgår respondenter fra alle måneder, dvs. at datagrundlaget til disse analyser er større.

Da analyserne er baseret på et meget spinkelt datagrundlag, er resultaterne behæftet med stor usikkerhed, og der er derfor ikke udført yderligere analyser.

11.2

Vold som hadforbrydelse

Fra og med 2008 er ofrene for vold blevet spurgt, i hvilket omfang volden – efter offerets opfattelse – er motiveret af enten racisme eller offerets (formodede) seksuelle orientering. I 2019 blev spørgsmålet udvidet til også at omfatte vold motiveret af offerets (formodede) kønsidentitet (at man udsættes fordi man f.eks. er transperson eller LGBTI-person i øvrigt), og i 2020 blev spørgsmålet igen udvidet til også at omfatte vold motiveret af offerets (formodede) religiøse overbevisning. Der kan være andre former for hadforbrydelser, eksempelvis politisk motiveret vold, men disse former er der ikke spurgt til.

I perioden 2020-2021 oplyser en femtedel af ofrene for vold, at voldsepisoden – efter offerets egen opfattelse – *helt sikkert* skyldes racisme, offerets (formodede) seksuelle orientering, kønsidentitet eller religiøse overbevisning. Dette svarer til, at 8.000-12.700 personer i befolkningen i alderen 16-74 år årligt oplever at blive udsat for hadmotiveret vold af en eller flere af de nævnte årsager. Herudover oplyser yderligere 17 pct. af ofrene for vold, at volden *måske* var hadmotiveret, hvilket svarer til 6.900-11.400 personer i alderen 16-74 år. Det bemærkes, at beregningerne er baseret på et spinkelt datagrundlag, og at estimerne derfor er forbundet med betydelig usikkerhed. Det samme gælder resultaterne af de følgende analyser.

I perioden fra 2008-2021 angiver 8 pct. af voldsofrene, at voldsepisoden efter deres opfattelse *helt sikkert* var motiveret af racisme. Dette svarer til, at 4.700-6.100 personer i alderen 16-74 år årligt oplever at blive udsat for racistisk motiveret vold. Nogenlunde samme andel angiver, at volden *måske* var motiveret af racisme. En statistisk signifikant større andel mandlige end kvindelige voldsofre angiver, at voldsepisoden helt sikkert var motiveret af racisme. Ydermere angiver en statistisk signifikant mindre andel af de 16-24-årige voldsofre end af de ældre, at den volden helt sikkert var motiveret af racisme.

Voldsforbrydelser, der efter offerets opfattelser er motiveret af offerets seksuelle orientering eller kønsidentitet (at man udsættes fordi man f.eks. er homoseksuel, transperson eller LGBTI-person i øvrigt), er sjældnere end dem, der skyldes racisme. I perioden 2008-2021 angiver 4 pct. af voldsofrene, at voldsepisoden *helt sikkert* var motiveret af offerets (formodede) seksuelle orientering eller kønsidentitet. Dette svarer til, at 2.000-3.000 personer i alderen 16-74 år årligt oplever at blive udsat for vold grundet seksuel orientering eller kønsidentitet.⁶⁹ Samme andel angiver, at volden *måske* var motiveret af deres seksuelle orientering eller kønsidentitet, nemlig 4 pct. Der er ikke statistisk signifikant forskel mellem andelen af

⁶⁹ En undersøgelse fra VIVE viser, at homo- og biseksuelle oftere er udsat for fysisk, psykisk og/eller seksuel vold end heteroseksuelle, og at transpersoner oftere er udsat for vold end ciskønnede personer. Undersøgelsen indeholder ikke information om motivet bag volden, så det er ikke muligt at sige, om der er tale om hadforbrydelser (Greve et al., 2022).

kvinder og mænd, der oplyser, at voldsepisoden helt sikkert var motiveret af offerets seksuelle orientering eller kønsidentitet.

I 2020-2021 angiver 10 pct. af voldsofrene, at volden mod dem *helt sikkert* var motiveret af offerets (formodede) religiøse overbevisning, mens 6 pct. angiver, at volden *måske* var motiveret af denne, i alt 14 personer. Af de undersøgte motiver for hadmotiveret vold, synes offerets religiøse overbevisning således at være den hyppigst forekomne. Da beregningerne er baseret på alene 2 års undersøgelser, er datagrundlaget for spinkelt til at udføre yderligere analyser.

En kortlægning fra Rigspolitiet samt undersøgelser fra Finland, Sverige og Norge peger på, at forbrydelser motiveret af racisme/fremmedfjendskhed er det mest udbredte hadmotiv (Brå, 2019; Politidirektoratet, 2022; Rauta, 2021; Rigspolitiet, 2019). Indeværende undersøgelse indikerer, at offerets (formodede) religiøse overbevisning hyppigere er årsag til hadmotiveret vold end racisme, men her er det meget væsentligt at bemærke, at der i tidligere års offerundersøgelser ikke er spurgt til religion som et muligt motiv. Tallene for religion er således forbundet med relativt større usikkerhed end tallene for racisme, som baserer sig på et større antal besvarelser fra en længere årrække. På den baggrund tages der heller ikke højde for, at der kan være sket en udvikling over årene, hvad angår udsathed for racistisk motiveret vold.

Anmeldelsestilbøjeligheden for ofre for hadmotiveret vold synes hverken lavere eller højere end for øvrige voldsofre.⁷⁰ I perioden 2008-2021 er det for vold motiveret af henholdsvis racisme og offerets (formodede) seksuelle orientering eller kønsidentitet omtrent en tredjedel af ofrene, der selv har anmeldt hændelsen til politiet.

11.3

Hadefulde ytringer på internettet

Fra og med 2020 er respondenterne i offerundersøgelsen blevet spurgt, om de inden for det seneste år har været udsat for hadefulde ytringer på internettet, som indeholdt trusler eller var nedværdigende, og i bekræftende fald om motivet var racisme, offerets (formodede) seksuelle orientering eller kønsidentitet (at man udsættes fordi man f.eks. er homoseksuel, transperson eller LGBTI-person i øvrigt), religiøs overbevisning og/eller 'andet'.

I 2020-2021 oplyser 0,5 pct. af respondenterne at de har oplevet at blive udsat for hadefulde ytringer på internettet inden for det seneste år. Dette svarer til, at 18.200-25.700 personer i befolkningen i alderen 16-74 år årligt udsættes for hadefulde ytringer på internettet. Knap trefjerdedele af disse ofre nævner, at motivet var et andet end racisme, offerets (formodede) seksuelle orientering eller kønsidentitet eller religiøs overbevisning. Af 'andre' motiver nævnes køn, politisk overbevisning, beskæftigelse samt specifikke hændelser og lignende. Det

⁷⁰ Beregningen inkluderer alene personer, der har svaret 'ja, helt sikkert' til spørgsmålet om, hvorvidt de oplevede, at volden var motiveret af racisme eller deres (formodede) seksuelle orientering eller kønsidentitet. Desuden omfatter beregningen alene tilfælde, hvor offeret selv har anmeldt volden til politiet, og ikke tilfælde, hvor hændelsen er kommet til politiets kendskab på anden vis.

næsthøypigste motiv er – efter offerets egen opfattelse – racisme efterfulgt af seksuel orientering eller kønsidentitet og derefter religiøs overbevisning.

Der er en ligelig kønsfordeling blandt ofre for hadefulde ytringer på internettet. Med hensyn til alder er andelen af udsatte blandt de 40-74-årige signifikant mindre end blandt personer i de yngre aldersgrupper.

12

Bekymring for kriminalitet

I kapitlerne om befolkningens udsathed for kriminalitet indgår oplysninger om, i hvilket omfang kriminaliteten har medført fysiske eller økonomiske skader, og – i forhold til psykisk vold og voldtægt – hvorvidt hændelsen har haft betydning for offerets liv. Det er imidlertid også interessant at vide, hvor stor en del af befolkningen der er bekymrede for kriminalitet, uanset om de har været udsat herfor eller ej, og hvordan udviklingen i bekymringen er.

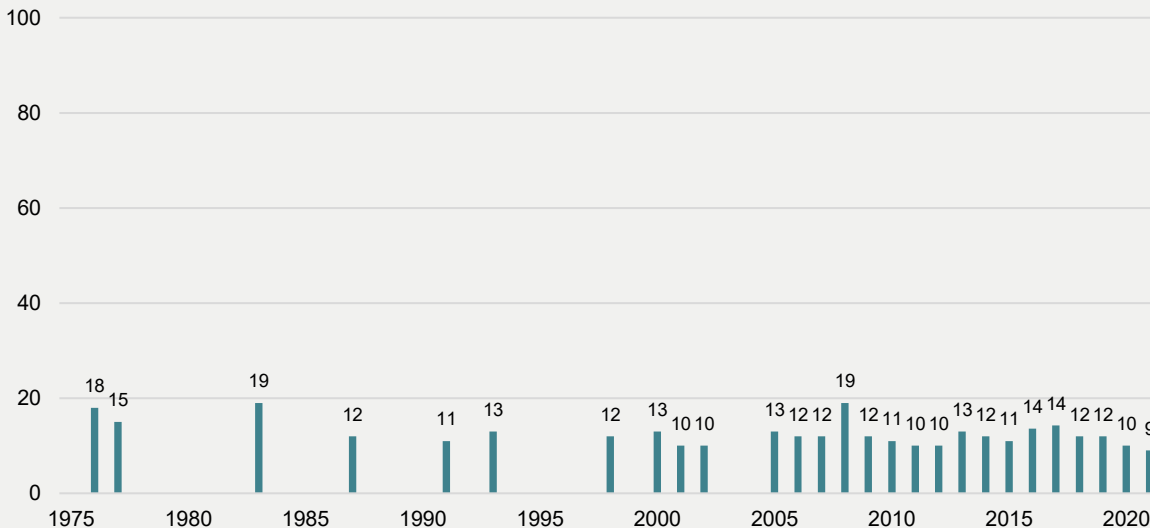
12.1

Personlig bekymring for kriminalitet

Figur 13.1. viser udviklingen i befolkningens bekymring for *personligt* at blive udsat for kriminalitet. De tre første målinger, der er foretaget i Danmark i 1970'erne og begyndelsen af 1980'erne viste, at 15-19 pct. var bekymret, dvs. at de næsten hele tiden eller ofte tænkte på risikoen for at blive udsat for kriminalitet. I perioden 1987-2021 er andelen af bekymrede danskere på et signifikant lavere niveau, idet det i langt de fleste målinger er 10-13 pct. af den voksne befolkning, der angiver at være bekymret for at blive udsat for kriminalitet.⁷¹

Figur 13.1

Andel, der næsten hele tiden eller ofte tænker på deres personlige risiko for at blive udsat for kriminalitet, 1975-2021.

⁷¹ Stigningen i 2008 er antagelig relateret til dels nogle sociale uligheder og dels den 'rockerkrig', der startede det år. I 2008 blev respondenterne kun spurgt om bekymring for kriminalitet to gange årligt – netop på tidspunkter i forlængelse af de nævnte hændelser. Fra og med maj 2009 har spørgsmålet om befolkningens bekymring for personligt at blive udsat for kriminalitet indgået i alle måneder.

Spørgsmålet om borgernes personlige bekymring for kriminalitet er belyst i undersøgelsen ved, at respondenterne er blevet spurgt, om deres personlige risiko for at blive udsat for kriminalitet er noget, de tænker på.⁷² Dem, der svarer, at de næsten hele tiden eller ofte tænker på denne risiko, er dem, der traditionelt og også i det følgende anses for at være bekymret for kriminalitet.

⁷² Spørgsmålsformuleringen lyder: "Hvor ofte tænker du på risikoen for at blive offer for kriminalitet, det vil sige at blive overfaldet, udsat for tyveri, hærværk eller lignede?"

Blandt de adspurgte i 2021 er det sammenlagt 9 pct.,⁷³ der næsten hele tiden eller ofte er bekymret for deres personlige risiko for at blive udsat for kriminalitet, mens andelen, der sjældent eller aldrig bekymrer sig om denne risiko, er 67 pct., jf. tabel 13.1. Andelen i 2021, der er bekymret for personligt at blive udsat for kriminalitet, er statistisk signifikant mindre end andelen i 2020, og den mindste andel i undersøgelsesernes historie. Andelen, der sjældent eller aldrig bekymrer sig om deres risiko for at blive udsat for kriminalitet, er statistisk signifikant mindre i 2021 end den tilsvarende andel i 2020. Hvis andelene i 2021 sammenlignes med andelene i de forudgående 10 år, er der i 2021 statistisk signifikant færre, der næsten hele tiden eller ofte bekymrer sig om personligt at blive udsat for kriminalitet, og signifikant flere, der sjældent eller aldrig bekymrer sig om dette.

Tabel 13.1

Svarpersoner fordelt efter bekymring for personligt at blive udsat for kriminalitet, 2005-2021, pct.

	Næsten hele tiden	Ofte	Af og til	Sjældent	Aldrig	Alle	Antal
2005	2 %	11 %	26 %	40 %	22 %	100 %	1.941
2006	1 %	11 %	21 %	40 %	27 %	100 %	2.843
2007	2 %	10 %	20 %	39 %	29 %	100 %	1.988
2008	3 %	16 %	24 %	35 %	22 %	100 %	1.941
2009	3 %	10 %	18 %	34 %	36 %	100 %	7.552
2010	2 %	9 %	17 %	34 %	37 %	100 %	11.611
2011	2 %	8 %	18 %	35 %	37 %	100 %	11.734
2012	2 %	8 %	18 %	35 %	37 %	100 %	11.549
2013	2 %	11 %	24 %	39 %	25 %	100 %	11.393
2014	2 %	10 %	24 %	40 %	24 %	100 %	11.487
2015	2 %	9 %	25 %	42 %	22 %	100 %	11.465
2016	2 %	11 %	29 %	40 %	17 %	100 %	12.142
2017	2 %	12 %	29 %	41 %	16 %	100 %	11.674
2018	2 %	10 %	28 %	42 %	19 %	100 %	11.234
2019	2 %	10 %	28 %	42 %	17 %	100 %	11.311
2020	1 %	9 %	26 %	46 %	18 %	100 %	13.202
2021	2 %	8 %	24 %	47 %	19 %	100 %	12.372

⁷³ Denne andel afviger fra summen af de to andele på hhv. 2 pct. og 8 pct. i tabellen grundet afrunding.

12.1.1

Demografi og personlig bekymring for kriminalitet

Der findes en klar statistisk signifikant forskel mellem andelen af mænd og kvinder, som næsten hele tiden eller ofte er bekymret for personligt at blive udsat for kriminalitet, idet det drejer sig om 12 pct. af kvinderne over for 7 pct. af mændene, jf. tabel 13.2. På samme måde giver 13 pct. af kvinderne udtryk for, at de aldrig er bekymret for at blive udsat for kriminalitet, mens dette gør sig gældende for 26 pct. af mændene, altså dobbelt så stor en andel.

Tabel 13.2

Svarpersoner fordelt efter køn og hvor ofte de tænker på risikoen for personligt at blive udsat for kriminalitet, 2021, pct.

	Mand	Kvinde	I alt
Næsten hele tiden	1 %	2 %	2 %
Ofte	6 %	10 %	8 %
Af og til	19 %	29 %	24 %
Sjældent	48 %	46 %	47 %
Aldrig	26 %	13 %	19 %
I alt	100 %	100 %	100 %

Det fremgår af tabel 13.3, at forskellene mellem aldersgrupperne er relativt store med hensyn til bekymringen for personligt at blive udsat for kriminalitet. De 16-24-årige er generelt mere bekymret for personligt at blive udsat for kriminalitet end de ældre aldersgrupper. Dette ses blandt andet ved, at en statistisk signifikant større andel (15 pct.) af de 16-24-årige bekymrer sig om dette næsten hele tiden eller ofte sammenlignet med andelen i de ældre aldersgrupper (8 pct.), og ved at en signifikant mindre andel af de 16-24-årige sjældent eller aldrig bekymrer sig herom.

Tabel 13.3

Svarpersoner fordelt efter alder og hvor ofte de tænker på risikoen for personligt at blive udsat for kriminalitet, 2021, pct.

	16 – 24 år	25 – 39 år	40 – 74 år	I alt
Næsten hele tiden	2 %	1 %	1 %	2 %
Ofte	13 %	7 %	7 %	8 %
Af og til	27 %	23 %	24 %	24 %
Sjældent	39 %	47 %	50 %	47 %
Aldrig	18 %	23 %	18 %	19 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %

12.1.2

Udsathed og personlig bekymring for kriminalitet

De personer, der har været udsat for mindst en af de former for kriminalitet, der spørges til i undersøgelsen, tænker generelt mere på risikoen for (på ny) at blive udsat for kriminalitet end andre, jf. tabel 13.4. Mens 7 pct. af dem, der *ikke* har været udsat for kriminalitet inden for det seneste år, næsten hele tiden eller ofte tænker på risikoen for at blive udsat for kriminalitet, er det 16 pct. af dem, der har været udsat for kriminalitet i perioden, hvilket er en statistisk signifikant større andel. Det skal dog understreges, at det på det foreliggende grundlag ikke kan vides, i hvilken udstrækning sammenhængen eventuelt (også) går den anden vej: At det især er de mennesker, der med mere eller mindre god grund er bekymrede for at blive udsat for kriminalitet, som faktisk udsættes. En dansk undersøgelse finder, at begge forklaringer kan understøttes: Personer, der udsættes for kriminalitet, er mere utrygge i udgangspunktet, inden de udsættes for kriminalitet, men udsathed for kriminalitet øger ligeledes utrygheden (Scherg & Ejrnæs, 2020).

Tabel 13.4

Svarpersoner fordelt efter udsathed for kriminalitet og hvor ofte de tænker på risikoen for personligt at blive udsat for kriminalitet, 2021, pct.

	Ikke udsat	Udsat
Næsten hele tiden	1 %	3 %
Ofte	6 %	13 %
Af og til	24 %	29 %
Sjældent	49 %	41 %
Aldrig	20 %	14 %
I alt	100 %	100 %

Det er desuden undersøgt, om forskellen mellem de udsattes og de ikke udsattes grad af bekymring for kriminalitet varierer alt efter, hvilken type af kriminalitet de har været udsat for. Dette viser sig ikke at være tilfældet, da alle, der har været udsat for en af de forskellige former for kriminalitet, der spørges til i undersøgelsen, signifikant hyppigere er bekymret sammenlignet med dem, der ikke har været udsat for disse forbrydelser.

12.2

Bekymring for kriminalitet i samfundet

I 1985 påbegyndte Institut for Konjunktur-Analyse en måling af danskernes bekymringer og inkluderede et spørgsmål, der lyder: ”Hvor meget bekymrer du dig for vold og kriminalitet i samfundet?” (Thulstrup & et.al., 2005). Målingen, der blev foretaget fire gange årligt, er

senere overtaget af andre analyseinstitutter.⁷⁴ Frem til midten af år 2000 omfattede hver måling 600 respondenter, men siden da ca. 1.100 respondenter pr. måling, dvs. ca. 4.400 respondenter på årsbasis.

Da disse målinger af danskernes bekymringer ikke længere gennemføres af analyseinstitutter på en måde, der er sammenlignelig med de tidligere, blev det i 2015 besluttet at lade spørgsmålet indgå i omnibusundersøgelsen. Det indgik første gang i oktober 2015 og er siden indgået i hver af de månedlige undersøgelser. Spørgsmålet er altså stillet i samtlige måneder i 2021, hvilket betyder, at godt 12.000 personer i 2021 har besvaret spørgsmålet om bekymring for vold og anden kriminalitet i samfundet.

Det er vigtigt at påpege, at resultaterne fra år 2015-2021 næppe er fuldt sammenlignelige med tidligere års resultater, da udvælgelsen af respondenter, vægtning af bortfald samt konteksten for spørgsmålet er anderledes end i de tidligere undersøgelser.⁷⁵ Det er dog sikret, at spørgsmålet stilles adskilt fra spørgsmålet om de adspurgtes personlige risiko for at blive udsat for kriminalitet, jf. afsnittet ovenfor, samt adskilt fra spørgsmål om udsathed for kriminalitet. Spørgsmålets formulering og konstruktionen er den samme som i tidligere år.

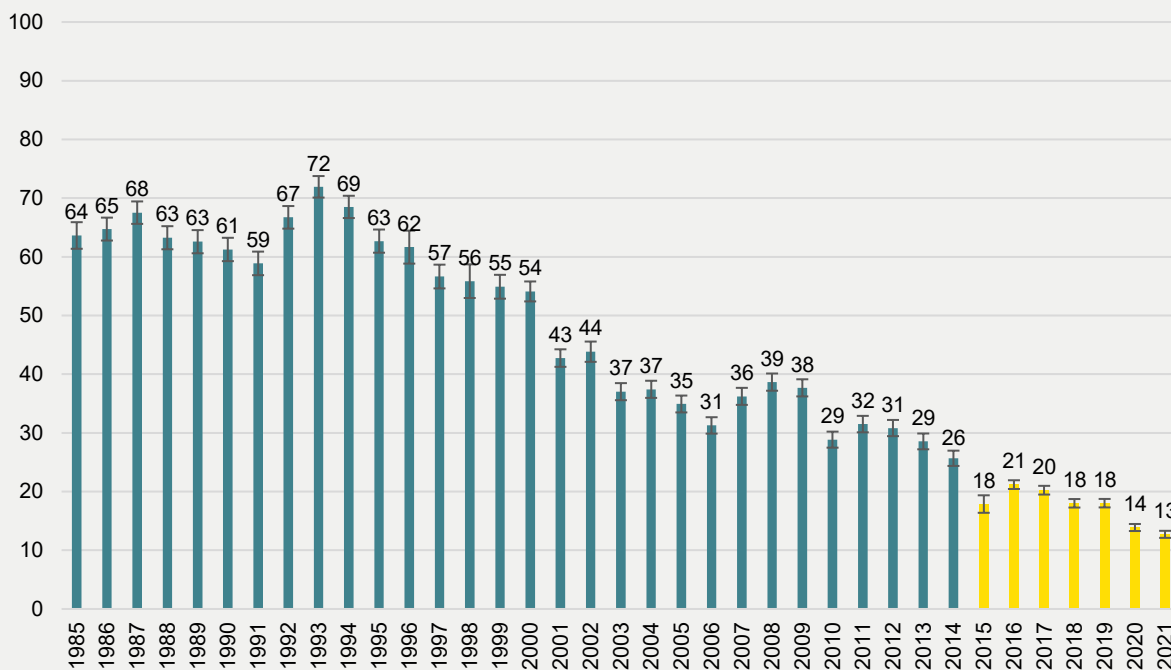
⁷⁴ I 2009 gik Institut for Konjunktur-Analyse sammen med Catinét og blev til Canité-IFKA. I juli 2010 overtog Voxmeter denne analysevirksomhed.

⁷⁵ I de tidligere undersøgelser blev respondenterne stillet en lang række spørgsmål om bekymring for forskellige samfundsmæssige forhold, såsom forurening og arbejdsløshed.

Figur 13.2 viser de samlede resultater inklusive sikkerhedsintervaller fra de enkelte år. I 2021 ses den hidtil mindste andel, der er meget bekymret for vold og anden kriminalitet i samfundet, nemlig 13 pct. Andelen er statistisk signifikant mindre end i 2020 og i perioden 2015-2020 samlet set.

Figur 13.2

Andel, der bekymrer sig meget for vold og kriminalitet i samfundet, 1985-2021, med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller.⁷⁶

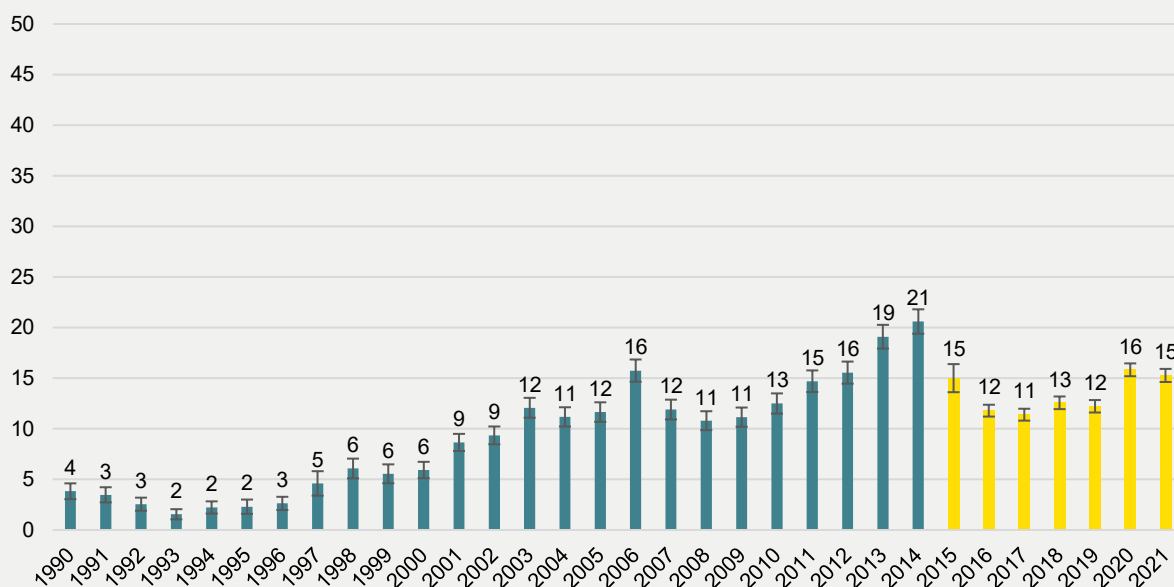

⁷⁶ Værdierne er fra og med 2015 markeret med gul for at indikere usammenligneligheden med tidligere år, jf. den omtalte problematik omkring dataindsamlingen.

Det er også værd at fokusere på andelen, der siger, at de slet ikke bekymrer sig for vold og anden kriminalitet i samfundet. Denne svarkategori var ikke inkluderet i analyseinstitutternes undersøgelser de første år. I 1990 kom svarmuligheden med, og det viste sig da også i starten kun at være ganske få, som gav udtryk for, at de slet ikke bekymrede sig for vold og anden kriminalitet i samfundet, jf. figur 13.3. I slutningen af 1990'erne kom denne andel op på 5-6 pct. og voksede derefter til mere end 10 pct. i 2003. I 2014 var andelen vokset til hele 21 pct. Med de nye målinger i 2015-2021 er andelen af personer, der slet ikke bekymrer sig for vold og anden kriminalitet i samfundet, faldet. I 2021 er andelen, der siger, at de slet ikke bekymrer sig for vold og anden kriminalitet i samfundet, 15 pct. Denne andel adskiller sig ikke væsentligt fra andelen i 2020, men den er statistisk signifikant større end andelen i perioden 2015-2020.

Figur 13.3

Andel, der slet ikke bekymrer sig for vold og kriminalitet i samfundet, 1990-2021, med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller.

I 2021 er det godt halvdelen af de personer, der slet ikke er bekymret for vold og anden kriminalitet i samfundet, der heller aldrig er bekymret for personligt at blive udsat for kriminalitet, jf. tabel 13.5. Omvendt er godt en tredjedel af dem, der er meget bekymret for vold og anden kriminalitet i samfundet, også næsten hele tiden eller ofte bekymret for personligt at blive udsat for kriminalitet. Det er interessant, at hovedparten af dem, der er meget bekymret for kriminalitet i samfundet, ikke selv så ofte er bekymret for at blive udsat for kriminalitet.

Tabel 13.5

Svarpersoner fordelt efter bekymring for kriminalitet i samfundet og hvor ofte de tænker på risikoen for personligt at blive udsat for kriminalitet, 2021, pct.

Bekymring for kriminalitet i samfundet	Bekyrer sig personligt for at blive udsat for kriminalitet					I alt
	Næsten hele tiden	Ofte	Af og til	Sjældent	Aldrig	
Meget bekymret	8 %	27 %	34 %	23 %	8 %	100 %
En del bekymret	1,3 %	11 %	40 %	41 %	7 %	100 %
Kun lidt bekymret	0,3 %	3 %	19 %	60 %	18 %	100 %
Slet ikke bekymret	0,5 %	1,2 %	5 %	39 %	54 %	100 %
I alt	1,5 %	8 %	24 %	47 %	19 %	100 %

12.2.2

Demografi og bekymring for kriminalitet i samfundet

Den kønsmæssige fordeling af bekymringen for kriminalitet i samfundet ligner fordelingen for bekymringen for personligt at blive udsat for kriminalitet. Det er således en statistisk signifikant større andel af kvinder (14 pct.) end af mænd (11 pct.), der er meget bekymrede for vold og anden kriminalitet i samfundet, jf. tabel 13.6. Mens hver femte mand slet ikke bekymrer sig for vold og anden kriminalitet i samfundet, gør det samme sig gældende for hver tiende kvinde. Denne forskel er også signifikant.

Tabel 13.6

Svarpersoner fordelt efter køn og hvor bekymrede de er for vold og anden kriminalitet i samfundet, 2021, pct.

	Mand	Kvinde	I alt
Meget bekymret	11 %	14 %	13 %
En del bekymret	23 %	29 %	26 %
Kun lidt bekymret	46 %	47 %	46 %
Slet ikke bekymret	20 %	10 %	15 %
I alt	100 %	100 %	100 %

Også aldersmæssigt er der statistisk signifikante forskelle, idet den yngste aldersgruppe, de 16-24-årige, er mindre bekymrede for vold og anden kriminalitet i samfundet end den ældste aldersgruppe bestående af de 40-74-årige, jf. tabel 13.7. Dette er modsat af, hvad der sig gældende med hensyn til bekymringen for personligt at blive udsat for kriminalitet, jf. det tidligere.

Tabel 13.7

Svarpersoner fordelt efter alder og hvor bekymrede de er for vold og anden kriminalitet i samfundet, 2021, pct.

	16 – 24 år	25 – 39 år	40 – 74 år	I alt
Meget bekymret	7 %	8 %	16 %	13 %
En del bekymret	19 %	19 %	30 %	26 %
Kun lidt bekymret	51 %	50 %	43 %	46 %
Slet ikke bekymret	23 %	22 %	10 %	15 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %

12.2.3

Udsathed og bekymring for kriminalitet i samfundet

I tabel 13.8 er bekymringen for vold og anden kriminalitet i samfundet set i forhold til, om respondenterne angiver at have været udsat for kriminalitet inden for det seneste år. Mens 12 pct. af dem, der *ikke* havde været udsat for kriminalitet, er meget bekymrede for vold og anden kriminalitet i samfundet, så er det noget flere, 18 pct., af dem, der har været udsat for kriminalitet. Forskellen mellem de to grupper er statistisk signifikant.

Tabel 13.8

Svarpersoner fordelt efter udsathed for kriminalitet og hvor bekymrede de er for vold og anden kriminalitet i samfundet, 2021, pct.

	Ikke udsat	Udsat
Meget bekymret	12 %	18 %
En del bekymret	26 %	30 %
Kun lidt bekymret	47 %	40 %
Slet ikke bekymret	15 %	13 %
I alt	100 %	100 %

- Andersen, Ole Ejnar. (1985a). *Ofre for vold og overfald i Danmark, 1971-1984* (Forskningsrapport nr. 27, Issue. Justitsministeriet: Kriminalpolitisk Forskningsgruppe).
- Andersen, Ole Ejnar. (1985b). *Ofre for vold og overfald. 2. halvår 1980, 1982 og 1984*. AIM Media- og Sociale Undersøgelser.
- Andersen, Ole Ejnar. (1987). *Ofre for vold og overfald, 2. halvår 1986*. AIM Media- og Sociale Undersøgelser.
- Balvig, Flemming. (1978). *Angst for kriminalitet: lov-og-orden tendenser i en dansk provinsby*. Gyldendal.
- Balvig, Flemming. (1985). *Befolkningssammensætning og den fremtidige kriminalitetsudvikling* Nordisk Samarbejdsråd for Kriminologi, Ljusterö, Sverige.
- Balvig, Flemming. (1995). *Ungdom oplever mere vold: en oversigt over danske voldsofferundersøgelser, 1970-94*. Jurist-og Økonomforbundets Forlag.
- Balvig, Flemming. (1997). *En rundrejse i voldens nutidshistorie*. Det Kriminalpræventive Råd.
- Balvig, Flemming. (1998). Kriminalpolitik. *Social Kritik*, 54.
- Balvig, Flemming. (2000a). *Det voldsomme samfund: om vold som problem og fængsel som løsning*. Jurist-og Økonomforbundet.
- Balvig, Flemming. (2000b). *Risikoungdom. Ungdomsundersøgelse 1999*. Det Kriminalpræventive Råd.
- Balvig, Flemming. (2015). *Kriminalitetsudviklingen*. Det Kriminalpræventive Råd.
- Balvig, Flemming, & Holmberg, Lars. (2021). *Ringstedforsøget. Anno 2020*. AFFORD.
- Balvig, Flemming, & Høigaard, Cecilie. (1988). *Kriminalitet og straf i tal og tekst*. Borgen.
- Balvig, Flemming, & Kyvsgaard, Britta. (2009). *Man anmelder da vold. En analyse af ændringer i anmeldelsestilbøjeligheden for vold*. Københavns Universitet, Justitsministeriet, Det Kriminalpræventive Råd og Rigspolitechefen.
- Brå. (2009). *Våld mot kvinnor och män i nära relationer*.
- Brå. (2014). *Brott i nära relationer. En nationell kartläggning*.
- Brå. (2019). *Hatbrott 2018. Statistik över polisanmälda brott med identifierade hatbrottsmotiv*.
- Christensen, Else, & Koch-Nielsen, Inger. (1992). *Vold ude og hjemme: En undersøgelse af fysisk vold mod kvinder og mænd*. Socialforskningsinstituttet, Rapport 92:4.
- Deen, Laura, Johansen, Katrine Bindesbøl Holm, Møller, Sanne Pagh, & Laursen, Bjarne. (2018). *Vold og seksuelle krænkelser*. Syddansk Univeristet.
- Digitaliseringsstyrelsen. (2022). *Omfang af identitetstyveri af NemID og svindel med NemKonto afledt heraf*.
- Døllner, Leise. (1991). *Gadevold - overfald eller sammenfald? (Vol. 3)*. Kriminalistisk Institut.
- Ejrnæs, Anders, Scherg, Rune Holst, Cold, Adam Elias Effersøe, & Staunstrup, Jan. (2021). *Natteliv og vold: En geografisk analyse af udviklingen i nattelivsrelateret vold under coronapandemien (8773492116)*. Roskilde Universitet.

- Greve, Jane, Østergaard, Stine Verstrøm, Andersen, Matvei, & Thomsen, Morten Kjær. (2022). *Kortlægning af homo- og biseksuelles samt transpersoners levevilkår og samfundsdeltagelse*.
- Hansen, Signe Bechmann, & Pedersen, Maria Libak. (2022). *Anmeldelsestilbøjelighed i sager om vold og seksualforbrydelser. En undersøgelse af omfanget af og årsager til at borgere undlader at anmelde kriminalitet*. Justitsministeriets Forskningskontor.
- Helweg-Larsen, Karin. (2012). *Vold i Nære Relationer: omfanget, karakteren og udviklingen samt indsatsen mod partnervold blandt kvinder og mænd-2010*. Syddansk Universitet. Statens Institut for Folkesundhed.
- Kjøller, Mette, & Rasmussen, Niels Kr. (2002). *Sundhed og sygelighed i Danmark 2000 og udviklingen siden 1987*. Statens Institut for Folkesundhed.
- Kruize, Peter. (2018). *Internetkriminalitet 2017. Offerundersøgelse om identitetstyveri, bedrageri, affresning og chikane i cyberspace*. Det Kriminalpræventive Råd.
- Kruize, Peter, & Kyvsgaard, Britta. (2021). *Effekten af COVID-19 pandemien på indbrud i privat beboelse*. Center for Kriminalitetsanalyse.
- Kruize, Peter, & Sorensen, David W. M. (2017). *Det danske indbrudsniveau set fra et internationalt perspektiv*.
- Kyvsgaard, Britta. (2015). Jo større jo bedre? In *Kriminalistiske pejlinger: Festskrift til Felming Balvig*. Jurist- og økonomiforbundets forlag.
- Kyvsgaard, Britta. (2017). *Udviklingen i anmeldelser i vold og trusler*. Justitsministeriets Forskningskontor.
- Mannov, Jonas, Østergaard, Christian, & Minke, Linda Kjær. (2020). *Kriminalitetsudviklingen i Danmark: Under Covid-19 Pandemien*. Det Kriminalpræventive Råd.
- Mølbak, Mie, & Jørgensen, Caroline Skovgård. (2022). Psykisk vold inden for lovens rammer. Muligheder og begrænsninger i reloggørelsen af psykisk vold. *Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab*(2), 238-347.
- NCIK, Politiets Nationale Center for It-Kriminalitet. (2022). *NCIK årsrapport 2021. En rapport om it-relateret økonomisk kriminalitet anmeldt i 2021*. National enhed for Særlig Kriminalitet.
- Ottosen, Mai Heide, & Østergaard, Stine Vernstrøm. (2022). *Partnervold i Danmark 2020*. VIVE.
- Ottosen, Mai Heide, Østergaard, Stine Vernstrøm, Bom, Louise Høyer, & Poulsen, Juliane Birkedal. (2022). *Danskernes kendskab til partnervold*. VIVE.
- Pedersen, Anne-Julie Boesen, Okholm, Mikkel Møller, & Balvig, Flemming. (2021). *Udsathed for vold og andre former for kriminalitet. Offerundersøgelserne 2005-2020*. Københavns Universitet Justitsministeriet, Det Kriminalpræventive Råd og Rigspolitiet.
- Pedersen, Maria Libak, Okholm, Mikkel Møller, & Balvig, Flemming. (2022). *Udsathed for vold og andre former for kriminalitet. Offerundersøgelserne 2005-2021. Hovedtal*. Justitsministeriets Forskningskontor.
- Politidirektoratet. (2022). *STRASAK-rapporten. Anmeldt kriminalitet og politiets straffesaksbehandling*.
- Rauta, Jenita. (2021). *Poliisin tietoon tullut viharikollisuus. Suomessa 2020*. Poliisiammattikorkeakoulu.
- Rigspolitiet. (2017a). *National Strategisk Analyse 2017*. Rigspolitiet.

- Rigspolitiet. (2017b). *Styrket indsats mod økonomisk it-kriminalitet. Hovedpunkter i politiets strategi for indsatsen mod økonomiske it-kriminalitet frem mod 2020*. Rigspolitiet.
- Rigspolitiet, Nationalt Forebyggelsescenter (NFC). (2019). *Hadforbrydelser i 2018. Rigspolitiets årsrapport vedrørende hadforbrydelser*.
- Scherg, Rune H, & Ejrnæs, Anders. (2020). De utryghedsmæssige konsekvenser af udsathed for kriminalitet i Danmark. *Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab*, 107(1), 41-66.
- Thulstrup, Jørn, & et.al. (2005). *Danskerne 2006: derfor holder opsvinget: en analyse af national og global samfundsforhold*. Institut for Konjunktur-Analyse.
- Wolf, Preben. (1972). Vold i Danmark og Finland 1970/71. En sammenligning af voldsofre. *Nordisk Samarbejdsråd for Kriminologi*.

Spørgsmål	Svarkategori
I hvilken grad er du bekymret for vold og kriminalitet i samfundet?	1 Meget bekymret 2 En del bekymret 3 Kun lidt bekymret 4 Slet ikke bekymret
Hvor ofte er du ikke hjemme om aftenen, fordi du f.eks. er til idræt, på besøg hos andre, i biografen eller lignede?	1 De fleste aftener i ugens løb 2 3-4 aftener om ugen 3 1-2 aftener om ugen 4 Ikke hver uge
Hvor ofte mødes du med andre mennesker, venner eller bekendte for at feste eller more dig? Her tænkes både på samvær, der foregår i byen, hjemme hos venner eller bekendte eller hos dig selv?	1 Typisk flere gange om ugen 2 Typisk én gang om ugen 3 1-3 gange om måneden 4 Nogle gange i løbet af et halvt år 5 Sjældnere 6 Stort set aldrig
Hvor ofte tænker du på risikoen for at blive offer for kriminalitet, det vil sige at blive overfaldet, udsat for tyveri, hærværk eller lignede?	1 Næsten hele tiden 2 Ofte 3 Af og til 4 Sjældent 5 Aldrig
Vold	
Forekomsten af vold diskuteres meget for tiden. Har du inden for de sidste 12 måneder været udsat for vold eller trusler, som var så alvorlige, at du blev bange?	1 Ja, både vold og trusler 2 Ja, vold 3 Ja, trusler 4 Nej
Hvor mange gange har du været udsat for vold i de seneste 12 måneder?	
Sidste gange du var udsat for vold, førte det da til synlige mærker eller skader på kroppen?	1 Ja 2 Nej
Hvilke skader eller mærke medførte volden? <i>Hvis volden medførte flere skader, bedes du angive den, som var mest alvorlig.</i>	1 Mærker eller hævelser såsom blåt øje, buler og lignede 2 Rifter eller flænger i huden, blodudtrækninger eller skrammer 3 Sår, snitsår, ar, ydre blødninger eller brændemærker 4 Indre blødninger 5 Forstuvning, fibersprængning, hjernerystelse eller trykkede ribben 6 Brækkede legemsdele eller brud på kraniet 7 høre-, syns- eller tandskader 8 Andre skader på hoved, nakke eller hals 9 Andet
Hvilket andet?	
Har du været hos lægen eller på skadestuen som følge af volden?	1 Ja 2 Nej
Blev du behandlet for dine skader eller konstaterede lægen alene, hvad der var sket?	1 Ja, blev behandlet for mine skader 2 Nej, lægen konstaterede alene hvad der var sket

Hvor forgik volden

- 1 Egen bolig
- 2 Voldsudøverens bolig
- 3 Anden privat bolig
- 4 På arbejdsplads/skole/uddannelsesinstitution
- 5 På værtshus, cafe, bodega m.m.
- 6 Offentligt tilgængeligt sted, gade, vej, plads, torv, park, skov
- 7 Offentligt transportmiddel
- 8 Anden offentligt tilgængeligt sted
- 9 Udlandet
- 10 Andet

Angiv hvor?

Skriv så fyldestgørende som muligt, ikke kun stikord.

Hvor mange personer deltog aktivt i volden imod dig?

- 1 1 person
- 2 2 personer
- 3 3 personer
- 4 4 personer
- 5 5 personer eller flere

Var det under udførelse af dit arbejde?

- 1 Ja
- 2 Nej

Hvad var det for et arbejde du havde, da du blev udsat for vold eller trusler om vold under udførelsen af dit arbejde?

- 1 Arbejde med særligt belastede klienter (fx demente unge på døgninstitution, psykisk syge)
- 2 Har kontrol-/overvågningsarbejde (fx politibetjent, dørvogter, p-vagt, billetkontrollør)
- 3 Arbejder med transport af mennesker (fx buschauffør, taxachauffør)
- 4 Har anden form for risikobetonet arbejder
- 5 Har ikke et særligt risikobetonet arbejde

Hvilket arbejde?

Skriv så fyldestgørende som muligt, ikke kun stikord

Hvad tror du er hovedgrunden til, at du blev udsat for det?

- 1 Uenighed, skænderi der udviklede sig
- 2 Hævn, vrede over noget jeg havde gjort eller ikke ville gøre
- 3 Misundelse
- 4 Jalousi
- 5 Røveri (ville have noget jeg havde)
- 6 Seksuelt motiveret
- 7 Regulært 'overfald' der ikke havde noget med mig at gøre (men ikke røveri, tvungen sex)
- 8 Skulle vise sig
- 9 Den eller de følte nok, det var mig der startede
- 10 Den eller de følte nok, jeg havde været provokerende
- 11 Personen var psykisk syg eller ude af kontrol (f.eks. pga. alkohol, piller el.lign.)
- 12 Andet

Hvilken anden grund?

Skriv så fyldestgørende som muligt, ikke kun stikord

Hvornår skete det?

- 1 Januar
- 2 Februar
- 3 Marts
- 4 April
- 5 Maj
- 6 Juni
- 7 Juli
- 8 August
- 9 September
- 10 Oktober
- 11 November
- 12 December

Hvilken ugedag skete det på?

- 1 Mandag
- 2 Tirsdag
- 3 Onsdag
- 4 Torsdag
- 5 Fredag
- 6 Lørdag
- 7 Søndag
- 8 Hverdag
- 9 Weekend

På cirka hvilket tidspunkt af døgnet skete det?

- 1 Kl. 06 – Morgen
- 2 Kl. 07 – Morgen
- 3 Kl. 08 – Morgen
- 4 Kl. 09 – Morgen
- 5 Kl. 10 – Formiddag
- 6 Kl. 11 – Formiddag
- 7 Kl. 12 - Midt på dagen
- 8 Kl. 13 – Eftermiddag
- 9 Kl. 14 – Eftermiddag
- 10 Kl. 15 – Eftermiddag
- 11 Kl. 16 – Eftermiddag
- 12 Kl. 17 – Eftermiddag
- 13 Kl. 18 – Aften
- 14 Kl. 19 – Aften
- 15 Kl. 20 – Aften
- 16 Kl. 21 – Aften
- 17 Kl. 22 – Aften
- 18 Kl. 23 – Aften
- 19 Kl. 24 – Midnat
- 20 Kl. 01 – Nat
- 21 Kl. 02 – Nat
- 22 Kl. 03 – Nat
- 23 Kl. 04 – Nat
- 24 Kl. 05 – Nat

Var du påvirket af alkohol eller euforiserende stoffer, såsom narkotika, medicin eller lignende?

- 1 Ja, lidt påvirket af alkohol
- 2 Ja, meget påvirket af alkohol
- 3 Ja, påvirket af alkohol
- 4 Ja, påvirket af euforiserende stoffer
- 5 Påvirket af andet
- 6 Nej

Kan du give en nærmere beskrivelse af voldsudøveren/den mest aktive i volden – var det en mand eller en kvinde?

- 1 Mand
- 2 Kvinde

Hvor gammel var denne person?	1 Under 15 år 2 15-24 år 3 25-39 år 4 40-64 år 5 65 år eller derover
Kendte du denne person?	1 Ja 2 Nej
Hvem var det?	1 Nuværende ægtefælle/samlever/kæreste 2 En nu forhenværende ægtefælle/samlever/kæreste, som begik volden inden forholdets ophør 3 Forhenværende ægtefælle/samlever/kæreste, som begik volden efter forholdets ophør 4 Barn/barnebarn/stedbarn 5 Forældre/bedsteforældre 6 Andet familiemedlem 7 (Tidligere) ven/kammerat 8 En bekendt, som man havde kendt i mere en 24 timer 9 En bekendt, som man havde kendt under 24 timer 10 Person i afhængighedsforhold 11 Anden person
Var personen påvirket af alkohol eller euforiserende stoffer, såsom narkotika, medicin eller lignede?	1 Ja, lidt påvirket af alkohol 2 Ja, meget påvirket af alkohol 3 Ja, påvirket af alkohol 4 Ja, påvirket af euforiserende stoffer 5 Påvirket af andet 6 Nej
Blev der anvendt våden/redskaber ved overfaldet?	1 Ja 2 Nej
Blev våbnet eller redskabet brugt mod dig eller alene anvendt til at true med?	1 Brugt mod mig 2 Alene truet med det 3 Begge dele (både truet og brugt)
Blev der anvendt skydevåben?	1 Ja 2 Nej
Blev der anvendt kniv?	1 Ja 2 Nej
Blev der anvendt slagsvåden? (køller, jernstænger m.m.)	1 Ja 2 Nej
Blev der anvendt andre våden? (flasker, sten m.m.)	1 Ja 2 Nej
Alt taget i betragtning, hvor alvorlig var denne hændelse for dig, da du blev udsat for den? Var den...?	1 Meget alvorlig 2 Ret alvorlig 3 Ikke særlig alvorlig
Synes du hændelsen var...	1 En kriminel handling 2 En forkert, men ikke kriminel handling 3 Bare noget der sker
Oplevede du, at det, du blev udsat for, skyldtes racisme? <i>Med racisme menes, at man udsættes fordi man har en bestemt etnisk baggrund</i>	1 Ja, helt sikkert 2 Ja, måske 3 Nej

Oplevede du, at det, du blev udsat for, skyldtes seksuel orientering? <i>Hermed menes, at man udsættes fordi man f.eks. er homoseksuel eller transseksuel eller fordi gerningsmanden tror man er det</i>	1 Ja, helt sikkert 2 Ja, måske 3 Nej
Oplevede du, at det, du blev udsat for, skyldtes din kønsidentitet? <i>Hermed menes, at man udsættes, fordi man f.eks. er transkønnet, transvestit eller LGBTI-person i øvrigt, eller fordi gerningsmanden tror, at man er det</i>	1 Ja, helt sikkert 2 Ja, måske 3 Nej
Oplevede du, at det, du blev udsat for, skyldtes din religion? <i>Hermed menes, at man udsættes på grund af ens religiøse tilhørsforhold eller tro</i>	1 Ja, helt sikkert 2 Ja, måske 3 Nej
Har du anmeldt volden til politiet?	1 Ja 2 Nej, men politiet fik det at vide på anden måde 3 Nej
Hvorfor har du ikke anmeldt overfaldet til politiet? <i>Skriv så fyldestgørende som muligt, ikke kun stikord</i>	
Fik politiet fat i voldsudøveren?	1 Ja 2 Nej
Psykisk vold	
Har du inden for de seneste 5 år været udsat for psykisk vold? Det vil sige, at en person nært knyttet til din husstand gentagne gange over en periode har udsat dig for groft nedværdigende, forulempende eller krænkende adfærd med henblik på at styre dig.	1 Ja 2 Nej
Hvornår skete det	1 Inden for de seneste 12 måneder 2 Mellem 1 år og 2 år siden 3 Mellem 2 år og 3 år siden 4 Mere end 3 år siden
Hvem var det?	1 Nuværende ægtefælle/samlever/kæreste 2 En nu forhenværende ægtefælle/samlever/kæreste, som begik volden inden forholdet ophør 3 Forhenværende ægtefælle/samlever/kæreste, som begik volden efter forholdets ophør 4 Barn/barnebarn/stedbarn 5 Forældre/bedsteforældre 6 Andet familiemedlem 7 (Tidligere) ven/kammerat
Alt taget i betragtning, hvor alvorlig var den psykiske vold for dig, da du blev udsat for den? Var den...?	1 Meget alvorlig 2 Ret alvorlig 3 Ikke særlig alvorlig
Synes du, at den psykiske vold var...	1 En kriminel handling 2 En forkert, men ikke kriminel handling 3 Bare noget der sker
Synes du, at det er noget, der påvirker, hvordan du har det med dig selv og dit liv i dag?	1 I meget høj grad 2 I høj grad 3 I nogen grad 4 I mindre grad 5 Slet ikke

Har du anmeldt den psykiske vold til politiet?	1 Ja 2 Nej
Hvorfor har du ikke anmeldt den psykiske vold til politiet? <i>Skriv så fyldestgørende som muligt, ikke kun stikord</i>	
Indbrud	
Er der – så vidt du ved – inden for de sidste 12 måneder nogen, der har begået indbrud eller forsøgt at begå indbrud i dit hjem? Med indbrud menes, at en person uberettiget har skaffet sig adgang til dit hjem. Her tænkes kun på dine stuer og ikke udhus, garage, loft og kælder.	1 Ja 2 Nej
Hvor mange gange har du været udsat for det inden for de seneste 12 måneder?	
Omtrent hvor meget blev der stjålet for? <i>Hvis flere indbrud tag udgangspunkt i det sidste forekomne.</i> (Tast 0 for 'Ingenting – kun et forsøg på indbrud '. Tast 1 for 'Ingenting – det var et indbrud men ingenting blev stjålet'. Tast 2 for 'Det stjalne uden værdi').	
Anmeldte du indbruddet eller forsøget på indbrud til politiet? <i>Hvis flere indbrud, tag udgangspunkt i det sidste forekomne.</i>	1 Ja 2 Nej, men politiet fik det at vide på en anden måde 3 Nej
Anmeldte du det til forsikrings-selskabet? <i>Hvis flere indbrud, tag udgangspunkt i det sidste forekomne.</i>	1 Ja 2 Nej, men jeg er forsikret, og jeg ville nok have fået erstatning, hvis jeg havde anmeldt det 3 Nej. Jeg er ganske vidt forsikret, men tror ikke jeg ville få erstatning 4 Nej, for jeg har ikke en forsikring, der dækker
Fik du det stjålne tilbage eller erstattet? <i>Hvis flere indbrud, tag udgangspunkt i det sidst forekomne.</i>	1 Jeg fik det hele ubeskåret tilbage 2 Jeg fik noget tilbage og erstatning (hel eller delvis) for resten 3 Jeg fik intet tilbage, men fik erstatning (hel eller delvis) 4 Jeg fik intet tilbage og heler ikke erstatning
Fik du det stjålne tilbage eller erstattet? <i>Hvis flere indbrud, tag udgangspunkt i det sidst forekomne.</i>	1 Jeg fik det hele beskåret tilbage 2 Jeg fik noget tilbage 3 Jeg fik ikke noget tilbage eller nogen erstatning
Tyveri	
Er der – så vidt du ved – inden for de seneste 12 måneder nogen, der har stjålet eller forsøgt at stjæle penge eller ting, som tilhørte dig? <i>Dette spørgsmål omfatter ikke indbrud i private hjem.</i> <i>Dette spørgsmål omfatter heller ikke internetrelateret kriminalitet som f.eks. misbrug af betalingskortoplysninger på internettet, bedrageri ved køb af varer/ytelser på internettet og kontaktbedrageri over internettet (dvs. overført penge til en person, som senere viste sig at være en bedrager). Der spørges ind til internetrelateret kriminalitet senere.</i>	1 Ja 2 Nej
Hvor mange gange har du været udsat for det inden for de seneste 12 måneder?	

Omtrent hvor meget blev der stjålet for? <i>Hvis flere tyverier, tag udgangspunkt i det sidst forekomne.</i> (Tast 0 for 'Ingenting' – kun et forsøg på tyveri. Tast 1 for 'Det stjålne uden værdi')	
Hvilket af dine ejendele blev udsat for tyveri eller forsøg på tyveri (sidste gang)? (Gerne flere svar) <i>Hvis flere tyverier, tag udgangspunkt i det sidst forekomne</i>	1 Intet. Det var kun forsøg 2 Bil 3 Motorcykel 4 Knallert 5 Cykel 6 Båd/skib 7 Noget fra hus/lejlighed/værelse hvor jeg bor (ikke indbrud, men person jeg selv havde lukket ind) 8 Noget fra garage/kælder/loftsrum/udhus/have ved min bopæl 9 Noget fra/på min arbejdsplads 10 Noget fra mit sommerhus/fritidshus 11 Noget jeg havde på mig (tasketyveri/lommetyveri) 12 Andet
Hvilket andet?	
Anmeldte du tyveriet til politiet? <i>Hvis flere tyverier, tag udgangspunkt i det sidst forekomne</i>	1 Ja 2 Nej, men politiet fik det at vide på anden måde 3 Nej
Anmeldte du det til dit forsikringssselskab?	4 Ja 5 Nej, men jeg er forsikret, og jeg ville nok have fået erstatning, hvis jeg havde anmeldt det 6 Nej. Jeg er ganske vist forsikret, men tror ikke jeg ville få erstatning 7 Nej, for jeg har ikke en tyveriforsikring
Fik du det stjålne tilbage eller erstattet?	5 Jeg fik det hele ubeskåret tilbage 6 Jeg fik noget tilbage og erstatning (hel eller delvis) for resten 7 Jeg fik intet tilbage, men fik erstatning (hel eller delvis) 8 Jeg fik intet tilbage og heler ikke erstatning
Fik du det stjålne tilbage eller erstattet?	4 Jeg fik det hele beskåret tilbage 5 Jeg fik noget tilbage 6 Jeg fik ikke noget tilbage eller nogen erstatning
Hærværk	
Har du været udsat for hærværk f.eks. rudeknusning, at dine bil-dæk er blevet skåret op eller at andre ting er blevet ødelagt inden for de seneste 12 måneder?	1 Ja 2 Nej
Hvor mange gange har du været udsat for det?	
Omtrent hvor meget beløb skaderne ved hærværket sig til? <i>Hvis flere hærværk, tag udgangspunkt i det sidste</i>	
Oplevede du, at det, du blev udsat for, skyldtes racisme? <i>Med racisme menes, at man udsættes fordi man har en bestemt etnisk baggrund</i>	1 Ja, helt sikkert 2 Ja, måske 3 Nej

Oplevede du, at det, du blev udsat for, skyldtes seksuel orientering? <i>Hermed menes, at man udsættes fordi man f.eks. er homoseksuel eller transseksuel eller fordi gerningsmanden tror man er det</i>	<ul style="list-style-type: none"> 1 Ja, helt sikkert 2 Ja, måske 3 Nej
Oplevede du, at det, du blev udsat for, skyldtes din kønsidentitet? <i>Hermed menes, at man udsættes, fordi man f.eks. er transkønnet, transvestit eller LGBTI-person i øvrigt, eller fordi gerningsmanden tror, at man er det</i>	<ul style="list-style-type: none"> 1 Ja, helt sikkert 2 Ja, måske 3 Nej
Oplevede du, at det, du blev udsat for, skyldtes din religion? <i>Hermed menes, at man udsættes på grund af ens religiøse tilhørsforhold eller tro</i>	<ul style="list-style-type: none"> 1 Ja, helt sikkert 2 Ja, måske 3 Nej
Anmeldte du skaderne til politiet? <i>Hvis flere hærværk, tag udgangspunkt i det sidst</i>	<ul style="list-style-type: none"> 1 Ja 2 Nej, men politiet fik det af vide på anden måde 3 Nej
Hvilken af dine ejendele blev udsat for hærværk (sidste gang)? (Gerne flere svar)	<ul style="list-style-type: none"> 1 Bil 2 Motorcykel 3 Knallert 4 Cykel 5 Båd/skib 6 Hus/lejlighed/værelse hvor jeg bor 7 Garage/kælder/loftsrum/udhus/have ved min bopæl 8 Min arbejdsplads 9 Mit sommerhus/fritidshus 10 Andet
Hvilket andet?	
Anmeldte du det til dit forsikringselskab?	<ul style="list-style-type: none"> 1 Ja 2 Nej, men jeg er forsikret, og jeg ville nok have fået erstatning, hvis jeg havde anmeldt det 3 Nej. Jeg er ganske vist forsikret, men tror ikke jeg ville få erstatning 4 Nej, for jeg har ikke en forsikring der dækker hærværk
Fik du det ødelagte erstattet?	<ul style="list-style-type: none"> 1 Der blev ikke ødelagt noget, det var kun forsøg 2 Jeg fik fuld erstatning 3 Jeg fik delvis erstatning 4 Jeg fik ingen erstatning

Voldtægt

<p>Det næste spørgsmål handler om nogle andre ubehagelige oplevelser, du måske har haft.</p> <p>Har du inden for de seneste 5 år været udsat for voldtægt eller forsøg herpå, dvs. at en person har haft eller har forsøgt at have samleje med dig, uden at du samtykkede heri?</p> <p><i>Et samtykke behøver ikke at være kommet til udtryk ved ord, men kan også komme til udtryk ved handlinger, som f.eks. kys, berøringer, nydende lyde eller relevante bevægelser, f.eks. at man vender sig mod den anden person, selv hjælper til med at tage sit undertøj af, udfører samlejebevægelser eller lignende.</i></p> <p><i>Forsøg på og tvungne samlejer fra kærester, ægtefæller og andre seksuelle partnere tæller også med</i></p>	<p>1 Ja</p> <p>2 Nej</p>
<p>Hvor mange gange inden for de seneste 5 år har du været udsat for voldtægt eller forsøg herpå?</p>	
<p>De følgende spørgsmål drejer sig om sidste gang</p>	
<p>Hvornår skete det?</p>	<p>1 Inden for de seneste 12 måneder</p> <p>2 Mellem 1 år og 2 år siden</p> <p>3 Mellem 2 år og 3 år siden</p> <p>4 Mere end 3 år siden</p>
<p>Var det fuldbyrdet voldtægt eller forsøg på voldtægt?</p>	<p>1 Forsøg på voldtægt</p> <p>2 Fuldbyrdet voldtægt</p>
<p>Hvor foregik det?</p>	<p>1 Egen bolig</p> <p>2 I personen bolig</p> <p>3 Anden privat bolig</p> <p>4 På arbejdsplads/skole/uddannelsesinstitution</p> <p>5 På værtshus, cafe, bodega m.m.</p> <p>6 Offentligt tilgængeligt sted, gade, vej, plads, torv, park, skov</p> <p>7 Offentligt transportmiddel</p> <p>8 Andet offentligt tilgængeligt sted</p> <p>9 Udlandet</p> <p>10 Andet</p>
<p>Angiv hvor?</p> <p><i>Skriv så fyldestgørende som muligt, ikke kun stikord</i></p>	
<p>Var der flere end én, der tvang dig?</p>	<p>1 Ja</p> <p>2 Nej</p>
<p>Hvor mange personer tvang dig?</p>	<p>1 2 personer</p> <p>2 3 personer</p> <p>3 4 personer</p> <p>4 5 personer eller flere</p>
<p>Hvilken ugedag skete det på?</p>	<p>1 Mandag</p> <p>2 Tirsdag</p> <p>3 Onsdag</p> <p>4 Torsdag</p> <p>5 Fredag</p> <p>6 Lørdag</p> <p>7 Søndag</p> <p>8 Hverdag</p> <p>9 Weekend</p>

På cirka hvilket tidspunkt af døgnet skete det?	1 Kl. 06 – Morgen 2 Kl. 07 – Morgen 3 Kl. 08 – Morgen 4 Kl. 09 – Morgen 5 Kl. 10 – Formiddag 6 Kl. 11 – Formiddag 7 Kl. 12 - Midt på dagen 8 Kl. 13 – Eftermiddag 9 Kl. 14 – Eftermiddag 10 Kl. 15 – Eftermiddag 11 Kl. 16 – Eftermiddag 12 Kl. 17 – Eftermiddag 13 Kl. 18 – Aften 14 Kl. 19 – Aften 15 Kl. 20 – Aften 16 Kl. 21 – Aften 17 Kl. 22 – Aften 18 Kl. 23 – Aften 19 Kl. 24 – Midnat 20 Kl. 01 – Nat 21 Kl. 02 – Nat 22 Kl. 03 – Nat 23 Kl. 04 – Nat 24 Kl. 05 – Nat
Var du påvirket af alkohol eller euforiserende stoffer, såsom narkotika, medicin eller lignende?	1 Ja, lidt påvirket af alkohol 2 Ja, meget påvirket af alkohol 3 Ja, påvirket af alkohol 4 Ja, påvirket af euforiserende stoffer 5 Påvirket af andet 6 Nej
Var personen påvirket af alkohol eller euforiserende stoffer, såsom narkotika, medicin eller lignende?	1 Ja, lidt påvirket af alkohol 2 Ja, meget påvirket af alkohol 3 Ja, påvirket af alkohol 4 Ja, påvirket af euforiserende stoffer 5 Påvirket af andet 6 Nej
Kan du give en nærmere beskrivelse af person der gjorde det (den mest aktive) Hvor gammel var denne person?	1 under 15 år 2 15-24 år 3 25-39 år 4 40-64 år 5 65 år og derover
Omtrent hvor gammel var du selv, da det skete?	
Kendte du denne person?	1 Ja 2 Nej, overhovedet ikke
Du svarede, at du ikke kendte personen. Betyder det, at I slet ikke har haft kontakt eller samvær forud for selve overgrebet?	1 Ja, vi har ikke haft kontakt 2 Nej, vi har haft kontakt
Hvor længe varede jere kontakt eller samvær forud for selve overgrebet? Skriv antal timer	

Hvordan mødte I hinanden?	<ul style="list-style-type: none"> 1 På et værtshus, til en fest eller lignende 2 Gennem internettet/dating app 3 Et offentligt tilgængeligt sted (gade, vej, plads, torv, park eller lignede) 4 Andet sted
Hvilket andet sted?	
Hvem var det?	<ul style="list-style-type: none"> 1 Nuværende ægtefælle/samlever/kæreste 2 En nu forhenværende ægtefælle/samlever/kæreste, som begik volden inden forholdets ophør 3 Forhenværende ægtefælle/samlever/kæreste, som begik volden efter forholdets ophør 4 Barn/barnebarn/stedbarn 5 Forældre/bedsteforældre 6 Andet familiemedlem 7 (Tidligere) ven/kammerat 8 En bekendt, som man havde kendt i mere end 24 timer 9 En, som man netop har mødt på et værtshus til en fest el.lign. 10 En, som man netop har mødt gennem internettet 11 En bekendt, som man havde kendt under 24 timer 12 Person i afhængighedsforhold (f.eks. plejebarn, patient eller lignede) 13 Person man selv var i et afhængighedsforhold til (f.eks. chef, læge, politimand, taxachauffør eller lignede) 14 Anden person
Blev du slået eller sparket eller blev der anvendt anden form for fysisk vold mod dig?	<ul style="list-style-type: none"> 1 Ja 2 Nej
Blev du truet med våben/redskaber ved overfaldet?	<ul style="list-style-type: none"> 1 Ja, jeg blev truet med våben/redskab – med det blev ved truslen 2 Våben/redskab blev direkte brugt imod mig 3 Nej
Var det skydevåben, der blev anvendt?	<ul style="list-style-type: none"> 1 Ja 2 Nej
Var det kniv?	<ul style="list-style-type: none"> 1 Ja 2 Nej
Var det slagvåben? (køller, jernstænger m.m.)	<ul style="list-style-type: none"> 1 Ja 2 Nej
Var det andre våben eller redskaber såsom flakser, sten, møbler el.lign.?	<ul style="list-style-type: none"> 1 Ja 2 Nej
Førte den vold, du har været ude for, til synlige mærker eller skader på kroppen?	<ul style="list-style-type: none"> 1 Ja 2 Nej
Hvilke skader eller mærker medførte det? <i>Skriv så fyldestgørende som muligt, ikke kun stikord</i>	
Krævede skaderne/mærkerne lægebehandling?	<ul style="list-style-type: none"> 1 Ja 2 Nej
Følte du, at du var i livsfare (under hændelsen)?	<ul style="list-style-type: none"> 1 Ja 2 Nej
Blev der anvendt bedøvende middel, sovemiddel eller andet som gjorde, at du ikke vidste, hvad der foregik, eller ikke kunne forsvare dig?	<ul style="list-style-type: none"> 1 Ja, helt sikkert 2 Ja, måske 3 Nej

Alt taget i betragtning, hvor alvorlig var denne hændelse for dig, da du blev udsat for den? Var den...?	1 Meget alvorlig 2 Ret alvorlig 3 Ikke særlig alvorlig
Synes du, at det er noget, der påvirker hvordan du har det med dig selv og dit liv i dag?	1 I meget høj grad 2 I høj grad 3 I nogen grad 4 I mindre grad 5 Slet ikke
Synes du at hændelsen var ...	1 En kriminel handling 2 En forkert, men ikke kriminel handling 3 Bare noget der sker
Har ud anmeldt det til politiet?	1 Ja 2 Nej, men politiet fik det at vide på anden måde 3 Nej
Hvorfor har du ikke anmeldt overfaldet til politiet? <i>Vigtigt at dette bliver nøje beskrevet</i>	
Fik politiet fat i personen der gjorde det?	1 Ja 2 Nej
Har du været til undersøgelse på et center for voldtægts ofre eller tilsvarende center?	1 Ja 2 Nej
Har du fortalt om det skete til andre: Til familie?	1 Ja 2 Nej
Til venner/bekendte?	1 Ja 2 Nej
Til nogen på din arbejdsplads/studie?	1 Ja 2 Nej
Til krisecenter el.lign.?	1 Ja 2 Nej
Til læger/behandlere/psykologer/psykiatere (ikke krisecenter)?	1 Ja 2 Nej
Til myndigheder/autoriteter uden for politiet, f.eks. skolelærer, socialrådgiver el.lign.?	1 Ja 2 Nej
Har ud fortalt det til nogen andre i det hele taget?	1 Nej, ingen 2 Ja, men ingen af de nævnte
Hvad er hovedgrunden til, at du ikke har fortalt det til nogen?	1 Det var ikke så alvorligt 2 Følte skyld/skam/flov/pinligt 3 Bange for hævn/angst 4 For at beskytte personen der gjorde det 5 Ingen ville tro mig 6 Andet
Hvilken anden grund?	
Var der nogen der opdagede det eller fortalte de det til nogen umiddelbart efter, at det var sket?	1 Ja, nogen opdagede det /fortalte det umiddelbart efter (inden for 24 timer) til nogen 2 Nej, fortalt det først senere eller det blev først opdaget af andre senere (mere end 24 timer efter).

Øvrige seksuelle krænkelser

<p>Har du inden for de seneste 12 måneder været udsat for andre former for seksuelle krænkelser end voldtægt? Dette kan fx være blottelse, at du er blevet tvunget til berøring intime steder på egen eller andres kroppe, oralsex, at nogen har videregivet eller truet med at videregive meddelelser, videoer eller billeder af seksuel karakter, at du selv har oplevet dig tvunget til at dele sådanne billeder m.v., eller lignende seksuel krænkelser, hvor det var imod din vilje?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1 Ja 2 Nej
<p>Hvor mange gange har du været udsat for andre former for seksuelle krænkelser inden for de sidste 12 måneder?</p>	
<p>De følgende spørgsmål drejer sig om sidste gang, det vil sige den seneste hændelse.</p>	
<p>Hvilken seksuel krænkelser blev du udsat for?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1 Blottelse 2 Berøring intime steder på kroppen (egen krop eller en andens) 3 Oralsex 4 Videregivelse af billeder, videoer eller meddelelser af seksuel karakter eller trussel herom 5 Tvundet til at sende billeder, videoer eller meddelelser af seksuel karakter under trussel om videregivelse af andre private oplysninger/informationer 6 Andet
<p>Hvilken anden type? <i>Skriv så fyldestgørende som muligt, ikke kun stikord</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1 Ja, hævnmotiv 2 Ja, mobning 3 Ja, afpresning 4 Ja, andet motiv end hævn, mobning eller afpresning. 5 Ved ikke (kender ikke personens motiv) 6 Ved ikke (kender ikke personen)
<p>Var der efter din opfattelse knyttet et motiv til denne videregivelse eller trussel herom?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1 Ja, hævnmotiv 2 Ja, mobning 3 Ja, afpresning 4 Ja, andet motiv end hævn, mobning eller afpresning. 5 Ved ikke (kender ikke personens motiv) 6 Ved ikke (kender ikke personen)
<p>Hvilken form for afpresning blev du udsat for? <i>Skriv så fyldestgørende som muligt, ikke kun stikord</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1 Personen krævede, at jeg overførte penge 2 Personen krævede, at jeg sendte billeder, videoer eller meddelelser af seksuel karakter 3 Personen bad mig optræde i grænseoverskridende og ydmygende situationer 4 Personen ville mødes for at have seksuel omgang 5 Andet
<p>Hvilken anden form? <i>Skriv så fyldestgørende som muligt, ikke kun stikord</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1 Facebook/Messenger 2 Chatroulette 3 Skype 4 E-mail 5 Tiktok 6 Andre sociale medier 7 Andet
<p>Hvilken anden måde? <i>Skriv så fyldestgørende som muligt, ikke kun stikord</i></p>	

Kan du give en nærmere beskrivelse af personen der gjorde det (hvis flere, den mest aktive)	1 Under 15 år 2 15-24 år 3 25-39 år 4 40-64 år 5 65 år eller derover
Hvor gammel var denne person?	
Kendte du denne person?	1 Ja 2 Nej, overhovedet ikke
Hvem var det?	1 Nuværende ægtefælle/samlever/kæreste 2 En nu forhenværende ægtefælle/samlever/kæreste, som begik volden inden forholdets ophør 3 Forhenværende ægtefælle/samlever/kæreste, som begik volden efter forholdets ophør 4 Barn/barnebarn/stedbarn 5 Forældre/bedsteforældre 6 Andet familiemedlem 7 (Tidligere) ven/kammerat 8 En bekendt, som man havde kendt i mere end 24 timer 9 En, som man netop har mødt på et værtshus til en fest el.lign. 10 En, som man netop har mødt gennem internettet 11 En bekendt, som man havde kendt under 24 timer 12 Person i afhængighedsforhold (f.eks. plejebarn, patient eller lignede) 13 Person man selv var i et afhængighedsforhold til (f.eks. chef, læge, politimand, taxachauffør eller lignede) 14 Anden person
Udgav denne person sig for at være en anden?	1 Ja 2 Nej
Var personen påvirket af alkohol eller euforiserende stoffer, som narkotika, medicin eller lignende?	1 Ja, lidt påvirket af alkohol 2 Ja, meget påvirket af alkohol 3 Ja, påvirket af alkohol 4 Ja, påvirket af euforiserende stoffer 5 Påvirket af andet 6 Nej
Alt taget i betragtning, hvor alvorlig var denne hændelse for dig, da du blev udsat for den? Var den ...?	1 Meget alvorlig 2 Ret alvorlig 3 Ikke særlig alvorlig
Synes du, at det er noget, der påvirker, hvordan du har det med dig selv og dit liv i dag?	1 I meget høj grad 2 I høj grad 3 I nogen grad 4 I mindre grad 5 Slet ikke
Synes du hændelsen var...	1 En kriminel handling 2 En forkert, men ikke kriminel handling 3 Bare noget der sker
Har du anmeldt det til politiet?	1 Ja 2 Nej, men politiet fik at vide om det på anden måde 3 Nej
Hvorfor har du ikke anmeldt krænkelserne til politiet?	
Kriminalitet begået på internettet	

<p>Har du inden for de seneste 12 måneder personligt, som privatperson, været udsat for internet relateret kriminalitet eller forsøg herpå:</p>	<p>1 Ja 2 Nej</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Misbrug af betalingskortoplysninger på internettet - Bedrageri ved køb af varer/ytelser på internettet - Kontaktbedrageri over internettet (dvs. overført penge til en person, som senere viste sig at være en bedrager) - Identitetstyveri på internettet? - Hædfulde ytringer 	
<p>Ved misbrug af betalingskortoplysninger forstås, at dine betalingskortoplysninger er blevet misbrugt til at købe varer/ytelser på internettet.</p>	
<p>Ved kontaktbedrageri over internettet forstås overførsel af penge til en person, du fik kontakt til over internettet, som senere viste sig at være en bedrager. Det kan fx være rejseudgifter eller udgifter i forskud for at modtage et større beløb (fx arv fra et ukendt familiemedlem, lotterigevinst eller glemte konti). Bedrageren kan både være en person, du ikke kendte, en person der udgav sig for at være én du kender, eller være en person, du havde mødt online, fx på et datingsite.</p>	
<p>Ved identitetstyveri forstås, at en anden person har anvendt dine personoplysninger (fx navn, cpr-nummer eller mailkonto) eller identitetsbeviser (fx kørekort eller sygesikringsbevis) uden din tilladelse for at opnå en økonomisk gevinst. Fx ved at bestille varer/ytelser på nettet eller ved at oprette abonnementer i dit navn.</p>	
<p>Var du offer for internetrelateret kriminalitet, eller var du udsat for forsøg på internetrelateret kriminalitet, der ikke lykkedes?</p>	<p>1 Jeg var alene udsat for <i>forsøg</i> på internetrelateret kriminalitet, som <i>ikke</i> lykkedes 2 Jeg har <u>både</u> været offer <u>og</u> udsat for forsøg på internetrelateret kriminalitet 3 Jeg var alene offer for internetrelateret kriminalitet</p>
<p>De følgende spørgsmål handler om forskellige typer af internetrelateret kriminalitet. Du bedes udelukkende besvare spørgsmålene ud fra de tilfælde, hvor du var offer for typen af kriminalitet, og ikke de tilfælde, hvor der alene var tale om forsøg, der ikke lykkedes.</p>	
<p>Har du de seneste 12 måneder været udsat for:</p>	<p>1 Ja 2 Nej</p>
<p>Misbrug af dine betalingskortoplysninger på internettet?</p>	
<p>Det vil sige, at en anden person har anvendt dit Dankort eller andet betalingskort, uden din tilladelse, til at købe en vare/ytelse på internettet, herunder også mobilepay</p>	
<p>Hvor mange gange har du være udsat for det inden for de seneste 12 måneder?</p>	
<p>Hvis du har oplevet det flere gange inden for de seneste 12 måneder, bedes du besvare de følgende spørgsmål i forbindelse med den seneste begivenhed.</p>	<p>1 Jeg blev kontaktet af Nets/banken eller betalingskort blev spærret af Nets/banken 2 Gennem udskrifter (på papir eller netbank) 3 Andet</p>
<p>Hvordan opdagede du, at dit betalingskort, herunder også betalingservices som mobilepay, blev misbrugt?</p>	
<p>Andet – angiv venligst.</p>	

Har du en idé om, hvordan gerningspersonen har fået fat i dine betalingskortoplysninger?	<ul style="list-style-type: none"> 1 Ja, jeg ved det 2 Ja, jeg har en formodning 3 Nej, ingen idé om det
Hvordan tror du, at gerningspersonen har fået fat i dine betalingskortoplysninger?	<ul style="list-style-type: none"> 1 Jeg har oplyst dem gennem svar på en e-mail eller sms, der viste sig at være falsk/fup (phishing, smishing) 2 Jeg har oplyst dem gennem en falsk hjemmeside (pharming) 3 Jeg har oplyst dem gennem en hjemmeside eller en forretning m.v., hvorfra de er blevet stjålet 4 Nogen brød ind i min computer via hacking/spyware 5 Ved afluring/kopiering af kortoplysninger f.eks. ved en hæveautomat (skimming) 6 Kortet er blevet stjålet (indbrud, tricktyveri, røveri, komettyveri osv.) 7 Andet
Andet – angiv venligst	
Hvordan blev der trukket penge?	<ul style="list-style-type: none"> 1 Der blev lejet eller købt varer/ydelser på nettet 2 Der blev overført penge fra min konto til en anden konto 3 Der blev hævet penge rent fysisk
Hvilket beløb blev der trukket fra dit kort, før det blev spærret?	
Hvor stor en del af dette beløb, har du selv betalt? (f.eks. hvis din bank eller kreditkortselskab kun har dækket noget af beløbet?)	
Har du anmeldt kortmisbruget til politiet eller har politiet fået det at vide på anden vis?	<ul style="list-style-type: none"> 1 Jeg har anmeldt det 2 Politiet fik viden om det på anden måde. F.eks. vis bank/kreditkortselskab 3 Nej, ingen af delene
Har du inden for de seneste 12 måneder været udsat for: Bedrageri ved køb af varer/ydelser over internettet , det vil sige, at du ikke har modtaget det, du har betalt for (hermed menes ikke varer eller ydelser, der er blevet væk i posten og derefter gendelt eller erstattet), eller at den leverede vare viste sig at være en kopivare.	<ul style="list-style-type: none"> 1 Ja 2 Nej
Hvor mange gange har du været udsat for det inden for de seneste 12 måneder?	<ul style="list-style-type: none"> 1 1 gang 2 2 gange 3 3 gange 4 4 gange 5 5 gange 6 6 gange 7 7 gange 8 8 gange 9 9 gange 10 10 gange eller flere
Hvis du har oplevet det flere gange inden for de seneste 12 måneder, bedes du besvare følgende spørgsmål i forbindelse med den seneste begivenhed Bestod bedrageriet i, at:	<ul style="list-style-type: none"> 1 Varen/ydelsen aldrig ankom/ikke blev leveret 2 Varen/ydelsen var en kopivare, var defekt eller på anden måde ikke som beskrevet 3 Sælger ikke returnerede penge i forbindelse med bytning 4 Andet
Andet- angiv venligst	

Har du købt denne vare/ydelse ved en dansk eller udenlandsk internetbutik eller fra en privatperson?	<ol style="list-style-type: none"> 1 Internetbutik: Dansk 2 Internetbutik: Udenlandsk 3 Internetbutik: Ukendt om det er dansk eller udenlandsk 4 Privatperson
Hvordan kom du i kontakt med denne person?	<ol style="list-style-type: none"> 1 Den Blå Avis (dbs.dk) 2 Gul og Gratis 3 Trendsales 4 eBay-sælgere eller andre sider, der er målrettet "privat gensalg" 5 Facebook 6 Andre sociale medier 7 Spilleportal/-netværk 8 Andet
For hvilket beløb blev du bedraget	
Hvor stor en del af dette beløb, har du selv betalt? (f.eks. hvis din bank eller kredittorselskab kun har dækket noget af beløbet?)	
Har du anmeldt bedrageriet til politiet eller har politiet fået det at vide på anden vis?	<ol style="list-style-type: none"> 1 Jeg har anmeldt det 2 Politiet fik viden om det på anden måde. F.eks. via bank/kredittorselskab 3 Nej, inden af delene
Har du inden for de seneste 12 måneder været udsat for: Kontaktbedrageri på internettet , det vil sige, at du har overført et pengebeløb til en person, du fik kontakt til over internettet, som senere viste sig at være en bedrager. Det kan fx være rejseudgifter eller udgifter i forskud for at modtage et større beløb (fx arv fra et ukendt familiemedlem, lotterigevinst eller glemte konti). Bedrageren kan både være en person, du ikke kendte, en person der udgav sig for at være én du kender, eller være en person, du havde mødt online, fx på et datingsite.	<ol style="list-style-type: none"> 1 Ja 2 Nej
Hvis du har oplevet det flere gange inden for de seneste 12 måneder, bedes du besvare de følgende spørgsmål i forbindelse med den seneste begivenhed. Hvilken slags kontaktbedrageri er du blevet udsat for?	<ol style="list-style-type: none"> 1 Jeg troede, at jeg havde vundet et lotteri 2 Jeg troede, at jeg var arving til et ukendt familiemedlem eller lignede 3 Ved at betale udgifter for et online-bekendtskab (f.eks. rejseudgifter) 4 Jeg modtog mail om, at familie, ven eller bekendt var i nød, f.eks. fordi vedkommende var strandet i udlandet og manglede penge 5 Andet
Andet – angiv venligst	
Hvordan blev du kontaktet af bedrageren?	<ol style="list-style-type: none"> 1 Via e-mail 2 Social medier 3 Via datingsite 4 Andet
Andet – angiv venligst	

Hvor mange gange overførte du penge, før du opdagende, at der var tale om bedrageri?	1 1 gang 2 2 gange 3 3 gange 4 4 gange 5 5 gange 6 6 gange 7 7 gange 8 8 gange 9 9 gange 10 10 gange eller flere
For hvilket beløb blev du bedraget?	
Har du anmeldt bedrageriet til politiet eller har politiet fået det at vide på anden vis?	1 Jeg har anmeldt det 2 Politiet fik viden om det på anden måde. F.eks. via bank/kreditkortselskab 3 Nej, ingen af delene
Har du inden for de seneste 12 måneder været udsat for: Misbrug af dine personoplysninger/identitetsbeviser (herunder <u>hører ikke</u> misbrug af betalingskortoplysninger) på internettet	1 Ja 2 Nej
Hvor mange gange har du været udsat for det inden for de seneste 12 måneder?	1 1 gang 2 2 gange 3 3 gange 4 4 gange 5 5 gange 6 6 gange 7 7 gange 8 8 gange 9 9 gange 10 10 gange eller flere
Hvis du har oplevet det flere gange inden for de seneste 12 måneder, bedes du besvare de følgende spørgsmål i forbindelse med den <u>seneste</u> begivenhed Til hvilket formål misbrugte gerningspersonen dine personoplysninger eller identitetsbeviser Angiv gerne flere svar	1 At leje eller købe varer/ydelser på internettet på kredit 2 At overføre penge fra min konto til en anden konto 3 At lokke andre til at overføre penge (f.eks. 'strandet i udlandet' e-mails) 4 Andet
Andet – angiv venligst	
Hvordan opdagede du, at dine oplysninger blev misbrugt?	1 Gennem kontoudskrifter (på papir eller netbank) 2 Regning/opkrævning fra en virksomhed for en vare/ydelse 3 Blev kontaktet af en tredjeperson (f.eks. venner, familie, bank) 4 Andet
Andet – angiv venligst	

<p>Hvordan tror du at gerningspersonen har fået fat i dine identitetsoplysninger?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1 En/flere af mine identitetsbeviser er blevet stjålet (indbrud, tricktyveri, røveri, lommetyveri mm) 2 Jeg har modtaget en sms eller en mail med link til en side, hvor jeg har indtastet fortrolige oplysninger, eller har ringer til et telefonnummer og oplyst mine fortrolige oplysninger (oplysninger om f.eks. cpr-nummer, bruger-id, adgangskode og NemID nøglekort) (smishing og phishing) 3 Jeg har oplyst identitetsoplysninger gennem en falsk hjemmeside (pharming) 4 Nogen brød ind i min computer via hacking/spyware 5 Ved at handle på internettet (internetbutik m.m.) 6 Andet
<p>Andet – angiv venligst</p>	
<p>Hvor stort et beløb er der blevet trukket fra din eller andres konto eller opkrævet pga. misbrug af dine personoplysninger/ identitetsbeviser?</p>	
<p>Hvor stor en del af dette beløb, har du selv betalt? (Fx hvis banken eller dit forsikringssselskab kun har dækket noget af beløbet?)</p>	
<p>Har du anmeldt misbruget til politiet eller har politiet fået det at vide på anden vis?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1 Jeg har anmeldt det 2 Politiet fik viden om det på anden måde. F.eks. via bank/kreditkortselskab 3 Nej, ingen af delene
<p>Har du inden for de seneste 12 måneder været udsat for: Hædefulde ytringer på internettet som indeholdt trusler eller var nedværdigende?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1 Nej 2 Ja, og det skyldtes racisme (at man udsættes fordi man har en bestemt etnisk baggrund) 3 Ja, og det skyldtes seksuel orientering (at man udsættes fordi man f.eks. er homoseksuel eller transseksuel) 4 Ja, og det skyldtes kønsidentitet (at man udsættes for man er transkønnet, transvesti eller LGBTI-person i øvrigt) 5 Ja, og det skyldtes religion (at man udsættes på grund af ens religiøse tilhørsforholde eller tro) 6 Ja, og det skyldtes andet
<p>Andet – angiv venligst</p>	
<p>Hvor mange har du været udsat for det inden for de seneste 12 måneder?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1 1 gang 2 2 gange 3 3 gange 4 4 gange 5 5 gange 6 6 gange 7 7 gange 8 8 gange 9 9 gange 10 10 gange eller flere
<p>Har du anmeldt hændelsen til politiet eller har politiet fået det at vide på anden vis?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1 Jeg har anmeldt det 2 Politiet fik viden om det på anden måde 3 Nej, ingen af delene

Bilagstabel 2.1

Udsathed for tyveri blandt mænd og kvinder, 2012-2021, pct. af befolkningsgruppen.

	Mænd	Kvinder	Alle
2012	11 %	9 %	10 %
2013	10 %	9 %	9 %
2014	9 %	9 %	9 %
2015	9 %	7 %	8 %
2016	10 %	8 %	9 %
2017	8 %	8 %	8 %
2018	9 %	7 %	8 %
2019	10 %	7 %	8 %
2020	7 %	7 %	7 %
2021	6 %	4 %	5 %

Bilagstabel 2.2

Udsathed for tyveri i de nævnte aldersgrupper, 2012-2021, pct. af befolkningsgruppen.

	16-24 år	25-39 år	40-74 år	Alle
2012	16 %	12 %	8 %	10 %
2013	15 %	10 %	8 %	9 %
2014	14 %	9 %	7 %	9 %
2015	11 %	10 %	7 %	8 %
2016	11 %	12 %	7 %	9 %
2017	11 %	10 %	7 %	8 %
2018	9 %	10 %	7 %	8 %
2019	11 %	10 %	7 %	8 %
2020	10 %	8 %	6 %	7 %
2021	7 %	6 %	4 %	5 %

Bilagstabel 2.3

Pct. af ofre for tyveri, der selv har anmeldt det til politiet, i de nævnte aldersgrupper, 2012-2021.

	16-24 år	25-39 år	40-74 år	Alle
2012	44 %	56 %	61 %	55 %
2013	43 %	50 %	55 %	51 %
2014	36 %	51 %	55 %	49 %
2015	36 %	57 %	55 %	52 %
2016	43 %	47 %	48 %	47 %
2017	31 %	43 %	50 %	44 %
2018	36 %	49 %	48 %	46 %
2019	30 %	41 %	49 %	43 %
2020	37 %	44 %	50 %	45 %
2021	26 %	46 %	37 %	38 %

Bilagstabel 2.3

Pct. af ofre for tyveri, der selv har anmeldt det til politiet, i de nævnte aldersgrupper, 2012-2021.

Bilagstabel 2.4

Ofre for tyveri fordelt efter de umiddelbare økonomiske skader og om offeret har anmeldt tyveriet til politiet eller ej, 2021, pct.

	Anmeldt af offeret selv	Ikke anmeldt	Alle
0 - 499 kr.	35 %	58 %	45 %
500 - 2.999 kr.	13 %	24 %	18 %
3.000 - 4.999 kr.	6 %	11 %	8 %
5.000 - 9.999 kr.	14 %	4 %	9 %
10.000 kr. eller mere	33 %	3 %	20 %
I alt	100 %	100 %	100 %

Bilagstabel 2.5

Tyveriofre fordelt efter anmeldelse til forsikringsselskab, 2021, pct.

	Andel
Ja	30 %
Nej, men jeg er forsikret og ville nok have fået erstatning, hvis jeg havde anmeldt det	15 %
Nej. Jeg er ganske vist forsikret, men tror ikke, jeg ville få erstatning	38 %
Nej, for jeg har ikke en tyveriforsikring	16 %
I alt	100 %

Bilagstabel 2.6

Tyveriofre fordelt efter de umiddelbare økonomiske skader og om tyveriet er anmeldt til forsikringsselskab, 2021, pct.

	Anmeldt til forsikring	Ikke anmeldt til forsikring	Alle
0 - 499 kr.	34 %	53 %	48 %
500 - 2.999 kr.	14 %	27 %	23 %
3.000 - 4.999 kr.	7 %	4 %	5 %
5.000 - 9.999 kr.	21 %	6 %	10 %
10.000 kr. eller mere	25 %	9 %	14 %
I alt	100 %	100 %	100 %

Bilagstabel 3.1

Ofre for indbrud fordelt efter indkomst (kvartiler) samt andel i befolkningen, 2021, pct.

Indkomst	Andel ofre i indkomstkategorien	Fordeling af ofre
Første kvartil	2,2 %	28 %
Andet kvartil	1,3 %	17 %
Tredje kvartil	1,6 %	21 %
Fjerde kvartil	2,6 %	34 %
I alt	1,9 %	100 %

Bilagstabel 3.2

Ofre for indbrud fordelt efter anmeldelse til forsikrings-selskab, 2021, pct.

	Andel
Ja	56 %
Nej, men jeg er forsikret og ville nok have fået erstatning, hvis jeg havde anmeldt det	13 %
Nej. Jeg er ganske vist forsikret, men tror ikke, jeg ville få erstatning	24 %
Nej, for jeg har ikke en tyveriforsikring	7 %
I alt	100 %

Bilagstabel 4.1

Pct. af ofre for hærværk der selv har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab til forholdet på anden vis, i de nævnte aldersgrupper.

	16-24 år	25-39 år	40-74 år	Alle
2005	30 %	48 %	53 %	47 %
2006	54 %	34 %	55 %	49 %
2007	52 %	38 %	54 %	49 %
2008	24 %	52 %	50 %	45 %
2009	31 %	35 %	48 %	42 %
2010	29 %	43 %	51 %	44 %
2011	36 %	40 %	46 %	42 %
2012	29 %	36 %	44 %	39 %
2013	24 %	31 %	43 %	35 %
2014	39 %	35 %	49 %	42 %
2015	32 %	34 %	43 %	38 %
2016	24 %	32 %	40 %	35 %
2017	28 %	26 %	49 %	38 %
2018	26 %	41 %	43 %	40 %
2019	25 %	47 %	39 %	39 %
2020	33 %	40 %	40 %	39 %
2021	15 %	34 %	33 %	30 %

Bilagstabel 4.2

Ofre for hærværk fordelt efter anmeldelse til forsikringselskab, 2021, pct.

	Andel
Ja	33 %
Nej, men jeg er forsikret og ville nok have fået erstatning, hvis jeg havde anmeldt det	16 %
Nej. Jeg er ganske vist forsikret, men tror ikke, jeg ville få erstatning	34 %
Nej, for jeg har ikke en tyverforsikring	18 %
I alt	100 %

Bilagstabel 4.3

Ofre for hærværk fordelt efter de umiddelbare økonomiske skader og om hærværket er anmeldt til et forsikringselskab, 2021, pct.

	Anmeldt til forsikring	Ikke anmeldt til forsikring	Alle
0 - 499 kr.	5 %	31 %	22 %
500 - 2.999 kr.	25 %	37 %	33 %
3.000 - 4.999 kr.	10 %	12 %	11 %
5.000 - 9.999 kr.	21 %	14 %	16 %
10.000 kr. eller mere	40 %	7 %	18 %
I alt	100 %	100 %	100 %

Bilagstabel 5.1

Ofre for vold, 1987-2021, pct. af befolkningen med angivelse af 95 % sikkerhedsintervaller.

År	Andel	Øvre grænse	Nedre grænse
1987	2,7 %	3,3 %	2,1 %
1991	2,6 %	3,2 %	2,0 %
1995	1,7 %	1,9 %	1,5 %
1996	1,7 %	1,9 %	1,4 %
1998	2,0 %	2,9 %	1,1 %
2000	3,2 %	4,3 %	2,1 %
2001	2,9 %	3,9 %	1,9 %
2002	2,3 %	3,1 %	1,5 %
2003	2,7 %	3,5 %	1,9 %
2005	1,8 %	2,0 %	1,5 %
2006	1,6 %	1,9 %	1,4 %
2007	1,8 %	2,1 %	1,6 %
2008	2,0 %	2,3 %	1,8 %
2009	1,4 %	1,6 %	1,2 %
2010	1,4 %	1,6 %	1,2 %
2011	1,6 %	1,9 %	1,4 %
2012	1,5 %	1,8 %	1,3 %
2013	1,4 %	1,6 %	1,2 %
2014	1,3 %	1,5 %	1,1 %
2015	1,3 %	1,5 %	1,1 %
2016	1,7 %	1,9 %	1,4 %
2017	1,5 %	1,8 %	1,3 %
2018	1,5 %	1,7 %	1,3 %
2019	1,5 %	1,7 %	1,3 %
2020	1,3 %	1,5 %	1,1 %
2021	1,1 %	1,3 %	1,0 %

Bilagstabel 5.2Antal gange udsat for vold inden for det seneste år, 1995-1996 og 2005-2021, pct.⁷⁷

Antal gange udsat	1 gang	2 gange	3 gange eller flere	Alle	Gns. antal gange udsat pr. voldsoffer
1995	74 %	15 %	11 %	100 %	1,8
1996	69 %	16 %	15 %	100 %	2,0
2005	66 %	20 %	14 %	100 %	2,0
2006	65 %	21 %	14 %	100 %	2,2
2007	75 %	12 %	13 %	100 %	1,7
2008	72 %	19 %	9 %	100 %	1,8
2009	71 %	13 %	16 %	100 %	1,9
2010	61 %	20 %	19 %	100 %	2,5
2011	62 %	19 %	19 %	100 %	2,4
2012	60 %	18 %	21 %	100 %	2,6
2013	64 %	15 %	20 %	100 %	2,3
2014	55 %	21 %	23 %	100 %	2,4
2015	62 %	14 %	22 %	100 %	2,9
2016	59 %	18 %	22 %	100 %	2,5
2017	63 %	12 %	25 %	100 %	2,5
2018	50 %	26 %	25 %	100 %	2,7
2019	53 %	22 %	25 %	100 %	3,2
2020	54 %	18 %	28 %	100 %	3,1
2021	49 %	26 %	25 %	100 %	2,5
1995-2021	63 %	18 %	19 %	100 %	2,3

⁷⁷ Ved beregning af gennemsnittet er det maksimale antal årlige voldstilfælde sat til 20. Det indebærer, at personer, der har svaret "mange gange" og lignende, ligeledes registreres med 20 voldstilfælde.

Bilagstabel 5.3

Andel, der har oplevet at blive udsat for vold en eller flere gange inden for det seneste år, 2005-2021.

	1 gang	2 gange	3 gange eller flere
2005	1,1 %	0,2 %	0,2 %
2006	1,0 %	0,2 %	0,2 %
2007	1,4 %	0,2 %	0,2 %
2008	1,5 %	0,2 %	0,2 %
2009	1,0 %	0,2 %	0,2 %
2010	0,9 %	0,2 %	0,2 %
2011	1,0 %	0,2 %	0,2 %
2012	0,9 %	0,3 %	0,3 %
2013	0,9 %	0,3 %	0,3 %
2014	0,7 %	0,3 %	0,3 %
2015	0,8 %	0,2 %	0,3 %
2016	1,0 %	0,3 %	0,4 %
2017	0,9 %	0,2 %	0,4 %
2018	0,7 %	0,4 %	0,4 %
2019	0,8 %	0,3 %	0,4 %
2020	0,7 %	0,2 %	0,3 %
2021	0,5 %	0,3 %	0,3 %

Bilagstabel 5.4

Andel ofre for vold blandt mænd og kvinder, 1995-1996, 2005-2021, pct. af befolkningsgruppen.

	Mand	Kvinde
1995	2,2 %	1,2 %
1996	2,1 %	1,2 %
2005	2,1 %	1,4 %
2006	2,1 %	1,2 %
2007	2,4 %	1,2 %
2008	2,4 %	1,6 %
2009	1,5 %	1,2 %
2010	1,7 %	1,2 %
2011	2,1 %	1,2 %
2012	2,0 %	1,1 %
2013	1,7 %	1,1 %
2014	1,4 %	1,2 %
2015	1,7 %	1,0 %
2016	2,1 %	1,3 %
2017	1,8 %	1,3 %
2018	1,9 %	1,1 %
2019	1,9 %	1,1 %
2020	1,6 %	1,1 %
2021	1,4 %	0,8 %

Bilagstabel 5.5

Kønsfordeling for voldsofre og gerningspersoner, 1995-1996 og 2005-2021, pct.

	Gerningsperson	Offer	
		Mand	Kvinde
1995	Mand	64 %	30 %
	Kvinde	1 %	6 %
1996	Mand	64 %	29 %
	Kvinde	1 %	7 %
2005	Mand	60 %	30 %
	Kvinde	2 %	8 %
2006	Mand	63 %	30 %
	Kvinde	2 %	5 %
2007	Mand	66 %	28 %
	Kvinde	0 %	6 %
2008	Mand	59 %	32 %
	Kvinde	2 %	7 %
2009	Mand	54 %	38 %
	Kvinde	2 %	6 %
2010	Mand	57 %	29 %
	Kvinde	2 %	12 %
2011	Mand	59 %	31 %
	Kvinde	4 %	6 %
2012	Mand	61 %	29 %
	Kvinde	3 %	7 %
2013	Mand	57 %	32 %
	Kvinde	4 %	6 %
2014	Mand	47 %	39 %
	Kvinde	7 %	7 %
2015	Mand	57 %	29 %
	Kvinde	7 %	7 %
2016	Mand	54 %	23 %
	Kvinde	5 %	14 %
2017	Mand	57 %	34 %
	Kvinde	2 %	7 %
2018	Mand	57 %	34 %
	Kvinde	5 %	4 %

2019	Mand	58 %	27 %
	Kvinde	7 %	9 %
2020	Mand	55 %	34 %
	Kvinde	5 %	6 %
2021	Mand	56 %	27 %
	Kvinde	7 %	10 %

Bilagstabel 5.6

Andel ofre for vold i de nævnte aldersgrupper, 1995-1996, 2005-2021, pct. af befolkningsgruppen.

	16-24 år	25-39 år	40-74 år
1995	4,6 %	1,7 %	0,8 %
1996	4,9 %	1,7 %	0,7 %
2005	5,2 %	1,8 %	0,9 %
2006	4,8 %	2,0 %	0,7 %
2007	6,3 %	1,9 %	0,8 %
2008	6,1 %	2,4 %	0,9 %
2009	3,4 %	1,8 %	0,7 %
2010	4,1 %	1,1 %	0,9 %
2011	4,0 %	2,0 %	0,9 %
2012	4,2 %	1,6 %	0,8 %
2013	3,9 %	1,5 %	0,7 %
2014	3,2 %	1,4 %	0,8 %
2015	3,0 %	1,5 %	0,8 %
2016	3,0 %	2,1 %	1,1 %
2017	3,0 %	2,3 %	0,9 %
2018	3,2 %	1,7 %	1,0 %
2019	3,5 %	2,4 %	0,6 %
2020	3,7 %	1,3 %	0,7 %
2021	2,6 %	1,3 %	0,7 %

Bilagstabel 5.7

Andel ofre for vold blandt mænd og kvinder i de nævnte aldersgrupper, 1995-1996, 2005-2020.

		16-24 år	25-39 år	40-74 år
1995	Mand	6,7 %	1,9 %	0,9 %
	Kvinde	2,6 %	1,4 %	0,7 %
1996	Mand	7,1 %	1,9 %	0,7 %
	Kvinde	2,5 %	1,5 %	0,7 %
2005	Mand	6,5 %	2,2 %	1,1 %
	Kvinde	3,9 %	1,4 %	0,8 %
2006	Mand	7,1 %	2,4 %	0,7 %
	Kvinde	2,5 %	1,6 %	0,7 %
2007	Mand	8,7 %	2,5 %	1,0 %
	Kvinde	3,8 %	1,3 %	0,6 %
2008	Mand	8,4 %	2,8 %	0,8 %
	Kvinde	3,6 %	2,0 %	1,0 %
2009	Mand	4,3 %	1,9 %	0,6 %
	Kvinde	2,6 %	1,7 %	0,7 %
2010	Mand	5,7 %	1,1 %	0,9 %
	Kvinde	2,5 %	1,0 %	0,9 %
2011	Mand	6,0 %	2,1 %	0,9 %
	Kvinde	1,9 %	1,9 %	0,8 %
2012	Mand	5,4 %	2,0 %	1,0 %
	Kvinde	2,8 %	1,3 %	0,6 %
2013	Mand	4,8 %	2,0 %	0,8 %
	Kvinde	2,9 %	1,0 %	0,7 %
2014	Mand	3,3 %	1,8 %	0,8 %
	Kvinde	3,1 %	1,1 %	0,8 %
2015	Mand	4,0 %	2,0 %	0,9 %
	Kvinde	2,5 %	1,8 %	0,8 %
2016	Mand	3,4 %	2,6 %	1,5 %
	Kvinde	2,5 %	1,8 %	0,8 %
2017	Mand	3,7 %	2,7 %	1,0 %
	Kvinde	2,3 %	1,9 %	0,8 %
2018	Mand	4,3 %	2,2 %	1,1 %
	Kvinde	2,2 %	1,2 %	0,8 %
	Mand	4,3 %	3,1 %	0,8 %

2019	Kvinde	2,8 %	1,8 %	0,4 %
	Mand	4,7 %	1,0 %	0,9 %
2020	Kvinde	2,6 %	1,6 %	0,4 %
	Mand	3,8 %	1,6 %	0,7 %
2021	Kvinde	1,3 %	1,0 %	0,7 %

Bilagstabel 5.8

Aldersfordeling blandt voldsofre og gerningspersoner, 1995-1996 og 2005-2021, pct.

	Offer	Gerningsperson		
		Under 24 år	25-39 år ⁷⁸	Over 39 år
1995	16-24 år	34 %	12 %	
	25-39 år	9 %	20 %	
	Over 39 år	9 %	14 %	
1996	16-24 år	29 %	18 %	
	25-39 år	12 %	18 %	
	Over 39 år	6 %	14 %	
2005	16-24 år	31 %	7 %	1 %
	25-39 år	8 %	13 %	7 %
	Over 39 år	5 %	15 %	11 %
2006	16-24 år	29 %	9 %	3 %
	25-39 år	12 %	11 %	8 %
	Over 39 år	8 %	11 %	8 %
2007	16-24 år	32 %	12 %	2 %
	25-39 år	8 %	13 %	4 %
	Over 39 år	10 %	9 %	7 %
2008	16-24 år	31 %	7 %	1 %
	25-39 år	9 %	17 %	6 %
	Over 39 år	10 %	9 %	8 %
2009	16-24 år	22 %	10 %	3 %
	25-39 år	15 %	16 %	3 %
	Over 39 år	9 %	11 %	8 %
2010	16-24 år	33 %	7 %	2 %
	25-39 år	5 %	10 %	4 %
	Over 39 år	18 %	8 %	12 %
2011	16-24 år	27 %	10 %	2 %
	25-39 år	11 %	9 %	8 %
	Over 39 år	14 %	10 %	6 %
2012	16-24 år	30 %	12 %	2 %
	25-39 år	10 %	9 %	7 %
	Over 39 år	10 %	9 %	10 %
	16-24 år	24 %	14 %	3 %

2013	25-39 år	9 %	10 %	4 %
	Over 39 år	11 %	8 %	11 %
2014	16-24 år	21 %	13 %	2 %
	25-39 år	9 %	13 %	3 %
	Over 39 år	10 %	12 %	13 %
2015	16-24 år	28 %	5 %	1 %
	25-39 år	9 %	17 %	3 %
	Over 39 år	9 %	13 %	15 %
2016	16-24 år	19 %	7 %	2 %
	25-39 år	12 %	16 %	4 %
	Over 39 år	12 %	14 %	15 %
2017	16-24 år	18 %	8 %	3 %
	25-39 år	13 %	15 %	8 %
	Over 39 år	7 %	15 %	11 %
2018	16-24 år	25 %	4 %	4 %
	25-39 år	13 %	14 %	2 %
	Over 39 år	12 %	11 %	15 %
2019	16-24 år	25 %	7 %	2 %
	25-39 år	11 %	25 %	5 %
	Over 39 år	8 %	4 %	12 %
2020	16-24 år	32 %	8 %	4 %
	25-39 år	6 %	14 %	5 %
	Over 39 år	10 %	13 %	8 %
2021	16-24 år	22 %	10 %	3 %
	25-39 år	14 %	13 %	1 %
	Over 39 år	14 %	14 %	8 %

⁷⁸ | 1995-96 er gerningspersonens alder inddelt i to kategorier og kun op til 64 år.

Bilagstabel 5.9

Ofre for vold der har medført synlige mærker eller skader på kroppen, 1995-1996 og 2005-2021, pct. af befolkningen og estimeret antal.

År	Andel	95% sikkerhedsintervaller	Antal ofre	95% sikkerhedsintervaller	Uvægtet antal ofre i stikprøven
1995	1,0 %	(0,8 % -1,1 %)	38.000	(32.000-44.000)	128
1996	0,9 %	(0,7 % -1,1 %)	32.000	(26.000-38.000)	95
2005	0,9 %	(0,7 % -1,1 %)	35.000	(28.000-42.000)	89
2006	0,9 %	(0,7 % -1,1 %)	34.000	(28.000-41.000)	88
2007	1,0 %	(0,9 % -1,2 %)	41.000	(34.000-49.000)	94
2008	1,0 %	(0,8 % -1,2 %)	40.000	(33.000-47.000)	94
2009	0,7 %	(0,5 % -0,8 %)	27.000	(21.000-33.000)	63
2010	0,7 %	(0,5 % -0,8 %)	28.000	(22.000-34.000)	72
2011	0,8 %	(0,7 % -1,0 %)	34.000	(27.000-41.000)	76
2012	0,8 %	(0,7 % -1,0 %)	34.000	(27.000-41.000)	75
2013	0,8 %	(0,6 % -0,9 %)	32.000	(25.000-38.000)	75
2014	0,7 %	(0,6 % -0,9 %)	30.000	(23.000-36.000)	60
2015	0,6 %	(0,4 % -0,7 %)	24.000	(18.000-30.000)	57
2016	0,8 %	(0,6 % -0,9 %)	33.000	(26.000-39.000)	76
2017	0,7 %	(0,6 % -0,9 %)	30.000	(23.000-36.000)	65
2018	0,8 %	(0,6 % -0,9 %)	33.000	(26.000-40.000)	72
2019	0,7 %	(0,6 % -0,9 %)	31.000	(24.000-38.000)	63
2020	0,6 %	(0,5 % -0,7 %)	26.000	(20.000-32.000)	62
2021	0,5 %	(0,3 % - 0,6 %)	20.000	(15.000-25.000)	42

Bilagstabel 5.10

Alvoren af de skader offeret er blevet påført i forbindelse med voldsepisoden, 2005-2021, pct.

	Ingen skader	Mindre alvorlige skader	Mere alvorlige skader	I alt
2005	49 %	34 %	17 %	100 %
2006	45 %	36 %	19 %	100 %
2007	44 %	35 %	21 %	100 %
2008	51 %	29 %	20 %	100 %
2009	51 %	23 %	25 %	100 %
2010	53 %	35 %	13 %	100 %
2011	51 %	30 %	19 %	100 %
2012	47 %	26 %	28 %	100 %
2013	47 %	42 %	11 %	100 %
2014	49 %	43 %	8 %	100 %
2015	57 %	29 %	13 %	100 %
2016	55 %	33 %	12 %	100 %
2017	57 %	31 %	12 %	100 %
2018	49 %	41 %	10 %	100 %
2019	53 %	36 %	12 %	100 %
2020	56 %	37 %	6 %	100 %
2021	60 %	26 %	14 %	100 %

Bilagstabel 5.11

Antal aktive gerningspersoner ved vold, 1995-1996 og 2005-2021, pct.

	1 person	2 personer	3 personer eller flere	I alt
1995	64 %	16 %	20 %	100 %
1996	70 %	12 %	18 %	100 %
2005	68 %	10 %	21 %	100 %
2006	60 %	17 %	23 %	100 %
2007	57 %	17 %	26 %	100 %
2008	56 %	14 %	30 %	100 %
2009	65 %	12 %	24 %	100 %
2010	62 %	15 %	22 %	100 %
2011	55 %	16 %	29 %	100 %
2012	56 %	19 %	26 %	100 %
2013	64 %	17 %	19 %	100 %
2014	69 %	15 %	16 %	100 %
2015	64 %	14 %	22 %	100 %
2016	66 %	11 %	23 %	100 %
2017	63 %	15 %	22 %	100 %
2018	65 %	9 %	26 %	100 %
2019	60 %	22 %	18 %	100 %
2020	61 %	18 %	20 %	100 %
2021	53 %	22 %	25 %	100 %

Bilagstabel 5.12

Offerets oplevelse af alvorlighedsgraden af voldsepisoden, 2005-2021, pct.

	Meget alvorlig	Ret alvorlig	Ikke særlig alvorlig	I alt
2005	30 %	27 %	44 %	100 %
2006	27 %	30 %	43 %	100 %
2007	25 %	33 %	42 %	100 %
2008	27 %	40 %	33 %	100 %
2009	42 %	23 %	35 %	100 %
2010	23 %	34 %	43 %	100 %
2011	30 %	34 %	36 %	100 %
2012	24 %	36 %	40 %	100 %
2013	19 %	34 %	47 %	100 %
2014	21 %	36 %	43 %	100 %
2015	19 %	33 %	48 %	100 %
2016	23 %	38 %	39 %	100 %
2017	24 %	33 %	43 %	100 %
2018	20 %	36 %	44 %	100 %
2019	15 %	40 %	45 %	100 %
2020	17 %	40 %	43 %	100 %
2021	24 %	42 %	35 %	100 %

Bilagstabel 5.13

Offerets vurdering af hvorvidt voldsepisoden var en kriminel handling eller ej, 2005-2021, pct.

	En kriminel handling	En forkert, men ikke kriminel handling	Bare noget der sker	I alt
2005	55 %	23 %	22 %	100 %
2006	59 %	24 %	17 %	100 %
2007	63 %	18 %	19 %	100 %
2008	58 %	26 %	15 %	100 %
2009	56 %	28 %	17 %	100 %
2010	55 %	26 %	19 %	100 %
2011	58 %	17 %	25 %	100 %
2012	56 %	28 %	16 %	100 %
2013	44 %	34 %	22 %	100 %
2014	47 %	33 %	20 %	100 %
2015	50 %	33 %	17 %	100 %
2016	55 %	27 %	18 %	100 %
2017	53 %	29 %	17 %	100 %
2018	50 %	34 %	16 %	100 %
2019	52 %	28 %	20 %	100 %
2020	45 %	36 %	19 %	100 %
2021	50 %	26 %	24 %	100 %

Bilagstabel 5.14

Ofre for vold fordelt efter offerets relation til gerningspersonen, 2005-2021, pct.

	Helt ukendt	Nuv. ægtefælle/samlever/kæreste	Tidl. ægtefælle/samlever/kæreste	Barn/barnebarn	Anden familie	Tidl./nuv. ven/kammerat	Bekendt, kendt > 24 timer	Bekendt, kendt < 24 timer	Pers. i afhængighedsforhold	Anden "kendt"	I alt
1995	64 %	3 %	5 %	0 %	2 %	3 %	7 %	3 %	3 %	10 %	100 %
1996	60 %	2 %	4 %	1 %	1 %	5 %	6 %	3 %	6 %	12 %	100 %
2005	63 %	2 %	2 %	1 %	0 %	3 %	9 %	2 %	5 %	11 %	100 %
2006	65 %	1 %	2 %	0 %	1 %	2 %	9 %	1 %	4 %	14 %	100 %
2007	67 %	2 %	4 %	0 %	1 %	5 %	8 %	0 %	2 %	9 %	100 %
2008	65 %	1 %	6 %	0 %	0 %	6 %	9 %	0 %	1 %	12 %	100 %
2009	66 %	2 %	8 %	0 %	1 %	1 %	4 %	1 %	2 %	16 %	100 %
2010	63 %	2 %	2 %	1 %	0 %	5 %	10 %	1 %	1 %	13 %	100 %
2011	65 %	1 %	6 %	0 %	0 %	6 %	6 %	0 %	2 %	13 %	100 %
2012	66 %	2 %	4 %	1 %	3 %	2 %	6 %	1 %	2 %	12 %	100 %
2013	66 %	1 %	4 %	3 %	1 %	1 %	4 %	1 %	1 %	18 %	100 %
2014	60 %	5 %	5 %	0 %	1 %	6 %	9 %	0 %	3 %	11 %	100 %
2015	65 %	2 %	3 %	1 %	5 %	5 %	2 %	1 %	1 %	14 %	100 %
2016	71 %	2 %	1 %	1 %	4 %	4 %	2 %	1 %	2 %	14 %	100 %
2017	66 %	0 %	3 %	2 %	2 %	4 %	5 %	1 %	2 %	15 %	100 %
2018	61 %	6 %	8 %	1 %	1 %	2 %	7 %	1 %	1 %	13 %	100 %
2019	66 %	4 %	7 %	0 %	1 %	5 %	5 %	0 %	1 %	10 %	100 %
2020	63 %	4 %	10 %	1 %	1 %	2 %	6 %	2 %	1 %	9 %	100 %
2021	65 %	1 %	6 %	1 %	5 %	2 %	9 %	0 %	0 %	11 %	100 %

Bilagstabel 5.15

Fordeling af gerningspersoner og ofre påvirket af alkohol eller andet, 1995-1996 og 2005-2021, pct.

		Meget påvirket af alkohol	Påvirket af alkohol	Påvirket af stoffer	Ikke påvirket
1995	Offer	10 %	33 %	2 %	56 %
	Gerningsperson	33 %	23 %	8 %	36 %
1996	Offer	14 %	30 %	1 %	55 %
	Gerningsperson	41 %	21 %	8 %	30 %
2005	Offer	16 %	25 %	0 %	59 %
	Gerningsperson	26 %	19 %	22 %	34 %
2006	Offer	10 %	23 %	1 %	65 %
	Gerningsperson	28 %	16 %	11 %	45 %
2007	Offer	15 %	28 %	0 %	56 %
	Gerningsperson	31 %	20 %	13 %	37 %
2008	Offer	10 %	30 %	1 %	59 %
	Gerningsperson	24 %	27 %	16 %	33 %
2009	Offer	12 %	26 %	3 %	59 %
	Gerningsperson	33 %	17 %	12 %	38 %
2010	Offer	10 %	30 %	0 %	61 %
	Gerningsperson	32 %	15 %	6 %	47 %
2011	Offer	12 %	28 %	2 %	59 %
	Gerningsperson	24 %	24 %	12 %	40 %
2012	Offer	11 %	27 %	1 %	61 %
	Gerningsperson	24 %	19 %	15 %	42 %
2013	Offer	14 %	30 %	1 %	54 %
	Gerningsperson	28 %	19 %	12 %	40 %
2014	Offer	15 %	20 %	3 %	62 %
	Gerningsperson	25 %	22 %	13 %	39 %
2015	Offer	7 %	24 %	4 %	65 %
	Gerningsperson	16 %	24 %	14 %	47 %
2016	Offer	6 %	33 %	2 %	60 %
	Gerningsperson	21 %	18 %	14 %	47 %
2017	Offer	8 %	27 %	2 %	64 %
	Gerningsperson	13 %	19 %	20 %	48 %
	Offer	6 %	27 %	1 %	66 %

2018	Gerningsperson	9 %	20 %	25 %	46 %
	Offer	6 %	24 %	4 %	66 %
2019	Gerningsperson	19 %	22 %	25 %	35 %
	Offer	4 %	21 %	5 %	70 %
2020	Gerningsperson	15 %	17 %	32 %	36 %
	Offer	6 %	21 %	4 %	71 %
2021	Gerningsperson	29 %	13 %	19 %	39 %
	Offer				

Bilagstabel 5.16

Andel voldsofre og gerningspersoner der ifølge offeret var påvirket af alkohol eller euforiserende stoffer på gerningstidspunktet, 1995-1996 og 2005-2021, pct.

Offer	Påvirket	Påvirket	Ikke påvirket	Ikke påvirket	I alt
Gerningsperson	Påvirket	Ikke påvirket	Påvirket	Ikke påvirket	
1995	34 %	8 %	30 %	28 %	100 %
1996	43 %	5 %	27 %	26 %	100 %
2005	36 %	4 %	31 %	29 %	100 %
2006	27 %	6 %	28 %	39 %	100 %
2007	38 %	4 %	25 %	33 %	100 %
2008	38 %	4 %	29 %	29 %	100 %
2009	38 %	4 %	23 %	35 %	100 %
2010	33 %	6 %	20 %	41 %	100 %
2011	35 %	5 %	25 %	34 %	100 %
2012	33 %	6 %	25 %	35 %	100 %
2013	37 %	6 %	23 %	34 %	100 %
2014	43 %	8 %	18 %	31 %	100 %
2015	32 %	3 %	22 %	44 %	100 %
2016	31 %	9 %	21 %	39 %	100 %
2017	25 %	7 %	26 %	42 %	100 %
2018	28 %	7 %	26 %	39 %	100 %
2019	31 %	5 %	34 %	30 %	100 %
2020	27 %	6 %	37 %	30 %	100 %
2021	24 %	3 %	37 %	36 %	100 %

Bilagstabel 9.1

Ofre for misbrug af betalingskortoplysninger fordelt efter uddannelsesniveau, 2021, pct.

	Andel
Ingen uddannelse, folkeskole, gymnasial-, erhvervs- og kort videregående uddannelse	43 %
Mellemlang- og lang videregående uddannelse	43 %
I alt	43 %

Bilagstabel 9.2

Andel tilfælde af misbrug af betalingskortoplysninger der er anmeldt til politiet fordelt efter offerets køn, 2021, pct.

	Andel
Mænd	20 %
Kvinder	25 %
I alt	23 %

Bilagstabel 9.3

Ofre for misbrug af betalingskortoplysninger fordelt efter hvor meget der er stjålet for, og om offeret har anmeldt det til politiet, 2021, pct.

	Anmeldt	Ikke anmeldt
0 - 499 kr.	5 %	17 %
500 - 2.999 kr.	39 %	58 %
3.000 - 4.999 kr.	2 %	9 %
5.000 - 9.999 kr.	12 %	8 %
10.000 kr. eller mere	41 %	8 %
I alt	100 %	100 %

Bilagstabel 9.4

Ofre for bedrageri ved samhandel på internettet fordelt efter værdien af det stjålne og om offeret har anmeldt det til politiet, 2021, pct.

	Anmeldt	Ikke anmeldt
0 - 499 kr.	14 %	39 %
500 - 2.999 kr.	68 %	50 %
3.000 - 4.999 kr.	5 %	6 %
5.000 - 9.999 kr.	5 %	2 %
10.000 kr. eller mere	9 %	3 %
I alt	100 %	100 %

Bilagstabel 10.1

Ofre for psykisk vold fordelt efter offerets vurdering af om hændelsen var en kriminel handling og offerets relation til gerningspersonen, 2020-2021, pct.

	Ofre for psykisk vold begået af en partner	Øvrige ofre for psykisk vold
En kriminel handling	22 %	28 %
En forkert, men ikke kriminel handling	65 %	55 %
Bare noget der sker	13 %	17 %
I alt	100 %	100 %

Bilagstabel 10.2

Ofre for psykisk vold fordelt efter i hvilken grad volden påvirker deres liv i dag og offerets relation til gerningspersonen, 2020-2021, pct.

	Ofre for psykisk vold begået af en partner	Øvrige ofre for psykisk vold
I meget høj grad	23 %	21 %
I høj grad	24 %	22 %
I nogen grad	28 %	30 %
I mindre grad	17 %	16 %
Slet ikke	7 %	11 %
I alt	100 %	100 %

**Udsathed for vold og andre former for kriminalitet.
Offerundersøgelserne 2005-2021.**

Forfatter

Maria Libak Pedersen
Mikkel Møller Okholm
Flemming Balvig

Dato

December 2022

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Telefon

72 26 84 00

Email

jm@jm.dk

ISBN

978-87-93469-99-0

ISSN

2245-8425